

STORTINGET

Dokument 15:12

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1651–1800
03.04.–18.04.2024**

Innhold

1651. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. museer, besvart av kultur- og likestillingsminister	11
1652. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. CRPD-konvensjonen, besvart av kultur- og likestillingsminister	12
1653. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. investeringer i jernbane mellom Bergen og Oslo og Gøteborg og Oslo, besvart av samferdselsminister	13
1654. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kryssningssporene på Ofofbanen, besvart av samferdselsminister	13
1655. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. hytteretningslinjer, besvart av kommunal- og distriktsminister	14
1656. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. å begrense våpeneksport til Israel, besvart av utenriksminister	15
1657. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. at aksjeselskap med én ansatt nektes godkjenning som bemanningsforetak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	16
1658. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. valgfrihet i botilbud fra kommunene for barn med funksjonsnedsettelse, besvart av helse- og omsorgsminister	17
1659. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. barnehageplass, besvart av kommunal- og distriktsminister	18
1660. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kostnad for det offentlige pr. asylsøker, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	18
1661. Fra stortingsrepresentant Marianne Sivertsen Næss, vedr. nettutbygging i Finnmark, besvart av energiminister	20
1662. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. rutetilbudet på Jærbanen og Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	21
1663. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. beslutningsstøtte, besvart av justis- og beredskapsminister	22
1664. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. økning av nettleien, besvart av energiminister	24
1665. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utslippene fra cruisenæringen, besvart av klima- og miljøminister	24
1666. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. næringstransportens fremkommelighet i perioden Ring 1 i Oslo er stengt, besvart av samferdselsminister	25
1667. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. den norske seksjonen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Frankrike, besvart av kunnskapsminister	26
1668. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. medisinprodusenter, besvart av helse- og omsorgsminister	27
1669. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. KI verktøy som kan bidra i kriminalitetsbekjempelsen, besvart av justis- og beredskapsminister	28
1670. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. EUs innverknad på verdspoliti, besvart av finansminister ...	29
1671. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister	29
1672. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. europeisk politi- og påtalesamarbeid, besvart av justis- og beredskapsminister	30
1673. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. norsk utenforskap i EU, besvart av fiskeri- og havminister	31
1674. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. plastiske kirurger, besvart av helse- og omsorgsminister	32
1675. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. fornybardirektivet fra 2018 (RED II), besvart av energiminister	33
1676. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. handlingsplanen for sjøfugl, besvart av klima- og miljøminister	34
1677. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. aktive hydrotermale strukturer, besvart av energiminister	35
1678. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. EU og KI, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	36
1679. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hvor mange millioner tonn CO ₂ norsk gass kutter i Europa, besvart av energiminister	37
1680. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. om det er forsvarlig at øre-nese-hals-virksomheten ved Klinik Alta legges ned, besvart av helse- og omsorgsminister	38

1681. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Nasjonal transportplan 2025-2036, besvart av samferdselsminister	39
1682. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. økonomisk kompensasjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	40
1683. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. konsummarkedet, besvart av landbruks- og matminister	40
1684. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. krigshelt, besvart av forsvarsminister	41
1685. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. innføring av et obligatorisk pliktår for alle 19-åringer i hele landet, besvart av finansminister	42
1686. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kraftledning mellom Bærum og Oslo, besvart av energiminister	43
1687. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. forvaltningen, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
1688. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. regler rundt både melkekvoter, pelsdyrhold og kyllingprodusenter, besvart av landbruks- og matminister	45
1689. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. norsk deltakelse i Iris2, besvart av næringsminister	46
1690. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. bruk av Tiktok, besvart av statsminister	47
1691. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Naturavtalen, besvart av finansminister	47
1692. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. markaloven, besvart av klima- og miljøminister	48
1693. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. forekomster på havbunnen, besvart av energiminister	49
1694. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. identitetsavklaring , besvart av utenriksminister	49
1695. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. omlasting av fisk fra russiske trålere, besvart av fiskeri- og havminister	50
1696. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kuttforslagene i Helse Midt-Norge som følge av overskridelser for bruken av Helseplattormen, besvart av helse- og omsorgsminister	51
1697. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. naturavtalen i Norge, besvart av klima- og miljøminister	52
1698. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. arbeidet med verifisering på utenriksstasjonen, besvart av utenriksminister	53
1699. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. de 5 årsverkene på forebyggende avsnitt hos Indre Østfold politistasjon som ble fjernet, besvart av justis- og beredskapsminister	55
1700. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. arbeidet med ny barnelov, besvart av barne- og familieminister	55
1701. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. eiendommer i Norge, besvart av kommunal- og distriktsminister	56
1702. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. den kommunale formuesskatten, besvart av kommunal- og distriktsminister	57
1703. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. rehabilitering i Helse Midt, besvart av helse- og omsorgsminister	58
1704. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	60
1705. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. togtilbudet på strekningen Lier-Drammen-Kongsberg, besvart av samferdselsminister	61
1706. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utlendingsforskriften, besvart av justis- og beredskapsminister	61
1707. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. fredelige demonstrasjoner eller aksjoner mot Israel, besvart av justis- og beredskapsminister	62
1708. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. nullutslippsteknologi, besvart av samferdselsminister	63
1709. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. tilgjengeliggjøring eller universell utforming av Oslo S, besvart av samferdselsminister	64
1710. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. byvekstavtale, besvart av samferdselsminister	65
1711. Fra stortingsrepresentant Åse Kristina Heien, vedr. pensjonsrettigheter for spanske sjøfolk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	65
1712. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. bærekraftig drivstoff, besvart av klima- og miljøminister	66

1713. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. bærekraftig og sikker luftfart, besvart av klima- og miljøminister	67
1714. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. eigarskapet, besvart av justis- og beredskapsminister	67
1715. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. CBAM-regelverket til EU, besvart av finansminister	69
1716. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. NSM elektronisk tilgang til grunnbok og matrikkel, besvart av justis- og beredskapsminister	69
1717. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. E14 frå Stjørdal til Riksgrensa, besvart av samferdselsminister	70
1718. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. nullutslippsfartøy, besvart av samferdselsminister	71
1719. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. massedeponi i Udduvoll Vest, besvart av energiminister	72
1720. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. eiendomskjøp, besvart av justis- og beredskapsminister	73
1721. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. utgifter til programområde 04 Militært forsvar og forsvarsformål i Gul Bok for årene 2005 til 2024, besvart av forsvarsminister	74
1722. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. styrke A-krimsentrene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	75
1723. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. innsattes soningsforhold, besvart av justis- og beredskapsminister	76
1724. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. matsvinnet i Norge, besvart av klima- og miljøminister	76
1725. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. eierskapsmelding, besvart av næringsminister	77
1726. Fra stortingsrepresentant Åse Kristina Heien, vedr. behandlingstilbud for mennesker med psykiske lidelser og rusmiddelproblemer, besvart av helse- og omsorgsminister	78
1727. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. oversikt over faktiske driftstimer for gravemaskiner med elektrisk mot gravemaskiner, besvart av samferdselsminister	80
1728. Fra stortingsrepresentant Guro Holm Skillingstad, vedr. Oslo tilbud om å få fastlegetjenester gjennom SiO, besvart av helse- og omsorgsminister	80
1729. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. likestilling mellom nullutslippskjøretøy og kjøretøy som bruker biogass i bomringen, besvart av samferdselsminister	81
1730. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. nye renseanlegg i henhold til EUs gjeldende avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister	82
1731. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. utviklingen av norsk likestillingspolitikk når det kommer til rettigheter og EU, besvart av kultur- og likestillingsminister	83
1732. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Ryfast, besvart av samferdselsminister	84
1733. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å innføre en obligatorisk samfunns- eller militærtjeneste for alle 19-åringer, besvart av finansminister	86
1734. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tilskudd til å finansiere tømmeanlegg for fritidsbåter, besvart av klima- og miljøminister	87
1735. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. arbeidslinjen, besvart av helse- og omsorgsminister	88
1736. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden, besvart av justis- og beredskapsminister	89
1737. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. tilsyn med Det Almendelige Samfund, besvart av kunnskapsminister	89
1738. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. regjeringens strategi, besvart av utenriksminister	90
1739. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Statnett, besvart av energiminister	91
1740. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. 3 aksla tippbil, besvart av samferdselsminister	92
1741. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. voldsutsatte barn i Norge, besvart av barne- og familieminister	93
1742. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. fraværgrensen i videregående skole, besvart av kunnskapsminister	94
1743. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. den dokumenterte økonomiske og sosiale gevinsten Norge har hatt gjennom EØS-avtalen, besvart av utenriksminister	96
1744. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. geopolitiske og handelspolitiske forhold, besvart av næringsminister	97

1745. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. regjeringens budsjettforslag, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	98
1746. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. asylsøkarar som er tenkt returnert til Etiopia, besvart av justis- og beredskapsminister	99
1747. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. langtidsplan for forsvarssektoren, besvart av forsvarsminister	100
1748. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ulovlige tiltak i strandsonen, besvart av kommunal- og distriktsminister	101
1749. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. budskap til jødene i en fersk tale i Islam Net i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister	102
1750. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ulovlig omskjæring av jenter og kvinner, besvart av justis- og beredskapsminister	103
1751. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barselsopprøret, besvart av helse- og omsorgsminister	104
1752. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. færre investeringer i bedrifter og selskaper, besvart av finansminister	104
1753. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. gründerpolitikk, besvart av finansminister	106
1754. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister	108
1755. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. redusert strømbruk i bygg, besvart av energiminister	109
1756. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. NIS-skip, besvart av næringsminister	110
1757. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kunnskap og kompetanse rundt injeksjonsprosjekter og kapasitetsutnyttelse av CO ₂ i injeksjonsbrønner på norsk sokkel, besvart av energiminister	111
1758. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. småflyaktiviteten i Oslo-området, besvart av samferdselsminister	111
1759. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. heltidspotten, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	112
1760. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. polititjenestestedene, besvart av justis- og beredskapsminister	113
1761. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. personer som mottar sosialhjelp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	114
1762. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. eksport av F-35-delar til USA, besvart av utenriksminister	115
1763. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nytt politihus i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister	116
1764. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. antal stillinger og lederstillinger i Fiskeridirektoratet i byene Bergen, Tromsø og Bodø, besvart av næringsminister	116
1765. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vindkraftinstallasjon, besvart av energiminister	117
1766. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. fjernvarmenettet, besvart av energiminister	118
1767. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. ubåtvraket U-864, besvart av forsvarsminister	119
1768. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. E18-strekning Retvet- VInterbro, besvart av samferdselsminister	120
1769. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Tanaelva, besvart av klima- og miljøminister	120
1770. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. eierskapsmeldingen, besvart av helse- og omsorgsminister	122
1771. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. pågripinga av ein murar, besvart av forsvarsminister	123
1772. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. Stavanger domkirke, besvart av barne- og familieminister	124
1773. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. miljøkrav til fritidsbåter, besvart av klima- og miljøminister ...	125
1774. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. Vys avvikshåndtering, besvart av samferdselsminister	126
1775. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. offentliggjøring av markedsandelen til de tre største dagligvareaktørene, besvart av helse- og omsorgsminister	127
1776. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. seksuell omgang med to utøvere under 16 år, besvart av justis- og beredskapsminister	128
1777. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. søknad for å bygge solceller på en gammel flystripe, besvart av energiminister	129
1778. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. prosessen med å få de nødvendige avklaringer fra ESA om utbetalingsordningen i grunnrenteskatten på vindkraft, besvart av finansminister	130

1779. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. regulering returprovisjonsavtaler i reiselivet, besvart av helse- og omsorgsminister	131
1780. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. at politiet på Nedre Romerike legger ned enheten for forebyggende kriminalitet blant unge, besvart av justis- og beredskapsminister	132
1781. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. spearphishing, besvart av justis- og beredskapsminister	133
1782. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Samarbeidsutvalet, besvart av justis- og beredskapsminister	134
1783. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. togtilbud i Vestfold, besvart av samferdselsminister	134
1784. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. drift av legevakta i Oslo og Bergen, besvart av	135
1785. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. at det deponeres og graves ned store mengder med jord i forbindelse med bygging av industri, besvart av landbruks- og matminister	136
1786. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. innleieregler for enkeltmannsforetak og AS, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	137
1787. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fornying og for å kunne ta igjen vegvedlikeholds- etterslepet på fylkesvegar, besvart av samferdselsminister	138
1788. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. innlandsfiske, besvart av kommunal- og distriktsminister	139
1789. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. innskrenkingen i UDIs adgang til å benytte underkilder, besvart av justis- og beredskapsminister	140
1790. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. bompenger i Oslo, besvart av samferdselsminister	141
1791. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vegvedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane, besvart av samferdselsminister	142
1792. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Bufdirs anbefaling om å midlertidig stanse utenlandsadopsjoner til Norge, besvart av barne- og familieminister	143
1793. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. å sikre like muligheter for barn og unge i idretten, besvart av kultur- og likestillingsminister	143
1794. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Nasjonal luftfartsstrategi, besvart av samferdselsminister	144
1795. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. trafikk på E6 gjennom Levanger sentrum, besvart av samferdselsminister	145
1796. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. barnebortføringssaker, besvart av barne- og familieminister	146
1797. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. at Russlands inkludering av utslipp fra Krym er i strid med regelverket for rapportering av utslippsregnskap under Parisavtalen, besvart av klima- og miljøminister	147
1798. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. rein energipakke, besvart av energiminister	148
1799. Fra stortingsrepresentant Odd Harald Hovland, vedr. nytt politihus i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister	148
1800. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. ny voldtektsbestemmelse i straffeloven, besvart av justis- og beredskapsminister	149

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1651 - 1800) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1678, 1700, 1731
Asheim, Henrik (H)	1745, 1761
Aydar, Seher (R)	1674, 1790
Bastholm, Une (MDG)	1691, 1692, 1748, 1768
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1656, 1754
Bergstø, Kirsti (SV)	1770
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1668, 1714, 1715, 1786
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1652, 1658, 1735
Bru, Tina (H)	1778
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	1779
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1793
Elvestuen, Ola (V)	1666, 1675, 1743
Eskeland, Liv Kari (H)	1739, 1740
Fagerås, Mona (SV)	1654, 1681, 1709, 1710
Fiskaa, Ingrid (SV)	1662, 1747, 1762, 1771
Foss, Ingunn (H)	1723
Halleland, Terje (FrP)	1686, 1688, 1756, 1757
Haltbrekken, Lars (SV)	1677, 1693, 1729, 1769, 1777
Hansson, Rasmus (MDG)	1718
Heien, Åse Kristina (SV)	1711, 1726
Helleland, Linda Hofstad (H)	1752, 1753
Helleland, Trond (H)	1774
Hjemdal, Silje (FrP)	1750, 1751, 1792
Hoksrud, Bård (FrP)	1671, 1684, 1696, 1734, 1760, 1784
Hovland, Odd Harald (A)	1799
Hussein, Marian (SV)	1703
Johnsen, Tor André (FrP)	1704
Jørgensen, Geir (R)	1676, 1695, 1725
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1685, 1701, 1702
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1746
Kristensen, Turid (H)	1776
Kristjánsson, Mímir (R)	1682
Larsen, Erlend (H)	1712, 1713, 1758, 1794
Lie, Kathy (SV)	1741
Limi, Hans Andreas (FrP)	1683
Linnestad, Anne Kristine (H)	1730, 1796
Lund, Tobias Drevland (R)	1706, 1707, 1797
Lønseth, Mari Holm (H)	1694, 1789
Marhaug, Sofie (R)	1664, 1665, 1697, 1755, 1765
Melby, Guri (V)	1689, 1690, 1724
Molberg, Anna (H)	1657, 1759, 1788
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1679
Njåstad, Helge André (FrP)	1653, 1687, 1763, 1764, 1782

Næss, Marianne Sivertsen (A)	1661
Ojala, Irene (PF)	1680
Pettersen, Tage (H)	1651
Raja, Abid (V)	1667, 1737
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1749
Rotevatn, Sveinung (V)	1670, 1733, 1738, 1798
Sanner, Jan Tore (H)	1742
Skillingstad, Guro Holm (V)	1728
Skjelstad, André N. (V)	1795
Stensland, Sveinung (H)	1669, 1720, 1780, 1781
Stokkebø, Aleksander (H)	1722, 1732, 1772
Stordalen, Morten (FrP)	1705, 1727
Sve, Frank Edvard (FrP)	1708, 1717, 1787, 1791
Søreide, Ine Eriksen (H)	1721
Thorsvik, Ingvild Wettrhus (V)	1672, 1673, 1716, 1744, 1800
Trellevik, Ove (H)	1766, 1767
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1655, 1719
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1663
Westgaard-Halle, Lene (H)	1775
Wiborg, Erlend (FrP)	1659, 1660, 1698, 1699, 1773
Wold, Morten (FrP)	1736
Wold, Grete (SV)	1783, 1785

STORTINGET

Dokument 15:12

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1651

Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 9. april 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden være behjelpelig med å fremskaffe opplysninger om hvilke museer, som ikke er konsolidert, som mottar driftsstøtte over statsbudsjettet og utviklingen av støtten de siste fem årene og hvilke museer som eventuelt har falt ut av den samme listen i perioden?

BEGRUNNELSE:

For en del år siden var det et overordnet mål at de fleste museer rundt om i landet burde bli en del av et konsolidert museum. For mange har dette ført til en mer positiv utvikling enn de ellers ville hatt. Samtidig ser vi at det enkelte steder har skap utfordringer og at museer velger å gå til bake til en organisering hvor man står utenfor konsolideringen. I dette bildet er det av interesse å se hvordan utviklingen i den statlige finansiering av sektoren har vært.

Svar:

Som følge av museumsreformen på 2000-tallet ble det gjennomført omfattende konsolideringsprosesser landet rundt. Målet med reformen har vært å profesjonalisere museumsdriften og styrke fagmiljøene gjennom omstrukturering av museumssektoren fra små enheter til større bærekraftige museumsinstitusjoner. Det nasjonale museumsnettverket er et resultat av denne reformen. Antall museer med støtte fra Kultur- og likestillingsdepartementet har gått ned fra om lag 350 selvstendige museumsenheter i 2001 til 61 museer i 2024 som inngår i Det nasjonale museumsnettverket, jf. oversikt over disse i

Prop. 1 S (2023-2024) for Kultur- og likestillingsdepartementet under kap. 328, post 70.

Slik representanten påpeker i begrunnelsen for sitt spørsmål har museumsreformen ført til en mer positiv utvikling for mange museer enn de ellers ville hatt. Tallene tilsier at mye har vært bra med museumsreformen, men vi trenger mer kunnskap om museenes faglige og organisatoriske utvikling etter 20 år med museumsreformen. Derfor nedsatte vi en arbeidsgruppe som har utarbeidet et forslag til metode for faglige kvalitative vurderinger av alle museene i det nasjonale museumsnettverket. Vi setter i gang et pilotprosjekt for å teste ut metoden til høsten. Dette vil bidra til mer og sikrere kunnskap om utviklingen i museumssektoren og bli et godt verktøy for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling i sektoren.

Nedenfor følger oversikt over museer i Det nasjonale museumsnettverket med fast driftsstøtte fra Kultur- og likestillingsdepartementet som ikke kan regnes som et konsolidert museum. Av tabellen fremgår også utvikling av de statlige bevilgningene til disse de siste fem årene.

(i 1000 kroner)

Fylke	Institusjon	2020	2021	2022	2023	2024
Agder	Næs jernverksmuseum	2 590	2 770	2 705	2 785	2 950
Agder	Sørlandets kunstmuseum	12 215	12 855	12 745	13 120	24 890
Akershus	Henie Onstad Kunstsenter	13 305	14 110	14 390	14 315	15 150
Vestfold	Preus museum	14 260	14 685	14 875	17 315	18 320
Vestland	Baroniet Rosendal	2 015	2 060	2 100	2 160	2 285
Østfold	Galleri F 15	13 040	13 590	13 610	14 010	14 830

Av oversikten fremgår det at 6 av 61 museer i det nasjonale museumsnettverket kun har én formidlingsarena og kan ikke regnes som konsoliderte museer. Historikken rundt opprettelsen av disse institusjonene, samt regionale og lokale forutsetninger er noen av grunnene til dette. Departementet tildeler dessuten fast driftsstøtte til enkelte museumstiltak over kap. 328, post 78 som ikke er en del av det nasjonale museumsnettverket. Jeg finner det ikke relevant å liste opp disse i denne sammenheng.

I løpet av hele museumsreformens tid er det kun svært få formidlingsarenaer av de tidligere 350 selvstendige museumsenheter som har gått ut av større konsoliderte museer. Jeg ser heller ikke at dette er en økende

tendens. Jeg vet at det fortsatt fins samarbeidsutfordringer enkelte steder mellom lokale eierstiftelser og de konsoliderte museene, men det ser ut til at aktørene jobber konstruktivt for å finne gode løsninger.

Staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet stiller overordnede krav og forventninger til museer i det nasjonale museumsnettverket i tråd med gjeldende nasjonal museumspolitik. Museumsmeldingen, som ble vedtatt av Stortinget i 2021 er tydelig på at veien videre for museumssektoren bl.a. går gjennom mer samarbeid mellom institusjoner og ytterligere konsolideringer i enkelte deler av landet, der det er hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 1652

Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 9. april 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

15. januar fikk statsråden overlevert utredningen fra det juridiske ekspertutvalget som så på hvordan inkorporeringen av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, ofte omtalt som CRPD-konvensjonen, kan skje i norsk lov og hvilke lovendringer som vil være nødvendige.

Hva er status på å følge opp utredningen, og når ser statsråden for seg at CRPD-konvensjonen inkorporeres?

Svar:

I desember 2022 nedsatte regjeringen et ekspertutvalg for å utrede konsekvensene av inkorporering av FNs

konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i norsk lov. Utvalget leverte sin utredning til kultur- og likestillingsministeren 15. januar i år. Utvalget har ikke avgitt en enstemmig innstilling.

Den 5. mars i år sendte regjeringen utredningen ut på bred høring. Høringsfristen i saken er 5. juni 2024. Regjeringen ønsker svar fra alle berørte parter, slik at vi får et best mulig beslutningsgrunnlag i saken.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil inkorporere konvensjonen i norsk lov. Regjeringen må få komme tilbake til når et eventuelt lovforslag vil kunne legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1653**Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 11. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil forslaget til NTP ha å si for investeringer i jernbane mellom Bergen og Oslo og Gøteborg og Oslo i mrd. og innkorting av reisetid?

BEGRUNNELSE:

NTP en nå lagt frem om vi ser hvor de store pengene er foreslått innenfor jernbaneinvesteringer. Enda mer til østlandsområdet som nylig har fått innkorting til Ski. Det ser ut som regjeringen legger mer til rette for å korte inn reisetiden mellom Oslo og Gøteborg enn Oslo og Bergen.

Svar:

En av de viktigste oppgavene til jernbanen i transportsystemet, er å bidra med kapasitetssterk, areal- og energieffektiv og miljøvennlig transport inn og ut av de store byene

i landet. I tråd med jernbanestrategien i NTP 2025-2036 er det derfor lagt opp til store investeringer både på Bergensbanen og Østfoldbanen.

Fellesprosjektet Arna-Stanghelle er prioritert med oppstart tidlig i planperioden for NTP 2025-2036. Bannedelen er estimert til å koste 15,8 mrd. kr. Ny jernbane mellom Arna og Stanghelle gir en sikrere reisevei for passasjerer og gods og om lag 15 minutter kortere reisetid mellom Oslo/Voss og Bergen.

På Østfoldbanen legger NTP opp til at det skal investeres 15,9 mrd. i planperioden i infrastrukturtiltak som gir tilbudsforbedringer for Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. Tilbudsforbedringene kommer hovedsakelig i form av frekvensøkninger; fra ett til to tog i timen i grunnrute til Fredrikstad og i rushtid til og fra Sarpsborg og Halden. I tillegg vil denne nye infrastruktur gi et par minutters kortere reisetid mellom Oslo og Fredrikstad/Halden/Gøteborg.

SPØRSMÅL NR. 1654**Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 12. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I regjeringens forslag til NTP ligger det ikke inne midler til å de tre anbefalte kryssningssporene på Ofotbanen.

Hva vil det koste å gjennomføre utbygging av disse kryssningssporene i hhv. 1. og 2. seksårsperiode i NTP 2025-2036?

Svar:

Regjeringens plan er å øke kapasiteten på Ofotbanen, slik at forholdene legges enda bedre til rette for malmtransporten og persontrafikken i tiden fremover. Viktige tiltak for å få til dette er å bygge nye kryssingsspor som Søsterbekk, Katterat og Horisontalen, samt øke aksellasten fra 31 til 32,5 tonn. At tiltakene har en konkret omtale i NTP 2025-2036 som nylig er oversendt til Stortinget for behandling, er et sterkt signal om at utviklingen av Ofotba-

nen er viktig for regjeringen. Tiltakene er ikke samlet i en egen effektpakke og må finansieres med midler fra poteten til mindre investeringer for hvert enkelt tiltak.

I KVV Nord-Norgebanen estimeres investeringsskostnaden for de tre kryssingssporene og ny overbygning for å øke aksellasten til å være om lag 2 mrd. kr.

SPØRSMÅL NR. 1655**Innlevert 3. april 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 10. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare hvem som offisielt taler på vegne av regjeringen, klima- og miljøministeren eller finansministeren?

BEGRUNNELSE:

Tidligere klima- og miljøminister, Espen Barth Eide, uttalte 5. august 2023 at «etter mitt klare syn har det vært for mye arealtap i forbindelse med hytteutbygging, og det må vi gjøre noe med.»

Nylig lanserte regjeringen nye forslag til statlige hytteretningslinjer som legger opp til mer fortetting i store hyttefelt. Statsråd Bjelland Eriksen skriver i Aftenposten 26.03 at dette er «helt konkrete, skjerpede krav til hytteutbygging.» «vi må bruke mindre areal og hindre bit-for-bit-nedbygging.» Og i tillegg «vurderer regjeringen nå et eget forbud mot nedbygging av myr.»

I VG 31. mars uttaler finansminister Trygve Slagsvold Vedum at «nesten ingenting av norsk natur er berørt av hyttefelt,» «hele ideen om at Norge blir nedbygd bit for bit er en veldig skjev fortelling,» og «jeg mener det er bra at det bygges flere hytter.» Han er ifølge VG «lut leie kritikk av norsk hytteutbygging,» og uttaler at «Det er ikke alle hyttefelt som er like pene. Men noen av de styggeste er også de som er bygd mest konsentrert.»

Svar:

Som kommunal- og distriktsminister har eg ansvar for plan- og bygningslova og for at landet har ein heilskapleg og berekraftig arealpolitikk. Eg svarer difor på vegne av regjeringa.

Omsyn til natur og klima er viktig i arealforvaltninga. I Noreg lever vi godt av dei rike naturressursane våre, men også desse ressursane er avgrensa. Å ta vare på naturen er avgjerande for verdiskaping, arbeidsplassar og busetting over heile landet. Difor må vår forvaltning av naturen og naturressursane vere berekraftig.

Regjeringa har i Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027 oppfordra kommunane til å sette seg mål for å redusere nedbygginga av areal. Ved revisjon av arealdelen i kommuneplanen bør kommunane vurdere om tidlegare godkjend arealbruk skal endrast mellom anna av omsyn til klima, naturmangfald, kulturmiljø, jordvern og reindrift. I forventningsdokumentet står det at det er viktig å unngå ny, omfattande fritidsbusetnad i viktige landbruks-, natur-,

friluft- og reindriftsområde og utbygging på myr. Dette viser at vi tar klima og natur på alvor.

Regjeringa har nyleg sendt forslag til nye statlege planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og for klima og energi på høyring. Dei nye retningslinjene omfattar no også fritidsbusetnad. Retningslinjene skal bidra til berekraftige, kompakte og attraktive byar og tettstadar, effektiv arealbruk og at vi reduserer nedbygging av sårbare areal. Retningslinjene vil gjelde for all arealdisponering i kommunane, og skal bidra til å balansere bruk og vern av areal og ressursar. Dei er tydelege på at potensialet for fortetting skal kartleggast og bør utnyttast før det blir lagt til rette for utviding av eksisterande fritidsbustadområde og utbygging av nye område. Nye fritidsbustadområde eller utviding av eksisterande område bør i fjellområda ikkje leggjast i og over skoggrensa, eller på myr.

I tillegg vil eg også nemne at regjeringa har lagt fram ei stortingsmelding om villrein, der kommunane ved revidering av kommuneplanen sin arealdel blir oppfordra til å ta omsyn til ny kunnskap om villreinen sin arealbruk og oppdaterte regionale planar. Regjeringa vil vidare kome tilbake til Stortinget med konkret oppfølging av den globale naturavtalen i ei ny melding om naturmangfald seinare i år. Vi arbeider også med å legge fram den heilskaplege tilnærminga vår til klimapolitikken i ei eiga klimamelding.

Fritidsbustader er viktig for hytteigarar og bidreg også til å oppretthalde busetting og aktivitet i mange distriktkommunar. Hyttene bidreg til livskvalitet, friluftsliv og ofte kortreiste naturopplevingar gjennom heile året. For mange er det å ein gong kunne eige sin eigen fritidsbustad ein viktig framtidsdraum. Vi skal ikkje slutte å bygge nye fritidsbustader, men må framover sjå til at vi planlegg og bygger på ein måte som sparer viktig natur og andre verdifulle areal og reduserer utsleppa av klimagassar. Kommunane må i dialog med grunneigarar, hytteigarar, eigne innbyggjarar, regionale og statlege styresmakter, finne løysingar som legg grunnlag for utvikling, samstundes som omsynet til natur og andre arealbruksinteresser blir ivareteke. Eg er glad for at mange kommunar allereie har teke signala om å vurdere tidlegare godkjende hytteområde når dei reviderer kommuneplanens arealdel, og ta ut hytteområde som ikkje er aktuelle for utbygging. Dette er naudsynt for at vi skal kunne redusere det samla arealet som er sett av til fritidsbustader i norske kommunar.

SPØRSMÅL NR. 1656**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 15. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Den betydelige våpeneksporten til Israel gjør det mulig for landet å ha en storoffensiv mot Gaza og Vestbredden. Norge har vært tydelig på å kritisere Israels angrep på sivile.

Hvilke konkrete tiltak har utenriksministeren foretatt seg for å bidra til å begrense våpeneksport til Israel, og vil utenriksministeren ta initiativ til en resolusjon i FNs generalforsamling om stans i våpensalg?

BEGRUNNELSE:

Norge selger ikke våpen til Israel. Men norske selskaper leverer komponenter som blir produsert i andre land, som USA. Det inkluderer våpen produsert ved norskeide eller delvis norskeide selskapers amerikanske fabrikker.

Norge har historisk spilt en viktig rolle i å begrense bruk av våpen internasjonalt, blant annet i arbeidet med klasevåpenkonvensjonen som ble klar i 2008. Klasevåpenkonvensjonen ble klar i 2008. Den forbyr all produksjon, lagring, eksport og bruk av klaseammunisjon. Jonas Gahr Støre var utenriksminister og pådriver.

Regjeringen har fordømt Israels folkerettsstridige angrep på sivilbefolkningen i Gaza. Utenriksministeren har ved flere anledninger vist til at regjeringens linje er å slutte seg til internasjonale sanksjoner og tiltak mot Israel. Norge tillater ikke våpeneksport til pågående krigsforbrytelser, slik som i Israel. Norske våpenkomponenter ender likevel opp i Israels flyvåpen, gjennom USA. ICJ-dommen om at det kan pågå et mulig folkemord i Gaza, pålegger starter et særlig ansvar for å bidra til å forhindre krigsforbrytelser og folkemord. Flere land har stanset salget av våpen til Israel, som Canada og Spania. En internasjonal resolusjon om våpenhvile vil bidra til å styrke FNs våpenavtale. Det vil legge ytterligere press på landene som fortsatt selger våpen til Israel om å stanse våpenleveransene.

Svar:

Norge fører en streng eksportkontroll, og vi tillater ikke eksport av våpen, ammunisjon eller flerbruksvarer til militær sluttbruk til Israel. Jeg viser her til mine tidligere skriftlige svar til Stortinget, datert 31. oktober 2023, 10. november 2023, 26. februar og nå senest 8. april 2024, der jeg redegjør nærmere for norsk eksportkontrollpraksis.

Utøvelsen av norsk eksportkontroll bygger i stor grad bygger på det internasjonale samarbeidet på dette området.

Avtalen om våpenhandel (Arms Trade Treaty, ATT), som ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2013, er en folkerettslig bindende avtale som regulerer internasjonal våpenhandel. For Norges del sikres gjennomføringen av denne avtalen gjennom vårt gjeldende eksportkontrollregelverk.

De multilaterale eksportkontrollregimene er ikke juridisk bindende, men politisk forpliktende. Ved å delta i dette samarbeidet påtar landene seg en politisk forpliktelse til å implementere de vedtak og retningslinjer som gjelder for det enkelte regimet gjennom nasjonale lover og regler.

Krigen mellom Israel og Hamas kan ikke løses ved bomber og terror. Sammen med likesinnede og flere arabiske land arbeider Norge for å få dette over på et annet spor – nok humanitær hjelp inn til Gaza, våpenhvile og frigivelse av gislene, forhandlinger og så en to-statsløsning som gir palestinerne en egen stat og sikkerhet for begge folkene. At vi lykkes med dette vil være avgjørende, ikke bare for folk i Israel og i Palestina, men for oss alle.

Regjeringen har vært tydelig på at selvforsvarstiltak må være nødvendige og forholdsmessige, og at alle militæroperasjoner må gjennomføres i tråd med krigens folkerett. Norge var blant landene som tidlig advarte Israel mot å gå for langt.

Jeg har også gjentatte ganger understreket partenes plikt til å etterleve humanitærrettens regler og beskytte sivilbefolkningen, som er rammet av denne konflikten. Alle hendelser som kan utgjøre brudd på humanitærretten må granskes, og de som står bak brudd på reglene må stilles til ansvar.

Når det gjelder å initiere en resolusjon om våpensalg i Generalforsamlingen, er Norge åpne for alle tiltak som kan få slutt krigen, gislene frigitt, nødhjelp fram til sivilbefolkningen og bidra til bedre beskyttelse av sivile. Norge deltar aktivt i pågående diskusjoner i FN om resolusjoner og andre tiltak knyttet til alle disse viktige målsettingene.

SPØRSMÅL NR. 1657**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 12. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for det juridiske grunnlaget som ligger til grunn for praksisen med at aksjeselskap med én ansatt nektes godkjenning som bemanningsforetak?

BEGRUNNELSE:

Med virkning fra 1. januar i år ble det innført en ny godkjenningsordning for bemanningsforetak i regi av Arbeidstilsynet. Innleie fra ikke-godkjent bemanningsforetak er etter dette å anse som ulovlig innleie.

Finansavisen hadde den 5. mars i år en sak om et aksjeselskap (AS) – hvor eier var eneste ansatte – som ble nektet godkjenning som bemanningsforetak. Tilbakemeldinger fra næringslivet tilsier at problemstillingen gjør seg gjeldende på tvers av ulike bransjer.

På nettsiden til Arbeidstilsynet vises det til at «kjøp av tjenester fra en virksomhet som består av kun én person ikke vil anses som innleie etter arbeidsmiljøloven.» Teksten synes være basert på et avsnitt fra veilederen om innleie av arbeidskraft som er utarbeidet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet (revidert 18. mars 2024), hvor det står at:

«Kjøp av tjenester fra en virksomhet som består av kun én person (enkeltpersonforetak eller selskap hvor eieren er eneste ansatt) vil heller ikke anses som innleie etter arbeidsmiljøloven.»

Godkjenningsordningen er hjemlet i forskrift om offentlig godkjenning av bemanningsforetak. Forskriften oppstiller en rekke ulike vilkår som må oppfylles av virksomheten. Det er vanskelig å se at noen av disse vilkårene begrenser adgangen til å innvilge godkjenning for AS hvor eier er eneste ansatt. Det fremstår da uklart hvilket juridisk grunnlag som ligger til grunn for Arbeidstilsynets praksis med å nekte godkjenning til slike virksomheter.

Svar:

Som en del av flere endringer i innleiereglene, ble det fra 1. januar 2024 innført en godkjenningsordning for bemanningsforetak. Godkjenningsordningen innebærer blant annet at bemanningsforetak må dokumentere at de oppfyller grunnleggende krav til arbeidsmiljø mv., samt dokumentere oppfyllelse av flere offentlige registerplikter enn tidligere, for å få godkjenning. Tidligere er det som kjent strammet inn på selve adgangen til å leie inn etter arbeidsmiljøloven. Vi har også fått styrket innleides rett

til fast ansettelse og tydeliggjort grensen mellom innleie og entrepriser.

Endringene som er innført knytter seg alle til innleie fra bemanningsforetak, jf. lovbestemmelsene og Prop. 131 L (2021-2022).

Reglene om inn- og utleie gjelder situasjoner der en virksomhet leier ut arbeidstakere til en annen virksomhet.

Ved kjøp av tjenester fra en virksomhet som består av kun én person, enten i form av et enkeltpersonforetak eller et aksjeselskap der eieren er eneste person, har man ikke et slikt trepartsforhold som inn- og utleiereglene retter seg mot. I slike tilfeller vil det ikke foreligge et reelt arbeidsgiver-/arbeidstakerforhold i virksomheten på oppdragstakersiden som gjør at de er omfattet av arbeidsmiljøloven, jf. §§ 1-2 og 1-8.

Dette betyr at innleiereglene ikke gjelder i slike situasjoner, og at slike virksomheter heller ikke er omfattet av plikten til å være godkjent som trådte i kraft 1. januar i år.

Dette innebærer naturligvis ikke at virksomheter med kun én person ikke kan tilby tjenester eller inngå oppdragsavtaler med andre virksomheter. Det vil ikke være snakk om ulovlig inn-/utleie, ettersom disse reglene ikke er relevante.

Departementet jobber nå med å tydeliggjøre ulike sider av dette i veilederen til innleiereglene.

SPØRSMÅL NR. 1658**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 15. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Flere foreldre som har barn med funksjonsnedsettelse, opplever lite valgfrihet i botilbud fra kommunen.

Hva gjør statsråden for å sikre foreldres rett til å velge det tilrettelagte tilbudet de ønsker og vet er best for sine barn, og mener statsråden det er riktig at unge med spesielle behov skal tvinges til å bo på uegnede plasser som for eksempel en omsorgsbolig sammen med kun eldre eller isolert i kommunale leiligheter?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Grobunn er et midlertidig bo- og opplæringssted der ungdommer med spesielle behov opplever læring og mestring i overgangen til voksenlivet, og å ta mest mulig ansvar for eget liv. Tilbudet har vist gode resultater i ungdommenes utvikling innenfor både primær, sekundær og sosial ADL (Activity of Daily Living). Likevel har 7 av 8 søkere i år fått avslag fra kommunen sin på søknad til Grobunn. Flere av søkerne opplever å få avslag på bakgrunn av at kommunen har bestemt for dem et annet alternativ. Vi har blitt informert om flere tilfeller der kommunen blant annet har plassert unge voksne med funksjonsnedsettelse i svært lite tilrettelagte og uønskede tilbud, istedenfor å godkjenne bostønaden til opphold hos Grobunn. En fikk tilbud om plass ved skole for døvblinde, selv om han verken er døv eller blind, og plassen koster mer enn et opphold hos Grobunn. Ved andre tilfeller har foreldrene isteden fått tilbud om omsorgslønn for at barna deres heller kan fortsette å bo hjemme.

Kommunene får en overføring fra staten for å kunne tilby de beste tilbudene for personer med spesielle behov. Det er familiene selv som skal få velge hvilke tilbud de ønsker å benytte seg av. Når prislappen i tillegg er mye billigere enn det tilbudet kommunen selv kan gi, er det vanskelig å forstå begrunnelsen for avslagene.

Svar:

Jeg må innledningsvis understreke at jeg er svært opptatt av at barn og unge som trenger det, får gode, trygge og forsvarlige bo- og tjenestetilbud.

Det er et kommunalt ansvar å sørge for botilbud og helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for dette. Kommunene står fritt til å organisere sine tjenester, herunder om de vil kjøpe tjenester fra private slik representanten Bollestad viser til. Retten til å medvirke står sentralt når kommunene skal sørge for et tilfredss-

tillende tjenestetilbud. Mitt inntrykk er at kommunene strekker seg langt for å hindre at unge tilbys botilbud som er i strid med de unges eller pårørendes ønske. Og her vil jeg understreke at dersom en bruker eller pårørende mener at kommunen setter viktige hensyn til side, og at forsvarlighetskravet ikke oppfylles, kan forholdet klages inn for statsforvalteren.

Regjeringen vil føre en aktiv boligpolitikk som skal bidra til å utjevne sosiale og geografiske forskjeller. Som det fremgår av Meld. St. 13 (2023–2024) Bustadmeldinga - Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet, vil vi legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelser, på lik linje som resten av befolkningen, skal kunne velge hvor og hvordan de bor. Innsatsen er særlig rettet mot mennesker med utviklingshemning, som i dag har begrensede valgmuligheter i boligmarkedet. Å eie egen bolig, gir for de fleste økt medvirkning knyttet til hvor og hvordan man bor. Mange voksne personer med utviklingshemning er uføre. De har en lav, men stabil inntekt og regnes som sikre betalere av boliglån. Regjeringen vil derfor legge til rette for at flere personer med utviklingshemning skal kunne kjøpe egen bolig. De er derfor prioritert innenfor startlånsordningen. Husbanken gjennomfører ulike informasjonstiltak for kommuner, interesseorganisasjoner, beboere og pårørende for å bidra til økt kunnskap om deres virkemidler og tiltak slik at flere kan eie egen bolig.

SPØRSMÅL NR. 1659**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hva er gjennomsnittlig kostnad for det offentlige pr barnehageplass, pr elev i grunnskolen, pr elev i videregående skole og pr beboer på sykehjem?

BEGRUNNELSE:

Kostnadene vil åpenbart variere mye ut fra alder, helsetilstand, kostnadsnivå i kommunen og mange andre faktorer. Ber derfor om en gjennomsnittlig kostnad der alle offentlige utgifter er medregnet uavhengig hvilke forvaltningsnivå som står for kostnaden.

Svar:

Spørsmåla frå representanten gjeld fagområda til kunnskapsdepartementet og helse- og omsorgsdepartementet. Svaret er førelagt desse departementa og tala gjeld utgifter i kommunesektoren.

Korrigerte brutto driftsutgifter er eit omgrep som best kan nyttast til å berekne utgifter per mottakar av kommunale og fylkeskommunale tenester. Korrigerte

brutto driftsutgifter er (fylkes)kommunane sine utgifter til eigenproduksjon av tenester.

Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage var på 295 267 kroner i 2023. Tala inkluderer utgifter til ordinær barnehage, styrkt tilbod til førskulebarn, barnehagelokale og skyss. Det er her ikkje trekt ut til foreldra sine bidrag til finansieringa av tenestene.

Kommunane sine korrigerte brutto driftsutgifter per elev i kommunale grunnskular var i 2023 på 156 046 kroner. Tala inkluderer utgifter til ordinær grunnskuleundervisning, skulelokale og skyss.

Korrigerte brutto driftsutgifter per elev i vidaregåande opplæring i 2022 var 161 513 kroner på studieforbereande program, og 195 790 kroner på yrkesfaglege program. I tillegg har det offentlege utgifter til lån og stipend i Lånekassen.

Korrigerte brutto driftsutgifter i institusjon, per kommunal plass var på 1 650 754 kroner for 2023. I denne berekninga er det inkludert sjukeheimar, aldersheimar og barne- og avlastningsbustader. Det er ikkje publisert data på sjukeheimar for seg sjølv.

Tala over er henta frå SSB si KOSTRA-database. Tal for 2023 er ikkje-reviderte tal, publisert av SSB den 15. mars, medan tal frå 2022 er reviderte tal.

SPØRSMÅL NR. 1660**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er gjennomsnittlig kostnad for det offentlige pr asylsøker som får opphold og pr kvoteflyktning som hentes til Norge, dette pr år, men også forventet livsløpskostnad?

BEGRUNNELSE:

Kostnadene vil åpenbart variere mye ut fra alder, helsetilstand, kostnadsnivå i kommunen og mange andre faktorer. Ber derfor om en gjennomsnittlig kostnad der alle

offentlige utgifter er medregnet uavhengig hvilke forvaltningsnivå som står for kostnaden.

Svar:

Jeg har innhentet innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet for å svare på representantens spørsmål. For gjennomsnittlige utgifter per asylsøker med opphold og per kvoteflyktning skiller vi mellom gjennomsnittsutgifter før og etter bosetting i en kommune.

Om utgifter før bosetting skriver Justis- og beredskapsdepartementet som følger:

«Utgifter til uttak av overføringsflyktninger vil variere med uttaksland, kvotesammensetning, størrelse på kvoten mv. I gjeldende budsjett for 2024 er det lagt til grunn en gjennomsnittsutgift på om lag 42 000 kroner per overføringsflyktning for kvoten på 1 000 fram til bosetting. Dette inkluderer saksbehandling og andre administrative utgifter til uttaket i UDI og politiet, samt reisekostnader. I hovedsak vil overføringsflyktninger bosettes direkte i en kommune etter ankomst til Norge, og det ligger derfor ikke utgifter til mottaksopphold i beløpet over.

Utgifter knyttet til saksbehandling og asylmottak for asylsøkere som får opphold vil variere, der lengden på mottaksoppholdet er den største kostnadsdriveren. Det er også store variasjoner i utgiftene til mottak per beboer, avhengig av om det feks. er en enslig mindreårig, enslig voksen, barnefamilie eller en beboer med særskilte behov. Basert på forutsetninger i gjeldende budsjett for 2024 kan vi anslå en gjennomsnittsutgift på om lag 230 000 kroner per asylsøker. Median botid for personer i asylmottak med søknad om asyl på individuelt grunnlag utgjør for tiden ca. 8 måneder, men vil kunne variere mye over tid.»

Om utgifter etter bosetting:

Kommuner mottar særskilte tilskudd fra staten for å bosette og integrere flyktninger, herunder asylsøkere som får opphold og kvoteflyktninger. Finansieringen skjer i hovedsak gjennom integreringstilskuddet, sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige. Et beregningsutvalg kartlegger hvert år kommunenes gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Siste rapport viser at kommunene i stor grad fikk dekket sine merutgifter, med en dekningsgrad for integreringstilskuddet på 97,3 pst.

Utgiftene over de nevnte tilskuddsordningene utgjør om lag 1 mill. kroner per bosatte flyktning fordelt over fem år. Utgiftene det første året er i underkant av 300 000 kroner. For tilskuddssatser de ulike årene vises det til Prop. 1 S (2023–2024).

Om forventet livsløpskostnad svarer Finansdepartementet som følger:

«Til arbeidet med Perspektivmeldingen 2021 fikk vi hjelp av Statistisk sentralbyrå til å kartlegge hvordan inntektene og utgiftene for offentlig sektor avhenger av sammensetningen av befolkningen med hensyn til alder og kjønn. Offentlige ytelser betales i hovedsak ved skatter og avgifter fra befolkningen i yrkesaktiv alder, mens barn, ungdom og eldre mottar offentlige tjenester og overføringer. I gjennomsnitt skjer det en overføring fra den enkelte til offentlige budsjetter i yrkesaktiv alder, mens overføringen går motsatt vei for unge og gamle. I gjennomsnitt for befolkningen er overføringene noe høyere enn innbetalningene fra skatter og avgifter. Det er mulig når underskuddet kan dekkes av fondsinntekter. Figur 7.15 i Perspektivmeldingen gir resultater fra beregninger av gjennomsnittlige netto-overføringer fra det offentlige etter alder i 2017.

Statistisk sentralbyrå utarbeider også beregninger for å belyse hvordan nettobidraget til offentlige finanser avhenger av landbakgrunn, se tabell 7.3 i Perspektivmeldingen 2021. De fleste innvandrere kommer til Norge i en alder der yrkesdeltakelsen normalt er høy og der alderen for skolegang og utdanning langt på vei er tilbakelagt. På kort sikt vil derfor innvandring, når det ses bort fra særskilte etableringskostnader for flyktninger, bidra gunstig til budsjettene. Etter hvert som innvandrere blir eldre, vil nettobidraget til offentlige budsjetter avta. For førstegenerasjons innvandrere fra landgruppe 3, hvor de fleste kommer fra fattige land i Asia og Afrika, er nettobidraget til offentlige finanser negativt. Dette skyldes svakere arbeidsmarkedstillknytning og lavere lønn for disse gruppene.

Beregningene som ligger til grunn for tabell 7.3 i Perspektivmeldingen viser at innvandrere fra landgruppe 3 (målt som gjennomsnitt for kvinner og menn) gir et negativt bidrag til de offentlige budsjettene på nær 15 mill. 2024-kroner fra 25 år og ut livet. Gjennomsnittlig kostnad per år kan med dette anslås til i overkant av 220 000 kroner. Tallene i Perspektivmeldingen 2021, som tok utgangspunkt i beregninger i 2017-kroner, er da justert med et samlemål for prisutviklingen for utgiftene på statsbudsjettet.

Basisalternativet i Perspektivmeldingen 2021, hvor inndekningsbehovet i offentlige finanser frem mot 2060 anslås til 5,6 pst. av fastlands-BNP, bygger på hovedalternativet i Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger fra 2020 med en årlig netto innvandring på om lag 10 000 personer. Dersom en legger til grunn et alternativt forløp med høyere innvandring, hvor nettoinnvandringen øker til 26 000 personer i 2060, vil betydningen for inndekningsbehovet være relativt beskjeden. Det reflekterer betydningen av mer gunstig alderssammensetning av befolkningen, selv om livsløpskostnadene – avhengig av landbakgrunn – for den enkelte innvandrere kan ha et visst omfang.

De beregnede livsløpskostnadene for norskfødte og innvandrere er basert på gjennomsnittsbetraktninger.»

De offentlige utgiftene vil i praksis avhenge i betydelig grad, av om de som blir bosatt kommer inn i og får varig tilknytning til arbeidslivet. Dette er et hovedmål for regjeringen i integreringsarbeidet, jf Meld.St. 17 (2023–2024) Om integreringspolitikken. Stille opp og stille krav som ble lagt fram for Stortinget 22. mars.

SPØRSMÅL NR. 1661**Innlevert 4. april 2024 av stortingsrepresentant Marianne Sivertsen Næss****Besvart 11. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at NVE prioriterer nettutbygging i Finnmark og sørger for at 420 kV-linja til Varangerbotn er på plass innen 2032?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa har vedtatt i sin kraftpakke for Finnmark at 420kV-linja til Varangerbotn skal bygges. Regjeringen varslet tydelige styringssignaler ut fra den energipolitiske og forsvars- og sikkerhetspolitiske situasjonen i nord, at Norges vassdrags- og energidirektorat prioriterer konsesjonssøknader om nett og kraftproduksjon i nord, med særlig vekt på Finnmark.

I Øst-Finnmark er det konsesjonsgitt 170 MW ny, fornybar produksjon. Det er også planer/prosjekter på etablering av grønn hydrogenproduksjon på ca. 300 MW som vil kunne være løsningen for elektrifisering av transportnæringen spesielt. Det er meldt interesse for uttak av ytterligere 200 MW i form av nye grønne næringer, elektrifisering av industri mm. I tillegg kommer videre elektrifisering av alminnelig forsyning. Nytt forbruk < 5 MW (og < 20 GWh i året) kan i dag tillates koplet til. Utover dette er det køordning hvor videre kapasitet er priggitt utbygging av ny 420 kV linje til Varangerbotn.

Forsyningssikkerheten til Øst-Finnmark er i stadig større grad utfordret som følge av forhold i transmisjonsnettet. I dag har Statnett SF ei linje på 132 kV nivå mellom Lakselv og Adamselv. I den grad de kan trekke veksler på nettstrukturer i Finland og Sverige vil de kunne ha redundans også mot Øst-Finnmark. Denne muligheten utfordres til stadighet. I august 2022 var det en hendelse som berørte hele 9 kommuner. Det er et uttrykk for sårbarheten i systemet slik det er nå. En ny 420 kV linje vil derfor ha stor forsyningssikkerhetsmessig betydning og Statnett SFs siste tidsanslag tilsier at ny 420 kV linje kan være på plass i 2032.

Det er avslutningsvis viktig å understreke at en prioritert behandling av 420kV-linja til Varangerbotn ikke betyr at rettighetshavere skal overkjøres – fram mot 2032 er det god tid for å gjennomføre prosesser som ivaretar alle hensyn. Det er nå avgjørende for regionen at NVE prioriterer nettutbygging i Finnmark og sørger for at 420 kV-linja til Varangerbotn er på plass innen 2032. Det er av sikkerhetspolitisk betydning å legge til rette for utvikling av samfunns- og næringsliv i Finnmark. Det er bra for hele landet om vi lykkes med dette.

Svar:

Statnett har ansvar for en samfunnsmessig rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet i hele landet. Statnett har søkt om konsesjon til ny 420 kV- ledning fra Skaidi til Lebesby, og videre fra Lebesby til Seidafjellet (Varangerbotn). For disse ledningene skal NVE avgi en innstilling og sende saken til Energidepartementet som fatter vedtak. Søknaden om Skaidi-Lebesby har vært på høring og er til sluttbehandling i NVE, mens søknaden om Lebesby-Seidafjellet er mottatt og vil bli sendt på høring. For tiltak som har fått konsesjon er det Statnett som fatter investeringsbeslutning og gjennomfører tiltaket.

I statsbudsjettene for 2023 og 2024 er det gjennomført en historisk styrking av energimyndighetene. Deler av midlene går til å øke saksbehandlingskapasiteten i NVE og til utvikling og bruk av digitale verktøy for raskere planlegging og konsesjonsbehandling av nytt nett og ny kraftproduksjon. I lys av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark, har Energidepartementet i tildelingsbrevet til NVE bedt direktoratet om å prioritere framdrift i behandlingen av konsesjonssøknader om nett og ny produksjon i Finnmark høyt.

Regjeringen har lagt fram en bred tiltakspakke for å legge til rette for bedre ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi. Tiltakspakken skal bidra til å legge til rette for videre utbygging av nødvendig kraft og nett i Midt- og Nord-Norge, samtidig som reindriften interesser skal ivaretas slik at de kan bygge videre på næringen i et generasjonsperspektiv.

Summen av kraftløftet og prioriteringen av prosjekter i Finnmark, en kraftig styrking av konsesjonsbehandlingen og tiltakspakken for reindrift og energi legger godt til rette for at vi lykkes med de ambisiøse målene for utvikling av kraftsystemet i Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 1662**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 15. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Bane NOR oppgir at målet om at 9 av 10 tog skal vera i rute er bakgrunnen for det reduserte rutetilbudet på Jærbanen og Sørlandsbanen.

Kven har bestemt at dette målet skal vera styrande, og er statsråden einig i at dette målet skal overstyra andre omsyn og mål?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til spørsmål 15:419 om det reduserte rutetilbudet på Jærbanen i 2024. I ruteplanen for 2024 blir pendlarane nekta å bruka regiontoget (fjerntoget) mellom Bryne og Stavanger, i tillegg til at det er færre avgangar med lokaltoget. Summen av endringane har ført til fleire fulle tog og at dei reisande ikkje alltid får plass. Ruteendringane inneber også lengre reisetid fordi toga blir ståande lenger på stasjonane for å venta på møtande tog.

Arbeidet med ruteplanen for 2025 er no i gang, og dei mange reisande på Jærbanen ønskjer naturleg nok ei forbetring av rutetilbudet.

I samtalar med Bane NOR får eg opplyst at bakgrunnen for ruteendringane i 2024 er målet om at 9 av 10 tog skal vera i rute. Dette målet ser ut til å overstyra andre omsyn og mål for togtilbudet. Ut frå logikken om at minst 90 % av toga skal vera punktlege, kan det gi meining å leggja inn ei lengre reisetid med lange opphald på stasjonane, slik at toga får større sjanse til å halda rutetidene og statistikken ser betre ut. Resultatet er likevel eit dårlegare tilbod til passasjerane. Ei forseinking på nokre minutt samanlikna med tidtabellen er enklare å leva med enn punktlege tog med ei vesentleg auka reisetid.

I mitt førre spørsmål om saka etterlyste eg kunnskapsgrunnlaget for å nekta passasjerar å ta regiontoget (fjerntoget) mellom Bryne og Stavanger. Statsråden svarte då at «Bane NOR har erfart at både av- og påstigning ved Bryne for fjerntog tek lengre tid enn normert stasjonsopphald». Etter mi vurdering er det at Bane NOR «erfarer» noko ikkje det same som eit eksakt kunnskapsgrunnlag. Eg hadde forventa at statsråden, Jernbanedirektoratet og Bane NOR baserer avgjerdene sine på noko meir handfast og etterprøvbart. I mellomtida har pendlarforeininga gjort eigne undersøkingar og målt ståtida for regiontoget (tog 701) på Bryne og Klepp stasjonar, og utan unntak kome fram til at toget ville hatt nok tid til å ta om bord passasjerar på Bryne. Regiontoget har stor ledig kapasitet, og vil kunna letta presset på lokaltoget i morgonrushet.

Svar:

At toga kjem og går når dei skal, er eit av dei viktigaste prinsippa for Regjeringas prioriteringar innanfor jernbanesektoren. Marknadsundersøkingar viser at kor punktlege toga er vektleggast høgt når dei reisande vel transportform. I den nasjonale tidsverdistudien frå 2020 (utført av Transportøkonomisk institutt) verdsettast forseinking til å være 2,5 gonger så belastande som vanleg reisetid om bord. Dette talet er av erfaring høgare på strekningar som har hatt mykje forseinkingar, som for eksempel Sørlandsbana og Jærbana. For at tog skal vera eit interessant reisealternativ må i tillegg reisetida vera konkurransedyktig mot bil.

Noreg skillar seg ut i Europa ved at me har heile 93 pst enkeltspor. Difor tel kvart eit sekund sia me har svært mange tog som kjøyrer og som har få sted dei kan møtast. Jærbana har og ei svært høg kapasitetsutnytting, hovudsakeleg på grunn av den tette trafikken på enkeltsporet mellom Sandnes/Skeiane og Nærbø. Det gjeld spesielt i rushtid med utvida lokaltogtilbod, fjerntog og inn- og utkøyring av godstog ved Ganddal godsterminal. Det er lagt inn korte stasjonsopphald og kryssingar med små tidsmarginar i ruteplanen. Registreringar frå Bane NOR har vist at stasjonsopphalda i rushtid er lengre enn forutsett i ruteplanen, og stel dyrebare sekund, noko som skapar store utfordringar for andre tog og fører til ytterlegare forseinkingar.

I trafikkavtalen mellom Jernbanedirektoratet og Go-Ahead Norge er det fastsett mål og krav til leveranse-kvalitet på togtilbudet. For både lokaltog på Jærbana og fjerntog på Sørlandsbana er målsettinga at 90 prosent av toga skal vera punktlege. Statistikk frå Bane NOR viser at begge linjer i 2023 låg under dette målet, og særskilt gjeld dette Sørlandsbana som har måloppnåing på berre 65 prosent. På Jærbana var ca. 87 prosent av toga punktlege i 2023, som er det svakaste resultatet som er målt på denne strekninga. Ein lite robust ruteplan er en av fleire årsaker til at toga ikkje er punktlege, og Bane NORs simuleringar viser at justeringar i stoppmønster var heilt nødvendig i 2024 for å få toga meir punktlege.

Jernbanedirektoratet opplyser at dei reisande frå Bryne ikkje kan vera med toget som stopper på stasjonen 07:47 og kjem til Stavanger stasjon 33 minutt seinare, men lokaltoget til Stavanger stopper på Bryne stasjon kl 07.28, 07:39 og 07:57. Reisetida er 32 minutt, det vil sei omtrent det same som fjerntoget. Dei reisande frå Bryne har då eit godt togtilbod og ein vil ha betre forutsetningar for for punktlege avgangar. Når det er sagt, har Go-Ahead Norge

informert om at dei vil prøve ut påstiging på Bryne stasjon

frå 15. april, for å sjå korleis dette påverker kor punktlege toga er.

SPØRSMÅL NR. 1663

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 10. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren bidra til at det skapes rettslige rammer for prosjekter og ordninger innenfor beslutningsstøtte, slik flere organisasjoner har foreslått i form av en lovhemling av, og forskrift for, beslutningsstøtte?

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at det er en pågående dialog mellom departementet og sivilsamfunnet når det gjelder gjennomgang av vergemålsloven. Dette har inkludert Likestillings-, og diskrimineringsombudet (LDO) og Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Det har vært flere møter, og organisasjonene har bidratt med konkrete forslag til endringer, også når det gjelder etablering av ordninger for beslutningsstøtte som alternativ til vergemål og rettslig forankring av dette.

Jeg er også kjent med at Uloba Independent Living - Norges rapport basert på deres prosjekt innenfor beslutningsstøtte, det som er kalt beslutningsstøtteråd, er blitt presentert for departementet. For å kunne videreføre dette arbeidet, ser de nødvendigheten av en rettslig forankring. Dette er også støttet av Norsk Forbund for Utviklingshemmede, som har vært en viktig partner for Uloba i utvikling av deres prosjekt innenfor beslutningsstøtte.

I den forbindelse har professor Kjetil M. Larsen, som var medlem av regjeringens ekspertutvalg for inkorporering av FN-konvensjonen for funksjonshemmede, utformet et konkret forslag til lovbestemmelser i Vergemålsloven med tilhørende forskrift for beslutningsstøtteordninger. Slik jeg har forstått det vil det innebære endringer i §9, §20 og §22.

Min forståelse av dette er at disse endringene vil være mulig å implementere relativt raskt, og uten de mer inngående endringene av Vergemålsloven.

Det er et betydelig antall mennesker som nå er under vergemål med henvisning til §20 og §22. Som det er påpekt av blant annet LDO og NIM er dette et problem opp mot FN konvensjonen, men det er selvsagt primært et problem for de mange funksjonshemmede som tvinges

til å bli en del av et system hvor mange blir plassert under vergemål.

På denne bakgrunn ønsker jeg å vite hvordan departementet arbeider videre med rettslige rammer for ordninger for beslutningsstøtte, og når Stortinget kan forvente sak om dette fra regjeringen.

Svar:

Innledningsvis viser jeg til mitt svar på representantens spørsmål nummer 2052 i mai 2022, og mitt svar på representantens spørsmål nummer 3148 i september 2023. I det første spørsmålet spurte representanten blant annet om når det ville bli lagt frem en sak for Stortinget om en egen lov om beslutningsstøtte. I det andre spørsmålet spurte representanten om hvordan jeg arbeider med å vurdere ulike beslutningsstøtteordninger, og når det vil bli lagt frem en sak om dette for Stortinget. Jeg viser særlig til følgende avsnitt, som er gjengitt i begge mine tidligere svar:

«Den norske vergemålsloven, som trådte i kraft i 2013, er utformet blant annet for å ivareta Norges menneskerettslige forpliktelser etter FNs konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Vergens hovedoppgave i et alminnelig frivillig vergemål er å yte beslutningsstøtte, slik at personer med behov for bistand kan utøve sin rettslige handleevne og selvbestemmelse på lik linje med andre.

Individtilpassede frivillige vergemål fyller etter Norges syn kravene til beslutningsstøtteordninger som CRPD artikkel 12 stiller. Jeg nevner at CRPD-komiteens oppfatninger om artikkel 12 i denne sammenheng er omstridt, og at en rekke stater legger til grunn samme forståelse av konvensjonen som Norge.»

Regjeringens syn er fortsatt at alminnelig vergemål etter reglene i vergemålsloven utgjør en beslutningsstøtteordning i samsvar med CRPD. Dette er lagt til grunn av alle norske regjeringer siden dagens vergemålslov ble vedtatt i 2010. Det uavhengige ekspertutvalget som ble oppnevnt av regjeringen for å utrede inkorporering av CRPD, avga sin utredning 15. januar 2024. Utvalget konkluderte som kjent også med at vergemålslovens regler ikke står i

motstrid til konvensjonen. Utvalget ga også nyttige anbefalinger om mulige forbedringer, som jeg tar med meg i det videre arbeidet med loven.

Alminnelig vergemål etter vergemålsloven er et frivillig støttetiltak, og innebærer ingen begrensninger i den rettslige handleevnen til personen som får oppnevnt verge. Det går tydelig frem av vergemålsloven § 20 at vergemål ikke kan opprettes i strid med en persons vilje. Dette viktige utgangspunktet ble tydeliggjort ved lovendringene som trådte i kraft 1. april i fjor (se lov 31. mars 2023 nr. 5 om endringer i vergemålsloven), som ledd i den helhetlige gjennomgangen av loven. Tilsvarende går det frem av lovens § 33 andre ledd at vergen i et alminnelig vergemål ikke har mandat til å handle i strid med personens egne ønsker. Vergen skal primært tilby beslutningsstøtte, og yte bistand for å sette personens egne beslutninger ut i livet. Ved alminnelige vergemål har personen altså full selvbestemmelsesrett. Om personen ikke lenger ønsker verge, skal vergemålet avsluttes.

Som representanten viser til, har organisasjonen Uloba presentert en rapport om sitt arbeid med beslutningsstøtteråd. Jeg er kjent med dette arbeidet. Det er positivt at personer som har mulighet til å mobilisere støtte til å fatte gode beslutninger i eget liv fra sine bekjente, kan få slik støtte som supplement til eller til erstatning for et vergemål. Man trenger ikke hjemmel i lov eller rettslig forankring ellers for å motta støtte til å fatte beslutninger. Det er altså ingenting i veien for å opprette denne typen råd etter den lovgivningen vi har i dag. For personer som har rettslig handleevne, slik de aller fleste som i dag får bistand gjennom vergemålsordningen, har, er det også en mulighet å opprette en alminnelig representasjonsfullmakt etter avtalelovens regler, slik at én eller flere personer kan representere en, for eksempel i møte med forvaltningen.

Dersom en person har behov for og ønsker en mer formalisert beslutningsstøtteordning i tillegg til rettslig representasjon på ett eller flere områder, og ikke selv kan avgi gyldige fullmakter, er vergemålsordningen et aktuelt tilbud. Det kan også gi en trygghet både til personen selv og dennes pårørende at vergen står under tilsyn av statsforvalteren. Det er etter gjeldende rett ingenting i veien for at en person som har verge, også har et beslutningsstøtteråd. En verge må være egnet og ellers fylle de kravene vergemålsloven stiller. Personen selv skal godkjenne vergen, og som hovedregel er det en nærstående som personen selv ønsker som verge, som oppnevnes. Det er personens egne beslutninger vergen skal sette ut i livet, og disse kan personen selvfølgelig fatte med bistand av beslutningsstøtterådet sitt. Her kan man også avtale at vergen skal delta.

Som representanten er kjent med, pågår det en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen. Det er et omfattende arbeid, blant annet fordi vergemålsordningen har betydning for en rekke andre rettsområder.

Staten har ansvar for å sikre alle menneskerettighetene til personer som har behov for bistand, ikke bare retten til selvbestemmelse, selv om dette er en sentral rettighet. Mitt departement samarbeider derfor med andre departementer og ansvarlige etater for å sikre at forslag til mulige lovendringer avveier de hensynene som gjør seg gjeldende på ulike områder, på en god måte.

Videre har mitt departement, som representanten også viser til, gjennomført dialogmøter med aktuelle organisasjoner. Det er avholdt flere møter, både på embetsnivå og med politisk ledelse i departementet. Utredningsarbeidet gjennomføres for øvrig på vanlig måte i samsvar med utredningsinstruksen, og aktuelle endringsforslag vil bli sendt på alminnelig høring. Det er ikke hensiktsmessig å igangsette parallelle prosesser for å endre enkeltbestemmelser raskt, uten å se disse i sammenheng med loven som helhet. Det er viktig å sikre en utforming som legger til rette for at loven kan praktiseres på en god og enhetlig måte av vergemålsmyndighetene i hele landet.

Hvilke konkrete løsninger som vil bli foreslått, er det ikke naturlig for meg å gå inn på før regjeringen fremmer en sak for Stortinget. Mitt mål er å fremme en sak så raskt som mulig, men det er ikke mulig å skissere et konkret tidspunkt nå.

SPØRSMÅL NR. 1664**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 12. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye har nettleien økt for kunder med et årlig forbruk under 100 000 kWh i perioden fra det ble innført en ny nettleiemodell med effektbaserte tariffer 1. juli 2022 og frem til 1. januar 2024?

BEGRUNNELSE:

Energiminister Terje Aasland sa i en pressemelding fra Energidepartementet den 6. mai 2022 at effektbasert nettleie vil gi incentiver til effektiv nettutnyttelse, noe som over tid vil gi lavere nettkostnader for strømkundene, mindre naturinngrep og færre konflikter knyttet til nettutbygging.

Dette spørsmålet gjelder hvor mye nettleien for kunder med et årlig forbruk under 100 000 kWh faktisk har økt fra ny nettleie ble innført 1. juli 2022. Statsråden

må også gjerne oppgi hvordan nettleien har endret seg for de ulike nettselskapene i denne perioden.

Svar:

Formålet med effektbasert nettleie er å legge til rette for best mulig utnyttelse av overføringsnettet ved at man må betale for det man belaster nettet. Innføringen av effektbasert nettleie har ikke økt inntektene til nettselskapene, men innebærer at noen kunder må betale mer og andre kunder må betale mindre i nettleie. På lengre sikt vil effektbasert nettleie bidra til lavere nettkostnader for strømkundene ved at behovet for nettinvesteringer reduseres.

Når det kommer til økningen i nettleien de siste årene skyldes det at kostnadene til nettselskapene har økt som følge av blant annet økt rente, inflasjon, høye nettapkostnader og økte investeringer i strømmettet.

SPØRSMÅL NR. 1665**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 12. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvilke nye grep vil statsråden ta for å kutte utslippene fra cruisenæringen?

BEGRUNNELSE:

Tall Dagens Næringsliv har gjennomgått viser at utslippene fra cruisetrafikk har tredoblet seg de siste ti årene. Det er sannsynlig at CO₂-utslippene fra cruiseskipene vil passere utslippene fra innenriks luftfart i år. I regjeringens klimastatus- og plan er det skissert hvilke virkemidler knyttet til sjøtransport som skal treffe cruisenæringen. Dette er CO₂-avgift, NO_x-avgift, ENOVA-støtte, omsetningskrav, og krav til nullutslipp i verdensarvfjordene fra 2026. De fleste av disse tiltakene har vært til stede i flere og har tydeligvis ikke hjulpet så langt, utslippene har økt enormt. At slike virkemidler ikke er nok, er grunnen til at det kommer strengere krav til resten av sjøtransporten.

Men i motsetning til dem har cruisenæringen ikke et lav- eller nullutslippskrav ventende, foruten lokalt i verdensarvfjorder. Jeg lurer derfor på om regjeringen nå vil ta noen nye grep for å få bukt med utslippene fra cruisenæringen, som bare har økt og økt.

Svar:

Cruisenæringen bidrar til verdiskapning langs store deler av kysten. Samtidig er dette en næring som bidrar til store lokale utslipp, samt klimagasser. Regjeringen jobber med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak om nullutslipp for cruise i verdensarvfjordene. De lokale nullutslippskravene kan bidra til å stimulere til teknologiutvikling som kan komme hele cruisenæringen til gode. Videre har kommunene gjennom havne- og farvannsloven vid adgang til å stille vilkår og innrette havnetilbud slik at utslippene fra cruise reduseres.

Cruisenæringen er av natur internasjonal, og også nye internasjonale krav vil bidra til utslippsreduksjon fra dette skipssegmentet. Regjeringen arbeider for å styrke de internasjonale kravene til skipsfarten. Norge sendte derfor inn et forslag til FNs sjøfartsorganisasjon, IMO, om å etablere strengere utslippskrav for utslipp av svovel- og nitrogenoksider for skipsfarten (Emission Control Area) i norske havområder nord for 62 breddegrad, i tråd med kravene sør for 62 breddegrad som allerede er et etablert som et slikt område. Dette ble godkjent av IMOs miljøkomite, og kan således bli fastsatt allerede i høst og tre i kraft 1. mars 2026.

Gjennom den nye Fit-for-55 pakken fra EU, vil skip over 5 000 bruttotonn som frakter varer og personer for kommersielle formål få et teknisk-regulatorisk krav knyttet til lavere utslipp i energi- og drivstoff brukt om bord gjennom FuelEU Maritime, og et prissignal på utslippene sine gjennom EUs kvotesystem. I tillegg jobbes det med oppfølging av IMOs strategi for å nå netto nullutslipp innen 2050. Norge tar her en aktiv rolle i å sørge for å lande både tekniske og økonomiske krav som vil sikre utslippsreduksjon fra den globale skipsfarten.

SPØRSMÅL NR. 1666

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 12. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg er bekymret for næringstransportens fremkommelighet i perioden Ring 1 i Oslo er stengt.

Vil samferdselsministeren la utslippsfrie lastebiler og elektriske tunge kjøretøy over 12 tonn få tillatelse til å kjøre i kollektivfeltene mens stengingen av Ring 1 pågår, og dersom dette ikke er aktuelt, hvordan vil samferdselsministeren sikre at næringstransporten kommer frem og for å bidra at nasjonale og lokale transport- og klimamål oppfylles?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med byggingen av nytt regjeringskvartal stenger Statens vegvesen (SVV) tunnelene på Ring 1 i Oslo i tre år fra og med sommeren 2024. Stengingen vil føre til økt trafikk på vegnettet og det er behov for å legge bedre til rette for framkommeligheten for kollektivtrafikken.

Statens vegvesen opplyser at de vil redusere feltkapasiteten på E18 fra Lysaker og på E6 fra Alnabru, slik at kapasiteten for biltrafikken reduseres inn mot sentrum for å unngå trafikkaos når Ring 1 midlertidig stenger. Samtidig skal elbiler ut av kollektivfeltene på de statlige riksveiene i Oslo for å prioritere og forbedre bussenes framkommelighet. Statens vegvesen og Oslo kommune vil derfor fra 1. mai 2024 midlertidig fjerne adgangen for elbiler til å kjøre i kollektivfeltene i Oslo og Akershus i perioden tunnelene er stengt.

Det er imidlertid knyttet stor bekymring for næringstransport i perioden Ring 1 er stengt. Oslo kom-

mune har foreslått et konkret tiltak for Samferdselsministeren, som ville ha lettet på utfordringen for næringstransporten samtidig som det bidrar til grønn omstilling av sektoren. Forslaget går ut på å la lastebiler på nullutslipp beholde plassen i kollektivfeltene disse tre årene. Dersom elektriske lastebiler og eventuelt lastebiler på biogass inviteres inn i kollektivfeltene på statlige veier under stengingen av Ring 1, er det hensiktsmessig at Oslo kommune gjør det samme på kommunale veier. Å la utslippsfrie lastebiler (el, hydrogen og eventuelt biogass) over 12 tonn få tillatelse til å kjøre i kollektivfeltene mens stengingen pågår er derfor en løsning.

Det vil være en håndsrekning til næringslivet, samtidig som det vil stimulere til en raskere overgang til nullutslippslastebiler. Slik overgang er nødvendig for at Oslo skal nå målet om å være en utslippsfri by i 2030, og det vil hjelpe regjeringen nå målet om 55 prosent utslippsreduksjon innen samme år. Det er foreløpig 115 utslippsfrie (elektriske) lastebiler over 12 tonn registrert i Oslo og 45 i Akershus. Selv med en kraftig økning i antall de tre årene stengingen pågår, vil utslippsfrie lastebiler i kollektivfeltene trolig i svært liten grad begrense bussens framkommelighet.

Å tillatte el-lastebil i kollektivfelt ved stenging av Ring 1 kan derfor både sikre framkommelighet for næringstransport.

Svar:

Ring 1-prosjektet omfatter ombygging av Hammersborgtunnelen samt deler av Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Statens vegvesen har gjennomført modellberegninger som viser omfordeling av trafikk ved midlertidig stenging av Ring 1. Det går ca. 17 000 kjøretøy i døgnet i Hammersborgtunnelen i dag, og modellen viser at om lag 8-10 000 av disse overføres til Operatunnelen, og om lag 3-5 000 til bygatene nord for Ring 1 når tunnelen stenges, dersom det ikke innføres tiltak.

Operatunnelen har i dag en trafikkbelastning som er på kapasitetsgrensen, og Statens vegvesen vurderer det som nødvendig å begrense trafikken til sentrum for å kunne ta imot den økte trafikken i tunnelen ved en midlertidig stenging av Ring 1 - for å sikre liv og helse ved alvorlige hendelser (f.eks. bilbrann) i tunnelen. Dette vil bli gjort ved å gjennomføre en samlet løsningspakke med tilfartsregulering til Operatunnelen, fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus samt utvidelse av kollektivfelt. Løsningspakken vil gi økte køer på innfartsårene, men bidra til bedre frem-

kommelighet for busstrafikken og få flere privatbilister til å reise kollektivt, sykle eller gå. Tiltakene vil samlet bidra til å redusere trafikknivået i Oslo sentrum.

I løsningspakken legges det opp til å omdisponere kollektivfeltene på E6 nord fra Hvam til Karihaugen og på E6 sør fra bygrensa til Skullerud til tungtrafikkfelt, slik at lastebiler over 7,5 tonn kan benytte dette feltet sammen med bussene. Det foreslås å omdisponere ett bilfelt til tungtrafikkfelt ved Furuset som en del av tilfartsreguleringen, noe som bedrer adkomsten til Alnabruterminalen for næringstransporten. Statens vegvesen vurderer videre å utvide tungtrafikkfeltene på en større del av E18/E6 der dette ikke er til vesentlig hinder for busstrafikken. Statens vegvesen vil samtidig vurdere å tillate utslippsfrie vogntog over 12 tonn i alle kollektivfelt på riks- og europaveier i Oslo og Akershus der dette ikke er til hinder for busstrafikken.

Statens vegvesen stenger Ring 1 midlertidig fra 1. juli 2024. I forkant av dette vil adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus fjernes midlertidig fra 6. mai. Tilfartsregulering på E18 ved Lysaker og E6 ved Furuset innføres ca. en uke før stengingen av Ring 1. Statens vegvesen mener det er nødvendig å se effekten av disse tiltakene før utvidet adgang for tungbiler i kollektivfeltene eventuelt kan igangsettes høsten 2024.

SPØRSMÅL NR. 1667

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 15. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan sørger kunnskapsministeren for at elever og lærere ved den norske seksjonen ved internasjonale skoler som Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Frankrike får forutsigbarhet og nødvendig informasjon for å kunne planlegge videre drift av disse viktige tilbudene inn i 2025?

BEGRUNNELSE:

Den norske seksjonen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Frankrike fyller 40 år i år. Skolen har barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående opplæring. I takt med at verden blir mindre så er det flere barn som bor og går på skole utenfor Norge i kortere eller

lengre perioder. Eller som har en oppvekst et annet sted enn i Norge. Tilbud som den norske seksjonen ved Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i Frankrike er med å formidle norsk kultur, historie og språk. De er også viktige for barn i internasjonale familier for å kunne jobbe med en flerkulturell identitet og oppvekst. Elevene i Norsk Seksjon får undervisning etter Kunnskapsløftets norske læreplaner i fagene norsk, samfunnsfag og historie. Lærerne har norsk som morsmål, utdanning og yrkeserfaring fra Norge. Elevene får tilpasset opplæring og tett oppfølging med vekt på dialog, samarbeid og trivsel. Det er i dag 58 elever på skolen. I henvendelser til spørsmålstiller forteller skolen om usikkerhet og mangel på dialog rundt rammer og finansiering av tilbudet inn i 2025.

Svar:

I statsbudsjettet for 2024 mottar Lycée International de Saint-Germain-en-Laye 5,3 mill. kroner i tilskudd over kap. 227, post 78. Tilskuddet skal bidra til at det blir gitt grunnskoleopplæring og videregående opplæring til elever ved den norske seksjonen ved skolen, i de fagene seksjonen tilbyr. I Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet er det varslet at departementet vil vurdere nivået på tilskuddet frem mot 2025-budsjettet. Departementet vil ha dialog med seksjonen om dette.

Lycée International de Saint-Germain-en-Laye er en fransk skole i Frankrike med norske elever. Elevene ved skolen får i de fleste fag opplæring etter franske læreplaner. I tillegg får elevene ved den norske seksjonen av skolen opplæring etter norske læreplaner i fagene norsk,

samfunnsfag og historie. Skolen er ikke godkjent etter privatskoleloven.

Det gis ikke tilskudd til andre skoler i utlandet som ikke er godkjent etter privatskoleloven enn Lycée International de Saint-Germain-en-Laye over Kunnskapsdepartementets budsjett. For andre norske elever i utlandet ved lokale/internasjonale skoler gis det over kap. 228, post 78 Kompletterende undervisning tilskudd til undervisning i norsk, samfunnsfag og kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE), som tilbys av to sertifiserte nettskoler – Globalskolen og Norskskolen.

Jeg kan ikke nå varsle om hvilket tilskuddsnivå som vil foreslås til Lycée International de Saint-Germain-en-Laye i forslaget til statsbudsjettet for 2025, men vil komme tilbake til det i forbindelse med Prop. 1 S for 2025.

SPØRSMÅL NR. 1668

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 16. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Medisinprodusenter står i stor grad fritt til å prioritere de markedene de selv måtte ønske. Kommersiell avveining blant selskapene resulterer i mange tilfeller i at medisiner i første omgang blir distribuert og solgt til EUs medlemsland. Som tilknyttet tredjeland, og grunnet at EØS-avtalen ikke dekker helseberedskapssamarbeid, kan Norge oppleve utfordringer med tilgang på livsviktige medisiner.

Er statsråden enig i at forsyningsproblemene med legemidler til Norge ville vært redusert dersom Norge var fullverdig medlem av EU?

Svar:

Regelverket om godkjenning og markedsadgang for legemidler er totalharmonisert innenfor EØS-området. Norge er derfor integrert på lik linje som EUs medlemsland i det europeiske legemiddelmarkedet. I utgangspunktet er det markedets størrelse og insentiver som pris og refusjon som avgjør hvor attraktivt det er for industrien å plassere sine legemidler på det norske markedet. Som EØS-medlem er Norge en fullverdig del av det indre markedet og vi skiller oss derfor ikke fra EUs medlemsland med tanke på tilgang til legemidler som sådan. Norge har generelt sett heller ikke større utfordringer med legemi-

ddelmangel enn andre EU-land. Jeg nevner for øvrig at i forslag til revidert legemiddelregelverk som ble fremmet av Kommisjonen i april 2023 er det inntatt bestemmelser som i større grad skal bidra til at alle EU/EØS-land faktisk får tilgang når et legemiddel er godkjent.

Gjennom EØS-avtalen er Norge en integrert del av arbeidet knyttet til forskning, utvikling og overvåkning av legemidler, og legemiddelmarkedet som sådan. Dette omfatter imidlertid ikke EUs arbeid for å sikre forsyningen av nødvendige medisinske mottiltak, knyttet til produksjon, innkjøp og distribusjon.

Det ordinære legemiddelregelverket og reguleringen av legemiddelmarkedet må således ikke likeslilles med tilgang til legemidler som del av EUs helseberedskapssamarbeid. I slike situasjoner settes ordinære markeds mekanismer til side. Erfaringene fra koronapandemien viser at Norge ville vært bedre rustet for å ivareta egne beredskapsbehov, dersom vi var omfattet av EUs tiltak for å sikre forsyningssikkerhet ved en helsekrise. EUs rammeverk for å sikre medisinske mottiltak i en krise er imidlertid bygd opp slik at Norge ikke er omfattet. EØS-avtalen er heller ikke tilstrekkelig for norsk tilknytning både fordi regelverket har et hjemmelsgrunnlag som faller utenfor EØS-avtalen og fordi mekanismen for å finansiere tiltak utelukker norsk deltakelse. Dersom Norge hadde vært et fullverdig medlem av EU, slik representanten spør

om, ville utfordringene knyttet til forsyning til legemidler i krise således trolig vært redusert.

Koronakommisjonens rapporter og Storting-smelding nr. 105 (2023-2024) om helseberedskap har på en god måte redegjort for våre sårbarheter. Dette er også

bakgrunnen for at regjeringen har besluttet at vi skal arbeide for at Norge er del av EUs styrkede helseberedskaps-samarbeid på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1669

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 11. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Justisdepartementet fikk i oktober 2023 oversendt forslag til endring av forskrift til politiregisterloven for å gi nødvending hjemmel til å at politiet kan trene kunstig intelligens modeller for å utvikle KI verktøy som kan bidra i kriminalitetsbekjempelsen.

Når kan norsk politi forvente at Justisdepartementet svarer ut dette forslaget og sikrer at norsk politi kan benytte kunstig intelligens på en trygg og offensiv måte, i møte med stadig endret kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Ved innføring av GDPR i norsk rett ble det besluttet å innføre en egen lov med tilhørende forskrift for politiets register, kalt Politiregisterloven. I utarbeidelsen av loven ble det ikke tatt tilstrekkelig hensyn til samfunnsutviklingen og det har vært diskusjon om det er anledning til å trene kunstig intelligens algoritmer på data i politiregistrene. Justis departementet har i sin tolkning av lov og forskrift kommet til at det ikke er hjemmel til dette.

Som en følge av dette har Politidirektoratet bedt Kripos som fagmyndighet om å utarbeide et forslag til forskriftsendring for oversendelse til Justis. Etter interne prosesser ble forslag til forskriftsendring oversendt Justisdepartementet 12. oktober 2023.

Siden det har det vært tyst fra JD. Det er ikke kommet noe tilbakemelding og politiets teknologimiljø innen KI står nå i en limbo, fordi det mangler hjemmel til å utvikle gode modeller som kan bidra til effektiv kriminalitetsbekjempelse. Andre land som vi liker å sammenligne oss med, bla. Frankrike, Storbritannia og Nederland har nødvendig lovhjemmel og ligger godt foran norsk politi i bruken av KI.

Svar:

Som redegjort for i mitt svar 27. oktober 2023 på spørsmål fra representanten Foss, Dokument nr. 15:179 (2023–2024), er det viktig at politiet er underlagt et regelverk som er tilpasset bruk av nye teknologiske løsninger, slik at etaten kan holde tritt med den digitale utviklingen og opprettholde en effektiv kriminalitetsbekjempelse.

Teknologiutvikling og digitalisering medfører at politiet må utføre samfunnsoppdraget i et landskap som er stadig mer komplekst. Digitaliseringen har store effekter på politiets arbeidsmetoder, og stiller nye krav til politiets strategier, åpenhet, arbeidsprosesser og kompetansebehov. Det er viktig at teknologiens muligheter utnyttes uten at det går på bekostning av rettssikkerhet, personvern og andre grunnleggende verdier.

Justis- og beredskapsdepartementet har mottatt flere forslag til regelverksendringer fra politiet for å hjemle testing og utvikling av teknologiske løsninger. Arbeidet har høy prioritet. Anmodningene er under utredning i departementet for å sikre at de treffer etter intensjonen. Vi tar sikte på at eventuelle forslag til endringer i politiregisterforskriften og annet aktuelt regelverk så raskt det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1670**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 12. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Global advisor-undersøkinga utført av Ipsos viser at 71 prosent av nordmenn meiner at EU har positiv innverknad på verdspolitikken.

Er finansministeren blant desse 71 prosentane?

Svar:

Hurdalsplattformen er klar på at denne Regjeringen ikke kommer til å søke medlemskap i EU. Vi baserer oss på dagens regelverk og har godt samarbeid med andre land og internasjonale organisasjoner som EU, G20, EFTA, NATO og FN.

SPØRSMÅL NR. 1671**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 11. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ overfor Pasientreiser for å se hvordan man kan finne bedre og smidigere løsninger som på en mye bedre måte ivaretar pasientene som er syke og som lang reisevei og krav om bytte av transportmiddel får en mye mer krevende reise enn de egentlig hadde trengt?

BEGRUNNELSE:

Pasientreiser har i en tid nå hatt endringer i regelverket for transport til og fra sykehusbehandling. Undertegnede er nå flere ganger kontaktet av pasienter som ikke får lov til å benytte Helseekspressen når man blant annet skal til kreftbehandling. Man får beskjed om at man må velge annet kollektivtilbud. Så det betyr at pasienter blant annet som reiser fra Grenland og Vestfold og som skal til sykehusene i Oslo må reise med mange forskjellige transportmidler som taxi/buss/tog. Reisetiden kan bli flere timer ekstra på grunn et svært stivbeint regelverk som er innført hos Pasientreiser.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette aktuelle spørsmålet innhentet en tilbakemelding på problemstillingen fra Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Pasientreiser gir støtte til reiseutgifter for pasienter, ledsagere og pårørende etter reglene i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6

og den tilhørende pasientreiseforskriften. Ordningen skal legge til rette for at det å reise ikke skal være et hinder for å motta nødvendig helsehjelp. Pasientreiseordningen er en stønadsordning som gir støtte til reisen, men som ikke gir rett til dekning av alle de faktiske kostnadene en pasient har som må reise til og fra behandling.

Pasientreiseordningen er en todelt ordning: Reiser uten rekvisisjon og reiser med rekvisisjon.

Pasienter som reiser uten rekvisisjon, administrerer reisene sine selv og søker om å få støtte i etterkant. Hovedregelen for reiser uten rekvisisjon er at reisen dekkes med en fast sats per kilometer, uavhengig av om pasienten eller ledsageren har hatt andre faktiske utgifter og uansett hvilket transportmiddel som er benyttet. Dette følger av pasient- og brukerrettighetslovens § 2-6, tredje ledd. For 2024 er satsen bestemt av Stortinget til å være 3,- kroner per kilometer. Denne delen av pasientreiseordningen administreres av Pasientreiser HF.

Reiser med rekvisisjon er den andre delen av pasientreiseordningen. Dette er pasienter som må ha en tilrettelagt reise, enten på grunn av helsen sin eller fordi det ikke er mulig å bruke offentlig transport på strekningen. Rekvisisjon på medisinsk grunnlag utstedes av pasientens behandler, og rekvisisjon på trafikkalt grunnlag utstedes av pasientreisekontoret ved helseforetaket. Helseforetakene kjøper inn tjenester i transportmarkedet til dette formålet. I hovedsak rekvireres drosje eller minibus, men på lengre strekninger benyttes ofte helseekspress eller fly. Helseekspress er spesialbygd for pasienter

som skal til behandling og er bemannet med helsepersonell. Dette er et tilbud som er forbeholdt pasienter med rett til tilrettelagt reise. Denne delen av pasientreiseordningen administreres av 17 ulike helseforetak.

For alle pasientreiser må pasienten betale en egenandel, som inngår i opptjening til frikort.

Helse Sør-Øst RHF har opplyst om at Helseekspressen i Telemark hadde et tilbud til pasienter uten rek-

visisjon før pandemien, hvor pasienter kunne ta kontakt for å benytte eventuelle ledige seter på reise fra Telemark til behandling i Oslo. Hensikten var først og fremst full utnyttelse av Helseekspressen. Dette tilbudet ble avvirket, fordi det medførte stor uforutsigbarhet. Helseekspressen er i dag, i tråd med regelverket, forbeholdt pasienter som har rekvisisjon for tilrettelagt transport.

SPØRSMÅL NR. 1672

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ville de norske utfordringene knyttet til europeisk politi- og påtalesamarbeid og grensekryssende kriminalitet, herunder forskjellen i tilfanget av politioperativ informasjon mellom såkalte tredjeland og medlemslandene i EU, vært de samme hvis Norge var fullverdig medlem av EU?

BEGRUNNELSE:

Norges forhold til EU reguleres ikke bare gjennom EØS-avtalen, men også av en rekke andre avtaler. Siden midten av 1990-årene har Norge, gjennom nye avtaler, knyttet seg til mange av de områdene av EU-samarbeidet som ikke omfattes av EØS-avtalen. Dette gjelder avtaler om justis- og innenriksspørsmål, sikkerhets- og forsvarspolitikkk mv. Schengen-avtalen trekkes ofte frem som den viktigste av Norges øvrige avtaler med EU. Schengen-samarbeidet gjelder blant annet felles regler for oppheving av indre grensekontroll, ytre grensekontroll og tiltak for å bekjempe grensekryssende kriminalitet.

Totalberedskapskommisjonen skriver i NOU 2023: 17 punkt 6.2.4:

«Kommisjonen har [...] fått innspill om at Schengensamarbeidet medfører utfordringer når det gjelder grensekryssende kriminalitet. Schengensamarbeidet omfatter bare delvis politi- og strafferettslig samarbeid for å forebygge og bekjempe slik kriminalitet. Størstedelen av EUs samarbeid om kampen mot kriminalitet foregår dermed utenfor Schengensamarbeidet. Av denne grunn har Norge inngått bilaterale avtaler for å sikre et tettere strategisk og operasjonelt samarbeid på feltet, blant annet med Europol. Norge har også inngått en samarbeidsavtale med Eurojust for å styrke påtalesamarbeidet i kampen mot alvorlig internasjonal kriminalitet.

Overfor kommisjonen er det påpekt at samarbeidsordningene har vært av stor betydning for Norge for å ha et tettest mulig samarbeid. Samtidig har det parallelt skjedd en ytterligere utvikling i EUs arbeidsformer på feltet, og det europeiske politisamarbeidet i EU har som eksempel blitt styrket. I det europeiske politisamarbeidet er det utviklet nye samarbeidsflater og verktøy som bare er tilgjengelige for EUs medlemsland og som Norge dermed ikke har tilgang til. Kommisjonen erfarer at dette, i økende grad, utgjør en forskjell i tilfanget av politioperativ informasjon mellom såkalte tredjeland og medlemslandene i EU, og at dette også er med på å begrense mulighetene våre til kriminalitetsbekjempelse nasjonalt.»

Svar:

For regjeringen er det viktig med et tett, godt og operativt justispolitisk samarbeid med land både i og utenfor Europa. Dette for å kunne bekjempe organisert, digital og annen grensekryssende kriminalitet.

For å sikre et slikt samarbeid har vi flere internasjonale avtaler. Som for eksempel deltakelse i Europol, i Eurojust, Prüm-avtalen, den nordisk-europeisk arrestordren og tilknytningsavtalen til EUs konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker. Norge er i tillegg en del av Schengen-samarbeidet. Vi har også et godt nordisk samarbeid. I tillegg til dette samarbeider vi gjennom Interpol. Men det kan også skje bilateralt samarbeid utenfor disse avtalene, innenfor rammene av norsk lov.

Gjennom vår avtale med Europol får Norge tilgang til politioperativ informasjon i saker som berører og er relevante for oss. Dette er informasjon som bidrar til avdekking av alvorlig kriminalitet over landegrensene. Dette er sikret gjennom egen avtale om Europol. Som et illustrerende eksempel kan det nevnes at det i fjor ble gjort historisk store kokainbeslag i Norge, blant annet som en følge av godt internasjonalt samarbeid.

Norge sikrer gjennom egen lovgivning, og internasjonale avtaler, at vi kan drive effektiv kriminalitetsbekjempelse.

Jeg vil videre fremheve at det at Norge ikke er medlem i EU, gjør at vi har et større nasjonalt handlingsrom på en rekke områder.

Norge har lang tradisjon for et godt samarbeid både med enkeltstater og organisasjoner om internasjonalt samarbeid i straffesaker. Vi vurderer løpende både aktive grep Norge bør ta for å styrke dette, - samt initiativ som kommer fra andre land.

SPØRSMÅL NR. 1673

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 16. april 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hvilke konsekvenser norsk utenforskap i EU får på havnesikkerheten og bekjempelse av denne typen organisert kriminalitet her til lands?

BEGRUNNELSE:

Kripos varsler om mener at det er sannsynlig at kriminelle i større grad vil bruke Norge som transittland for narkotikainnførsel, blant annet grunnet vår lange kystlinje. De kriminelle aktørene velger steder der de opplever at havnesikkerheten er lavere. EU-land samarbeider nå om å styrke kontrollen ved Europas havner, men Norge er ikke med. EU-landene investerer blant annet i kontrollutstyr, og nylig ble 200 millioner euro satt av til bl.a. røntgenmaskiner. Vi trenger økt kontroll ved norske havner. Når EU-landene nå strammer grepet i havnene sine, må vi gjøre det samme.

Svar:

Jeg har vært i kontakt med finansministeren og justis- og beredskapsministeren for å få innspill til svaret på spørsmålet.

Havner har viktige samfunnsfunksjoner som knutepunkt mellom transportformer og som terminaler for passasjerer- og godstrafikk. Tilsiktede uønskede handlinger, som blant annet terrorhandling, sabotasje og cyberangrep mot havner kan forårsake store skader på personer, transportsystem, infrastruktur og industri. Maritim sikring er tiltak som iverksettes for å forebygge og hindre handlinger som kan skade havner, havneanlegg eller skip som anløper disse. EU har utviklet et felles europeisk regelverk. Dette regelverket er gjennomført i norsk rett.

Videre lanserte EU-kommisjonen den 18. oktober 2023 et nytt veikart for å bekjempe narkotikahandel og

tilknyttede kriminelle aktiviteter, med spesielt søkelys på tiltak som skal iverksettes ved europeiske havner. Dette veikartet bygger videre på den eksisterende EU-strategien mot organisert kriminalitet for perioden 2021–2025, samt EUs narkotikastrategi og tiltaksplan med samme tidsramme. I tillegg tar veikartet hensyn til EU-kommisjonens forslag til reform av EUs tollunion, som ble lansert i mai 2023 og som nå drøftes hos Europaparlamentet og Rådet. Det skal frem mot 2025 iverksettes en rekke tiltak, og det settes av øremerkede midler for å styrke kontrollkapasiteten, herunder øke skannerkapasiteten ved flere europeiske havner. Gjennom EUs Customs Control Equipment Instrument (CCEI) skal det tildeles 200 mill. euro til anskaffelse av nytt utstyr som skal støtte tollmyndighetene i EU med å skanne containere og identifisere forsendelser med ulovlige stoffer eller narkotikaprekursorer.

Blant veikartets tiltak som vurderes som særlig relevante for tollmyndighetenes arbeid er:

- Etablering av «European Ports Alliance», et samarbeidsforum som involverer europeiske havner, tollmyndighetene i EU, private selskaper og andre relevante aktører.
- Satsing på skannere og kontrollutstyr.
- Ny ekspertgruppe under EUs tollprogram – det skal etableres et ekspertteam med eksperter fra EUs medlemsland som har søkelys på narkotikahandel. Formålet er å forbedre koordinering av operasjoner på tvers av tollmyndighetene, andre relevante aktører (f.eks. Europol og Eurojust), og tredjeland.
- Kartlegging av høy-risiko kriminelle nettverk – Europol skal med støtte fra EUs medlemsland, kartlegge de kriminelle nettverkene i og utenfor EU som utgjør de største truslene mot EU. Etterretningsinformasjonen skal styrkes. Formålet med kartleggingen skal være

å sikre målrettede risikoanalyser og forslag til etterretningsprioriteringer.

Tolletaten utveksler i dag etterretningsinformasjon med europeiske toll- og politimyndigheter. Dette gjøres gjennom etatens sentrale kontaktpunkt og i tett samarbeid med Kripos. Tolletaten har også utplassert flere liaisoner, både ved Norges desk i Europol, ved det nasjonale kontaktpunkt på Kripos og i viktige samarbeidsland i EU. Tolletaten deltar sammen med europeiske tollmyndigheter i flere formelle og uformelle nettverk for samarbeid og utvikling av risikoindikatorer for smugling av narkotika i containere sjøveis og i fartøy.

Et tett samarbeid med EUs tollmyndigheter for å hindre ulovlig vareførsel over norske havner vil være gunstig for både EU og Norge. Så langt er Norge ikke invitert inn i samarbeidsforumet «European Ports Alliance», men det er p.t. under vurdering hvorvidt norske tollmyndigheter kan og bør delta i samarbeidsforumet «European Ports Alliance Customs Group».

Norge har videre et velfungerende samarbeid mellom Tolletaten og politiet for å fange opp straffbare handlinger som skjer i tilknytning til havner og andre anløpssteder. Det samarbeides både med etterretning og i oppfølging av konkrete straffesaker.

SPØRSMÅL NR. 1674

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 15. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over hvor mye penger det offentlige helsevesenet må bruke årlig på å rydde opp etter mislykkede kosmetiske inngrep utført av private klinikker, og kan det også bes om en oversikt over hvilke sanksjoner som er iverksatt mot plastiske kirurger som har gjort grove feil i arbeidet sitt siste fem år?

BEGRUNNELSE:

En ny studie utført av Universitetet i Oslo viser at en av ti har gjennomført kosmetisk kirurgi. Det er en dobling fra forrige studie i 2008. Blant de opererte forteller en av åtte at de har fått «kroniske postoperative smerter: vedvarende eller tilbakevendende smerter knyttet til operasjonen og som har vært til stede i mer enn tre måneder».

Brorparten av kosmetiske kirurgiske inngrep utføres i privat regi, av kommersielle klinikker drevet med profitt som formål. Det gir klare økonomiske insentiver til å utføre flest mulig inngrep, også når slike inngrep er risikable. Regningen for inngrep som går galt, blir i praksis sendt til skattebetalerne gjennom det offentlige helsevesenet. Det er fastleger eller statlige sykehus som får ansvar for å følge opp pasienter som har fått smerter eller skader etter kosmetiske kirurgiske inngrep. I en tid med stor manko på helsepersonell er det alvorlig dersom kosmetiske operasjoner som utføres privat får båndlegge viktige ansattressurser i det offentlige helsevesenet. Spørsmålsstiller etterlyser en oversikt over hvor store ressurser som årlig brukes på dette.

I en sak i Klassekampen 26. mars sier Tine Cecilie Wingsteres, styreleder for Norsk forening for estetisk plastikkirurgi, at de ikke opplever at det får noen konsekvenser når de melder inn useriøse aktører til Statsforvalteren:

«Vi har fått medhold flere ganger, men aktørene får ingen sanksjoner og fortsetter som før».

Hvis dette er riktig, er det svært alvorlig. Spørsmålsstiller ber derfor om en oversikt over hvilke krav som stilles til private kosmetiske kirurger, og hva slags sanksjoner som er iverksatt mot useriøse aktører som har gjort grove feil de siste fem årene. Blant annet ville det vært interessant å få vite hvilke krav til oppfølging av pasienter etter kosmetiske inngrep.

Svar:

Regjeringen vil forhindre at privatfinansierte tilbydere uten avtale med det offentlige (helprivate tilbud) vokser på bekostning av det offentlige, og på den måten utfordrer prinsippet om likeverdig tilgang til gode helsetjenester for alle. Samarbeidet med private må skje på fellesskapets premisser. Det foreligger ikke statistikk som gjør det mulig å besvare spørsmålet om hvor mye ressurser i form av penger eller ansatte som anvendes til å følge opp komplikasjoner av behandling gitt gjennom helprivate tilbud. Manglende registreringer i Norsk pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) gjør at det ikke er mulig å etablere kunnskap for styrings- og kvalitetssikringsformål om de private tjenestene og hvor-

dan disse henger sammen med tjenester levert innenfor det offentlige tilbudet. Dette gjelder for eksempel undersøkelser av om de privatfinansierte tjenestene medfører komplikasjoner som det offentlige må håndtere i etterkant. Regjeringen varslet i Nasjonal helse- og samhandlingsplan et arbeid med å få plass nødvendige regelverkssendringer som skal sikre at helprivate tjenestetilbydere rapporterer om aktivitet og personellinnsats. Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring et forslag om krav til registrering av aktivitet fra privatfinansiert helse- og omsorgstjeneste i NPR og KPR. Høringsfristen er 5. juni 2024.

Til representantens spørsmål om oppfølging i etterkant av en behandling, er det behandlingsstedets ansvar å tilby adekvat medisinsk oppfølging. Private behandlingssteder er på lik linje som den offentlige helsetjenesten bundet av krav til forsvarlig medisinsk behandling. I forlengelsen av det alminnelige forsvarlighetskravet til det enkelte helsepersonell i helsepersonelloven § 4, ble det ved en lovendring 1. april 2022 (i kraft 1. juli 2022) innført kompetansekrav for kosmetiske inngrep, injeksjoner og behandling som kan påføre pasienten alvorlig skade, sykdom, komplikasjon eller bivirkning. Dette kan kun utføres av helsepersonell. Overtredelse av helsepersonellovens bestemmelser, vil på vanlig måte bli møtt med ulike reaksjoner etter helsepersonelloven kap. 11. Statens helsetilsyn kan gi advarsel til helsepersonell som forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter helsepersonelloven. I alvorlige tilfeller kan Helsetilsynet kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning.

Jeg har hentet innspill fra Helsetilsynet som belyser omfanget av saker som omhandlet plastisk kirurgi i perioden 2019 – 2023. Det er Statsforvalterne som vurderer om en sak skal sendes videre til behandling i Helsetilsynet. I denne tidsperioden avgjorde Statsforvalterne 69 saker med plastikkirurgi som nærmestliggende medi-

sinsk område. I disse 69 sakene ble det påpekt lovbrudd i ni av sakene. Fem av sakene ble oversendt til Helsetilsynet for vurdering av administrativ reaksjon, hvorav to administrative reaksjoner ble gitt – herunder ett tilbakekall av autorisasjon og én advarsel.

Stortinget har vedtatt endringer i helsepersonelloven og i pasient- og brukerrettighetsloven for å unngå useriøse aktører og beskytte barn. I tillegg er det gjort endringer i forskrift om markedsføring av kirurgiske inngrep. Klinikken har plikt om å opplyse om risiko ved å undergå slike inngrep, og det er viktig at det er åpenhet om ulemper og risiko slik at pasienten kan ta velinformerte valg. Barn og ungdom er en gruppe som særskilt skal beskyttes mot den slags markedsføring. I forskrift om markedsføring av kosmetiske inngrep, ble kravene til markedsføring rettet mot ungdom under 18 år innskjerpet. Jeg mener at dette er nødvendige tiltak for å skjerme de spesielt sårbare.

Regjeringen jobber kontinuerlig med å bedre pasientsikkerheten i helsetjenesten, og har lagt frem flere tiltak for å styrke arbeidet med pasientsikkerheten i Nasjonal helse- og samhandlingsplan. I april 2022 oppnevnte regjeringen Varselutvalget for å vurdere varselordningene til Statens helsetilsyn og Statens undersøkelseskommisjon i helse- og omsorgstjenesten (Ukom). Regjeringen støtter utvalgets mening om at dagens varselordninger ikke i tilstrekkelig grad bidrar til bedre kvalitet og pasient- og brukersikkerhet i hele helse- og omsorgstjenesten, og at formålet med en meldeordning i større grad enn i dag må være å bidra til læring og forbedring. Regjeringen vil utrede de øvrige forslagene til Varselutvalget, og tar sikte på å sende et høringsnotat med forslag til lovendringer på høring i løpet av 2024. Arbeidet ligger innenfor etableringen av et nytt nasjonalt faglig rammeverk med visjon, mål, virkemidler og nasjonale innsatsområder for bedre pasient- og brukersikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1675

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 16. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden etterkomme forespørselen fra EUs energikommisær Kadri Simson og sørge for at fornybardirektivet fra 2018 (RED II) kan vedtas i Stortinget før au-

gust, slik at vi harmoniserer EU- og EØS-kjernelovgivning innen energifeltet?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen kom med en ny revisjon av fornybardirektivet, kalt RED III, i 2021 i forbindelse med "Fit for 55"-pakken. Gjennom RED III, som kreves innført i EU innen mai 2025, medfører det også endringer i RED II.

I et brev til statsråden ber energikommisær Kadri Simson Efta-sekretariatet lage et utkast til en beslutning om innføringen av RED II og sende det til EU-kommisjonen innen to måneder. Simson setter også en tidsfrist på fem måneder for at Norge skal ta en avgjørelse om innføringen av Fornybardirektivet (RED II).

Simson skriver videre at EU- og EØS-kjernelovgivning om energi avviker bekymringsfullt mye, og skaper for tiden genuine utfordringer for juridiske og like konkurransevilkår som påvirker en rekke aktører i både Norge og EU negativt.

Fornybardirektivet er en viktig del av EUs fjerde energimarkedspakke og Senterpartiet har tidligere uttalt at de ikke kan være en del av en regjering som innfører dette. Samtidig er EUs energikommisær helt klar på at EU-kommisjonen vil vurdere tiltak for å bevare integriteten i det felles markedet Norge er en del av gjennom EØS-avtalen.

Svar:

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 for å fremme bruken av fornybar energi ble vedtatt i EU i 2018, som en del av EUs Ren energipakke. I oktober 2023 vedtok EU endringer i fornybardirektivet, publisert i EU-tidende 18. oktober 2023. Energidepartementet har sendt det vedtatte direktivet på høring med frist 19. april.

Jeg har mottatt et brev fra energikommisær Kadri Simson av 13.mars 2024 hvor hun ber om rask innlemmelse av fornybardirektivet fra 2018.

Fornybar energi er et viktig satsingsområde både i Norge og i EU. Norge har interesse av et velfungerende energisamarbeid med EU. Gjennom EØS-avtalen får norske bedrifter adgang til det europeiske markedet på like konkurransevilkår. Derfor er det viktig å redusere EØS-eterslepet, blant annet på energiområdet. Dette jobber vi med.

Samtidig er det nødvendig med grundige vurderinger av innholdet i og konsekvensene av EØS-regelverk for det innlemmes. Det er viktig at vi har god forståelse for hvordan regelverket virker inn på det norske energisystemet, og vi må sørge for at norske interesser blir ivaretatt på en god måte. Dette er et pågående arbeid. Jeg må komme tilbake til spørsmål om hva som skal legges fram for Stortinget og når.

SPØRSMÅL NR. 1676

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 12. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at Stortinget får den lenge ventede handlingsplanen for sjøfugl til behandling i 2024?

BEGRUNNELSE:

Stortinget ba regjeringen om å utarbeide en handlingsplan for sjøfugl i 2016. Denne har blitt utsatt i flere runder. I 2020 utarbeidet Miljødirektoratet et forslag til plan, men det virker som om denne har blitt liggende i en skuff. I 2021 ble det varslet at den skulle komme i 2022. Det gjorde den ikke. I Forvaltningsplanene for havområdene som regjeringen la fram i dag, står det at regjeringen vil utarbeide en handlingsplan for sjøfugl, og at denne er under fullføring. Sjøfuglene i norske havområder er under sterkt press. De fleste bestandene minker. Havvind

og andre nye næringer til havs er potensielle trusler mot sjøfuglene, og fugleinfluensautbruddene i 2023 viste tydelig at det er behov for en helhetlig plan for å ta vare på og sikre bestandene av sjøfugl.

Svar:

Ved utarbeiding av en handlingsplan er det helt sentralt at vi har et best mulig kunnskapsgrunnlag slik at vi kan utarbeide presise tiltak som kan bidra til en positiv endring. Det gjelder selvsagt også for den kommende handlingsplanen for sjøfugl.

Sjøfuglene er en svært sammensatt gruppe fugler med høyst ulik biologi, og påvirkningsfaktorene er sammensatte og komplekse. Det stilles derfor store krav til kunnskapsgrunnlaget. Også i en situasjon der utviklingen

for flere av sjøfuglene er negativ, har vi sett det nødvendig å prioritere å ha tilstrekkelig kunnskap til å utforme gode tiltak fremfor å forsere arbeidet med handlingsplanen.

Regjeringens mål er at planen skal være et viktig bidrag i arbeidet med å kunne snu den negative utviklingen for sjøfuglene. Målsettingen er å ferdigstille handlingsplanen i løpet av 2024, og Stortinget vil bli orientert på vanlig måte.

Videre er det viktig å understreke at tiltak for å ta vare på sjøfugl også gjennomføres i andre prosesser. Klimaendringene er en av de sentrale årsakene til at flere av sjøfuglartene er i tilbakegang. Skal vi klare å bedre tilstan-

den for disse artene, må det nasjonalt og internasjonalt gjennomføres gode og effektive klimatiltak, i tråd med de vedtatte målene. I havforvaltningsplanene for havområdene som regjeringen la fram 5. april 2024 er det dessuten lagt inn bedre beskyttelse for sjøfuglene. Vi har utvidet området rundt Bjørnøya hvor det ikke vil iverksettes ny petroleumsvirksomhet, av hensyn til sjøfuglene som lever i dette området. Videre er det stilt vilkår om at det i sentrale deler av Barentshavet ikke er tillatt med leteboring i perioden 1. oktober - 1. januar. Store mengder sjøfugl finner mat i disse områdene, og vi ønsker å ivareta sjøfuglene på en best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 1677

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I Meld. St. 21 sier regjeringen at de vil: "Ikke tillate utvinning av aktive hydrotermale strukturer og beskytte slike strukturer slik at de ikke blir skadd av virksomhet i tilgrensende områder." Rett etter står det at de bare skal "bare godkjenne utvinningsplaner dersom det kan godtgjøres at utvinning kan gjennomføres slik at det ikke medfører vesentlige negative virkninger for naturmangfoldet knyttet til de aktive hydrotermale strukturer."

Kan statsråden forklare hvorfor disse ikke er i strid med hverandre?

Svar:

Regjeringens forvaltning av norske havbunnsmineralressurser ble lagt frem i Meld. St. 25 (2022-2023). Denne stortingsmeldingen inneholdt både forslag til åpning av areal og en strategi for forvaltning av havbunnsmineralressursene. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag med noen justeringer, jf. Innst. 162 S (2023-2024).

De setningene som representanten trekker frem fra Meld. St. 21 (2023-2024) i sitt spørsmål er en gjengivelse av et «regjeringen vil-punkt» fra Meld. St. 25 (2022-2023). Dette vilkåret ble satt som følge av at regjeringen konkluderte i åpningsprosessen for havbunnsmineralvirksomhet at det var hensiktsmessig å særlig beskytte de aktive hydrotermale strukturer.

Det omtalte «regjeringen vil-punktet» fra Meld. St. 25 (2022-2023) betyr at utvinning av aktive hydrotermale

strukturer forbys (setning 1), dvs. at ingen kommersielle aktører vil få tillatelse til å utvinne mineraler fra de aktive hydrotermale strukturer og at disse skal beskyttes slik at de ikke blir skadet av virksomhet i tilgrensende områder. Videre sies det at man kun får godkjent en utvinningsplan dersom det kan godtgjøres at utvinning kan gjennomføres slik at det ikke medfører vesentlige negative virkninger for naturmangfoldet knyttet til de aktive hydrotermale strukturer (setning 2). Dette innebærer at rettighetshaverne må dokumentere at planlagt utvinning av mineralressurser fra andre kilder enn de aktive hydrotermale strukturer, dvs. slik som de inaktive, ikke fører til vesentlige negative virkninger for naturmangfoldet knyttet til de aktive hydrotermale strukturer. Denne setningen beskriver hva operatøren må godtgjøre i en ev. utvinningsplan knyttet til andre forekomster enn aktive hydrotermale strukturer, og svekker ikke den direkte beskyttelsen som de aktive hydrotermale strukturer er gitt gjennom første setning.

Jeg kan ikke se at det er noe motstrid i disse setningene. Det er heller ingen innholdsmessig forskjell ved at dette regjeringen vil-punktet står samlet i Meld. St. 25 (2022-2023), mens det i Meld. St. 21 (2023-2024) er delt på to punkter.

SPØRSMÅL NR. 1678

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 15. april 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det er problematisk at Norge ikke inviteres inn i diskusjonene når rammevilkår for samfunnsomveltende KI-teknologi er under utforming i EU, og på hvilke områder mener statsråden at norsk teknologipolitikk kunne tjent særlig på at Norge var fullverdig medlem av EU?

BEGRUNNELSE:

En hovedutfordring utviklere av KI-systemer i Norge møter på i dag, er et uoversiktlig regelverk med mye tolkningsrom. Intensjonen bak EUs AI Act er å rydde i paragrafjungelen og samle relevante krav for KI-systemer i én pakke. Forordningen krever også tilsyn med KI-systemer. Hvordan dette skal innlemmes i den norske tilsynsflo- raen, er ikke åpenbart, og vil sannsynligvis ikke bli besvart uten en utredningsprosess. Spørsmålet om tilsynsstruktur er etter undertegnede syn så viktig at den helst bør besvares før forordningen står på trappene i Europa.

I kronikken «EU vil bli verdensledende. Hva med Norge?», publisert i Aftenposten 22. januar 2024, skriver Inga Strømke, førsteamanuensis ved Norwegian Open AI Lab, NTNU, følgende:

«EUs ambisjon om å få på plass verdens første regulering av kunstig intelligens er ikke småsaker. Det er rimelig å anta at skuldrene blant politikere og byråkrater i Brussel er like høye som fallhøyden deres. Det sies at prestisjenivået for å få dette på plass i EU er det største siden euroen ble innført.

Både amerikanske og kinesiske myndigheter følger spent med på det som skjer i Brussel i disse dager. Om vi skal beskrive det som et skrivebordsuhell av EU-kommisjonen, er uvisst. Men det er påfallende at utkastet av AI Act ikke ble merket EØS-relevant.

Dette var såpass oppsiktsvekkende at norske myndigheter så seg nødt til å kommentere det:

«Det er imidlertid grunn til å tro at dette ikke er bevisst fra kommisjonens side, men snarere en uteglemmelse», står det i et posisjonsnotat fra regjeringen.

Uansett hva grunnen er, er det ikke gode nyheter for oss at vi blir glemt når rammevilkår for samfunnsomveltende teknologi er under utforming.

Det var heller ingen invitasjon til oss – eller de andre nordiske landene – i postkassen da Bletchley-erklæringen ble signert i Storbritannia. En erklæring der land som eksempelvis Kina, USA, Chile og Rwanda ble enige om en felles uttalelse om

kunstig intelligens. På temaet KI er ikke Norge ansett som den kuleste gutten i klassen, og det kommer av og til smertelig til uttrykk. [...] [I] et stille øyeblikk bør vi reflektere over absurditeten over at Europa sitter sammen og diskuterer vår tids store problemer uten at Norge er med.»

Svar:

Norge deltar i EUs arbeid med kunstig intelligens og digitalisering på embetsnivå, blant annet gjennom en høynivågruppe om kunstig intelligens og digitalisering av næringslivet. Gjennom dette arbeidet har representanter fra mitt departement deltatt i mye av forarbeidene til EUs forordning på kunstig intelligens og andre områder som er viktig for digitaliseringen.

Selv om Norge ikke deltar i de politiske prosessene i EU, følger vi EUs arbeid med KI-forordningen og annet digitaliseringsarbeid tett, både gjennom deltakelse i nevnte høynivågruppe og andre embetsgrupper, gjennom vår IT- og forvaltningsråd i Brussel og gjennom dialog med våre nordiske kollegaer. Nå arbeider vi med å forberede oss til å gjennomføre EUs KI-forordning i Norge, mest mulig samtidig med EU-landene.

Arbeidet med standarder er et viktig tema i KI-forordningen, og vil få stor betydning i praksis. Parallelt med at EU har forhandlet om formuleringene i selve lovteksten, har Kommisjonen satt i gang arbeid for å få utviklet standarder som skal støtte forordningen. Dette er arbeid Norge deltar i på linje med EU-landene, blant annet gjennom Standard Norge.

Jeg er enig med representanten i at det er viktig å få avklart en tilsynsstruktur i rett tid før forordningen skal innføres. Dette er en utfordring vi for øvrig deler med EUs medlemsstater, og vi har god dialog med våre nordiske kollegaer om dette.

For å være godt forberedt har jeg gitt DFØ i oppdrag å utrede og gi en anbefaling til etablering av ny nasjonal forvaltningsstruktur for håndheving av KI-forordningen. I utredningen skal de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget til ny organisering beskrives. DFØ er gitt hovedansvaret for oppdraget, som skal gjennomføres i samarbeid med Digitaliseringsdirektoratet. Utredningen skal leveres før sommeren.

Representanten Almeland trekker fram Strømkes kronikk om EØS-relevans og Norges deltakelse i internasjonale fora. Det er riktig at Europakommisjonens forslag til KI-forordning ikke er merket EØS-relevant. Rådets «General approach» av 6. desember 2022 merker imidlertid forordningen som EØS-relevant. At Kommisjonens

forslag ikke opprinnelig var merket som EØS-relevant, er derfor av mindre betydning. Regjeringen har høsten 2023 hatt en arbeidsgruppe som har vurdert innføring av forordningen i norsk rett, og som har konkludert med at rettsakten er EØS-relevant.

Det er også riktig, som Strømke påpeker i sin kronikk, at kun et fåtall EU-land var invitert til Storbritannias toppmøte om KI høsten 2023. Storbritannia innledet kort

tid etter møtet kontakt med Norge og de øvrige nordiske landene på embetsnivå. Det har vært gjennomført et felles arbeidsmøte om KI-regulering og -standardisering med deltakelse fra Storbritannia, Norge, Sverige, Danmark, Finland og Estland.

Norge deltar for øvrig i en rekke internasjonale organer som arbeider med prinsipper for regulering og forvaltning av KI, slik som Europarådet, OECD og FN.

SPØRSMÅL NR. 1679

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 10. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Ifølge Offshore Norge (tidl. Norsk olje og gass) reduserer norsk gass fra Baltic Pipe rørledningen, kombinert med vindkraft, polske klimautslipp tilsvarende 70 millioner tonn CO₂ i Polen. Ca. 8 % av norsk gassproduksjon går i Baltic pipe rørledningen, resterende går til resten av Europa. All den tid så og si alt klimaberegnes i disse dager, så er det nærliggende å tro at man har tilsvarende tall for resten av gassseksporten også.

Kan statsråden avklare hvor mange millioner tonn CO₂ norsk gass kutter i Europa?

BEGRUNNELSE:

Fra Nettavisen leser man:

«Planen er at rundt ti milliarder kubikkmeter gass skal eksporteres gjennom rørledningen hvert år. Ifølge interesseorganisasjonen Norsk olje og gass, som viser til en polsk klimarapport, er dette svært gode nyheter for verdens klima.

Norsk gass kombinert med vindkraft vil kutte utslipp tilsvarende 70 millioner tonn CO₂ i Polen, som har et mål om å redusere CO₂-utslippene med 120 millioner tonn innen 2030.

Til sammenlikning: Norges samlede CO₂-utslipp i 2020 var på rundt 50 millioner tonn.

– Det viser at norsk gass spiller en vesentlig rolle for at land som Polen kan nå sine klimamål, sier Torbjørn Giæver Eriksen i Norsk olje og gass.

Gjennom å erstatte utslippene fra kull, olje og trevirke med gass til oppvarming av polske bygninger, kuttet utslippet av luftpartikler med 54 prosent.

«25.000 liv kan bli spart hvert år», heter det i rapporten til Gaz System - den polske varianten av Gassco.»

All den tid kravet til klimarapportering øker dag for dag, så er det nærliggende å tro at Norge og Europeiske mottagsland har gode rapporter som viser hvor mange tonn CO₂ norsk gass kutter i Europa, og hvor viktig rolle norsk gass spiller for klimakutt. I tillegg til den selvsagte energien og som innsatsfaktor i diverse produksjonsprosesser.

<https://www.nettavisen.no/okonomi/hyller-norsk-gass-som-klimalosning-25-000-liv-kan-bli-spart-i-aret/s/12-95-3424246758>

Svar:

Departementet har ikke en oversikt over hvor mye klimagassutslippene reduseres i Europa som følge av norsk gassseksport. Beregninger av totaleffekten for globale og regionale utslipp som følge av gassproduksjonen på norsk kontinentalsokkel er i sin natur kompliserte og usikre. Energimarkedene i verden henger tett sammen og norsk gassseksport vil ha effekter i energimarkedene globalt. Norsk gassseksport kan også påvirke utslippsambisjonene i Europa.

I en faglig utredning som Rystad Energy gjennomførte på oppdrag fra departementet i 2023 har selskapet delt opp og tallfestet de sentrale totalutslippseffektene av norsk olje- og gassproduksjon. Ifølge utredningen vil økt norsk produksjon i stor grad fortrenge annen gassproduksjon globalt. Den globale gassbruken – og dermed klimagassutslippene fra totalbruken av gass globalt – vil derfor isolert sett øke mindre enn utslippene fra forbrenningen av det økte gassvolumet fra Norge. Norsk gassproduksjon har i gjennomsnitt lavere utvinningsutslipp enn

gass fra andre produsenter. Effekten av dette er lavere utslipp fra global gassproduksjon når norsk gass fortrenger gass produsert andre steder. Norsk naturgass forventes i betydelig grad å fortrenge bruk av flytende naturgass (LNG) i Europa. De frigjorte LNG-lastene ventes derfor brukt andre steder i verden, herunder komme til erstatning for kull. Dette trekker i retning av lavere globale energirelaterte utslipp.

Det er en rekke, kompliserte og usikre sammenhenger som en må gjøre forutsetninger rundt for å gjøre denne type analyser. I sum finner Rystad at disse effektene vil føre til netto globale utslippsreduksjoner ved økt gasseksport. Vista Analyse har i en annen analyse av samme tematikk konkludert med at økt norsk gassproduksjon gir noe økte globale utslipp.

SPØRSMÅL NR. 1680

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 15. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er forsvarlig at øre-nese-hals-virk-somheten ved Klinikk Alta legges ned, og at det finnes kvalifiserte leger, audiografer og annet nødvendig per-sonell andre steder i Finnmark som kan dekke Altas be-folknings behov for øre-nese-hals-tjenester?

BEGRUNNELSE:

I 2023 ble det gjennomført 4300 konsultasjoner og 115 dagkirurgiske inngrep i narkose ved Klinikk Alta.

Dersom dette tilbudet legges ned, vil altså mer enn 4 000 polikliniske konsultasjoner måtte tilbys et annet sted.

Det vil medføre et ytterligere svekket spesialis-thelsetilbud i Alta og store reiseutgifter både for Finn-markssykehuset, pasienter og arbeidsgivere.

Det vil bli mye ekstra reising både i forbindel-se med vurderinger og operasjoner, og oppfølging etter operasjoner, for barn og eldre og syke pasienter.

Svar:

Til dette spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Helse Nord RHF, som opplyser følgende:

«ØNH-virksomheten i Alta skal ikke legges ned, og det har heller aldri vært intensjonen.

Det er utelukkende ØNH kirurgi som flyttes fra Alta til Hammerfest. Finnmarkssykehuset HF har en pågående pros-ess om hvordan ØNH-faget i foretaket skal organiseres for frem-tiden. ØNH er en del av sykehus tilbudet både i Hammerfest og Kirkenes, og da som ett av flere kirurgisk fag som benytter den tunge infrastrukturen som ligger i akutt sykehusene.

I tillegg er ØNH et volumfag med mange pasienter til utred-ning som er viktig å tilby i områder med relativ stor befolkning-stetthet. Det har inntil nå vært to ØNH-leger tilknyttet Klinikk Alta. Den ene skal nå flytte og den andre skal gå av med pens-jon. Finnmarkssykehuset HF er i dialog med Helse Nord RHF om hvorvidt disse stillingene skal erstattes med ØNH-leger an-satt i Finnmarkssykehuset HF med tjenestested primært i Alta eller om behovet skal dekkes opp med opprettelse av hjemmel for avtalespesialist(er).

Det er viktig å understreke at rekruttering av ØNH-spesi-alister er krevende i Finnmark. Rekruttering av audiografer er i tillegg særdeles krevende; ikke bare i Finnmark, men over hele landet.»

Det er altså øre-nese-hals-kirurgi som flyttes in-ternt i Finnmarkssykehuset HF fra Klinikk Alta til Ham-merfest sykehus, og så pågår det en prosess for hvordan hele øre-nese-hals-virksomheten skal organiseres videre i Finnmarkssykehuset HF.

SPØRSMÅL NR. 1681**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 15. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan ministeren gi en oversikt over hvilke prosjekter av typen mindre investeringstiltak og fornying samt drift og vedlikehold på jernbane som regjeringen legger opp til i deres forslag til Nasjonal transportplan 2025-2036, og kan ministeren tydeliggjøre hvilke slike tiltak regjeringen legger opp til på Sørlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen legger opp til en styrking av mindre investeringer samt vedlikehold på jernbanen i NTP 2025-36. Regjeringen påpeker at Bane Nor skal komme med en konkretisert plan for drift, vedlikehold og fornying i perioden 2025-2028. Vi ber likevel om en oversikt over hvilke slike tiltak regjeringen per nå legger opp til i perioden.

Svar:

Regjeringens viktigste prioritering for jernbanen i planperioden for Nasjonal transportplan 2025-2036 er å øke innsatsen til drift, vedlikehold og fornying. Det vil gi færre innstillinger, økt punktlighet og et bedre tilbud for dem som bruker toget.

Som omtalt i Nasjonal Transportplan 2025-2036 omfatter planen for å ruste opp og vedlikeholde infrastrukturen fire hovedaktiviteter: drift, vedlikehold, fornying og mindre investeringstiltak. Det vil ofte være en glidende overgang mellom disse fire aktivitetene, og Bane NOR SF må ha stort handlingsrom til å innrette det samlede arbeidet med drift, vedlikehold, fornying og mindre investeringstiltak på en koordinert og effektiv måte.

Mindre investeringstiltak er viktige og nødvendige tiltak av mindre omfang som bidrar til bedre utnyttelse av infrastrukturen, økt sikkerhet og en enklere reiseverdag eller økt konkurransevne for næringslivet. Tiltakene skal både dekke akutte behov som oppstår og mer planlagt utbedring, og er gruppert i fem områder:

- Sikkerhet og miljø
- gods på bane
- stasjoner og knutepunkt
- sikker kjøreveis-IKT
- videreutvikling av ERTMS

Beslutningen om hvilke konkrete tiltak som skal gjennomføres bør baseres på en jernbanefaglig vurdering, særlig siden jernbanen er et komplekst system med mange interne avhengigheter. Bane NOR har ansvar for dette, og jobber kontinuerlig for å optimalisere disse

tiltakene. Det innebærer at det vil kunne bli endringer i plasseringen etter hvert som planene blir mer modne, og tiltakene bør ikke «låses» allerede i NTP.

Når det gjelder drift, vedlikehold og fornying er det også et viktig prinsipp at Bane NOR som infrastrukturforvalter har frihet til å gjennomføre tiltakene basert på en jernbanefaglig vurdering, og at dette ikke bør «låses» i NTP. Regjeringen har imidlertid lagt seks prinsipper til grunn for den økte innsatsen for å oppnå bedre resultater av ressursbruken i NTP:

- Fokus skal vris fra ressursinnsats til måloppnåelse.
- Det skal innføres strekningsvise mål for punktlighet og regularitet for å bedre prioriteringen av innsatsen til vedlikehold og utbedring.
- Innsatsen skal være datadrevet, tilstandsbasert og kunnskapsbasert. Tidligere har beregninger av vedlikeholdsetterslepet vært basert på tekniske antagelser om når levetiden til infrastrukturen utløper. Med bedre data, sensortechnologi og kunnskap om infrastrukturen får man økt oversikt over komponentenes faktiske tilstand. Basert på datadrevet fornyingsbehov kan arbeidet rettes bedre inn mot der det er reelt behov for fornying, og innsatsen gir økt effekt.
- Innsatsen skal prioriteres tydeligere mot de strekningene og knutepunktene der trafikken er størst og konsekvensene av feil for nettet for øvrig er størst. Hensyn til sikkerhet skal alltid ivaretas først i prioriteringen av tiltak.
- Fornyingsinnsatsen skal knyttes tydeligere til de viktigste driverne for behovet for fornying, herunder slitasje på kontaktledningsanlegg, dreosanlegg og spor.
- Det legges til grunn en forutsigbar og langsiktig vekst i bevilgningene til drift, vedlikehold og fornying.

Bane NOR har fått i oppdrag å legge frem en konkretisert plan for sitt arbeid med drift, vedlikehold og fornying for perioden 2025-2028 i tråd med disse prinsippene. For å bedre oppfølgingen og styringen av innsatsen skal Bane NOR i planen foreslå hensiktsmessig inndeling av ressursinnsatsen i ulike utbedringspakker, f.eks. etter ulike fagområder eller strekninger. Planlagte tiltak og forventet effekt på Sørlandsbanen vil kunne være en del av planen fra Bane NOR.

SPØRSMÅL NR. 1682**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 11. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvorfor har det tatt så lang tid å følge opp NOU 2022: 19 og når kan de skadde forvente å få en økonomisk kompensasjon?

BEGRUNNELSE:

Det er snart halvannet år siden Riise-kommisjonen anbefalte en kompensasjonsordning for oljepionerer som kan ha mulig skade etter eksponering av helsefarlige stoffer.

Forslag fra kommisjonen som ble satt ned for å jobbe fram en kompensasjonsordning for «oljepionerene» – NOU 2022: 19, ble sendt på høring med høringsfrist 2. juni i fjor.

Høringssvar fra LO i Trondheim og omegn illustrer hvorfor det haster å få ordninga på plass:

«Kompensasjonsordningen må realiseres så snart som overhodet mulig for at oppreisningen skal kunne komme de berørte til gode mens de fremdeles er i live. Det haster da mange av oljepionerene allerede har avgått ved døden, mange i ung alder».

Svar:

Jeg viser til mitt svar 4. desember 2023 på spørsmål fra representanten Kristjánsson om det samme. Jeg har forståelse for at flere er utålmodige og ønsker en konklusjon i denne saken.

Spørsmålet om en egen kompensasjonsordning for oljepionerene finansiert av staten har prinsipielle sider knyttet til særbehandling av enkeltgrupper innenfor en sektor, og saken krever derfor en grundig behandling i departementet. NOU 2021: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning er et viktig grunnlag i saken. I tillegg må vi bl.a. se hen til innspill i høringsrunden og andre relevante hensyn i saken. Ut fra et likebehandlingsperspektiv må det vurderes nøye hvorfor denne gruppen eventuelt skal behandles på en annen måte enn andre, sammenlignbare grupper. Regjeringen er opptatt av å gjennomgå dette på en grundig måte. Jeg vil komme tilbake til Stortinget så snart saken er ferdig behandlet fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 1683**Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 16. april 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en midlertidig unntaksordning fra den nylig vedtatte prosenttollen på poteter i perioder hvor det ikke er tilgang på norske poteter for norske industriprodusenter (Unntaksordningen kan være søknadsbasert og vil sikre fortsatt drift hos norske industriprodusenter som produserer bearbeidede produkter basert på potet som råstoff. Unntaksordningen bør gjelde i 3 år slik at norsk landbruk får tid til å øke produksjonen av poteter tilsvarende industriprodusentenes behov)?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2024 vedtok regjeringspartiene og SV å innføre prosenttoll på importerte poteter med sats på 100 %. I perioden 15. mai til 15. juli er tollsatsen 191 %. I perioder hvor det ikke er tilgang på norske poteter betyr dette økte priser og økte kostnader for norske industriprodusenter som produserer bearbeidede produkter basert på potet som råstoff. For mange vil kostnadsøkningene innebære at driften må opphøre uten at det har noen betydning for norsk potetproduksjon som er sesongbasert, jf. Dagens oppslag i Finansavisen. For å unngå konkurser og bortfall av norsk produksjon og arbeidsplasser, kan det innføres en midlertidig unntaksordning for de perioder av året hvor det uansett ikke er tilgang på norske po-

teter for industriprodusentene. Ordningen kan f.eks. være søknadsbasert og må separeres fra ordningen som i dag eksisterer i konsummarkedet.

Svar:

I samband med statsbudsjettet for 2024 la regjeringa fram forslag om omlegging frå kronetoll til prosenttoll for eit utval grønsaker. Som del av budsjettavtala med SV, vedtok Stortinget i tillegg å leggje om til prosenttoll for potet og potetprodukt. Formålet med overgangen er å gi auka beskyttelse for norsk produksjon, og dermed styrke avsetningsgrunnlaget, gi høve til prisauke og auke sjølvforsyningsgraden på sikt. Omlegginga gjaldt frå 1. januar 2024, men for at aktørane i marknaden skulle få tid til å tilpasse seg omlegginga, bestemte Landbruks- og matdepartementet at prosenttoll for potet/potetprodukt først vert iverksett frå 1. september 2024.

Eg er kjend med innspel frå deler av næringa og industrien som meiner vi treng lengre overgangsordningar for potet og potetprodukt enn 1. september. Det vil ta tid å byggje opp norsk potetproduksjon slik at den dekker opp ein større del av marknaden enn i dag, slik Stortinget har som mål for omlegginga. Dette gjeld potet og potet-

produkt både til konsum og industrien der det over lang tid har vore import i periodar av året, og der tollan har blitt administrert av Landbruksdirektoratet styrt etter norsk avling og importbehov. I periodar har det òg vore import til ordinær toll av til dømes småpoteter. Det viser at det er fleksibilitet i tollvernet, som ein og vil ha framover i tid.

Landbruksdirektoratet kartlegg no korleis næringa tilpassar seg omlegginga for potet framfor dyrkingssesongen i år. Vi veit enno ikkje kor stort areal som vil bli brukt til potetdyrking denne sesongen. Kartlegginga vil kunne gi grunnlag for betre å kunne vurdere både størrelsen på den norske potetavlinga og kva sortar som blir på marknaden til hausten. Avlinga vil sjølvstyk òg avhenge av veret.

Det viktige no er at både produsentar og kjøparar av potet tilpassar seg eit endra tollvern, og at forbrukarane og industrien får dei varene dei etterspør. Det langsiktige målet er at importen av poteter vert erstatta med norsk produksjon, og sjølvforsyninga aukar, slik og regjeringa legg til grunn i Meld. St. 11: «Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmoglegheitene i jordbruket».

SPØRSMÅL NR. 1684

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 12. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Einar Rasmussen er jo gått bort, og Jeg vet at muligheten til å kunne gi utmerkelser til personer som kjempet for friheten vår i andre verdenskrig er blitt svært redusert. Men jeg tillater meg allikevel å utfordre statsråden på om han ser at det er noen muligheter for at Einar Rasmussen skal få sin takk og medalje for den innsatsen han gjorde for Norge under krigen (Jeg vet at det ville betydd mye for hans familie)?

BEGRUNNELSE:

I Telemarksavisa har det vært flere innlegg, og det er laget podkast i 3 episoder for å fortelle historien om Den ukjente krigshelten Einar Rasmussen fra Skien. Rasmussen var motstandsmannen fra Skien som deltok aktivt i motstandskampen mot den Tyske okkupasjonsmakten, og flere ganger deltok han i raid mot fabrikker/våpendepoter

fra den tyske okkupasjonsmakten. I 3 tilfeller reddet han ut såra kampfeller fra lokale sykehus i Skien og Porsgrunn. Han var en av svært få motstandsmenn fra Telemark som av Gestapo under krigen ble kategorisert i gruppe A1. Det betydde at den som gav informasjon som førte til arrestasjon ville få 1 000 kr og umiddelbart etter arrestasjon skulle man henrettes. Men på tross av Einars store og verdifulle innsats fikk han aldri noen takk, ingen medalje eller offisielle honnørord. Ingen erstatning for levebrødet hans, lastebilen, som var blitt ødelagt under de mange aksjonene. Grunnen var at han var kommunist. Kjell Staal Eggen, en av Milorgs mest markante og handlingsorienterte menn i Telemark, ga følgende beskrivelse av Einar: Einar Rasmussen var leder for den motstandsorganisasjon som sterkere enn noen annen forsøkte å bekjempe okkupasjonsmakten. Einar var blant det ypperste norsk motstandsbevegelse kunne oppvise. Beinhard og uten svik.

Svar:

Mange norske kvinner og menn kjempet for Norges frihet og selvstendighet under krigen og okkupasjonen 1940–1945. Kampen foregikk på forskjellige arenaer hjemme og ute. Både militære og sivile deltok. De hemmelige motstandsgruppene gjennomførte blant annet risikable sabotasjeaksjoner, drev viktig etterretningsarbeid og kureraktivitet over grensen til Sverige. Deres innsats hadde stor betydning for motstandsviljen i befolkningen og bidro til at Norge ikke lot seg nazifisere.

Krigsdekorasjonssystemet ble innført i 1941. For militær og sivil motstand i det okkuperte Norge var ikke innsatsen dokumentert på en systematisk måte. Hjemmestyrkenes Råd besluttet i 1946 at ingen av deres folk ville bli foreslått dekorert fordi det etter rådets syn ville være urettferdig og uheldig å gradere den enkeltes innsats på hjemmefronten. Dette betyr blant annet at ingen fra Milorg er dekorert.

Regjeringens tildeling av medaljer for særlig innsats for Norges sak under andre verdenskrig pågikk til begynnelsen av 1950-årene. I tiårene etter ble det stilt spørsmål om alle som hadde gjort en innsats var hedret

som fortjent. Fra 2011 til 2016 ble det gjort en grundig historiefaglig utredning i regi av Forsvarsdepartementet. En gruppe faghistorikere utredet om noen var forbigått ved dekorering på grunn av politiske forhold, manglende kunnskap eller hemmelighold. Utredningen viste at den praksis som var fulgt, i store trekk hadde vært rasjonell og ryddig, selv om enkelte aspekter ikke var i samsvar med det man i dag, to generasjoner senere, vil regne som riktig.

Den daværende regjeringen sluttet seg til en anbefaling om ikke å dele ut flere medaljer for innsats under andre verdenskrig, med mindre nye opplysninger skulle tilsi nye vurderinger. Årsaken var hensynet til likebehandling av alle involverte, og manglende dokumentasjon i mange av sakene. Mange mennesker gjorde betydningsfull og farlig innsats for Norges sak under krigen og okkupasjonen, men forble udekorerte. Så langt i ettertid er det ikke en realistisk og rettferdig måte å rette opp i det. I dette ligger det ingen underkjennelse av Einar Rasmussens innsats under andre verdenskrig. Vi er evig takknemlige overfor dem som satte livet på spill for de verdiene vi holder høyest da nasjonens eksistens var truet.

SPØRSMÅL NR. 1685

Innlevert 5. april 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 9. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor store er de anslåtte kostnader for innføring av et obligatorisk pliktår for alle 19-åringene i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Fra ulike hold foreslås det å innføre et obligatorisk pliktår for alle landets 19-åringene. Ber om anslag på kostnader dersom alle landets 19-åringene (med unntak av de som avtjener ordinær verneplikt) skal kalles inn til og gjennomføre siviltjeneste. For enkelthets skyld kan kostnader og satser fra den tidligere sivilsamfunnstjenesten brukes som grunnlag for beregningene, inkludert anslag for administrasjon og formidling av 19-åringene ut til oppdragsgivere.

Svar:

En tallfesting av kostnadene ved et obligatorisk pliktår for norske ungdommer krever nærmere utredning. Dette svaret bygger på noen enkle forutsetninger. Den samfunnsøkonomiske kostnaden av et obligatorisk pliktår for norske ungdommer består både av Forsvarets direkte kostnader og individets og samfunnets alternativkostnad. For den enkelte og for samfunnet består kostnadene i redusert verdiskapning, ettersom arbeidskraften kunne hatt en mer produktiv anvendelse. For staten innebærer det økte kostnader og reduserte skatteinntekter.

De direkte driftskostnadene for Forsvaret av å innføre et obligatorisk pliktår for norske ungdommer avhenger av innretningen av ordningen. Ifølge Forsvarsdepartementet er den gjennomsnittlig årlige personellkostnaden for vernepliktige inne til førstegangstjeneste om lag 230 000 kroner for soldater i Hæren. Kostnadene er knyttet til både drift og investeringer. Basert på befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, informasjon om antall verneplik-

tige i dag, samt informasjon om antall trygdemottakere i den aktuelle aldersgruppen anslås det på usikkert grunnlag at et pliktår for norske ungdommer gir en økning på 50 000 vernepliktige. Samlet sett kan kostnaden anslås til 11,5 mrd. kroner årlig, dersom det legges til grunn samme årlige personellkostnader som for vernepliktige i forsvarret.

Kostnaden i form av samlet tapt verdiskaping avhenger av hvilke oppgaver ungdommene vil utføre. I beregningene er det kun inkludert verdien av tapt verdiskaping i form av mindre arbeidskraft og verdiskaping i sivile næringer. Kostnaden i form av årlig tapt verdiskaping kan basert på grove beregninger anslås til 20 mrd. 2024-kroner det første året en ordning med pliktår innføres. Over tid kan tapet målt ved årlig effekt på verdiskapingen komme opp mot 28 mrd. 2024-kroner.

Anslaget tar utgangspunkt i at innføringen av obligatorisk pliktår umiddelbart reduserer sysselsettingen med 14 000 årsverk, som tilsvarer 0,5 pst. av alle årsverk. Det er forutsatt at ungdommene gjennomfører pliktåret i stedet for å jobbe i en anslått gjennomsnittlig stillingsbrøk på 40 pst. Beregningene er gjort med utgangspunkt i befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, samt anslag for arbeidsmarkedstilknytning med utgangspunkt i registerbasert sysselsettingsstatistikk for 4. kv. 2023. Innføringen av et pliktår vil også kunne bidra til senere avslutning av høyere utdanning. Effekten av å forsinke arbeidsmarkedstilknytningen for befolkningen i alderen 20 – 25 år kan, på usikkert grunnlag, anslås til 5 000 årsverk. Over tid kan pliktåret dermed bidra til å redusere sysselsettingen med 19 000 årsverk, som tilsvarer 0,7 pst. av alle årsverk.

Det samlede bortfallet av skatteinntekter ved innføring av et obligatorisk pliktår kan anslås til i overkant

av 11 mrd. 2024-kroner. Samlet sett tilsier det at offentlige budsjetter svekkes med 22,5 mrd. kroner årlig. I forrige perspektivmelding ble inndekningsbehovet i offentlige finanser i 2060 anslått til 5,6 pst., målt som andel av BNP for Fastlands-Norge. Basert på anslaget for direkte kostnader og tapte skatteinntekter kan innføringen av pliktåret anslås å trekke opp inndekningsbehovet i 2060 med 0,6 prosentenheter. Et slikt tiltak vil dermed forsterke utfordringene med bærekraft i statsfinansene betydelig.

De stiliserte beregningene over tilsier at de direkte kostandene samt kostandene i form av tapt verdiskaping av å innføre et pliktår for alle norske ungdommer tilsvarer i underkant av 40 mrd. kroner. Det må tas forbehold om at beregningene bygger på enkle forutsetninger. I beregningene er det for eksempel ikke tatt hensyn til at plikttjenesten kan ha en verdi, dersom den for eksempel består i å jobbe på et sykehjem eller utføre andre samfunnsoppgaver som ellers ikke ville blitt utført. I så fall kan kostnaden for samfunnet anslås å være mindre. I tillegg er det ikke tatt hensyn til den verdien et pliktår kan ha for den enkeltes humankapital. Det er heller ikke gjort vurderinger av om behovet for kost og losji samsvarer med tilgangen på bygg og andre fasiliteter, og det er ikke gjort anslag på hvor mange ekstra sysselsatte som vil kreves for å ivareta opplæringsbehov og for å føre tilsyn med at plikttjenesten gjennomføres, eller behov for kontorplass mv. for disse.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at det samme svaret ble sendt ifm. et tilsvarende spørsmål fra stortingsrepresentant Tuva Moflag sendt fra Stortinget 22. mars 2024.

SPØRSMÅL NR. 1686

Innlevert 6. april 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 11. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden begrunner avgjørelsen for at kraftledning mellom Bærum og Oslo skal legges i bakken, med økte priser på frigjorte lokale arealer.

Hvorfor mener han at denne ekstrakostnaden på flere milliarder skal belastet alle landets nettbrukere, samtidig som gevinsten hentes ut lokalt i Oslo og Bærum?

BEGRUNNELSE:

Energidepartementet overkjører sin fagetat NVE med beslutningen om at den nye 420 kV-forbindelsen fra Hamang i Bærum til Smestad i Oslo skal legges i bakken, og ikke bygges som luftlinje. Denne avgjørelsen betyr flere milliarder i økte kostnader.

I forbindelse med beslutningen sier statsråden at «etter en grundig gjennomgang av saken har jeg kommet

til at ledningen bør bygges som et kabelanlegg i bakken. Det vil bidra til å redusere ulempene for svært mange mennesker og frigjøre knappe arealer med stor verdi»

Det er vesentlig dyrere å legge kabelen i bakken i stedet for å bygge en ny luftledning. Statnett har anslått kostnaden for en luftledning til mellom 800 millioner og 1,2 milliarder kroner, mens kabelløsningen vil koste mellom 2,7 og 3,9 milliarder kroner.

Samtidig som begrunnelsen for å omgjøre vedtaket fra NVE går på at lokale arealer stiger i verdi velger Statsråden å sende rekningen til alle landets nettkunder.

Svar:

Prinsippet etter energiloven er at nettet er et spleiselag og at felleskapet dekker kostnadene. På samme måte som for vei og annen offentlig infrastruktur, vil nytte og kostnader ved nettiltak nesten alltid treffe ulike grupper i samfunnet ulikt. Noen vil få større nytte enn kostnader, og andre

vil få større kostnader enn nytte. Regulering og konsesjonsbehandling etter energiloven skal sikre at tiltak som gjennomføres er samfunnsmessig rasjonelle, herunder at det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

I saken om Hamang-Bærum-Smestad har jeg lagt stor vekt på at ledningen vil gå igjennom ett av Norges tettest bebygde områder, og at det i praksis ikke finnes andre løsninger enn kabel i bakken for å avbøte nærføringsulempene. Kabel i bakken vil bidra til å redusere nærføringsulempene for svært mange mennesker, frigjøre knappe arealer og gi utviklingsmuligheter for blant annet skoler, sykehus og næringsliv. Jeg har også lagt vekt på at ledningsanlegget vil ha virkninger for lokalmiljøet i svært lang tid. På tross av at kabling medfører merkostnader sammenlignet med luftledning mener jeg derfor ut fra en helhetsvurdering at dette er den beste løsningen i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1687

Innlevert 6. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 15. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden endre praksis og sørge for at dommen der staten tapte blir brukt for å hindre at forvaltningen forfølger innbyggerne med lignende saker?

BEGRUNNELSE:

I spørsmål nr. 15:1049 (2023-2024) oppfordra jeg statsråden om å ikke anke en dom og heller se fremover fremfor å at forvaltningen skal bruke masse tid på forhold langt tilbake i tid. Nå er også ankeprosessen ferdig og staten har tapt noe som har vist at holdningen til forvaltningen har vært for streng og urimelig.

Svar:

Som eg gav uttrykk for i svaret mitt på spørsmål nr. 15:1049 (2023-2024), meinte staten at anke var nødvendig fordi det var sett fram alvorlege påstandar om mellom anna journalføringa, sakshandsaminga og truverdet til byggesakarkiva til Bergen kommune.

Bygningsdokumentasjon er og har alltid vore den viktigaste kjelda bygningsstyresmakta har til å sikra seg at

bygningslova vert etterlevd. Ikkje minst er bygningsdokumentasjon avgjerande for at forvaltninga kan legitimere eigne handlingar og avgjerder for framtida. Vart påstandane ståande ville dette fråteke moglegheita bygningsstyremakta har til å leggje bevismessig vekt på eige arkiv. Det ville fått konsekvensar for deira ansvar for å vareta og følge opp plan- og bygningslova.

Som øvste plan- og bygningsstyresmakt har mitt departement eit særleg ansvar for å rettleie kommunane om plan- og bygningslova. Eg kan ikkje sjå at det å nytte retten til å anke for å få avklart forhold av prinsipiell betydning er einstyddande med at staten forfølgjer innbyggjarane. Snarare meiner eg at rettsavklaring i slike høve er nødvendig for å sikre føreseielegheit og rettstryggleik.

Staten tapte rett nok saka for lagmannsretten. Det er likevel to forhold ved dommen som eg vil peike på. Det eine er at dommen er konkret grunngeve. Den gir altså ikkje grunn for å hevde at bryggjer på generelt grunnlag ikkje var meldingspliktige, slik eg ser at enkelte har teke til orde for. Det andre er at dommen ikkje gir grunnlag for å stille tvil om truverdet til og bevisverdien av byggesakarkiva, som altså var hovudgrunnen til at saka vart anka.

Eg tek ikkje lett på vurderinga av om ei sak skal ankast eller ikkje. Særleg av omsyn til kommunane mein-

er eg at forholda eg har peikt på over, viser at det var både riktig og viktig å få prøvd denne saka.

SPØRSMÅL NR. 1688

Innlevert 7. april 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 16. april 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvorfor vil statsråden gå bort fra en solid tradisjon i norsk landbruk om å ivareta den enkelte bonde som har gjort investeringer og lagt opp til en drift ut ifra gjeldene regelverk, når dette regelverket fra myndighetene sin side blir betydelig innskjerpet og gitt tilbakevirkende kraft (Som eksempler på dette kan en vise til endringer av regler rundt både melkekvoter, pelsdyrhold og kyllingprodusenter)?

BEGRUNNELSE:

Takk for svar på tidligere spørsmål om å ivareta bønder som har tilrettelagt drift og som har gjennomført store investeringer etter gjeldene regelverk for produksjon av gris, og sikre at disse ikke blir straffet av at nytt regelverk gis tilbakevirkende kraft. Det er svært beklagelig og noe underlig at statsråden er av den mening at endringene ikke gis med tilbakevirkende kraft og forklarer dette med 5 års overgangsordning. Det burde være allment kjent at investeringer av slik størrelsesorden, som har vært nødvendig i disse tilfellene, ikke kan forsvares med en 5 års overgangsordning. Tidligere endringer av konsesjonsregimer har alltid blitt kompensert i norsk landbruk. Det vil være svært ødeleggende for tilliten mellom bonde og myndigheter om det skapes usikkerhet om svekkelser i konsesjonsregime vil kompenseres. Det kan vel også stilles spørsmål om alle produsenter har fått med seg hvilke konsekvenser disse endringene vil ha for den enkelte.

Svar:

Eg syner til mitt svar av 1. februar 2024 på spørsmål nr. 1022 frå representanten Terje Halleland og vil nok ein gong presisere at både endringa i regelverket og overgangsordninga vart gjort under Solberg-regjeringa medan Framstegspartiet var ein del av denne. Eg har ikkje gjort noko endring eller nytt vedtak i denne saka.

Som eg også har greidd ut om tidlegare, gjekk produksjonen av smågris over tid i ei retning der stadig fleire

dreiv med sokalla eingongspurkeproduksjon, der purka vart slakta etter berre ei grising. Ein smågrisprodusent som dreiv tradisjonelt med to til tre grisingar per purke før ho vart slakta, kunne tilføre marknaden om lag 4 000 smågriser kvart år, mens ein eingongspurkeprodusent på si side kan levere so mange som 11 000–12 000 smågrisar kvart år. Denne forma for produksjon utgjorde utan tvil eit smotthol i regelverket og var i strid med føremålet med lova. Ein kan soleis ikkje samanlikna dette med nye kvotetak i mjølkeproduksjonen eller avviklinga av pelsdyrhald.

Regelverket vart difor endra med verknad frå 1. januar 2020. Eg gjentek at reglane ikkje vart gitt tilbakeverkande kraft. Eingongspurkeprodusentane fekk frå og med hausten 2019, etter søknad, høve til å vidareføre eingongspurkeproduksjon ut 2024. Eg meiner, på same måte som Solberg-regjeringa, at produsentane er tilstrekkeleg varetekne gjennom ei overgangsordning som strekk seg over fem år.

Eg deler i denne saka dei vurderingane som Solberg-regjeringa gjorde og ser det ikkje som naudsynt å endra på dette.

SPØRSMÅL NR. 1689**Innlevert 7. april 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 15. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Viser til skriftlig spørsmål 15:206 sendt 23. oktober 2023 om deltakelse i EUs romprogram Iris2.

Kan statsråden gi en oppdatering på hvorvidt Norge er nærmere norsk deltakelse i Iris2 et halvt år senere?

BEGRUNNELSE:

EU har møtt den nye sikkerhetssituasjonen i Europa etter krigsutbruddet i Ukraina med helt ny giv i utviklingen av det sikkerhetspolitiske samarbeidet. Blant annet har man etablert et nytt romprogram med navn Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite – forkortet Iris2. Iris2 innebærer en ny satellittflåte som vil sørge for krypterte kommunikasjonskanaler og sikker nettilgang, blant annet for å beskytte medlemslandene mot ulike trusler.

Så vidt undertegnede kjenner til står Norge per nå fortsatt uten deltakelse i Iris2 da dette programmet ikke har blitt vurdert som EØS-relevant. Uten en avtale om norsk deltakelse i Iris2 risikerer Norge en betydelig negativ effekt på nasjonale sikkerhetsinteresser og muligheter for verdiskaping. Dette gjelder bl.a. forsinket (i verste fall ingen) deltakelse i European Defence Fund (EDF) og tapte salgsmuligheter av norskutviklet rom- og forsvarsteknologi. Statsråden poengterte selv i sitt svar 31. oktober 2023 «at programmet er av stor betydning for norsk næringsliv og norsk og europeisk sikkerhet.»

Svar:

Arbeidet for å muliggjøre norsk deltakelse i EUs program for sikker global kommunikasjon «Secure Connectivity», som ofte omtales som IRIS2, har fremdeles høy prioritet i regjeringen.

Fremdriften har imidlertid ikke vært som forventet. Hovedårsaken er at EU-kommisjonen enda ikke har et forhandlingsmandat for en separat avtale om norsk deltakelse. Vi er derfor fremdeles i en fase med uformelle samtaler. Saken tas opp jevnlig på politiske møter med EU og EUs medlemsland av bl.a. statsministeren, utenriksministeren, forsvarsministeren og næringsministeren. Nærings- og fiskeridepartementet, Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet har videre hatt jevnlig samtaler på embetsnivå med EU-kommisjonen. Embetsnivået i NFD har også jevnlig møter med norsk næringsliv om saken.

Det har allikevel vært en positiv utvikling gjennom at EU har akseptert at EØS-avtalen, i tillegg til en separat avtale, skal legges til grunn for norsk deltakelse. At EØS-avtalen skal legges til grunn for norsk deltakelse har vært en norsk hovedprioritet i arbeidet med deltakelse, da dette er et etablert rammeverk som bl.a. har bestemmelser om likebehandling. Utkast til en EØS-komitebeslutning ble oversendt EU-kommisjonen 13. mars 2024. Hovedprinsippet for utkastet er at hele Secure Connectivity-forordningen innlemmes i EØS-avtalen. Vi avventer nå en tilbakemelding fra EU-kommisjonen på utkastet. Det er ikke mulig å angi eksakt når deltakelse er mulig, men vi jobber med mål om deltakelse fra og med 2025.

På grunn av de utfordringene vi møter med hensyn til norsk deltakelse i Secure Connectivity, og på grunn av et generelt behov for å starte påvirkningsarbeid tidlig, er det igangsatt et arbeid for å påvirke betingelsene for norsk deltakelse i EUs neste romprogram som starter i 2028. Vårt hovedmål er å få delta i alle komponenter på samme vilkår som EUs medlemsland gjennom EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 1690**Innlevert 7. april 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 15. april 2024 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Mener statsministeren at hans bruk av TikTok i sin politiske virksomhet er forenelig med PSTs kontraetterretningsfaglige vurderinger som ble formidlet til offentligheten i påsken?

BEGRUNNELSE:

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) advarte i Dagens Næringsliv 22. mars mot bruk av TikTok. PSTs kontraetterretningssjef uttalte bl.a. at «gjennom TikTok kan kinesiske myndigheter få tilgang til store mengder informasjon, også sensitive og personlige opplysninger. Dette kan avsløre sårbarheter, og misbrukes ved et eventuelt kinesisk dataangrep, eller presse enkeltindivider til å utføre handlinger de i utgangspunktet ikke ønsker.» To dager senere, 24. mars, annonserte statsministeren på Instagram om at hans parti nå vil etablere seg på TikTok.

Svar:

Som Politiets sikkerhetstjeneste (PST) viser til i årets nasjonale trusselvurdering brukes sosiale medier av ulike trusselaktører for flere formål, som rekruttering til spi-

onasje, påvirkning gjennom desinformasjon og falske nyheter, eller kartlegging av regimekritikere. Dette er urovekkende, og gjelder flere plattformer, herunder TikTok.

Det er viktig at vi er bevisst disse utfordringene, og følger gode sikkerhetsråd. Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSMs) råd om hvordan vi bør beskytte skjermingsverdige opplysninger er sentrale. Eksempelvis er en vanlig mobiltelefon ikke godkjent for gradert tale. Vi bør også være svært varsomme med å snakke om eller lagre sensitiv informasjon på en slik telefon. NSM har uttalt at TikTok eller Telegram ikke bør installeres på offentlig ansattes tjenesteenheter som er tilknyttet virksomhetens interne digitale infrastrukturer eller tjenester. Dersom det er tjenstlig behov for TikTok, anbefaler NSM at applikasjonen installeres og benyttes på en separat enhet forbeholdt denne typen formål og som ikke er tilknyttet virksomhetens interne systemer. Jeg forholder meg selvsagt til dette.

Regjeringen oppfordrer til å vise aktsomhet ved bruk av sosiale medieapper. Vårt mål er likevel ikke å forby tjenester som mange finner glede i, men i stedet oppfordre til bevissthet om bruk, og sørge for at tjenesten er så trygg som mulig og følger norske lover og regler.

SPØRSMÅL NR. 1691**Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 12. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finanspolitiske virkemidler, som bruk av avgiftssystemet bør inngå på listen over tiltak i den kommende stortingsmeldingen om Naturavtalen.

Hvorfor er ikke Finansdepartementet, dets etater og underliggende virksomheter involvert i arbeidet med oppfølgingen av naturavtalen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet en stortingsmelding om naturpolitikk som skal inneholde en plan for hvordan Norge skal innfri målsettingene i Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold (Naturavtalen). Meldingen bør i henhold til Mål 14 i naturavtalen involvere hele samfunnet på tvers av sektorer, og implementeres horisontalt og vertikalt i forvaltningen. Noen av de viktigste og mest effektive virkemidlene som finnes for å begrense naturtapet og stimulere til naturpositiv aktivitet gjøres ved økonomiske tiltak som iverksettes av finansdepartementet, dets etater

og underliggende virksomheter. I tillegg er identifisering og eliminering av miljøskadelige subsidier en avgjørende målsetninger i naturavtalen, noe som hører hjemme hos FIN og dets virksomheter.

MDIR har på oppdrag fra KLD innhentet innspill fra en rekke etater, direktorater og virksomheter for å arbeide tverrsektorielt med implementeringen av naturavtalen. I innspilloversikten ser vi med stor bekymring at flere sentrale aktører ikke er involvert i prosessen, blant annet FIN selv og sentrale underliggende etater og virksomheter som Norges Bank, Skatteetaten, Finanstilsynet, og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. MDIR har selv uttalt at Finansdepartementet ble bedt av Klima- og miljødepartementet om å bidra inn i arbeidet, men at de kun valgte å stille SSB til disposisjon.

Svar:

Den kommende stortingsmeldingen om naturmangfold vil være Norges nye handlingsplan for natur og vise den norske oppfølgingen av naturavtalen. Naturavtalen har fire hovedmål frem mot 2050 og 23 mål for 2030. Målene spenner bredt og berører alle sektorer og myndighetsnivåer. I arbeidet med meldingen er det derfor lagt vekt på bred involvering.

Klima- og miljødepartementet, i samråd med andre aktuelle departementer, ga i fjor Miljødirektoratet i oppdrag å levere faggrunnlag til meldingsarbeidet i samarbeid med andre aktuelle direktorater og institusjoner. Det var 18 ulike direktorater og institusjoner som deltok i arbeidet, blant annet Statistisk sentralbyrå, som ligger under Finansdepartementet. Finansdepartementet ble ikke invitert til å bidra inn i direktoratsarbeidet.

Det jobbes for øvrig tverrsektorielt om meldingen på departementsnivå, hvor mitt og flere andre departementer, er viktige bidragsyttere.

SPØRSMÅL NR. 1692

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 11. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Markaloven for Oslo og nærliggende kommuner har skapt et sterkt vern i møte med utbyggerinteresser. Loven sikrer bevaring av nærnatur som er viktig for folkehelse, friluftsliv og biomangfold i hele hovedstadsområdet, et område som opplever sterkt press mot naturen.

Hvis andre større byer tar til orde for egne markalover etter modell fra Oslo og omegn sin markalov, vil Regjeringen jobbe for å på plass denne type vern?

Svar:

Jeg viser til min uttalelse til energi- og miljøkomiteen om representantforslag 78 S (2023-2024) om bynasjonalparker. Her peker jeg på bruk av eksisterende virkemidler for bevaring av bynære naturområder som er viktige for friluftsliv og naturmangfold, inkludert muligheten for innsigelse mot planforslag som kommer i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser. For øvrig arbeider regjeringen nå med å følge opp naturavtalen og vil legge frem en stortingsmelding om denne i løpet av 2024. Reg-

jeringen vil i meldingen vurdere hvordan vi kan ta enda bedre vare på naturen.

SPØRSMÅL NR. 1693**Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Sokkeldirektoratet skrev 25. mars på nettsiden deres at aktive forekomster på havbunnen vurderes vernet. Dette er senere fjernet fra nettsiden.

Hva er grunnen til at det ble fjernet, og har regjeringen konkludert i spørsmålet om vern av aktive forekomster?

Svar:

Regjeringens strategi for forvaltning av norske havbunns-mineralressurser fremgår av Meld. St. 25 (2022-2023) Mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel – opning av areal og streki for forvaltning av ressursane.

Av stortingsmeldingen fremgår det at regjeringen ikke vil:

«tillate utvinning av aktive hydrotermale strukturar og beskytte slike strukturar slik at dei ikkje blir skadde av verksemd i tilgrensande område. Ein utvinningsplan vil berre bli godkjend dersom det kan godtgjerast at utvinning kan gjennomførast slik at det ikkje fører med seg vesentlege negative verknader for naturmangfaldet knytt til dei aktive strukturanane».

Denne tilnærmingen – som det var det støtte for i Stortinget, jf. Innst 162 S. (2023-2024), ligger fast.

Jeg har fått opplyst fra Sokkeldirektoratet at artikkelen representanten viser til var en tidlig, ikke kvalitetssikret tekst, som ikke var ment for publisering. Teksten ble derfor trukket tilbake og en ny, ferdig og kvalitetssikret artikkel er senere lagt ut på nettsidene.

SPØRSMÅL NR. 1694**Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 15. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva er bakgrunnen for at instruksene knyttet til identitetsavklaring er endret, og vil statsråden ta initiativ til å klargjøre instruksene slik at identitetsavklaringsarbeidet igjen kan gjenopptas?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i NRK 6. april om endret instruks fra Utenriksdepartementet til utenriksstasjonene.

En persons identitet er avgjørende for hvorvidt en skal innvilges søknad om beskyttelse i Norge. Det finnes flere tilfeller hvor personer oppgir uriktig identitet i håp om å få opphold i Norge. Dette kan for eksempel knytte seg til statsborgerskap, landbakgrunn eller alder. For å opprettholde tilliten til asylsystemet, er det viktig at norske myndigheter gjennomfører en grundig identitetsskontroll. Personer som lyver til norske myndigheter om egen identitet eller ikke vil samarbeide om å avklare egen

identitet skal ikke få opphold. At det er mulig å lyve seg til opphold vil undergrave asylsystemet.

UDIs arbeid handler også om å samarbeide med norske ambassader for å avklare om identiteten som er oppgitt, faktisk er korrekt. Ansatte ved ambasadene forholder seg til instruksene fra Utenriksdepartementet. Basert på NRKs artikkel fremstår det som regjeringen i praksis har innskrenket adgangen til å benytte seg av underkilder på en måte som gjør det mer krevende å drive verifiseringsarbeid.

Det fremstår imidlertid som om det nå er uklare knyttet til hvordan instruksene skal forstås. Dette kan og bør klargjøres. Regelverket må legges til rette for at juks med identitet fører til konsekvenser.

Svar:

Utenriksstasjonene mottar tidvis verifiseringsanmodninger i saker som forvaltningen har til behandling. Stasjonenes oppfølging av anmodninger på utlendingsfeltet

var tidligere regulert i retningslinjer gitt av UDI. I april 2023 ble UDIs retningslinjer revidert og den delen som regulerer hvordan stasjonene skal gjennomføre verifiseringer erstattet av instruks fra UD. Grunnen til det er at det var ønskelig å ha felles regler for alle sakstyper som verifiseres av utenriktjenesten, inkludere andre sakstyper enn utlendingssaker, og at instruks som omhandler hvordan utenriksstasjonene skal utføre sine oppgaver bør komme fra UD. Instruksen inneholder også en klargjøring av hvem som er behandlingsansvarlig for oppfølgingen av verifiseringsanmodninger iht. personopplysningsregelverket.

Den nye instruksen viderefører de grunnleggende kravene til hvordan verifiseringer skal utføres i tidligere retningslinje fra UDI, men inneholder presiseringer av dette. Det inkluderer at verifiseringsarbeidet skal skje på en måte som sikrer at resultatet vil være pålitelig og etterprøvbart, og forsvarlig for dem som utfører det. I instruksen fastsettes det hvilke vurderinger som stasjonen må foreta før den beslutter om verifisering kan gjennomføres. Det er stasjonen som avgjør om det er mulig og forsvarlig

å gjennomføre verifisering, og hvilke virkemidler som i så fall skal benyttes. Hvilke muligheter som finnes for å verifisere forskjellig type informasjon/dokumentasjon i ulike land vil variere og kunne endre seg over tid. Mulighetene vil avhenge av bl.a. stedlig lovgivning, datatilgjengelighet, notoritet for dokumenter utstedt av landets myndigheter, avtaleverk og digitaliseringsnivå. Praksis og metoder for verifiseringsarbeidet vurderes derfor fortløpende, og må fastsettes lokalt.

Etter at den nye instruksen trådte i kraft i april 2023 har UD mottatt spørsmål om hvordan enkelte av formuleringene i instruksen skal forstås, og verifiseringsarbeidet i enkelte ID-saker ble inntil videre satt på vent. Instruksen ble derfor oppdatert med noen språklige klargjøringer og presiseringer i februar 2024, og stasjonen vurderer nå gjenopptakelse av verifiseringsarbeidet.

Når det gjelder NRKs innsynskrav, ble to korte punkter i instruksen unntatt offentlighet etter offentleglova § 24, første ledd. Disse punktene omhandler forholdet til vertslandets myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1695

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 16. april 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

NRK har avdekket at det foregår omlasting av fisk fra russiske trålere til lasteskip i Bellsundet, Svalbard. Aktiviteten er av et omfang som må kalles betydelig. Det kommer også fram at det er få kontroller av selve omlastinga, det samme gjelder for kontroll der fisken blir landa, Eemshaven, hvor Nederland har havnestatsmyndighet.

Vil fiskeristatsråden ta initiativ for å styrke kontrollen med dette, eller på andre måter innføre tiltak for å sikre at ikke fisk fra Barentshavet omlastes og omsettes ulovlig?

BEGRUNNELSE:

I fjor gikk det 36 laster med fisk ut fra Recherchefjorden på Svalbard. Disse landingene gjør denne øde fjorden til Norges fjerde største fiskerihavn, målt i antall tonn fisk som er levert fra russiske trålere og omlastet til frakteskip. Det har vært et uttalt mål for Norge å få redusert antall omlastinger til havs, og heller få levert mest mulig fisk over kai, for å lette kontrollinstansenes arbeid.

Svar:

Omlasting av fisk i norske farvann er en lovlig aktivitet og har vært vanlig praksis i flere tiår. Tidligere foregikk det mye slik aktivitet i farvann rundt Bjørnøya, men for en del år tilbake flyttet mye av aktiviteten til Bellsundet på Svalbard. Denne endringen ble undersøkt, og den mest nærliggende forklaringen var at det er enklere å gjennomføre omlastingsaktivitet i Bellsundet på grunn av mer stabile værforhold. Tallene viser at det ikke har vært en økning av den samlede omlastingsaktiviteten fra russiske fiskefartøy de senere årene.

Kystvakten gjennomfører risikobaserte fysiske kontroller av omlastingsaktiviteten i norske farvann. Fiskerikontroll omfatter imidlertid mer enn de tradisjonelle fysiske kontrollene på havet. Blant annet undersøker kontrollmyndighetene om rapportert omlastet kvantum stemmer overens med kvantumet som er rapport fisket. Det er ikke avdekket avvik de siste årene.

Innføringen av havnestatskontrollregimet spiller også en viktig rolle og har bidratt til å redusere risikoen for

ulovlig aktivitet vesentlig. Havnestatskontroll innebærer at et ansvar for å kontrollere at fisken er lovlig høstet, ligger på den staten hvor fangsten kommer til land. Forut for landingen skal hjemstaten til de fartøyene som har stått for fisket, bekrefte at fisken er lovlig fisket. Dette gjelder uansett om det er et fiskefartøy eller et omlastingsfartøy som lander fangsten. Kontroll med omlasting som skjer til havs, og kontroll med fiskefartøy ute på havet, er viktig, men det er ved landing av fangsten den endelige kontrollen kan skje.

Norske kontrollmyndigheter har bilaterale kontrollavtaler med de fleste medlemsstatene i EU, inkludert Nederland. Avtalene åpner for at det kan utveksles ytterligere informasjon om landinger. De bilaterale kontrollavtalene åpner også for at Fiskeridirektoratet kan delta som observatør i forbindelse med havnestatskontroll av landinger av ressurser høstet i norske farvann. Denne muligheten har ikke blitt benyttet de senere år, da behovet har blitt vesentlig redusert etter innføringen av havnestatskontrollavtalen. Fiskeridirektoratet kan igjen vurdere å benytte seg av adgangen til å observere havnestatskontroll av landinger av fisk høstet i norske farvann, dersom en risikovurdering tilsier at dette vil være formålstjenlig.

Norske myndigheter har også et kontrollsamarbeid med russiske myndigheter gjennom en egen analysegruppe under Den blandede norsk-russiske fiskerikommis-

jon. Gruppen utveksler og sammenholder årlig informasjon om aktivitet i aktuelle norske og russiske farvann, med mål om å avdekke uregistrert og ulovlig aktivitet.

I sum har vi en omfattende overvåkning av russisk aktivitet i våre farvann, som kommer i tillegg til den fysiske kontrollen. Når det er sagt, vil det alltid være rom for å utvikle fiskerikontrollen og kontrollen med omlastingsaktiviteten.

I 2022 ble det vedtatt nye globale retningslinjer for kontroll med omlasting av fisk i FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO). Norge er en pådriver for å innarbeide disse retningslinjene i regelverket til Den nordøst-atlantiske fiskerikommisjon (NEAFC), og det pågår nå et omfattende arbeid for å vurdere hvordan retningslinjene kan innarbeides for å styrke reguleringen av og kontrollen med omlastingsaktivitet i internasjonalt farvann i Nordøst-Atlanteren, samt hvilke endringer retningslinjene bør medføre i vårt nasjonale omlastingsregelverk.

Fiskerikontrollutvalget (NOU 2019:21) har også pekt på en del generelle utfordringer med det eksisterende kontrollregimet, som gjelder både norske og utenlandske fartøy. Utvalget har identifisert en rekke konkrete tiltak som vi arbeider med for å sikre et etterrettelig ressursregnskap.

SPØRSMÅL NR. 1696

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 16. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at kuttforslagene i Helse Midt-Norge som følge av overskridelser for bruken av Helseplattformen på 200 millioner kroner kompenseres, og er statsråden enig i at det viktigste at folk får rett hjelp, og ikke hvem som gir helsehjelpen?

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen har hatt flere oppslag rundt situasjonen for personer med psykiske utfordringer i livene sine blant annet om Gunnslog Bakken som i årevis strevde, men som endelig fikk hjelp med sine psykiske problemer hos Unicare Coperio. Men nå har Helse Midt-Norge sagt opp avtalene med de private og det offentlige skal bygge opp tilbudet i egen regi, og statsråden sa i svar til Stortinget at

det kan innebære at ventetiden vil øke i en overgangsperiode. Men i dagens Adresseavisen kan vi lese at overskridelser i forbindelse med innføringen og driften av Helseplattformen gjør at St. Olavs Hospital må kutte tjenestene med 200 millioner kroner. Det betyr også at man nå ser på forslag om å kutte antallet plasser i psykiatrien. Dette vil ramme mange pasienter som har behov for behandling og oppfølging innenfor disse tjenestene. Helseministeren har sagt at antallet døgnplasser i psykiatrien ikke skal reduseres. Men forslagene som nå ligger på bordet kan bety fem færre døgnplasser. Stikk i strid med det jeg oppfatter har vært statsrådens klare svar til Stortinget. Jeg er jo dessverre kjent med at Statsråden er mer opptatt av å bekjempe private tilbydere og at Helseforetakene følger dette opp, slik at avtaler sies opp over en lav sko, noe som rammer pasientene og som bidrar til at pasienter som

Gunnlaug og andre nå fremover vil stå uten tilbud. Dette kan bety at pasienter som med oppfølging fortsatt klarer å stå i arbeidslivet, nå risikerer å falle i fra.

<https://www.adressa.no/politikk/i/dwoMWJ/tar-gunnlaug-saken-til-stortinget-det-henger-ikke-paa-greip>

Svar:

For å sikre en bærekraftig spesialisthelsetjeneste fremover er det behov for omstilling og endringer. I inneværende år må spesialisthelsetjenesten som alltid forholde seg til de økonomiske rammene som er fastsatt av Stortinget. Dette gjelder alle regionene, inkludert Helse Midt-Norge RHF. Når det gjelder den økonomiske situasjonen til St. Olavs Hospital HF skriver Helse Midt-Norge RHF i [styresak 14/24](#) at foretaket har en utfordrende driftssituasjon med en høy grunnbemanning som følge av både pandemi og innføring av Helseplattformen. I budsjettet for 2024 har St. Olavs Hospital HF et omstillingsbehov på om lag 200 mill. kroner, men innføringen av Helseplattformen er kun en del av forklaringen på dette omstillingsbehovet. Det økonomiske bildet er med andre ord langt mer differensiert enn det som tegnes av stortingsrepresentant Hoksrud.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har regjeringen foreslått flere viktige endringer for å styrke sykehusøkonomien. Regjeringen vil legge til rette for at sykehusene får fullfinansiert demografiske endringer på samme måte som kommunene. Videre vil det bli satt et lavere krav til egenkapital ved sykehusutbygginger, og rentebetingelsene for alle lån skal endres tilbake til den mer gunstige ordningen som gjaldt før 2018.

Rett behandling er viktig uavhengig av hvem som gir helsehjelpen. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan påpeker vi at en sterk offentlig helsetjeneste, styrt og finansiert av fellesskapet, er avgjørende for å redusere sosiale og geografiske forskjeller, samt for å hindre en todeling av helsetjenesten. Den offentlige helse- og om-

sorgstjenesten skal sørge for tilgang på helsehjelp av god kvalitet ut fra pasientenes behov. Dette innebærer imidlertid ikke at private aktører ikke skal ha en viktig rolle i spesialisthelsetjenesten. Dette ser vi ikke minst innenfor rehabiliteringsfeltet, tverrfaglig spesialisert rusbehandling og psykisk helsevern.

Det er helseregionene som har ansvaret for å sørge for tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig helsehjelp sikres. Fra regjeringens side har vi imidlertid stilt klare krav om styrking av psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Det er imidlertid regionene som vurderer og fatter enkeltbeslutninger om kapasitet ut ifra behov og tilgjengelige ressurser, og innenfor de fastsatte politiske rammene.

Når det gjelder problemstillingen knyttet til en mulig midlertidig økning i ventetider i forbindelse med avslutning av avtalene med blant annet Unicare Coperio, så vil jeg vise til mitt svar på spørsmål nr. 1577 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth.

Helse- og omsorgsdepartementet har tatt kontakt med Helse Midt-Norge RHF om det mulige kuttforslaget det refereres til i spørsmålet begrunnelse. St. Olavs hospital HF har opplyst til Helse Midt-Norge RHF at forslaget om å eventuelt redusere åpne DPS døgnplasser ikke er ferdig utredet eller besluttet. Alle forslag skal risikovurderes før det tas en endelig beslutning, og dette arbeidet er ikke avsluttet.

En eventuell endring i antallet åpne DPS døgnplasser i Helse Midt-Norge må også vurderes helhetlig, i lys av hvordan det samlede tjenestetilbudet innen døgnbasert psykisk helsevern innrettes for øvrig. Helse Midt-Norge RHF har opplyst at de fortløpende vil følge med på dette arbeidet i dialog med St. Olavs hospital HF og de øvrige foretakene i regionen, som del av oppfølging av oppdraget gitt om å øke antall døgnplasser.

SPØRSMÅL NR. 1697

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 12. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvorfor er ikke kommunaldepartementet, dets etater og underliggende virksomheter involvert i arbeidet med oppfølgingen av naturavtalen i Norge, og er ikke kommu-

nene og distriktpolitiske virkemidler planlagt brukt som tiltak i den kommende stortingsmeldingen om natur?

BEGRUNNELSE:

Den kommende naturmeldingen skal involvere hele samfunnet på tvers av sektorer, og implementeres horisontalt og vertikalt i forvaltningen, ifølge mål 14 i naturavtalen. Den siste tidens mediasaker rundt natur har avdekket en ukontrollert og intensiv nedbygging av natur hvor mesteparten av nedbyggingen besluttet av kommunene selv. Regjeringen har selv ved flere anledninger sagt at mesteparten av naturen ligger i kommunene og at de er svært viktige for å ta vare på norsk natur. MDIR har på oppdrag fra KLD innhentet innspill fra en rekke etater, direktorater og virksomheter for å arbeide tverrsektorielt med implementeringen av naturavtalen. I dette arbeidet påpeker Miljødirektoratet at de har fått «flere forespørsler om deltakelse fra kommunesektoren [...] og at «flere av direktoratene og institusjonene har også etterspurt dette i dialogen med oss og delvis i sine innspill». MDIR uttaler videre at «Vi mener det er svært viktig at innspill fra kommunene tas med inn i det videre arbeidet med norsk oppfølging, fordi kommunene har en stor rolle i forvaltningen av naturmangfold. 83 prosent av alt areal på land forvaltes gjennom plan- og bygningsloven»

I innspillsoversikten ser jeg med stor bekymring at flere sentrale aktører ikke er involvert i prosessen, blant annet KDD selv og sentrale underliggende etater og virksomheter. MDIR utaler selv i sitt arbeid at «Vi inviterte Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), men de hadde ikke kapasitet til å bidra innen fristen.», dette på tross av at alle andre som ga innspill fant tid til det.

Svar:

Den kommende stortingsmeldingen om naturmangfold vil være Norges nye handlingsplan for natur og vise den norske oppfølgingen av naturavtalen. Naturavtalen har 4 hovedmål frem mot 2050 og 23 mål for 2030. Målene spenner bredt, og berører også andre sektorer og myndighetsnivåer. I arbeidet med meldingen er det derfor lagt vekt på bred involvering.

Klima- og miljødepartementet, i samråd med andre aktuelle departementer, ga i fjor Miljødirektoratet i oppdrag å levere faggrunnlag til meldingsarbeidet i samarbeid med andre aktuelle direktorater og institusjoner. Det var 18 ulike direktorater og institusjoner som deltok i arbeidet, blant annet Kartverket som ligger under Kommunal- og distriktsdepartementet (KOD). Faggrunnlaget fra direktoratene er et viktig utgangspunkt for arbeidet med stortingsmeldingen. Det arbeides nå med meldingen på departementsnivå, hvor KOD, og flere departementer, er viktige bidragsytere.

Klima- og miljødepartementet har også avholdt flere innspillsmøter i forbindelse med meldingsarbeidet. Det første ble avholdt i Oslo i fjor vår, og det ble avholdt fire regionale innspillsmøter felles med klimameldingen i november og januar. Departementet har videre mottatt skriftlige innspill fra en rekke aktører, inkludert kommuner og fylkeskommuner. Dette er viktige bidrag til arbeidet.

Akkurat hvordan Norge skal bidra til å nå de globale målene i naturavtalen, vil vi avklare gjennom arbeidet med stortingsmeldingen. Den jobber vi med nå. Resultatet av dette arbeidet vil vi presentere i stortingsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1698

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 15. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for endringene i instruksene, samt hva står i instruksene for arbeidet med verifisering på utenriksstasjonen som kom i første versjon i april i fjor og i en ny versjon i februar, og hvorfor ble flere av de mest interessante avsnittene i dokumenter om instruksene sladdet/unntatt offentlighet?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne NRK avdekke at en del pakistanske statsborgere har gitt seg ut for være fra nabolandet Afghanistan, når de har søkt asyl i Norge. UDI har nå ca. 350 saker der det er mistanke om denne type juks. Det har foregått i mange år. Saksbehandlere i UDI behandler nå saker der noen har vært i Norge i så lenge som 15–20 år. Ikke bare lyves det om hvilket land de er fra, men for at historiene skal framstå troverdig, oppgir man falske opplysninger

om navn, fødselsdato, familierelasjoner og bakgrunn. Personer har derfor fått tillatelser i Norge og norsk statsborgerskap på uriktig grunnlag og identitet. I mange tilfeller lyves det også om at vedkommende ikke har relasjoner i Norge eller andre europeiske land. For å finne ut om en person har gjort gitt falske opplysninger blir det gjort undersøkelser gjennom husundersøkelser, søk i sosiale medier, eller gjennom søk i valutaoverføringer.

Men i mange av sakene kommer ikke UDI videre uten at opplysninger sjekkes nærmere i Pakistan, for eksempel i det pakistanske folkeregisteret, NADRA. Til å undersøke opplysninger bruker UDI spesialutsendingen for utlendingssaker i Pakistan. Men arbeidet med å verifisere, eller å undersøke om opplysninger er riktige har nærmest stoppet opp i et år. Dette skyldes nye regler fra Utenriksdepartementet (UD) for hvordan mistanke om juks skal undersøkes. De nye reglene skyldes en ny instruks for arbeidet med verifisering på utenriksstasjonene, som kom i første versjon i april i fjor og i en ny versjon i februar. Det kommer blant annet frem at den nye instruksen stiller krav til deling av personinformasjon. Det er vanskelig å få full innsikt i instruksens siden UD overfor NRK har unntatt å offentliggjøre flere av de mest interessante avsnittene i dokumenter om instruksens, samt flere setninger har blitt sladdet bort. Det kommer frem i saken at måten verifisering, eller kontroll av opplysninger har blitt gjort i Pakistan, er ved bruk av eksterne kilder inkludert advokater det var inngått avtaler med. På grunn av presiseringene i den nye instruksens knyttet til blant annet bruk av kilder og underkilder, besluttet ambassaden midlertidig å innskrenke bruken av slike eksterne kilder.

Svar:

Utenriksstasjonene mottar tidvis verifiseringsanmodninger i saker som forvaltningen har til behandling. Stasjonenes oppfølging av anmodninger på utlendingsfeltet var tidligere regulert i retningslinjer gitt av UDI. I april 2023 ble UDIs retningslinjer revidert og den delen som regulerer hvordan stasjonene skal gjennomføre verifiseringer erstattet av instruks fra UD. Grunnen til det er at det var ønskelig å ha felles regler for alle sakstyper som verifiseres av utenriktjenesten, inkludere andre sakstyper enn utlendingssaker, og at instruksene som omhandler hvordan utenriksstasjonene skal utføre sine oppgaver bør komme fra UD. Instruksens inneholder også en klargjøring av hvem som er behandlingsansvarlig for oppfølgingen av verifiseringsanmodninger iht. personopplysningsregelverket.

Den nye instruksens viderefører de grunnleggende kravene til hvordan verifiseringer skal utføres i tidligere retningslinje fra UDI, men inneholder presiseringer av dette. Det inkluderer at verifiseringsarbeidet skal skje på en måte som sikrer at resultatet vil være pålitelig og etterprøvbart, og forsvarlig for dem som utfører det. I instruk-

sen fastsettes det hvilke vurderinger som stasjonen må foreta før den beslutter om verifisering kan gjennomføres. Det er stasjonen som avgjør om det er mulig og forsvarlig å gjennomføre verifisering, og hvilke virkemidler som i så fall skal benyttes. Hvilke muligheter som finnes for å verifisere forskjellig type informasjon/dokumentasjon i ulike land vil variere og kunne endre seg over tid. Mulighetene vil avhenge av bl.a. stedlig lovgivning, datatilgjengelighet, notoritet for dokumenter utstedt av landets myndigheter, avtaleverk og digitaliseringsnivå. Praksis og metoder for verifiseringsarbeidet vurderes derfor fortløpende, og må fastsettes lokalt.

Etter at den nye instruksens trådte i kraft i april 2023 har UD mottatt spørsmål om hvordan enkelte av formuleringene i instruksens skal forstås. Instruksens ble derfor oppdatert med noen språklige klargjøringer og presiseringer i februar 2024.

Når det gjelder NRKs innsynskrav, ble to korte punkter i instruksens unntatt offentlighet etter offentleglova § 24, første ledd. Disse punktene omhandler forholdet til vertslandets myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1699**Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan svaret til justisministeren (Dokument nr. 15:1578 (2023-2024)) forstås slik at de 5 årsverkene på forebyggen- de avsnitt hos Indre Østfold politistasjon som ble fjernet nå kommer tilbake igjen eller ikke?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:1578 (2023-2024) som jeg opplever at statsråden ikke besvarer. Jeg ber derfor statsråden besvare mitt konkrete spørsmål.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1578, hvor det fremkommer at regjeringen har varslet at den vil foreslå for Stortinget en varig økning på 635 mill. i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024. Dette for at politiet skal kunne opprettholde sitt bemanningsnivå slik den var ved inngangen til 2024. Det er viktig for regjeringen å sørge for at politiet i hele landet har gode rammevilkår.

Departementets tildelingsbrev til Politidirektoratet er ikke på et slik detaljeringsnivå at det fastsetter bemanningsnivået ved samtlige tjenestesteder i landet. Slik har det heller ikke vært under tidligere regjeringer. Politimesterens oppgave er å foreta de prioriteringene som gir mest mulig trygghet for innbyggerne i sitt distrikt og at politiet utfører sitt samfunnsoppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1700**Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 15. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for årsakene til at arbeidet med ny barnelov har tatt så lang tid og hvorfor en proposisjon om ny barnelov ikke er varslet denne våren, på tross av at det straks har gått tre år siden høringsfristen på NOU 2020: 14 gikk ut, og kan statsråden anslå når en proposisjon om ny barnelov vil komme til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

7. desember 2018 ble Barnelovutvalget oppnevnt til å utrede forslag til en helhetlig ny barnelov. To år etter, 4. desember 2020, la Barnelovutvalget frem sitt forslag i NOU 2020: 14 Ny barnelov. NOU-en ble sendt ut på høring, med høringsfrist 6. mai 2021.

I VGs artikkel «Opposisjonen utfordrer Toppe: - Komplette uforståelig at det ikke har skjedd noe», publisert 18. november 2022, uttaler statsråden at regjeringen «allerede [er] godt i gang med oppfølging av arbeidet med ny barnelov».

I NOU-en begrunnes behovet for en ny barnelov på denne måten (i NOU-ens kapittel 1):

«Familien har endret seg over tid, og endringene har kommet til uttrykk på ulike måter. I dag er foreldre eldre når de får barn, barn har færre søsken enn tidligere, og stadig færre foreldre er gift. Antallet barn som lever i nye familiekonstellasjoner, er etter hvert blitt stort, og mange lever i delte familier. På grunn av økt gjennomsnittlig levealder blir det stadig flere besteforeldre, og barn får ha besteforeldrene sine lenger enn før.

Samfunnet har på mange områder dreid i en mer likestilt retning. Mødre har lønnet arbeid, og fedre tar del i omsorgen for barna. Samfunnet er dessuten mer mangfoldig enn tidligere – barn kan vokse opp med to mødre, to fedre eller ha en forelder som tilhører kategorien LHBTIQ. Samtidig har samfunnsutviklingen ført til at barn har flere omsorgs- og beskyttelsesbehov.

Siden 1950- og 1960-årene har særlig foreldrenes rolle endret seg stort. Grensene for hva slags kontroll foreldre kan utøve over egne barn, er endret. Moderne foreldreskap knyttes også til ansvar for barnets selvutvikling.

De aller fleste barna som vokser opp i Norge, har en god barndom, men familiens økonomi og utdanning har betydning for barnas muligheter. Barn i dag vokser opp med nye digitale hjelpemidler som er i stadig endring, og som kan medføre nye problemstillinger, for eksempel knyttet til personvern.»

En av nyvinningene i NOU-en er Barnelovutvalgets forslag om et nytt grunnlag for etablering av foreldreskap, der samtykke til assistert befruktning kan etablere foreldreskap for far og medmor.

Svar:

Eg vil vise til at Barnelovutvalet i desember 2020 la fram forslag til ny barnelov i NOU 2020: 14. Rapporten har vore på høyring med frist 1. mai 2021. Høyringsufråsegnene har gjort det nødvendig for departementet å gjere ytterlegare utgreiingar på fleire område, blant anna for å oppfylle kravet i utgreiingsinstruksen. Utvalet har fremma eit forslag til ei ny og heilheitleg lov.

Det følgjer av regjeringsplattforma at regjeringa vil «Sørgje for at likestilt foreldreskap blir understøtta i ny barnelov, og vurdere å gjere delt bustad til barnelovas hovudregel». Vidare har Stortinget fatta to oppmodingsvedtak som gjeld samværshindring. Det eine gjeld å utgreie strengare reaksjonar som kan motvirke samværshindring og det andre gjeld å gå gjennom regelverket for barnebidrag for å sikre at økonomi ikkje blir ein drivande faktor for samværshindring. Som del av dette

arbeidet, har departementet gitt Bufdir eit oppdrag som gjeld samværshindring og eit anna oppdrag som gjeld samvær med tilsyn. I tillegg har Bufdir hatt ansvaret for å leie ei arbeidsgruppe om registrering av «foreldreansvar ukjent». Departementet har i tillegg innhenta ei ekstern utgreiing som gjeld samordning mellom barnelova og barnevernslova i saker som både er ei sak om tvang etter barnevernslova og ei foreldretvist etter barnelova (dobbeltsforsaker).

For å jobbe kunnskapsbasert, har departementet mellom anna tatt initiativ til å oppdatere kunnskapsoversikta til Folkehelseinstituttet om norsk og internasjonal forskning som gjeld «Samværs- og bostedssordninger etter samlivsbrudd: betydninger for barn og unge». I tillegg har departementet fått gjennomført ein analyse av data frå samværs- og bustadsundersøkinga frå 2020, som gir grunnleggande kunnskap om delte familiar i Noreg, og utviklinga på feltet dei siste 20 åra.

Arbeidet med ny barnelov tar dermed lengre tid enn eg først tok sikte på. Framlegging er ikkje varsla til stortinget denne vårsesjonen, men arbeidet er prioritert og ny lov vil bli lagt fram for Stortinget så raskt det vil la seg gjere.»

Eg viser elles til mitt svar til Stortinget på liknande spørsmål, dokument 15:1001 (2023-2024) besvart 30. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 1701

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 17. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

TV2 har avslørt at den russiske makten eier hytter som kan avsløre sikkerhetsopplysninger om det norske forsvaret. I dag vet vi fortsatt ikke hvem som eier hvilke eiendommer i Norge. Det på tross av at SV har fått gjennomslag for åpenhet om dette gjennom en plikt til tinglysning ved eiendomskjøp.

Men dette har enda ikke kommet på plass, og spørsmålet er derfor når ministeren har tenkt til å realisere dette og øke åpenheten om eierskap av eiendom i Norge?

Svar:

Overordna vil eg seie at eg opplever at representanten og regjeringa er samde om at det er viktig at vi har heimlar og moglegheit til å gripe inn overfor uønskt eigarskap av både eigedom og selskap i Noreg. Bergen Engines-saka var eit godt eksempel på kor gale det kan gå dersom den norske stat har eit for avslappa forhold til eigarskap. Senterpartiet og Ap har sidan vi overtok regjeringsmakta i 2021 jobba aktivt med å styrke kontrollen over kven som eig kva i Noreg.

Eigarskapen til dei aktuelle hyttene ved Bardufoss har vore tinglyste og på den måten kjent for dei som vil eller treng slik informasjon. Det kjem fram av artiklane at eigarskapen til hyttene har vore kjent frå før.

Vi har ein open eigedomsmarknad i Noreg. I dag har vi i praksis god oversikt over eigarskap til dei fleste eigedommar i Noreg gjennom grunnboka. Folk flest tinglyser eigarskapen sin og det er vanlegvis slik at det er samanfall mellom tinglyst eigarskap og reelt eigarskap. Det er ikkje ulovleg for utanlandske statsborgarar å eiga eigedom i Noreg, men det er viktig at vi ikkje er naive i møtet med utanlandske aktørar. Dei siste tiåra har det i for stor grad vore ei haldning om at det er uproblematisk at russiske statsborgarar har kjøpt eigedom i Noreg. Det vurderer regjeringa annleis i dag.

Regjeringa har omtalt dette i Meld. St. 9 (2022-2023) «Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet — Så åpent som mulig, så sikkert som nødvendig», der regjeringa har sagt at ho vil sjå nærare på innføring av ei plikt til å søkja løyve ved kjøp av eigedom etter modell frå tilsvarende ordning i Finland. Dette jobbar vi fortløpande med, og har allereie i fjor fremma og fått vedtatt ei lovendring som sørger for at dersom Forsvaret etter ei fagleg vurdering meiner disse hyttene eller andre hytter er ei utfordring, så har regjeringa moglegheit til å gripe inn. Verksemdar som er underlagt sikkerheitslova, har fått plikt til å identifisere eigedomar som kan utgjere ein sikkerheitstrussel, og varsle Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) om disse. NSM har plikt til halde oversikt over dei eigedomane det er sendt varsel om.

Så er det framleis ein del arbeid som står att for å sikre kunnskap om kven som eiger eigedom i Noreg. Tinglysningsloven stiller ikkje krav om bevis for reelt eigarskap

for tinglysing av heimel til eigedom og tinglysing har ikkje rettsleg verknad partane i mellom. Dagens tinglysingsordning er først og fremst eit tilbod til rettshavarar som vil sikra seg rettsvern for rettane sine i fast eigedom. Tinglysningsloven har reglar om at den som er i god tru kan leggja til grunn at den som har heimel også er eigar. I mange samanhengar fungerer grunnboka derfor i praksis som eit eigarskapsregister over fast eigedom i Noreg. Men at ein er tinglyst som heimelshavar betyr altså ikkje nødvendigvis at ein er eigar.

Stortinget bad i vedtak av 2. desember 2021 regjeringa greia ut bruken av blankoskøyter og plikt til tinglysing ved eigedomskjøp. Dette kom i stand etter budsjettavtala for 2022.

Regjeringa har, som ein del av utgreiinga knytt til ei eventuell tinglysningsplikt, kartlagt behovet til styresmaktene for eigarskapsopplysningar og publisert denne før jul i 2023. Kartlegginga viser at det er eit utstrekt behov for opplysningar om reelt eigarskap. Kartleggingsrapporten indikerer at vi treng sikrere informasjon om reelt eigarskap og denne informasjonen må vera oppdatert til kvar overdraging.

Etter regjeringa sitt syn er det viktig å få betre opplysningar om eigarskap og vi vil arbeide vidare med å få på plass ei formålstenleg ordning for dette. Det er naturleg å sjå dette i samanheng med ei tinglysningsplikt dersom målet med tinglysningsplikta er oversikt over reelt eigarskap.

Eg vil halde Stortinget orientert om dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1702

Innlevert 8. april 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 16. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvor mye penger vil Asker kommune tape dersom de ender opp med å avskaffe den kommunale formuesskatten, og hvor mye vil det redusere den kommunale inntektsutjevningen der rike kommuner omfordeler skatteinntekter til fattigere kommuner?

Svar:

I 2022 fekk Asker kommune 527 mill. kroner i kommunal formuesskatt før utjamning. Formuesskatten inngår sa-

man med inntektene til kommunane frå personleg skatt på inntekter og naturressursskatt i inntektsutjamninga i inntektssystemet.

Inntektsutjamninga sørger for at skatteinntektene som inngår i utjamninga, blir fordelt frå kommunar med skatteinntekter per innbyggjar over landsgjennomsnittet til kommunar med skatteinntekter per innbyggjar under landsgjennomsnittet. For kommunane inneber ordninga at kommunar med skatteinngang under landsgjennomsnittet i første omgang blir kompensert for 60 prosent av differansen mellom eigen skatteinngang for desse skattane og landsgjennomsnittet, målt i kroner per innby-

gar. Kommunar med skatteinngang over landsgjennomsnittet blir tilsvarende trekt for differansen mellom eigen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommunar med skatteinngang under 90 prosent av landsgjennomsnittet blir ytterlegare kompensert for 35 prosent av differansen mellom eigen skatteinngang og 90 prosent av landsgjennomsnittet, og dette blir finansiert med eit trekk på eit likt beløp per innbyggjar frå alle kommunar. Asker har skatteinntekter per innbyggjar over landsgjennomsnittet, og er dermed netto bidragsytar i inntektsutjamninga.

Kommunar har etter gjeldande rett høve til å ha ein lågare skatt enn maksimalsatsane for skatt på inntekt og formue frå personlege skattytarar. Departementet varsla i Kommuneproposisjonen 2021 at for kommunar som vel å nytte seg av lågare skattesatsar enn maksimalsatsane på inntekt og formue frå personlege skattytarar, vil det bli gjennomført ein korreksjon i skattetala i inntektsutjamninga. Det korrigerte skattegrunnlaget er eit anslag på kva skatteinntektene vil vere med maksimal skattesats, og det er dette skattegrunnlaget som blir lagt til grunn i inntektsutjamninga. Dermed må ein kommune som sett ned skattesatsen bere kostnaden ved dette sjølv, og det vil ikkje påverke inntektsutjamninga til dei andre kommunane. Utan ein slik korreksjon ville ein kommune som sett ned skattesatsen, og med det får reduserte skatteinntekter, fått eit redusert berekningsgrunnlag i inntektsutjamninga. Kommunen ville då få kompensert store delar av dei reduserte skatteinntektene gjennom eit auka tilskot eller redusert trekk i inntektsutjamninga. Skattetapet av redu-

sert skattesats ville i så fall i stor grad blitt kompensert av dei andre kommunane.

Bø kommune og Sande kommune har sett ned den kommunale delen av formuesskatten, og for begge kommunar blir det i inntektsutjamninga lagt til grunn kva skatteinngangen i kommunen ville vore om kommunen hadde maksimal skattesats i samsvar med berekningar frå Skatteetaten.

Om Asker avskaffar formuesskatten, vil kommunen bli behandla på tilsvarende måte. For innbyggjarar som allereie er busette, ville kommunen bli behandla i inntektsutjamninga som om dei hadde maksimal skatt. Dette betyr at tapet for Asker kommune av bortfall av formuesskatt for desse innbyggjarane vil vere rundt inntektene til kommunane frå formuesskatt i dag. For eventuelt nye innbyggjarar, vil kommunen ikkje få formuesskatt, men dei må bidra i inntektsutjamninga som om også desse innbyggjarane betalte maksimal skatt på formue. Dette inneber at om den kommunale formuesskatten blir heilt avskaffa, vil kommunen kunne få eit ytterlegare tap gjennom inntektsutjamninga for nye innbyggjarar med formue. Om nedsett formuesskatt gir inntektsskatt frå innflyttarane eller aukar aktivitetsnivået i kommunen, vil dette isolert sett gi auka inntekter.

Ein kommune som sett ned skattesatsen må derfor bere kostnaden ved dette sjølv, og det vil ikkje påverke inntektsutjamninga til dei andre kommunane og den kommunale inntektsutjamninga blir ikkje redusert.

SPØRSMÅL NR. 1703

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 18. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I det pågående anbudsprosessen for rehabilitering i Helse Midt legges det opp til en betydelig reduksjon i antall døgnrehabiliteringsplasser, kortere oppholdstid og større ansvar for kommunene. Riksrevisjonen kom nylig med en rapport som fastslo at hele 6 av 7 kommuner mangler kompetanse på rehabiliteringsområdet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det totale rehabiliteringstilbudet ikke svekkes, og vil hun sikre stans av nedbyggingen av rehabilitering?

BEGRUNNELSE:

A) Riksrevisjonens nylige rapport "Rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene." Rapporten oppsummeres slik av Riksrevisjonen selv:

"Nesten ingenting har blitt bedre siden Riksrevisjonen undersøkte rehabilitering i 2012. Tiltakene har ikke gitt resultater og vår nye undersøkelse viser at hele seks av syv kommuner mangler lovpålagt kompetanse på området."

Dette på tross av at man i samme periode hadde opptrappingsplanen for rehabilitering og habilitering i 2017-2019.

B) Helseforetakene utlyser nå anbud som innebærer en dreining fra døgnrehabilitering med innleggelse, til dagrehabilitering og poliklinisk behandling. Dette innebærer en nedbygging av døgnkapasiteten, kortere oppholdstid og at kommunene skal ta et større ansvar. Retningen kan være riktig, men fagligheten i volumreduksjonen er det grunn til å stille spørsmål ved.

SV understreker at framdriften her må korrigeres i forhold til den faktiske situasjon i kommunene. Riksrevisjonens rapport viser at det er store variasjoner i rehabiliteringstilbudet i den enkelte kommune, at samhandling mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten ikke er god nok, at over 85 % av kommunene mangler lovpålagt kompetanse, og kun 18 % har psykolog selv om også dette er lovpålagt.

Slik jeg ser det må det til en betydelig styrking av rehabilitering/habiliteringstilbudet i kommunene før spesialisthelsetjenesten kan redusere eget tilbud på spesialisthelsetjenestenivå. Hensynet til sårbare pasienter tilsier at intet tilbud blir nedlagt før gode alternativer er på plass.

Svar:

Rehabilitering er et viktig fagområde som bidrar til at pasienter og brukere kan oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne og sosial deltakelse. For mange vil det være helsefremmende å være i arbeid. Regjeringen vil at alle som kan og vil jobbe skal få mulighet til det. Arbeidsrettet rehabilitering er derfor viktig og det bidrar til arbeidsinkludering.

Riksrevisjonens rapport peker på mangler i rehabiliteringstilbudet og viser hvordan bedre samhandling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten kan gi bedre tjenester. Riksrevisjonen påpeker også at vi trenger bedre data om rehabiliteringstjenestene for å sikre kvaliteten og styring.

Nasjonal helse- og samhandlingsplan omhandler mange av de sentrale punktene i Riksrevisjonens rapport, blant annet mer kunnskap om innholdet i rehabiliteringstilbudet. En utfordring innen rehabiliteringsfeltet er at vi vet lite om innholdet i tilbudet til pasientene, hvem som bruker tjenestene i sykehus og kommuner, samt hvilke rehabiliteringstilbud som gir best effekt for ulike pasientgrupper. Derfor er det viktig å prioritere arbeidet med å få mer informasjon og bedre data om tjenestene, for å kunne vurdere hvilken organisering og hvilke tiltak som gir best effekt.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan foreslår regjeringen tiltak for å sikre bedre datakvalitet og for bedre samhandling og klargjøring av ansvar mellom kommuner og spesialisthelsetjeneste. I 2022 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å følge opp bedre informasjon og data om rehabiliteringsfeltet. Dette arbeidet fortsetter i et samarbeid mellom direktoratet og fagpersoner som arbeider med rehabilitering.

Når det gjelder anskaffelsene i de regionale helseforetakene viser Riksrevisjonen til at mange avtaler er bortimot 10 år. Ifølge Riksrevisjonen gjør dette «at en del av tjenestene som kjøpes inn, ikke er i tråd med nyere kunnskap om hvilken behandling som gir best effekt».

Anskaffelser fra ideelle og private utgjør en stor del av det spesialiserte rehabiliterings-tilbudet. Helse Vest RHF og Helse Nord RHF har nylig gjennomført en anskaffelsesprosess. Helse Midt- Norge RHF tar sikte på å kunnngjøre en konkurranse innen spesialisert rehabilitering i april 2024 og innhenter nå tilbakemeldinger på foreløpig utarbeidet konkurransegrunnlag. Helse Sør-Øst RHF planlegger en ny anskaffelse sommeren 2024.

Jeg ba i foretaksmøtet i januar de regionale helseforetakene om å innrette sine anbudsprosesser, blant annet innen rehabilitering, slik at man kan opprettholde desentraliserte tilbud. Jeg inviterte i mars 2024 pasientorganisasjoner, representanter for de private rehabiliteringsinstitusjonene og de regionale helseforetakene til et møte hvor regionene og de private institusjonene presenterte sine rehabiliteringstilbud og planer for hvordan de f.eks. bidrar til at sykmeldte kommer tilbake i arbeid.

Helseregionene har som mål at spesialisthelsetjenesten i større grad skal understøtte og bistå kommunene med utredning av rehabiliteringsbehov og kompetanseoverføring, samt bidra til å styrke pasienters og pårørendes helsekompetanse. Det blir etablert rehabiliterings-faglige tyngdepunkt i helseforetakene som et tiltak for å nå blant annet denne målsettingen. Helsefelleskapene blir også viktige arenaer for å utvikle bedre samhandling mellom kommuner og helseforetak.

I foreløpige planer til Helse Midt-Norge RHF er det foreslått at minst like mange pasienter skal få rehabilitering via private tilbydere i den nye anskaffelsen. For å være sikker på at tilbudet i regionen innrettes på best mulig måte, har Helse Midt-Norge RHF fram til fristen 12. april innhentet innspill fra leverandører og andre om endringer og nye momenter i anbudet.

Helse Midt-Norge RHF ønsker også å satse mer på tidlig rehabilitering i helseforetakene og økt digitalisering av tjenestene som supplement til vanlig rehabilitering.

I fagplanen og behovsvurderingen til Helse Sør-Øst RHF framkommer det også at minst like mange pasienter som i dag skal få et tilbud hos private leverandører etter den kommende anskaffelsen. Sammen med styrkingen i egne helseforetak, planlegges det derfor med at flere pasienter enn i dag kan få et rehabiliteringstilbud i regi av spesialisthelsetjenesten.

Helseregionene planlegger ikke å overføre oppgaver til kommunene, men å styrke egen kompetanse og kapasitet for å bidra til bedre samhandling – inkludert utredning av rehabiliteringsbehov og kompetanseoverføring til kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1704**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 15. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor trenerer og utsetter ministeren effektivering av det enstemmige Stortingsvedtaket om å kjøpe nye tog til Rørosbanen; om det er så lang leveringstid og så vanskelig å få levert nye tog som ministeren prøver å skape et inntrykk av, tilsier ikke det at man må bestille nye tog så raskt som mulig å ikke utsette det ytterligere, og dersom man venter med å bestille så vil det bare ta enda lenger tid før man får levert de nye togene til Rørosbanen?

BEGRUNNELSE:

Den 25. mai 2023 fremmet FrP et representantforslag om å anskaffe nye togsett til Rørosbanen. Transportkomiteen avga sin innstilling 15. november 2023. Da vedtok Transportkomiteen å avvise forslaget fra FrP. Ordrett så ble følgende vedtatt:

«Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Venstre. Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende vedtak: Dokument 8:242 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tor André Johnsen, Frank Edvard Sve, Morten Stordalen og Hans Andreas Limi om å anskaffe nye togsett til Rørosbanen – vedtas ikke.»

Heldigvis ble det raskt avklart at V ville stemme for forslaget til FrP, følgelig var det flertall på Stortinget til å vedta kjøp av nye tog på Rørosbanen. Alt lå til rette for et stort og bredt flertall for å kjøpe nye tog, mot regjeringsspartiene Ap og Sp sine stemmer. Heldigvis innså Ap og Sp at de ville sette seg selv i et meget dårlig lys om de var de eneste som stemte mot kjøp av nye tog.

Under votering den 21. november 2023 så støttet også Ap og Sp forslaget og et enstemmig Storting vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om å gi Norske tog handlingsrom til å kunne bestille nye fjerntog til Rørosbanen. Bestillingen knyttes til anskaffelsen Norske tog gjennomfører for flere av de andre fjerntogstreknin- gene.»

Nå har det gått over 4 mnd. siden forslaget om å kjøpe nye tog ble vedtatt.

Samferdselsministeren har fått en klar bestilling fra et enstemmig Storting om å bestille nye tog til Rørosbanen. Men i stedet for å sørge for å gjennomføre vedtaket raskt og effektivt, bruker Samferdselsministeren tid og energi på å trenere, utsette og prøve å bortforklare hvorfor togene enda ikke er bestilt. Argumentet med at det er lang

leveringstid taler for at togene skulle vært bestilt umiddelbart i november 2023 og er hvert fall ingen grunn til å utsette bestillingen. Norske Tog har tross alt forhandlet frem en opsjon på kjøp av 100 nye tog fra den sveitsiske togprodusenten Stadler. Opsjonen må benyttes. Det burde være en enkel sak, men tydeligvis ikke for Ap/Sp regjeringen.

Svar:

Jeg følger opp Stortingets vedtak om å gi Norske tog handlingsrom til å bestille nye tog til Rørosbanen. Det er flere muligheter til å anskaffe nye tog til Rørosbanen. Vi kan utløse opsjoner i kontrakten om nye fjerntog fra Stadler, elektrifisering av jernbanen nordover til Steinkjer vil kunne frigjøre nyere hybridtog til bruk på Rørosbanen, eller en elektrifisering av Rørosbanen vil gjøre det mulig å bestille elektriske regiontog gjennom den inngåtte kontrakten med Alstom. Jeg har derfor gitt Jernbanedirektoratet i oppdrag å vurdere den beste måten å anskaffe nye tog til Rørosbanen. Anbefalingen skal omfatte en vurdering av behov for investeringer i infrastruktur som en nødvendig ved ulike alternativer. Direktoratet vil også vurdere om det er mulig å lease tog til bruk på Rørosbanen.

Fjerntogene som omtales ovenfor er bestilt fra Stadler og skal erstatte dagens gamle fjerntog som består av lokomotiv og vogner som benyttes på Sørlandsbanen, Dovrebanen, Bergensbanen og Nordlandsbanen. Disse gamle togene har passert teknisk levetid og må byttes ut så snart de 17 første nye fjerntogene blir levert i perioden fra 2027 til 2029. Togene vi har opsjon på å bestille vil først kunne bli produsert og levert fra 2029, etter at hovedanskaffelsen er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 1705**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 16. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva baserer statsråden påstanden om at det ikke er kapasitet til å bedre togtilbudet på strekningen Lier-Drammen-Kongsberg på?

BEGRUNNELSE:

I Buskerud er det et stort ønske om å få til to tog i timen til Hokksund og Kongsberg. I forslag til NTP står følgende:

«Det er ikke kapasitet til å bedre togtilbudet på strekningen Lier-Drammen-Kongsberg, noe som også begrenser godstogtilbudet vest for Drammen».

I en rapport utarbeidet av WSP fremkommer det at det er teknisk mulig med forskjellige varianter av to tog i timen til Hokksund/Kongsberg.

Svar:

Dagens tilbud på strekningen Kongsberg-Drammen/Oslo er ett tog i timen i grunnrute, og to tog i timen i rushtid. Mulige tilbudsforbedringer til og fra Buskerudbyen er analysert i flere omganger de siste ti årene. Konklusjonen er at det med dagens infrastruktur på strekningen mellom Lier og Kongsberg ikke er kapasitet til å bedre togtilbudet

uten større infrastrukturtiltak. Dette fremgår blant annet i en utredning gjennomført av daværende Jernbaneverket i 2016, der det ble vurdert hvilke tiltak som er nødvendige.

Norge skiller seg ut i Europa ved at vi har hele 93 pst enkeltspor. Vi kjører samtidig også svært mange tog på nettet og sliter derfor dessverre nå med redusert driftsstabilitet blant annet som følge av høy kapasitetsutnyttelse. Jernbanen er et komplekst system med mange avhengigheter, og endringer på enkeltstrekninger vil derfor kunne gi konsekvenser for øvrige deler av jernbanenettet. For å øke antall avganger er man avhengige av at dette passer inn i det store systemet. Det omfatter ikke bare øvrig trafikk med persontog, men også plass til godstog og tid til å gjennomføre vedlikehold i sporet med mer.

Spørsmålsstiller viser til en rapport utarbeidet av WSP hvor det fremkommer at det er teknisk mulig med forskjellige varianter at to tog i timen til Hokksund/Kongsberg. Ifølge Jernbanedirektoratet, bygger WSPs utredning på andre forutsetninger enn de som ligger til grunn for arbeidet med NTP, noe som også påvirker konsultentselskapets konklusjoner. WSP tar blant annet ikke hensyn til øvrig prioritert tilbudsutvikling i jernbanenettet og fordeling av ruteleier.

SPØRSMÅL NR. 1706**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare hvordan hun begrunner at utlendingsforskriften §16-4 ikke gjelder for sakene til de 21 etiopierne som sitter internert på Trandum, når UNHCR ikke har endret sine landspesifikke anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

På Trandum sitter det nå internert 21 etiopiere som skal kastes ut av Norge. De har alle bodd i Norge i over ti år,

og den lengste i over 20 år. Dette har skapt sterke reaksjoner hos mange, også hos undertegnede. Dersom disse 21 menneskene blir kastet ut av Norge og returnert til Etiopia er dette i direkte strid med de klare anbefalingene fra FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR).

I utlendingsforskriftens § 16-4 annet ledd fremgår det at praksis som er i strid med § 16-4 fast at praksis i strid med landspesifikke anbefalinger fra UNHCR skal prøves i stornemnd. UNE bryter med andre ord regelver-

ket de er satt til å håndheve hvis de ikke prøver en sak for stornemnd.

Det vises til utlendingsforskriftens § 16-4: saker som avgjøres i stornemnd.

«Saker etter lovens § 76 tredje ledd skal avgjøres i stornemnd.

Saker av prinsipiell betydning, saker med store samfunnsmessige eller økonomiske konsekvenser og saker på områder der det er tendenser til ulik praksis, kan avgjøres i stornemnd. Også anmodning om omgjøring av Utlendingsnemndas vedtak i saker som nevnt i første punktum, kan avgjøres i stornemnd. Dersom praksis er i strid med formelle landspesifikke anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) om beskyttelse, eller det kan være aktuelt å etablere ny praksis i strid med slike anbefalinger, skal som hovedregel minst én representativ sak avgjøres i stornemnd, med mindre samsvar er i samsvar med instruks fra departementet til Utlendingsdirektoratet.»

I en sak publisert hos Nettavisen 04.04.2024 om denne saken viser journalisten til et skriftlig svar statsråden har gitt til et annet spørsmål om lengeværende etipiske asylsøkere med endelig avslag:

«Mehl skriver i sitt svar at verken hun eller departementet «har myndighet etter utlendingsloven til å gripe inn eller påvirke utfallet av enkeltsaker». Unntaket er hvis det berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn».

Videre siteres statsråden:

«uttalelser fra UNHCR veier tungt, men utlendingsmyndighetene ser også hen til andre landinformasjonskilder».

Det bes om at statsråden forklarer hvordan det begrunnes at utlendingsforskriftens § 16-4 ikke gjelder, når UNHCR ikke har endret sine anbefalinger.

Svar:

Utlendingsforskriftens (utlf.) § 16-4 angir hvilke saker som kan eller skal avgjøres i stornemnd i Utlendingsnemnda (UNE). Hvorvidt den kommer til anvendelse i enkeltsaker må vurderes konkret.

Det fremgår bl.a. av bestemmelsen at dersom praksis er i strid med formelle landspesifikke anbefalinger fra UNHCR om beskyttelse, eller dersom det kan være aktuelt å etablere ny praksis i strid med slike anbefalinger, skal som hovedregel minst én representativ sak avgjøres i stornemnd. Dette er imidlertid ikke en absolutt regel, jf. også uttalelser i departementets høringsbrev i 2009. UNHCRs anbefalinger kan inneholde anbefalinger som gjelder andre hensyn enn beskyttelse, f.eks. humanitære hensyn, og det kan etter at anbefalingene ble gitt ha inntruffet endringer i de faktiske forholdene i et land, slik at hovedregelen om avgjørelse i stornemnd ikke gjelder. Noen ganger kan det også være uklart om det foreligger reell motstrid. Det er i utgangspunktet UNE som vurderer om praksis er i strid med UNHCRs anbefalinger og om en sak ev. skal avgjøres i stornemnd.

Jeg har tillit til at UNE har gjort, og fortsatt gjør, nødvendige og gode vurderinger i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1707

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 18. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er det slik at norsk politi driver med kartlegging av personer som deltar i fredelige demonstrasjoner eller aksjoner mot Israel?

BEGRUNNELSE:

En video som har blitt delt på det sosiale mediet Instagram viser hvordan en gruppe aksjonister blir fulgt inn på en kafé i Oslo av politiet 4. april etter en aksjon utenfor den israelske ambassaden i Oslo. I videoen kan man høre at en av politibetjentene ber aksjonistene om å identi-

fisere seg. Den samme betjenten sier videre at «de skal ha ID på alle sammen». Til videoen som har blitt delt på Instagram skriver en av aktivistene:

«[...]vi bestemte oss for å ta en kaffe og en debrief etter aksjonen, men ble dessverre avbrutt av fire væpnede politibetjenter som forfulgte oss inn på kaféen. Her ble vi avkrevd personopplysninger, og truet med anmeldelse dersom vi motsatte oss dette.»

Dette kan man også høre en av politibetjentene si rett ut på spørsmål fra en av aksjonistene om hva som skjer hvis de ikke vil identifisere seg.

Å delta i fredelige demonstrasjoner eller aksjoner er en rett alle har, og mange benytter seg av nettopp

denne rettigheten til å uttrykke misnøye med andre staters handlinger ved å demonstrere eller aksjonere utenfor ambassader. Det fremstår for undertegnede og mange andre som både urimelig og spesielt at bevæpnede politibetjenter oppsøker aksjonister i etterkant av en fredelig aksjon mot en ambassade, og avkrever at de identifiserer seg, og at de kan bli anmeldt dersom de ikke ønsker å gjøre dette. Det bes derfor om en forklaring på om dette er en praksis hos politiet, og i så tilfelle hvordan en slik praksis kan rettferdiggjøres.

Svar:

Politiets oppgave ved politiske markeringer og demonstrasjoner er å beskytte ytringsfriheten og legge til rette for at alle som ønsker det får ytre seg, og samtidig ivareta ro, orden og sikkerhet. Norge er gjennom Wien-konvensjonen om diplomatisk samkvem forpliktet til å ivareta sikkerheten ved ambassader. Som følge av den spente situasjonen på Gaza har politiet særlig oppmerksomhet rettet mot å ivareta sikkerheten ved Israels ambassade i forbindelse med politiske markeringer.

For å legge til rette for at de som ønsker å markere seg mot myndighetene i Israel får mulighet til å gjøre dette i nærheten av ambassaden, samtidig som sikkerheten ved

ambassaden ivaretas, iverksetter politiet sikkerhetstiltak i form av vakthold, gjerder mv. når det vurderes å være behov for det.

For at politiet skal kunne legge til rette for politisk markering og samtidig ivareta sikkerheten, er det en forutsetning at demonstrantene har meldt fra om markeringen til politiet i forkant i samsvar med politiloven § 11.

Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at demonstrasjonen som stortingsrepresentanten viser til, ikke var meldt til politiet på forhånd. Direktoratet opplyser at politiet på stedet vurderte det som trygt å la markeringen gå så lenge demonstrantene forholdt seg til instruksjonene fra politiet om hvor de skulle stå. Politiet henviste demonstrantene til krysset Uranienborg/Parkveien, som er definert plass for markeringer ved den israelske ambassaden. Etter markeringen tok politiet kontakt med demonstrantene for dialog om gjennomføringen, og i den forbindelse ba politiet om personalia for å vite hvem man hadde hatt dialog med, og for eventuelt å kunne følge opp hendelser fra markeringen i etterkant. Dette er vanlig praksis uavhengig av hva markeringen gjelder og hvilket standpunkt demonstrantene har. Politiet har opplyst at de ikke fører et register over politiske aktivister.

SPØRSMÅL NR. 1708

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram kva vurderingar, og konsekvensar eit mulig krav om nullutslippsteknologi for alle nye anleggsmaskiner vil kunne få, gjeldande kostnadsauke for alt av veg og infrastrukturbygging?

GRUNNGJEVING:

I framlegg til ny Nasjonal transportplan har regjeringa lagt til grunn at det skal utgreiast eit forbod mot anleggsmaskiner med forbrenningsmotor.

Til dømes kostar ei 8 tonns gravemaskin med vanlig ny moderne forbrenningsmotor i området litt over 1 million kr, med nullutslipp er kostnaden 3 gongar høgare og ligg i området i 3 million kr.

Same prisforskjellen ser ein ved andre anleggsmaskiner og for lastebilar.

Det er også store utfordringar dersom el-motorar skal nyttast med tanke på lademuligheiter og generell krafttilgang i heile landet, spesielt i distrikta.

Svar:

I NTP 2025-2036 er det varsla at regjeringa vil vurdere om det kan setjast mål eller stillast krav til anleggsplassane. Denne vurderinga skal regjeringa gjere i samband med utgreiing av eit forbod mot sal av anleggsmaskinar med forbrenningsmotor frå 2035. Sistnemnde forbod er varsla i regjeringa sin klimastatus og -plan for 2024.

Både Bane NOR og Nye Veier seier i oppdrag som blei levert til NTP at det ikkje finnast tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere meirkostnader med å ta i bruk ein viss del nullutslippsmaskinar på anleggsplassar. Men Statens vegvesen har gjeve nokre grove

anslag for auka i totalkostnader frå prosjekt. Anslaga er eit augeblikkbilete frå vår/sommar 2023 og er venta å endre seg. Kostnaden vil variere frå prosjekt til prosjekt og vere svært avhengig av tidspunkt for gjennomføring. Analysane så langt tyder på at meirkostnader ved ein 100 pst. utsleppsfri anleggsplass pr. 2023 kan utgjere 3-7 pst. av total entreprisekostnad. Anslaget tek utgangspunkt i meirkostnader på entreprisekostnaden for bruk av berre elektriske anleggsmaskiner. Her er det føreset Enova-støtte om lag på dagens nivå for ein stor del av anleggsmaskinene. I tillegg vil det kome på mindre kostnader som følgje av teknisk umodnad, usikkerheit knytt til restverdi på maskiner mv.

Eit ev. mål eller krav til anleggsplassar må operasjonaliserast slik at det blir treffsikkert med tanke på å re-

ducere utslepp frå anleggsplassane. Dette inneber ei vurdering om kva det skal stillast krav til/mål om, til dømes om det er maskinbruken eller delen maskiner i bruk. Det framhevast frå transportverksemdene at det er høve for tilstrekkeleg fleksibilitet i eit slikt mål/krav som gjer dei store anskaffingane mogeleg å gjennomføre.

Eit mål/krav for utsleppsfrie anleggsplassar må sjåast i samband med tre oppdrag som Klima- og miljødepartementet har gjeve til Miljødirektoratet, Statens vegvesen mfl. Eit av desse oppdraga går ut på å utgreie krav om nullutslepp og fossilfrie bygge- og anleggsplassar i offentlege anskaffingar og skal etter planen leverast denne våren.

SPØRSMÅL NR. 1709

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 15. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen ønsker å tilgjengeliggjøre flere jernbanestasjoner på veien mot universell utforming i NTP 2025-36. Blant stasjonene regjeringen vil prioritere er Oslo S, Nationaltheatret, Skøyen, Asker, Lillestrøm, Moss, Hamar, Ås, Jessheim, Hauketo, Haugenstua, Røyken, Bergen, Kolbotn, Brakerøya, Drammen og Horten.

Planlegges det tilgjengeliggjøring eller universell utforming av Oslo S i perioden, og hvor mye midler settes av til dette formålet?

mye tilrettelegging for universell utforming på Oslo S vil koste.

Svar:

I Nasjonal transportplan (NTP 2025-2036) er det foreslått en prioritering innenfor området «Mindre investeringstiltak» som vil sørge for universell utforming på flere av de store knutepunktene, inkludert Oslo S, i løpet av planperioden. Foreløpige kostnadsestimer fra tidlig planlegging ligger på om lag to mrd. kroner for Oslo S.

Bane NOR arbeider nå med å finne løsninger som gir universell utforming til en vesentlig lavere investeringskostnad, uten å redusere kapasiteten for personflyt på stasjonen, og med minst mulig negativ påvirkning for de reisende under bygging. Dette arbeidet pågår nå, og det er derfor for tidlig å gi et mer presist og sikkert anslag på hvor

SPØRSMÅL NR. 1710**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 12. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I regjeringens forslag til NTP 2025-36 videreføres midler til mindre byområder uten byvekstavtale. Regjeringen skriver at "flere byer kan være aktuelle for tilskudd i planperioden hvis de oppfyller kriteriene, som bl.a. er knyttet til at byområdet må forplikte seg til å følge opp nullvekstmålet og ha en bypakke som er behandlet i Stortinget".

Hvilke nye byområder kan være aktuelle kandidater til denne ordningen i perioden, og hvor mye vil det koste å innlemme flere byområder per område?

Svar:

Regjeringen har ikke vurdert å innlemme nye byområder i tilskuddsordningen for klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet. Ordningen er i dag øremerket fem byområder: Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik). Denne avgrensningen er også lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2025-2036.

Fram til nå har Bodø og Ålesund oppfylt kriteriene for å få tilskudd, og bevilgningene de siste årene er blitt delt likt mellom de to byene. De øvrige byområdene som er omfattet av ordningen, har ikke oppfylt kriteriene. I Nasjonal transportplan 2025-2036 har regjeringen lagt til grunn at det kan være aktuelt å tildele midler til Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen når de eventuelt oppfyller kriteriene. Forslag om en ny bypakke for Haugesund og fastlands-Karmøy der nullvekstmålet er lagt til grunn, ble lagt fram for Stortinget samtidig med Nasjonal transportplan 2025-2036, jf. Prop. 68 S (2023–2024) Utbygging og finansiering av Bypakke Haugesund og fastlands-Karmøy i Rogaland. Etter at bypakken er behandlet i Stortinget vil det foreligge grunnlag for å vurdere om byområdet oppfyller kriteriene for å motta tilskudd, slik at det kan være aktuelt å tildele midler fra 2025.

Kostnaden ved å innlemme flere byområder i ordningen vil avhenge av ambisjonsnivået. I Nasjonal transportplan 2025-2036 er det lagt til grunn 50 mill. kr i årlig gjennomsnitt til denne tilskuddsordningen. Dette skal fordeles på byene som oppfyller kriteriene.

SPØRSMÅL NR. 1711**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Åse Kristina Heien****Besvart 11. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Spanske sjøfolk står uten pensjon etter å ha jobbet på norske skip, og bidratt til det norske skipsfartseventyret i flere tiår.

Kommer Arbeid- og inkluderingsdepartementet til å jobbe for en bilateral avtale for å løse dette?

BEGRUNNELSE:

Spanske sjøfolk betalte mellom 1948 og 1994 inn skatt til Norge fordi de jobbet på norske skip. Sjøfolkene betalte imidlertid ikke inn til folketrygden. De betalte ikke skatt til spanske myndigheter i det samme tidsrommet. Dette

har resultert i at de spanske sjøfolkene står uten pensjonsrettigheter i noen av landene.

LO i Norge, spanske fagforeninger, og spanske myndigheter har bedt norske myndigheter rydde opp i denne praksisen ved flere anledninger, og saken har blitt tatt til retten ved flere anledninger. Andre land med samme problemstilling har siden 1956 inngått bilaterale avtaler med Norge for å unngå dette. Senest Australia i 2007.

Svar:

I forbindelse med etableringen av folketrygden, var det grundige diskusjoner om personkretsen, se Ot.prp. nr. 17 (1965–1966), jf. Innst. O. VIII (1965–1966) og Besl. O. nr. 38

(1965–1966). Personkretsen ble på nytt diskutert ved den senere inkorporeringen av syketrygden i folketrygden, se Ot.prp. nr. 42 (1969–1970), jf. Innst. O. XIX (1969–1970) og Besl. O. nr. 107 (1969–1970).

Vedtaket i Stortinget om innrettingen av folketrygden innebar at de berørte sjøfolkene måtte være bosatt i Norge eller i et annet nordisk land for å bli omfattet av folketrygden (medlemmer).

Videre har de berørte sjøfolkene ikke betalt trygdeavgift av inntektene de mottok, slik også representanten Heien nevner i sitt spørsmål. Dette er som kjent en grunnleggende forutsetning for å oppnå rettigheter fra folketrygden.

Den tidligere Trygdeetaten og Arbeids- og velferds-etaten har forvaltet ytelser i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler om folketrygdens personkrets.

Det er også rettskraftig avgjort at det ikke foreligger rett til pensjon fra folketrygden for perioden før 1994 for den aktuelle gruppen.

Jeg nevner for ordens skyld at det ikke er kjent for meg at det er inngått bilaterale avtaler mellom andre stater, med det formål å etablere trygderettigheter med tilbakevirkende kraft. Heller ikke Norge har inngått avtaler med slikt formål, og det foreligger ikke planer om å jobbe for dette.

SPØRSMÅL NR. 1712

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 17. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status for vedtak 632?

BEGRUNNELSE:

Ved Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2022–2023) Bærekraftig og sikker luftfart – Nasjonal luftfartsstrategi ble følgende vedtatt:

“Vedtak 632:

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff, slik at Norge er godt posisjonert gjennom et industrielt miljø når innblandingskravene blir innført i EU, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.”

Svar:

Regjeringen følger opp to anmodningsvedtak fra Stortinget om muligheten for å produsere bærekraftig flydrivstoff i Norge. Vedtakene ble fattet i forbindelse med Stortingets behandling av Luftfartsstrategien.

Som det fremgår av Hurdalsplattformen, er regjeringen opptatt av å bruke norske bioressurser til å utvikle næringer og kutte fossile utslipp og vil legge fram en plan for en helhetlig og industriell verdikjede for bruk av norske bioressurser. Landbruks- og matdepartementet er

ansvarlig departement. Det er naturlig å se oppfølging av vedtak 632 og 633 i sammenheng med dette arbeidet.

Jeg ønsker å trekke fram et eksempel på et selskap som allerede er godt posisjonert for å produsere bærekraftig drivstoff i Norge. Nordic Electrofuel fikk i 2023 tildelt en halv milliard kroner i støtte fra EUs Innovasjonsfond i skarp konkurranse med over 200 bedrifter fra hele Europa. Enova forvalter Norges deltakelse i EUs innovasjonsfond. Dette innebærer blant annet at Enova skal ha en informasjons-, rådgivnings- og oppfølgingsrolle overfor søkere og potensielle søkere til EUs innovasjonsfond. Enova skal også delta i relevante prosesser opp mot EU-kommisjonen for å påvirke innretningen av Innovasjonsfondet. Enova gir ellers støtte til kostnader forbundet med å lage en søknad til EUs Innovasjonsfond. Nordic Electrofuel AS skal produsere karbonnøytralt e-drivstoff til luftfarten basert på syntetisk hydrokarbon ved bruk av fornybar energi, vann og CO/CO₂. E-drivstoffet kan brukes i eksisterende motorer og infrastruktur uten noen modifikasjoner og gir derfor avgjørende fordeler i forhold til andre teknologier. Tildelingen er forløsende for at Nordic Electrofuel kan ta endelig investeringsbeslutning i 2024 og starte bygging av et E-Fuel anlegg på Herøya som ventes å være i produksjon i 2026. Nordic Electrofuels har en ambisjon om å produsere en milliard liter bærekraftig flybensin innen 10 år.

SPØRSMÅL NR. 1713**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 17. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status for vedtak 633?

BEGRUNNELSE:

Ved Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2022–2023) Bærekraftig og sikker luftfart – Nasjonal luftfartsstrategi ble følgende vedtatt:

“Vedtak 633

Stortinget ber regjeringen raskt legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.”

Svar:

Regjeringen følger opp to anmodningsvedtak fra Stortinget om muligheten for å produsere bærekraftig flydrivstoff i Norge. Vedtakene ble fattet i forbindelse med Stortingets behandling av Luftfartsstrategien.

Norge har i dag omsetningskrav for bruk av biodrivstoff i hele transportsektoren, og regjeringen har signalisert at omsetningskravene skal øke frem mot 2030. I tillegg er det varslet at CO₂-avgiften skal øke mot 2000 kroner i 2030. Biodrivstoff er ikke omfattet av CO₂-avgiften. Økte omsetningskrav i kombinasjon med økte avgifter, gjør produksjon av biodrivstoff mer lønnsomt.

Videre kan selskaper motta investeringsstøtte fra Enova. Gjennom støtteprogrammet «Teknologi for bærekraftige energibærere» støtter Enova prosjekter som skal pilotere ny eller vesentlig bidra til forbedret teknologi for biodrivstoff og biogass, og hydrogenbaserte energibærere. Prosjektene skal være knyttet til teknologi som brukes oppstrøms i verdikjedene. Programmet kan også gi støtte til utredning av pilotprosjekter.

Som det fremgår av Hurdalsplattformen, er regjeringen opptatt av å bruke norske bioressurser til å utvikle næringer og kutte fossile utslipp og vil legge fram en plan for en helhetlig og industriell verdikjede for bruk av norske bioressurser. Landbruks- og matdepartementet er ansvarlig departement. Det er naturlig å se oppfølging av vedtak 632 og 633 i sammenheng med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1714**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 19. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere med at russiske statsborgarar med tilknytning til Putins regime eig hytter nært militære anlegg i Bardufoss, og var statsråden kjend med dette eigarskapet før han blei kjend med resultatet av TV2 si journalistiske verksemd rundt saka?

GRUNNGJEVING:

I ein artikkel frå TV2 6. april 2024 kjem det fram at russiske statsborgarar med tett forbindelsar til det russiske maktapparatet som blir leia av Vladimir Putin, eig hytter nært Bardufoss flystasjon, Hærens hovudkvarter og For-

svarets nasjonale landoperasjonssenter. Det gjeld mellom anna ordførar i Murmansk by for Putins parti Forent Russland og ein framståande regional politiskar i Putins parti med tette band til militæret i Russland.

I Nasjonal trusselvurdering 2024 frå PST står det at Russland i 2024 vil «kjøpe eiendom som er strategisk plassert i forhold til norske militære installasjonar.» Ein trykgleikseksperter slår fast at de konkrete russarane som eig hytter nær dei militære anlegga i Bardufoss er aktørar som er lojale til Kreml og som gjer det den russiske leiinga vil.

Etter underteikna sitt skjønn må desse hyttene vere å rekna som «eiendom av sikkerhetsmessig betydning» og underteikna har vanskeleg for å sjå korleis det skal vere

forsvarleg at dette blir eigd av russarar med kobling til det russiske regimet.

Svar:

Verken forsvarsministeren eller jeg var kjent med eierskapet til disse konkrete hyttene før TV2 publiserte saken. Forsvarsdepartementet har dialog med Forsvaret om oppfølging av saken. Det er imidlertid ikke en ny problemstilling at utenlandsk eierskap kan være en sikkerhetsmessig utfordring. Dette er bakgrunnen for at regjeringen de siste årene har lagt frem flere lovendringer og andre tiltak for å styrke nasjonal kontroll. Dette er en utfordring som gjelder generelt i Norge, og ikke bare på Bardufoss.

PST har i henhold til politiloven § 17b i oppgave å forebygge og etterforske ulovlig etterretningsaktivitet i Norge, og etter innføringen av politiloven § 17a skal PST også utarbeide analyser og etterretningsvurderinger som blant annet kan gjelde investeringer og oppkjøp av eiendom som kan true nasjonale sikkerhetsinteresser. I den aktuelle saken har PST utført undersøkelser i tråd med dette.

Stortinget vedtok juni 2023 endringer i sikkerhetsloven hvor det i § 7-6 ble presisert at virksomheter underlagt loven har plikt til å identifisere og vurdere risiko knyttet til eiendom av sikkerhetsmessig betydning. Dette er definert som eiendommer som ut fra sin beliggenhet kan legge til rette for sikkerhetstruende virksomhet mot et skjermingsverdig objekt eller infrastruktur. Vurderingen skal legges til grunn for valg av tiltak for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå. Dersom det ikke er mulig å opprettholde forsvarlig sikkerhet ved egne tiltak, skal virksomheten varsle NSM eller tilsynsmyndigheten. Forsvaret er et eksempel på en slik virksomhet.

I nasjonale trusselvurderinger har PST pekt på at fremmede stater vil benytte seg av oppkjøp og investeringer, som eksempelvis eiendom og selskaper, blant annet for å få tilgang til informasjon om norske forhold. Slike økonomiske virkemidler er ofte lovlige, men kan utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser når de ses i sammenheng med hverandre, eller knytter seg mot ulovlig aktivitet. PST har også pekt på at norsk forsvar og alliert militær virksomhet er særlige utsatte mål for russisk etterretning. Det er derfor viktig, og særlig i dagens endrede sikkerhetspolitiske situasjon, å være årvåkne om aktivitet som kan brukes til ulovlige handlinger – som etterretning og omgåelser av sanksjonsregelverket.

Regjeringen arbeider bredt og langs flere spor med å øke kontrollen med sikkerhetstruende virksomhet. Dette er i tråd med blant annet Meld. St. 9 (2022-2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. Her fremkommer det at regjeringen vil styrke kontrollen med eiendom av betydning for nasjonal sikkerhet. JD er også i dialog med finske myndigheter for å lære mer om deres erfaring med en egen regulering av

visse eiendomskjøp av hensyn til nasjonal sikkerhet. For å kartlegge utfordringer knyttet til skjult eierskap i fast eiendom har i tillegg Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og Kartverket kartlagt offentlige myndigheters mulige bruk av opplysninger om direkte og indirekte eierskap til og kontroll over aksjer og fast eiendom. Deres anbefalinger er til vurdering i departementene.

Stortinget vedtok i mars 2023 endringer i politiloven og politiregisterloven (Prop. 31 L (2022-2023), Innst. 229 L (2022-2023), Lovvedtak 43 (2022-2023)). Det er ønskelig at den nye bestemmelsen i politiregisterloven om behandling av åpent tilgjengelig informasjon til etterretningsformål kan tre i kraft så snart som mulig, men som varslet i proposisjonen, er det både tekniske og regulatoriske elementer som må være på plass før det kan skje. Det arbeides med et utkast til forskriftsbestemmelser som regulerer behandlingen av åpne kilder, som vil bli sendt på høring.

Vi har et åpent eiendomsmarked i Norge, og det har det vært gode grunner for å ha. For regjeringen er det viktig å sikre at vi har virkemidler som til enhver tid sikrer at vi kan hindre uønsket aktivitet som truer vår nasjonale sikkerhet. I denne sammenheng har regjeringen tatt, og vil ta viktige grep.

SPØRSMÅL NR. 1715**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 18. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Spørsmålet om Norge skal delta i CBAM-regelverket til EU er enda ikke avklart, på tross av at flere departement, LO og NHO mener vi bør delta. Norge ble nylig invitert til å delta som observatør i EU-kommisjonens arbeidsgrupper som skal vurdere endringer av EUs karbontoll gjennom «testfasen» som varer ut 2025. Det er enda ikke avklart om Norge vil takke ja eller ikke.

Når kan vi forvente at regjeringen vil avgjøre om Norge skal delta i arbeidsgruppen, og når vil vi få svar på om Norge skal implementere CBAM i norsk regelverk?

Svar:

Den norske delegasjonen i Brussel mottok forespørselen om å delta som observatør i deres ekspertgruppe rett før påske, med informasjon om at neste møte i gruppen vil

avholdes 23. april. Norge har takket ja til å delta som observatør i gruppen.

Arbeidet med CBAM følger de ordinære prosessene for vurdering av om EU-regelverk skal innlemmes. Det innebærer blant annet at man som et første steg diskuterer regelverket mellom EFTA/EØS-landene. Siden oktober har vi hatt god dialog med Island og Liechtenstein om saken, og vi har nå, i fellesskap, tatt kontakt med Kommisjonen for å starte opp diskusjonene med EU. CBAM er et komplekst regelverk, og det er for tidlig å si noe om hvor lenge diskusjonene med EU vil pågå.

Regjeringen har ikke tatt endelig stilling til om CBAM skal innføres i Norge. CBAM reiser flere prinsipielle klima- og handelspolitiske spørsmål som må vurderes grundig. Regjeringens vurdering av innføring i Norge vil også avhenge av hvilke løsninger vi kan finne sammen med våre partnere i EØS-samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1716**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Når vil regjeringa gje NSM elektronisk tilgang til grunnbok og matrikkel for at dei skal kunne halde oversikt over eigendom av betyding for nasjonal tryggleik?

BEGRUNNELSE:

I desember 2022 la regjeringa fram meldinga «Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet». I denne slår dei fast at det er viktig å styrke kontrollen med eigedom av betyding for nasjonal tryggleik, og seier at regjeringa vil «vurdere» å «gi sikkerhetsmyndigheten elektronisk tilgang til grunnbok og matrikkel for å holde oversikt over eiendom av betyding for nasjonal sikkerhet». Dette vil gjere det lettare for NSM å få elektronisk tilgang til grunnbok og matrikkel frå Kartverket, og dermed lettare for dei å få oversikt over eigendomar som kan utgjere ein trussel. Det vil i så fall utgjere ein sentral

puslespelbit i det nasjonale tryggleiksarbeidet. Så vidt underteikna er kjend med er dette ennå ikkje på plass.

Svar:

Einkvar, også NSM, har i dag moglegheit for elektronisk tilgang til grunnboka. Informasjonen i grunnboka er i utgangspunktet open og tilgjengeleg for alle. NSM og Kartverket har på oppdrag for departementet utgreidd korleis data frå grunnboka og matrikkelen kan bli gjort tilgjengeleg på føremålstenleg måte for å løyse NSM sine oppgåver. Det er vurdert at data frå grunnbok og matrikkel kan bli utlevert frå Kartverket til NSM.

Data frå grunnboka og matrikkelen gir ikkje alltid det fulle bilete. Samstundes er desse dataa ei viktig kjelde til informasjon om eigarskap. Det er også identifisert behov for å supplere dei med informasjon frå andre kjelder. Samla sett vil dei bidra til at NSM kan halde betre oversikt

over eigeidom av nok å seia for nasjonal tryggleik. Derfor er det viktig å nytte fleire virkemidler.

Eg ser det som viktig at NSM i rolla som fagorgan for førebyggjande nasjonal tryggleik, identifiserer og følg-

jer med på eigarskap i eigedommar som kan ha noko å seiag for nasjonal tryggleik.

SPØRSMÅL NR. 1717

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gjere greie for korleis den beredskapsmessige utfordringa ved E14 frå Stjørdal til Riksgrensa er tenkt løysast i praksis, kva kapasiteter dette vil kunne ha og kva lastekapasitet vegsystemet i praksis vil kunne tole.

Forsvarleg E14 frå Stjørdal til riksgrensa er ei viktig “forsikring” for oss alle, og kvifor blir ikkje E14 prioritert høgare og raskare av regjeringa?

GRUNNGJEVING:

Det er på E14 frå Stjørdal til riksgrensa Storlien, svært store behov for snarleg utbedring.

Vegen er strekt utfordrande, og har også til tider svært stor trafikk, på ein dårlege, smale, trafikkfarleg og rattsatt veg.

E14 frå Stjørdal til riksgrensa har stor forsvarsmessig betydning. Her vil store delar av NATO sine styrkar måtte transporterast mot Russlands grense vere viktig i framtid ved ein eventuell situasjon. Det er her er det snakk om store troppeforflytningar og betydeleg mengder med svært tungt utstyr må fraktast på veg og Meråkerbane.

I framlagd NTP frå regjeringa er det lagt opp til kun utbedringsstrekning på E14, med stykkvis utbygging, noko som truleg ikkje stettar krav og behov for frakt av betydelege forsvarsmateriell over begrensa tid.

Svar:

Vi har ein ny sikkerheitspolitisk situasjon i Europa: Russland gjekk til fullskala invasjon av Ukraina i 2022 og Finland og Sverige har blitt medlemmar i NATO. Denne nye situasjonen sett nye krav til Noreg og den norske infrastrukturen. Dette tek regjeringa på alvor og det har prega prioriteringane i våre forslag til både Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024), og Langtid-

splan for forsvarssektoren 2025–2036, jf. Prop. 87 S (2023–2024).

Infrastrukturen i Noreg må vere rusta til både å handtere egne transportar og kunne ta imot allierte styrkar som skal til Noreg og styrkar som skal vidare austover til Sverige og Finland.

Trondheimsfjorden er peika ut som eit mogleg område for mottak av allierte styrkar. E14 og Meråkerbana er dei raskaste korridorane austover derfrå. Regjeringa har i forslaget til Nasjonal transportplan 2025–2036 foreslått å utvikle E14 Stjørdal–Riksgrensen Storlien som ei utbedringsstrekning.

Statens vegvesen har utarbeidd ein moglegheitsstudie for E14. Kommunane og Forsvaret er trekt inn i arbeidet med denne studien. Dei viktigaste utfordringane på E14 i dag er fare for skred og dårleg bereevne. Vegen er smal og har låg trafikksikkerheit. Studien viser at det er mogleg med ei trinnvis utvikling av strekninga og gir ei god oversikt over dei viktigaste tiltaka. Etter at moglegheitsstudien blei lagt fram, har Statens vegvesen hatt dialog med Stjørdal og Meråker kommunar om kva for tiltak som krev planlegging etter plan- og bygningslova og kva mindre tiltak som kan gjerast utan slik planlegging.

For å kunne handtere transitt av allierte styrkar med tungt materiell krevjast det eit robust transportsystem mellom Noreg og Sverige. For E14 betyr det at det må vere føreseieleg framkomst med høg oppetid heile året for tunge køyretøy. For å få til dette må ein gjere skredsikringstiltak og styrke fleire konstruksjonar. Det er behov for at transportar med 12 tonns akseltrykk og 100 tonns totalvekt (Bruksklasse 12/100), som er det vanlege for spesialtransport, kan nytte vegen. Vegen er open for slik transport i dag, men det er nokre punktvis hindringar.

Det er viktig å få på plass dei nødvendige utbetringane på denne strekninga og eg meiner det er hensiktsmessig å gjere dette gjennom at strekninga blir behandla som ein utbetringsstrekning, slik eg har foreslått i Nasjonal transportplan 2025–2036. Det er særleg viktig å prior-

itere planlegging av tiltak på strekninga Forra bru–Meråker, der det er skredfare som kan gi stopp i framkomst, for både Forsvaret, innbyggjarane og næringstransporten.

Statens vegvesen må òg sjå på kva som kan gjerast før regulering av dei større tiltaka er på plass. Ny gang- og

sykkelveg mellom E14 Stjørdal–Hegramo og utbetring av eit av dei viktigaste punkta for betre trafikksikkerheit er allereie ferdig planlagt. Statens vegvesen held på med grunnlag for å kunne lyse ut dette prosjektet og det er mål om anleggsstart i løpet av 2024.

SPØRSMÅL NR. 1718

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 17. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Fylkeskommunene ønsker å gå over til nullutslippsferger og -hurtigbåter for å kutte sine klimagassutslipp. I forslaget til NTP sier Regjeringen at de “vurderer” krav om nullutslipp ved nye innkjøp av ferger fra 2024 og hurtigbåter fra 2025. Men de sier ingenting om de vil sette av midler for å hjelpe fylkeskommunene med denne omstillingen.

Hvordan tenker regjeringen å bidra til at fylkeskommunene skal klare å gå over til nullutslippsfartøy?

BEGRUNNELSE:

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil:

“Kompensere fylkeskommunene for merkostnader ved å velge lav- og nullutslippsteknologi ved anskaffelser av ferger og hurtigbåter.”

Fylker som Vestland og Oslo har allerede gått foran ved bruk av utslippsfrie fartøy i sine kollektivtilbud uten en aktiv stat som har bidratt til dette. Vestland fylkeskommune har tidligere på egen hånd kjøpt inn hurtigbåter uten utslipp med en forventning om at staten skulle bidra med utgiftene i tråd med sine løfter, uten at staten har stilt opp med midlene som var forventet.

Regjeringens manglende støtte og forutsigbarhet skaper stor usikkerhet i fylkene, og kan hemme omstillingen til nullutslipp på fartøy. Dette er særlig uheldig med tanke på at hurtigbåter og ferger er noen av de mest intensive transportformene for utslipp per passasjer. At regjeringen ikke er tydelig i sin NTP om rammene som skal til skaper en avstand mellom ambisjonen om å stille krav i offentlige anskaffelser og hvordan dette skal realiseres.

Regjeringen sier også at de vurderer krav om offentlige anskaffelser av ferger og hurtigbåter fra og med hhv 2024 og 2025. Det er merkelig å sette et tidligere krav for nullutslipp fra ferger som vanligvis er større og krever enda mer energi og teknologiutvikling. Samtidig er det

også oppsiktsvekkende at regjeringen i 2024 ikke kan svare klart på om de vil sette krav om nullutslipp innen utgangen av 2024 og i løpet av 2025, som stadig kommer nærmere.

Svar:

Mange fylkeskommuner har gått foran og har satt i drift nullutslippsløsninger i sine ferje- og hurtigbåtsamband. Sammen med utviklingen av nullutslippsløsninger i riksveiferjene som Statens vegvesen er ansvarlige for, har krav i offentlige anskaffelser bidratt til å få fart i markedet for nullutslippsløsninger i skipsfarten. Skipsfart er en vesentlig kilde til klimagassutslipp.

Staten har bidratt til denne utviklingen gjennom bruk av ulike virkemidler. Enova har siden 2015 støttet fylkeskommuner og transportselskap eid av fylkeskommunene med om lag 1 mrd. kroner. Støtten har gått til ladeinfrastruktur for elektrifisering av 41 fergesamband (over 30 prosent av sambandene i Norge) og ni hurtigbåtruter. I 2021 avsluttet Enova sitt støtteprogram til infrastruktur for offentlige transporttjenester. Årsaken er at batterielektrifisering er introdusert og har etablert seg som en egnet løsning for null- og lavutslipp offentlige transporttjenester. Enova kan fremdeles støtte utvikling i teknologi for å få frem nullutslippsløsninger for de mest krevende hurtigbåtsambandene.

For å gi fylkeskommunene større mulighet til å prioritere lav- og nullutslippsløsninger for ferjer og hurtigbåter, ble 100 mill. kroner av veksten i frie inntekter til fylkeskommunene i 2021 fordelt særskilt til båt- og ferjefylkene. Denne særskilte fordelingen ligger fortsatt inne i statsbudsjettet og 2/3 av beløpet er fordelt etter tallet på nullutslippsferjer i 2020, mens 1/3 av beløpet er fordelt etter ferjekriteriet i kostnadsnøkkelen for 2024.

Hurtigbåtsprogrammet er en tilskuddsordning for fylkeskommuner som ønsker å redusere klimagassutslipp

fra hurtigbåter. Programmet har gitt støtte til prosjekter som bidrar til å realisere lav- og nullutslippshurtigbåter. Ordningen er særlig rettet mot merkostnaden for teknologutvikling. Miljødirektoratet har forvaltet programmet. I 2022 ble det tildelt 40 mill. kroner til prosjekt i Rogaland, Troms, Finnmark, Vestland og Trøndelag. Ordningen er videreført i 2024-budsjettet.

I 2023 sendte Samferdselsdepartementet, i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, et forslag om en ny forskrift om nullutslippskrav til ferjer og hurtigbåter

på offentlig høring. Departementet mottok en rekke høringssvar og jobber med å følge opp saken. I det forslaget som ble sendt på høring, ble det lagt opp til at fylkeskommuner som kunngjør anskaffelser etter at forskriften er trådt i kraft vil få kompensert ev. merkostnader som følger av kravet. Kompensasjon til fylkeskommunene som følger av kravet vil vurderes i de årlige budsjettprosessene. Forskrift, krav, virkningstidspunkt og kompensasjon er foreløpig ikke avgjort og saken ligger til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1719

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 15. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor saken om å regulere et massedeponi i Udduvoll Vest har tatt så lang tid i departementet, og når kan man forvente en avklaring fra statsråden?

BEGRUNNELSE:

For å lykkes med å redusere utslipp og få en mer sirkulær økonomi, er det nødvendig med bedre massehåndtering for bygg- og transportsektoren. Det er behov for å regulere areal til, og etablere flere, miljøvennlig deponier for mellomlagring av masser lokalt slik at man slipper unødvendig kjøring av rene masser på lastebil over store avstander. Det er viktig for å redusere utslipp, ha en mer kostnadseffektiv utbygging og for å ta bedre vare på veiene.

I praksis opplever imidlertid næringslivet og entreprenørene at prosessene tar unødvendig lang tid. Et eksempel er etablering av miljøvennlig deponi for lagring av masser i Melhus.

Planarbeidet med å få regulert et massedeponi i Udduvoll Vest startet i februar 2016, og ble vedtatt i kommunestyre i 2019 uten innsigelser fra statsforvalter. Alle myndighetsnivå i Trøndelag ønsker et massedeponi på Udduvoll Vest velkommen. I tre år har imidlertid spørsmål om etablering av miljøvennlig deponi for lagring av masser i Melhus, blitt liggende til behandling ubesvart i Energidepartementet.

Svar:

Saken gjelder et større deponi som skal anlegges i et område som er omfattet av Stortingets verneplan for vassdrag. Vassdragsvernet er lovfestet i vannressursloven. Vannressursloven har egne regler om hva som kan tillates i vernede vassdrag. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) avslo søknaden om konsesjon, og begrunnet dette med at konsesjon til vassdragsanlegg etter vannressursloven ikke kan gis i strid med verneverdiene.

Saken reiser derfor noen særlige spørsmål etter vannressursloven som krever grundige vurderinger. Dette i kombinasjon med stor arbeidsbelastning i departementet, har gjort at saken har trukket ut i tid. Jeg vil prioritere en avklaring i denne saken så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1720**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil justisministeren følge opp saken, og slik forhindre at liknende eiendomskjøp gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

TV2 kunne 6. april 2024 avsløre at russere med tilknytning til Putins regime eier hytter like ved forsvarsanlegg i Bar-dufoss. Dette er et av Norges viktigste militære områder. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har lenge advart mot Russlands økte etterretning i Norge, og særlig i nord. PST har nettopp advart om denne type eiendomskjøp.

Svar:

PST har i henhold til politiloven § 17b i oppgave å forebygge og etterforske ulovlig etterretningsaktivitet i Norge, og etter innføringen av politiloven § 17a skal PST også utarbeide analyser og etterretningsvurderinger som blant annet kan gjelde investeringer og oppkjøp av eiendom som kan true nasjonale sikkerhetsinteresser. I den aktuelle saken har PST utført undersøkelser i tråd med dette.

Etter forslag fra regjeringen vedtok Stortinget i juni 2023 endringer i sikkerhetsloven hvor det i § 7-6 ble presisert at virksomheter underlagt loven har plikt til å identifisere og vurdere risiko knyttet til eiendom av sikkerhetsmessig betydning. Dette er definert som eiendommer som ut fra sin beliggenhet kan legge til rette for sikkerhetstruende virksomhet mot et skjermingsverdig objekt eller infrastruktur. Vurderingen skal legges til grunn for valg av tiltak for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå. Deresom det ikke er mulig å opprettholde forsvarlig sikkerhet ved egne tiltak, skal virksomheten varsle NSM eller tilsynsmyndigheten.

Regjeringen arbeider bredt og langs flere spor med å øke kontrollen med sikkerhetstruende virksomhet. Dette er i tråd med blant annet Meld. St. 9 (2022-2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet. I den nevnte stortingsmeldingen redegjør regjeringen for et taktskifte for nasjonal sikkerhet og kontroll, blant annet ved å styrke kontrollen med eiendom av betydning for nasjonal sikkerhet.

For å kartlegge utfordringer knyttet til skjult eierskap i fast eiendom har i tillegg Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og Kartverket kartlagt offentlige myndigheters mulige bruk av opplysninger om direkte og indirekte eierskap til og kontroll over aksjer og fast eiendom. Deres anbefalinger er til vurdering i departementene.

Stortinget vedtok i mars 2023 endringer i politiloven og politiregisterloven (Prop. 31 L (2022-2023), Innst. 229 L (2022-2023), Lovvedtak 43 (2022-2023)). Det er ønskelig at den nye bestemmelsen i politiregisterloven om behandling av åpent tilgjengelig informasjon til etterretningsformål kan tre i kraft så snart som mulig, men som varslet i proposisjonen, er det både tekniske og regulatoriske elementer som må være på plass før det kan skje. Det arbeides med et utkast til forskriftsbestemmelser som regulerer behandlingen av åpne kilder, som vil bli sendt på høring.

Vi har et åpent eiendomsmarked i Norge, og det har det vært gode grunner for å ha. For regjeringen er det viktig å sikre at vi har virkemidler som til enhver tid sikrer at vi kan hindre uønsket aktivitet som truer vår nasjonale sikkerhet. I denne sammenheng har regjeringen tatt, og vil ta viktige grep.

SPØRSMÅL NR. 1721

Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 17. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan det bes om en tabell som viser årlige utgifter til programområde 04 Militært forsvar og forsvarsformål i Gul Bok for årene 2005 til 2024, i nominelle kroner og 2024-kroner?

Svar:

I tabellen nedenfor er de etterspurte tallene presentert. Statsbudsjettdeflatorene, som oppgis i Nasjonalbudsjettet (Meld. St. 1) hver høst, er benyttet ved omregning av de nominelle tallene til 2024-kroner.

Prop. 1 S Gul bok		
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>		
	Utgifter, nom . kroner	Utgifter, 2024-kroner
2005	30 398 943 000	59 343 947 877
2006	28 701 626 000	54 101 950 071
2007	30 988 929 000	55 738 820 734
2008	31 540 172 000	53 472 198 612
2009	33 458 296 000	54 647 273 842
2010	34 930 906 000	55 038 600 085
2011	39 248 552 000	59 675 814 494
2012	40 563 187 000	59 747 567 759
2013	42 223 799 000	60 188 073 903
2014	43 008 582 000	59 515 482 939
2015	43 817 827 000	59 257 054 359
2016	49 065 520 000	64 766 623 416
2017	50 948 190 000	65 876 212 849
2018	55 021 119 000	69 133 539 069
2019	58 953 526 000	71 910 961 225
2020	60 977 376 000	73 289 670 784
2021	64 452 089 000	74 345 481 291
2022	69 030 421 000	75 328 912 898
2023	75 832 904 000	79 016 274 303
2024	90 848 802 000	90 848 802 000

SPØRSMÅL NR. 1722**Innlevert 9. april 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 18. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Jeg viser til Dokument 8:198 S (2022-2023), Innst. 388 S (2022-2023). Det er nå ett år siden Stortinget vedtok en rekke grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet.

Hva er status på regjeringens oppfølging av vedtakene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument 8:198 S (2022-2023), Innst. 388 S (2022-2023), hvor Høyre og flertallet gjorde en rekke vedtak for å styrke A-krimsentrene, og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet.:

Vedtak 727:

“Stortinget ber regjeringen sørge for at a-krimsentrene prioriterer operative kontroller, sanksjonering og etterforskning, samt at kunnskapsinnhentingene innrettes for å understøtte dette.”

Vedtak 728:

“Stortinget ber regjeringen sørge for at man i a-krimssamarbeidet prioriterer bruk av arrest og utlegg fra kriminelle aktører.”

Vedtak 729:

“Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har tydelige hjemler for deltakelse i kontrollgruppen og kunnskapsbyggingen ved a-krimsentrene, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag til oppdaterte lovhjemler.”

Vedtak 730:

“Stortinget ber regjeringen sørge for at a-krimsentrene har en plan for samarbeidet med ikke-statlige aktører som er tett på ofrene for arbeidslivskriminalitet, samt at det etableres et kontaktpunkt / en tipsløsning.”

Svar:

Regjeringen vil på vanlig måte orientere Stortinget om oppfølging av anmodningsvedtak i Prop. 1 S, som blir lagt fram i oktober. Jeg viser også til at etatene har utarbeidet en felles årsrapport om innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, som gir nyttig informasjon om tiltak som gjennomføres.

I forbindelse med behandlingen av det nevnte representantforslaget ble Stortinget informert om at Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ville gi et felles opp-

drag til Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og Skatteetaten om å videreutvikle sitt samarbeid for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet. Et slikt oppdrag ble gitt i mai i fjor, og følges opp i styringsdialogen med etatene. Dette danner også et viktig grunnlag for oppfølgingen av vedtakene i Stortinget. På noen områder er det nødvendig med et langsiktig arbeid. På andre områder har etatene allerede iverksatt tiltak.

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt innspill til svaret i og med at det er dette departementet som har ansvaret for oppfølging av anmodningsvedtaket som gjelder politiet. Justis- og beredskapsdepartementet framhever at etatene i a-krimssamarbeidet fra og med i år utarbeider et felles styringsdokument som gir noen nasjonale prioriteringer, samtidig som det tas høyde for lokale forskjeller og rom for lokale prioriteringer. Tilbakemeldingen fra etatene er at det forventes at et slikt felles oppdrag også vil resultere i flere etterforskninger og i tilknytning til dette flere påtaleavgjørelser.

Justis- og beredskapsdepartementet viser til at det i Stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet (Meld. St. 15 (2023-2024) er foreslått en rekke tiltak som vil ha stor betydning også i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. I meldingen legges det blant annet vekt på betydningen av å styrke den kriminalitetsforebyggende innsatsen.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har for sin del satt i gang et utredningsarbeid for å gjennomgå Arbeidstilsynets virkemiddelapparat i bredt. Jeg viser blant annet til departementets forslag i Prop. 76 L (2023-2024) om å heve taket for overtredelsesgebyr. Departementet vurderer også andre tiltak og tar sikte på å sende ut et forslag på høring over sommeren.

I sin felles årsrapport orienterer etatene om at tvangsinnfordring som arrest og utlegg overfor ulike kriminelle aktører benyttes i stort omfang. Samarbeidet mellom Skatteetatens innkrevingsmiljø og de lokale a-krimsentrene er blitt styrket, noe som ifølge etatene gir gode resultater.

Gjennom a-krimssamarbeidet er det et bredt myndighetssamarbeid, samt et godt samarbeid med arbeids- og næringslivet og frivillige organisasjoner. Etatene framhever samarbeidet med partene i arbeidslivet og Fair Play Bygg. I tillegg er det samarbeid med organisasjoner som Kirkens Bymisjon, Caritas, Frelsesarmeen, Røde Kors og andre aktører som yter bistand til utsatte arbeidstakere. Det skal vurderes om slikt samarbeid bør formaliseres ytterligere og inngå i en særskilt plan.

SPØRSMÅL NR. 1723**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 16. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil justisministeren gjøre for å sikre innsattes soningsforhold?

BEGRUNNELSE:

En rapport fra Sivilombudet slår fast at soningsforholdene for de innsatte utvikler seg negativt. Dette er en konsekvens av en stadig mer krevende ressurs- og bemannings-situasjon. Rapporten baserer seg på besøk til Agder fengsel, avdeling Froland 31. oktober - 2. november 2023.

Svar:

Kriminalomsorgen har over tid hatt en anstrengt økonomisk situasjon, etter flere år med kutt. Dette har gitt en krevende ressurs- og bemanningssituasjon, som igjen påvirker de innsattes soningsforhold. Regjeringen er opptatt av å snu denne utviklingen.

Vi satser derfor på kriminalomsorgen og ønsker å bedre den økonomiske situasjonen. Dette er grunnen til at kriminalomsorgen sitt budsjett er blitt styrket årlig fra vi tiltrådte i 2021.

I 2024 ble kriminalomsorgen styrket med i underkant av 200 millioner kroner, hvorav 85 millioner kroner til å unngå kutt som vil svekke tjenestetilbudet og 40 millioner kroner til økt bemanning for å styrke tjenestetilbudet. I tillegg er det bevilget midler til å videreføre og styrke arbeidet med å bedre kvinners soningsforhold (55 millioner kroner), samt å øke kapasiteten på Ungdomsenhet øst på Eidsvoll med to plasser (11 millioner kroner).

Flere fengsler er i dag ikke egnet for å drive en moderne straffegjennomføring. Vi har derfor prioritert arbeidet med nytt Oslo fengsel, og det skal arbeides videre med å erstatte dagens Oslo fengsel gjennom å etablere høysikkerhetsplasser på tre lokasjoner, Ullersmo, Ilseng og Grønland. I tillegg er det viktig for meg å sikre at kvinner har gode soningsforhold. Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt ble midlertidig stengt 1. mars 2024, og erstatningskapasitet er etablert i Skien og på Ullersmo. Samtidig ga vi et oppdrag til Statsbygg, i samarbeid med Kriminalomsorgsdirektoratet, om å utrede et nytt kvinne-fengsel til erstatning for Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt på Østlandet.

Det krever arbeid over tid å bedre situasjonen i kriminalomsorgen. Sp- og Ap-regjeringen vil fortsette jobben med å sikre gode soningsforhold for de innsatte og best mulig arbeidsforhold for de ansatte.

SPØRSMÅL NR. 1724**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 17. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

3. januar la Matsvinnutvalget fram sin rapport om hvordan Norge kan halvere matsvinnet i Norge, samt forslag til en ny matkastelov. Siden har det vært stille.

Når kan vi forvente at regjeringen kommer med tiltak for oppfølging av utvalgets anbefalinger for å redusere matsvinnet?

BEGRUNNELSE:

Norge har et mål om å halvere matsvinnet fra 2015 til 2030. Mat som kastes representerer et betydelig miljøproblem, ettersom bortkastede matvarer ikke bare er en sløsing med ressurser, men også fører til unødvendige utslipp av klimagasser. Ifølge Framtiden i våre hender var samlet matsvinn på 456 533 tonn i Norge i 2020, noe som tilsvarer 85 kilo matsvinn per innbygger. Matsvinnet tilsvarer klimagassutslipp på over 1 350 000 tonn CO₂, noe

som tilsvarer årsforbruket til over 500 000 bensin- og dieslbiler.

Svar:

Å redusere matsvinn er høyt prioritert av regjeringen. Derfor nedsatte vi et utvalg som har utredet helhetlig tiltaks- og virkemiddelbruk for å nå målet om å redusere matsvinnet med 50 prosent innen 2030. Matsvinnutvalget har gjort et omfattende arbeid, og i januar fikk vi overlevert utvalgets rapport som inneholder flere konkrete forslag. De foreslår blant annet en utvidelse og videreutvikling av bransjeavtale og ny matkastelovgivning. Flere av tiltakene må utredes nærmere, slik også utvalget pekte på ville bli nødvendig, og vi vurderer nå hvordan vi best mulig kan styrke arbeidet med å redusere matsvinnet med 50 % innen 2030. Innenfor

tiltakene som foreslås knyttet til aktsomhetskrav og andre regelverksforslag, har utvalget heller ikke lagt frem forslag til hvordan dette konkret kan nedfelles i lov eller forskrift.

Arbeidet med å redusere matsvinn har stor støtte i bransjen, i Stortinget og i befolkningen. Vi skal jobbe effektivt med å få på plass nye tiltak som kan bidra til å nå målene våre, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Samtidig vil jeg peke på at flere av tiltakene, eksempelvis å gjøre aktsomhetsvurderinger knyttet til matsvinnet som oppstår, er tiltak bransjen selv kan ta tak i allerede nå. Jeg vil derfor oppfordre alle deler av verdikjeden til å se på hvilke tiltak som kan gjennomføres på eget område, og følge opp, slik at vi kan redusere matsvinnet så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1725

Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 17. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I regjeringens eierskapsmelding vektlegges moderasjon i lederlønninger og bonuser i selskaper hvor staten har eierandeler. Statkraft har ikke ønsket å svare Europower på hvor mange ansatte i selskapet som har lønn høyere enn 2 millioner.

Har statsråden oversikt over hvor mange ansatte i Statkraft som har en lønn høyere enn statsministeren?

BEGRUNNELSE:

9. april publiserte nyhetsmediet Europower en sak om lønnsnivåene i Statkraft. Europower har uten å få svar, spurt Statkraft om oversikt over hvor mange ansatte som tjener mer enn 2 millioner kroner, altså høyere enn landets statsminister. I mangel av svar, har nyhetsmediet gjennom egne undersøkelser sannsynliggjort at dette dreier seg om rundt 70 ansatte.

Avsløringene kommer i kjølvannet av flere saker om særs høye lønns- og bonusnivå i Statkraft, hvor det har vist seg vanskelig å få klarhet i hvor store bonuser ansatte i det statlige selskapet har fått. Are Tomasgård i LO har beskrevet nivåene som «groteskt høye». Mange vil hevde at det ikke er bra for omdømmet til et offentlig selskap å betale skyhøye lønninger til ledere og tradere.

I regjeringens eierskapsmelding vektlegges moderasjon i lederlønninger. Det vil være interessant å høre om statsråden har oversikt over hvor mange i Statkraft som tjener mer enn landets statsminister, og om statsråden mener dette er et akseptabelt og tillitsvekkende lønnsnivå.

Svar:

Som jeg har kommunisert tidligere er regjeringen svært opptatt av å bevare og å styrke den norske arbeidslivsmodellen som blant annet bygger på en kultur og tradisjon for høy tillit mellom mennesker og relativt små lønnsforskjeller. Vi følger systematisk opp eierskapsmeldingens forventninger om lønnsmoderasjon for ledere overfor alle selskaper med statlig eierandel, også overfor Statkraft.

Målet med statens eierskap i Statkraft er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Et bredt flertall i Stortinget sluttet seg til dette da eierskapsmeldingen ble behandlet i fjor. Selskapene hvor staten er eier varierer betydelig i størrelse, bransje og kompleksitet. Hva som er hensiktsmessige insentiver og riktig nivå og struktur på godtgjørelsene vil derfor variere. Selskapene skal ha mulighet til å rekruttere og beholde ønsket kompetanse ved å kunne tilby konkurransedyktig

godtgjørelse og andre insentiver. Staten forventer bl.a. at godtgjørelsen og andre insentiver i selskapet fremmer oppnåelse av selskapets og eiers mål og at godtgjørelsen til ledende ansatte er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende og at hensynet til moderasjon ivaretas.

Åpenhet er et viktig prinsipp i vårt samfunn. Jeg vil derfor oppfordre Statkraft og andre selskaper til å være så åpne som mulig når det blir stilt spørsmål om godtgjørelser. Så er det styret og ledelsen som i henhold til selskapslovgivning og eierskapspolitikken skal vurdere hvilken informasjon som kan eller bør deles. Det er et viktig prinsipp i eierskapspolitikken som et bredt flertall på Stortinget står bak.

I selskapets årsrapport oppgis konsernets samlede lønnskostnader. Siden antallet ansatte også oppgis der, er gjennomsnittlig lønn i selskapet offentlig kjent. I årsrapporten oppgis også forholdet mellom lønn til kvinnelige og mannlige ansatte i Norge og i andre deler av selskapet, for både ledere og andre ansatte. For Norge oppgir selskapet også kjønnsfordelingen på de ulike trinnene i selskapets lønssystem.

Selskapet oppgir imidlertid ikke hvor mange som har lønn over et visst nivå eller hvordan de ansattes lønn fordeler seg på ulike lønnsnivåer. Statkrafts rapporteringsspraksis er i samsvar med praksis i norsk næringsliv. Det

er ikke vanlig at selskaper i sin rapportering oppgir hvor mange av de ansatte som har lønn over bestemte nivåer. Allmennaksjeselskaper er imidlertid ved lov pålagt å rapportere detaljert om avlønningen av ledende ansatte. Dette gjelder ikke bare ordinær fastlønn, men også bonusordninger, pensjonsavtaler og andre elementer i den samlede avlønningen. De samme bestemmelsene er gjort gjeldende for Statkraft gjennom selskapets vedtekter, og det legges hvert år fram en lederlønnssrapport for foretaksmøtet. I denne gis det detaljert oversikt over avlønningen for selskapets ledelse. I lederlønnssrapporten oppgis også gjennomsnittlig lønnsvekst for alle ansatte i Norge. Lederlønnssrapporten er tilgjengelig på selskapets nettsider.

Statkraft opplyser at for de fleste stillinger i selskapet fastsettes lønnsnivået gjennom forhandlinger mellom arbeidslivets parter. Selskapet opplyser videre at ved fastsettelse av og justering av lønn for personer i ledende stillinger i Statkraft ser man også hen til utviklingen for øvrige stillinger i selskapet. Statkraft benytter også eksterne tjenester til å sammenligne sitt lønnsnivå med lønnsnivået for tilsvarende stillinger i andre selskaper, med sikte på at selskapets lønssystem er i samsvar med prinsippet om å være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende, og at hensynet til moderasjon ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1726

Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Åse Kristina Heien

Besvart 18. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Statsråden beskriver i sykehustalen for 2024 at mennesker med psykiske lidelser og rusmiddelproblemer skal få et bedre behandlingstilbud. Målet er at disse pasientene skal ha tilgjengelig hjelp av høy kvalitet.

Hvordan arbeider statsråden for å beholde og sikre utvikling av de lokale polikliniske tjenestene i Østfold, og hvordan arbeides det fra regjeringens side for å rekruttere nok fagfolk til offentlige tjenester innen psykisk helsevern i distriktene?

BEGRUNNELSE:

Under klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling ved sykehuset Kalnes, ligger DPS nordre Østfold, polikliniske tjenester Askimklinikken. Avdelingens hovedoppgave er å behandle mennesker med ulike psykiske lidelser, og det

tilbys polikliniske tjenester innen psykisk helsehjelp til innbyggere over 18 år i kommunene Indre Østfold, Marker og Skiptvet.

Smaalenenes Avis skriver 20.03.2024 at fremtiden for distriktpsykiatrisk senter (DPS) enda en gang skal opp til vurdering, og begrunnelsen er ifølge klinikkledelsen et økende problem med å rekruttere overleger og psykologspesialister til klinikker utenfor sykehuset Kalnes:

“DPS nordre Østfold, polikliniske tjenester Askimklinikken, også kjent som DPS Askim, har de senere årene hatt ett økende problem med å rekruttere de yrkesgruppene som trengs ved flere steder.”

Klinikkledelsen fremhever samtidig at antallet pasienter som får behandling i psykisk helsevern og rusbehandling har økt betydelig de siste årene.

Oppvekstprofilen for Indre Østfold kommune fra Folkehelseinstituttet 2023, viser indikatorer innen psykiske symptomer/lidelser der kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet, og også dårligere an enn verdien for fylket. DPS nordre Østfold, polikliniske tjenester Askimklinikken er av mange grunner viktig for lokalsamfunnet, og det vil gi betydelig reisevei for brukere og ansatte i kommunen dersom tilbudet legges ned. Det vil også ramme det viktige helhetlige tjenestetilbudet.

Svar:

Mangel på fagfolk er den største utfordringen helse- og omsorgstjenesten står overfor. Dette gjelder særlig i distriktene slik representanten peker på, men er også gjeldende i byer.

Regjeringen er godt i gang med tiltak for å møte disse utfordringene, og i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 fremmes regjeringens politikk for å rekruttere, beholde og utvikle fagfolk til vår felles helsetjeneste. I planen beskriver regjeringen tre overordnede innsatsområder med tilhørende tiltak: Arbeidsmiljø og arbeidsvilkår, oppgavedeling og effektiv organisering, og rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling.

Personellutfordringene er også adressert i Opptrappingsplan for psykisk helse, og de regionale helseforetakene jobber med tiltak for å beholde, rekruttere og utvikle personell innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). I tillegg har de i 2024 fått i oppdrag å kartlegge mulighetene for kombinerte stillinger i samarbeid mellom kommuner, blant annet innen psykisk helse. I statsbudsjettet for 2024 økte regjeringen også kapasiteten med 66 nye LIS1-stillinger. Det gir samlet 1185 årlige LIS1-stillinger, og hvor de siste årenes nye stillinger skal innrettes til videre spesialisering i allmennmedisin og psykiatri.

Siden representanten spør konkret om lokale tjenester i Østfold, har departementet henvendt seg til Helse Sør-Øst RHF, som har sendt følgende informasjon om forholdene ved Sykehuset Østfold HF:

«Det har over tid vært svært vanskelig å rekruttere nøkkelpersonell til psykisk helsevern i Østfold, og da særlig til sentrale tjenester innenfor DPS, BUP og TSB. For pasientene betyr dette dessverre lengre ventetider. I tillegg har Sykehuset Østfold HF måttet benytte omfattende innleie av psykiatere for å dekke opp for manglende rekruttering til faste stillinger i DPS ene. Innleie av psykiatere har økt, til tross for at Stortinget med regulering i arbeidsmiljøloven innførte et forbud mot innleie fra 1. april 2023. Sykehuset Østfold HF opplyser at de er nødt til å se på samlet organisering og drift for å få kontroll på utviklingen av innleie av psykiatere. Mangel på spesialister får også konsekvenser for utdanningen av nye lege- og psykologspesialister som er i behov av veiledning og supervisjon fra mer erfarne kolleger. Det er utfordringer med å beholde og rekruttere spesialister og leger i spesialisering både innenfor psykisk helsevern og somatikk. Et av tiltakene som gjøres for å øke tilgang på spesialister er å øke antall turnusleger/LIS 1 som har tredelt

tjeneste mellom medisin, kirurgi og psykisk helsevern. Dette vil virke rekrutterende for senere spesialisering innen psykisk helsevern. Det er nødvendig med robuste fagmiljøer for å beholde og rekruttere fagfolk. Til tross for at det er lagt ned et betydelig arbeid med rekruttering, er det et stort antall ubesatte stillinger mange steder, og dette utfordrer muligheten til å tilby faglig forsvarlige tjenester på alle lokasjoner. Det er derfor nødvendig med en prosess hvor strukturen på disse tjenestene gjennomgås. Sykehuset Østfold HF har etablert et overordnet program, «Balanseskraft», med tre innsatsområder. Disse områdene er:

1. Beholde og rekruttere helsepersonell
2. Redusere ventetider og fristbrudd
3. Oppnå økonomisk balanse

Innenfor disse områdene er det i samarbeid med ledere, medarbeidere, tillitsvalgte, vernetjenesten og brukere planlagt og igangsatt en rekke tiltak som vil ha virkning på kort og lang sikt. Et av flere tiltak er å se på struktur og organisering av helsetjenestene og prioritere tiltak som fører til stabile fagmiljøer med riktig kompetanse for å yte best mulig pasientbehandling. Derfor vurderer Sykehuset i Østfold HF samlokalisering av de desentraliserte tjenestene innenfor psykisk helsevern».

SPØRSMÅL NR. 1727**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 16. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har statsråden oversikt over faktiske driftstimer for grave-maskiner med elektrisk vs. gravemaskiner med tradisjonell drivlinje i prosjekter hvor begge deler er tilgjengelig, gjerne oppsatt med timer pr. maskin?

BEGRUNNELSE:

Det stilles stadig oftere krav til bruk av elektriske anleggsmaskiner ved kontraktstildeling. Samtidig gir en del aktører i anleggsbransjen klart inntrykk av at daglig driftstid på elektriske anleggsmaskiner er kortere enn for tilsvarende tradisjonelle maskiner. Det betyr kortere produksjonstid pga. ladestopp. Enkelte hevder det innebærer at man foretrekker å benytte tradisjonelle maskiner når de er tilgjengelige.

Svar:

Jeg har ikke et eksakt svar på hvilke systematiske forskjeller det kan være mellom bruk av nullutslippsmaskiner

og konvensjonelle dieseldrevne maskiner ennå. Transportvirksomhetene bruker de mulighetene anskaffelsesregelverket gir med tanke på å sørge for at nullutslippsmaskinene i tilstrekkelig grad blir brukt når de først er hentet til anleggsplassen. I tillegg jobber transportvirksomhetene aktivt med å måle bruken av nullutslippsløsninger i sin anleggsvirksomhet, men det er foreløpig vanskelig å gi et godt anslag på hvor mye ulike gravemaskiner faktisk blir brukt.

De siste årene har regjeringen prioritert midler til en egen tilskuddsordning for utslippsfrie anleggsplasser. Denne ordningen gir støtte til prosjekter som gir kunnskap- og/eller teknologiutvikling som kan forventes å bidra til varige reduksjoner i direkte klimagassutslipp på, eller i direkte tilknytning til anleggsplasser i transportsektoren. Flere av prosjektene som har fått støtte vil kunne gi innsiktsfull informasjon om hvordan bruk av elektriske maskiner skiller seg fra bruk av konvensjonelle diesel-gravemaskiner. Jeg regner derfor med at dette er noe som vi vil få bedre informasjon om i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1728**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Guro Holm Skillingstad****Besvart 17. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I dag har studenter i Oslo tilbud om å få fastlegetjenester gjennom SiO. Samskipnadsrådet og Norges Studentorganisasjon har etterspurt at alle studentsamskipnadene skal få muligheten til å gi dette tilbudet.

Ønsker statsråden å utvide denne ordningen til å gjelde alle studentsamskipnadene, slik at studenter i hele landet får et like godt helsetilbud som studentene i Oslo?

BEGRUNNELSE:

Studenter er ungdom, unge vokse og godt voksne, og har et sammensatt behov for helsetjenester. En stor andel av disse er bosatt i studiebyen sin, men folkeregistrert på sitt

hjemsted. Dette medfører at de ikke har tilgang på ordinære fastlegetjenester.

Som eneste kommune i landet, har Oslo kommune mulighet til å tilby studenter tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) fastlege. Ved innføringen av fastlegeordningen fikk SiO dispensasjon under "forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 3, Helsetjenesten ved Universitetet i Oslo".

Svar:

Slik jeg forstår representanten, så stilles spørsmålet på bakgrunn av at det er uklart om man som student har rett på fastlege på studiestedet dersom studenten velger å

være folke-registrert på sitt hjemsted. Med det premisset oppfatter jeg at det stilles spørsmål om flere studiesteder bør få etablere fastlegetilbud til studenter i regi av studentsamskipnadene, på samme måte som studentsamskipnaden i Oslo.

Ifølge forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2 har enhver som er bosatt i en norsk kommune, rett til å stå på liste hos fastlege. Innbyggerne står fritt til å velge fastlege og det er adgang til å velge fastlege utenfor bostedskommunen. Dette gjelder også studenter når de beholder sin folkeregistrerte bostedsadresse.

I samme forskrift § 4 bokstav b står det at tidligere tilmeldt innbygger på en fastlegeliste som flytter tilbake til kommunen etter midlertidig flytting til en annen kom-

mune i en periode som ikke overstiger tre år, har rett på å bli tatt inn igjen på listen. Dette gjelder også studenter.

Studenter kan dermed fritt velge fastlege på studie-sted jf. § 2 og ved flytting tilbake til hjemkommune innen tre år, har studenten rett til å bli tilmeldt tidligere fastleges liste, jf. § 4.

Allmennlegetjenestetilbudet ved Studentsamskipnaden i Oslo var alt etablert ved innføringen av fastlegeordningen og dette tilbudet ble videreført. Regjeringen er opptatt av å styrke vår felles fastlegeordning slik at alle innbyggere har tilgjengelige fastlegetjenester med kapasitet og kvalitet. Det vil bidra til gode fastlegetjenester for alle innbyggere, også studenter. Regjeringen har ingen planer om å endre regelverket for studentsamskipnader eller andre, for å legge til rette for egne fastlegetjenester til enkelte innbyggergrupper.

SPØRSMÅL NR. 1729

Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Stortinget har flere ganger bedt om likestilling mellom nullutslippskjøretøy og kjøretøy som bruker biogass i bomringen. Regjeringen har lagt inn en forutsetning om at dette bare kan skje dersom det er lokal aksept for det.

Hva er begrunnelsen for at det må være lokal politisk aksept, og hva skal til for at det blir en nasjonal regel på at biogasskjøretøy skal likebehandles med nullutslippskjøretøy?

Svar:

All bompengeneinnkreving på det offentlige veinettet i Norge bygger på lokalpolitisk initiativ og vedtak. Det er lokale myndigheter som i hvert enkelt bompengeprojekt blir enige om nivået på bompengetakstene, og det er fylkeskommunene (ev. også kommuner) som stiller garanti for bompengeselskapets lån. I tråd med disse generelle føringene/prinsippene, er det lagt opp til at også fritak eller redusert takst for tunge gasskjøretøy fastsettes med bakgrunn i lokalpolitiske vedtak.

Regjeringen har åpnet for at lokale myndigheter kan gi fritak eller reduserte bompengetakster for tunge gasskjøretøy. Gjennom tilretteleggelse i det tekniske systemet AutoPASS har det blitt mulig å innføre fritak eller

redusert bomtakst for denne kjøretøygruppen. Det ble åpnet for dette i byområder med miljødifferensiert takstsystem høsten 2022, og videre for all offentlig bompengeneinnkreving høsten 2023. For endringer i takstopplegg i strekningsvisе prosjekter som er vedtatt av Stortinget, må endringene ha tilslutning fra garantistene.

Det er flere grunner for at det skal være lokalpolitisk aksept for bompengetakstene. For det første kan endringer i vedtatt takstopplegg påvirke inntektene til prosjektet. I bompengefinansierte bypakker med porteføljestyling kan endringer ha følger for hvilke tiltak eller prosjekter som fullføres. Bompengefinansierte strekningsvisе prosjekter har etterskuddsinnkreving, noe som innebærer at det er tatt opp lån i utbyggingsfasen. I slike prosjekt vil en stor andel fritak eller passeringer med redusert takst føre til økte grunntakster, noe som kan føre til en avvisning av totaltrafikk og usikkerhet for bompengeselskapenes inntekter – inntekter som skal dekke lån tatt opp i utbyggingsperioden. Siden disse lånene er garantert for av fylkeskommunene/kommunene, er det nødvendig å sikre et handlingsrom slik at man lokalpolitisk får vurdere den økonomiske risikoen ved å innføre endringer i takstopplegget. Til orientering kan det nevnes at det pågår et arbeid med å fastsette en ordning for statlig delgaranti for store riksveiprosjekter.

Som en del av den lokalpolitiske vurderingen, må det også tas stilling til konsekvensene av at fritak/reduserte takster til noen kjøretøygrupper, vil medføre økte takster for andre.

For lette nullutslippskjøretøy har lokale myndigheter et handlingsrom til å vedta takst på inntil 70 prosent

av ordinær takst. Når det gjelder tunge nullutslippskjøretøy er det i praksis fritak for bompengebeting, selv om Stortinget tidligere har åpnet for at det kan tas en takst på inntil 50 prosent for denne kjøretøygruppen. Det er også behov for lokalpolitisk tilslutning for å kunne endre takstnivået for nullutslippskjøretøy i et prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 1730

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 17. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det er flere kommuner som i disse dager er i ferd med å oppgradere gamle og investere i nye renseanlegg i henhold til EUs gjeldende avløpsdirektiv.

Har statsråden kommunisert med statsforvalterne på en slik måte at færrest mulig kommuner kommer i en situasjon hvor de må starte ombygging/omprosjektering av renseanlegg før de blir tatt i bruk eller før anbudsprosessen blir igangsatt dersom det reviderte avløpsdirektivet blir vedtatt slik det ligger?

BEGRUNNELSE:

Både i EUs gjeldende avløpsdirektiv og i forslaget til revidert avløpsdirektiv brukes begrepet tettbebyggelse. Den norske definisjonen av tettbebyggelse og definisjonen i EUs avløpsdirektiv er ulik. Miljødirektoratet har beregnet at med EUs definisjon vil det i Norge være i alt rundt 500 tettbebyggelser over 1 000 pe. Om lag 170 av disse er allerede omfattet av eksisterende direktiv, og regulert gjennom tillatelser fra statsforvalterne og krav i forurensningsforskriften kap. 14.

Svar:

Norge har et betydelig etterslep i vann- og avløpssektoren. Omtrent ⅔ av norske avløpsrenseanlegg som omfattes av dagens direktiv oppfyller ikke dagens rensekraft. For at vi skal nå miljømålene våre om god vannkvalitet er det avgjørende at vi får på plass ulike tiltak på dette området. Det er derfor et stort investeringsbehov i sektoren.

Det er Miljødirektoratet som veileder kommune og statsforvalter på avløpsområdet. Direktoratet er også klageinstans for vedtak fattet av statsforvalter etter forurensningsloven. I Klima- og miljødepartementet har vi

tett kontakt med Miljødirektoratet, blant annet om deres veiledning av kommuner og statsforvalterne.

Norske miljømyndigheter har fulgt EUs arbeid med å revidere dagens avløpsdirektiv tett, og Miljødirektoratet har formidlet informasjon om arbeidet til statsforvaltere og kommuner underveis. På grunn av det store etterslepet i avløpssektoren, har Miljødirektoratet bedt statsforvalterne om å intensivere deres arbeid med å sikre bedre avløpsrensing i tråd med dagens regelverk. Fordi EU samtidig startet sitt arbeid med revidert avløpsdirektiv, har det vært naturlig å informere kommunene om mulige endringer slik at kommunene kan gjøre best mulige valg for fremtiden. Blant annet har Statsforvalteren i Vestland i sine tillatelser lagt vekt på at de primærrenseløsninger som velges skal kunne tilpasses kommende rensekraft. Statsforvaltere i kystregioner har tidlig formidlet til sine kommuner at dagens mulighet for unntak fra sekundærrensekraft, som Norge har benyttet langs nesten hele kysten fra Lindesnes til Grense Jakobselv, ikke vil videreføres i revidert direktiv. Miljødirektoratet har også prioritert å delta på møter og avløpskonferanser i slike regioner.

Gjennom EUs arbeid og forhandlinger om revisjonsforslaget har det blitt gjort store endringer i Kommisjonens direktivforslag fra 2022, både når det gjelder utforming av kravene og fristene for disse. Europaparlamentet og Rådet oppnådde politisk enighet om revidert direktiv i mars i år. Først da forelå det en versjon av revidert direktiv som kan tjene som planleggingsgrunnlag for norske kommuner. Samtidig er det først etter at et vedtatt revidert avløpsdirektiv er tatt inn i EØS-avtalen, at Norge har et endelig grunnlag for å endre det nasjonale avløpsregelverket. Jeg vil minne om at direktivet er et minimumsdirektiv, og at flere av kravene i gjeldende direktiv er videreført.

Infrastruktur på avløpsområdet er noe som må utvikles og skiftes ut over tid. Det er behov for langtidsplanlegging slik at kostnadene fordeles på alle abonnenter på en rimelig og fornuftig måte. Regjeringen ønsker å tilrettelegge for at kommunene kan gjøre gode investeringer og at avløpsrensing kommer raskt på plass. Jeg har tro på

at kommunene vil komme frem til gode løsninger som både oppfyller fremtidens krav til rensing av kommunalt avløpsvann og optimal bruk av de kommunale avløpsgebyrene. Å fortsette det gode arbeidet med å tette dagens gap, vil bære frukter også fremover.

SPØRSMÅL NR. 1731

Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 18. april 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Norge har fått drahjelp fra EU i utviklingen av norsk likestillingspolitikk når det kommer til rettigheter som ikke har hatt den samme oppmerksomheten i norsk politikkutvikling som i EU, og på hvilke likestillings- og diskrimineringsvernområder mener statsråden det særlig hadde tjent utviklingen av norsk og europeisk likestillingspolitikk at Norge var fullverdig medlem av EU?

BEGRUNNELSE:

I artikkelen «Norsk likestilling kan få drahjelp fra EU», publisert på kjonnsforskning.no 14. desember 2023, peker Cathrine Holst, professor ved UiO, og Mari Teigen, forsker ved ISF, på at nasjonalstatene har stor frihet til å utforme familie- og velferdspolitikken selv om de forholder seg til EU og EØS. På likestillingsområder hvor Norge har ligget i tet, har norske løsninger blitt eksportert til andre land. Samtidig har en del rettigheter som ikke har hatt den samme oppmerksomheten i norsk politikkutvikling som i EU, fått drahjelp fra EU.

I artikkelen «Kjønnsmakt i likestillingslandet», publisert i Norsk sosiologisk tidsskrift nr. 4-5 2023, skriver Holst og Teigen:

«I Norden har det [...] vært en tendens til å se på EUs likestillingspolitikk som politikk på et minimumsnivå som land som Norge og Sverige for lengst har passert. Denne oppfatningen kommer også til uttrykk i den siste offentlige utredningen om Norges forhold til EU, Europautredningen (NOU 2012: 2), som slår fast at EUs likestillingspolitikk fremfor alt fastsetter minstestandarder, og at EU derfor i liten grad har påvirket likestillingspolitikken i Norge, på tross av det omfattende avtaleverket som gjelder gjennom EØS.

Dette blir likevel for enkelt og til og med misvisende. Rett og politikk i EU påvirker likestillingslovgiving og repertoaret av

likestillingstiltak, også i nordiske land. [...] EU [har] bidratt til en styrket likestillingslovgiving og et bedre diskrimineringsvern i Norden, og i Norge spesielt. [...] Blant de mest substansielle endringene i norsk likestillingslovverk som følge av EØS, er inkorporeringen av mer effektive juridiske virkemidler i møte med diskriminering, for eksempel prinsippene om objektivt ansvar og delt bevisbyrde. Videre har norsk likelønnslovgivnings definisjoner av «likt arbeid» og «arbeid av lik verdi» blitt utvidet som en følge av tilpasning til EU-retten, noe som har ført til færre restriksjoner på lønssammenligninger for å fastslå ulik lønn. Også nye regler som gjelder beskyttelse mot trakassering og seksuell trakassering, samt oppreisning, er direkte knyttet til nasjonal innlemming av EUs reguleringer [...]. En stadig sterkere beskyttelse av gravide kan knyttes til et sett av dynamiske fortolkninger og dommer i EU-domstolen [...].»

Svar:

Norge har vært et foregangsland og gjennomført flere sentrale likestillingspolitiske lovendringer som har hatt ringvirkninger internasjonalt. Norge var tidlig ute med å vedta en egen likestillingslov. Likestillingsloven av 1978 har både vært et forbilde for andre land, og bidratt til utviklingen av et vern for andre diskrimineringsgrunnlag her i Norge. Samtidig har utviklingen som har skjedd i EU hatt betydning for nasjonal diskrimineringslovgiving. Innenfor likestillingsregelverket, som for flere andre rettsområder, er det snakk om en vekselvirkning mellom norsk og europeisk regelverk.

Det er utfordrende å skulle vurdere hva som eventuelt ville bli annerledes i utviklingen av likestillingspolitikken dersom Norge i fremtiden skulle bli fullverdig medlem av EU. Hvilken type tilknytningsform Norge har til EU er bestemmende for blant annet hvordan nytt regelverk tas inn, hvem som kan reise sak for EU-domstolen og hvordan tilsynet med overholdelse av EU-regelverket er innrettet.

SPØRSMÅL NR. 1732**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 18. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan det bes om en samlet oversikt over utviklingen av takstene i Ryfylketunellen og Hundvågtunellen siden åpning, herunder vegvesenets opprinnelige foreslåtte takst (i sin anbefaling før innkrevingsstart), det første takstnivået (ved faktisk innkrevingsstart), samt en oversikt over takstøkninger som har skjedd siden den gang (herunder hvilket tidspunkt de ble iverksatt og bakgrunnen for økning-en)?

BEGRUNNELSE:

Ryfast er et fantastisk prosjekt som bygger Rogaland sammen. Samtidig har lav statlig andel bidratt til at innbyggerne påføres en av landets høyeste bompengekostnader. Dette er det viktig å adressere.

Svar:

Finansieringen av rv. 13 Ryfast er basert på bompenger og lokale tilskudd som fastsatt i Prop. 109 S (2011–2012), jf. Innst. 363 S (2011–2012). Stortinget sluttet seg til et forslag om økt kostnadsramme for prosjektet gjennom behandlingen av Prop. 59 S (2021–2022), jf. Innst. 222 S (2021–2022).

Bompengeinnkreving startet 1. februar 2021, i én bomstasjon ved Ryfylketunellen og to bomstasjoner ved Hundvågtunellen.

Tabellen under viser opprinnelige takster fra Prop. 109 S (2011–2012) Utbygging og finansiering av rv. 13 Ryfylkesambandet (Ryfast) og fastsetjing av styrings- og kostnadsramme for E39 Eiganestunnelen i Rogaland, i tillegg til takster fra alle takstvedtak siden oppstart av bompengeinnkrevingen. I tillegg til at takstene er oppgitt som i takstvedtakene, er de også omregnet til 2024-kroner ved bruk av konsumprisindeksen. Bakgrunn for endring av takstene er oppgitt som merknader under tabellen.

I tillegg til takstene som oppgitt i tabellen, gjelder følgende takst- og rabattordninger:

- Ordinære kjøretøy i takstgruppe 1 får 20 pst. rabatt av ordinær takst med brukeravtale og brikke.
- Taksten for nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 var ved oppstart 50 pst. av ordinær takst fratrasket brikkerabatt. Fra februar 2024 er taksten for nullutslippskjøretøy 70 pst. av ordinær takst.
- Nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2 betaler ikke bompenger.

- Det er et månedlig passeringstak i Ryfylketunellen på 40 passeringer per kalendermåned per kjøretøy. Ordningen gjelder kjøretøy i begge takstgruppene.
- Det er et felles passeringstak for Hundvågtunellen og bomstasjonene i Bypakke Nord-Jæren. Det betales for maksimalt 75 passeringer per kalendermåned per kjøretøy. Ordningen gjelder kjøretøy i takstgruppe 1.
- Det er timesregel for Hundvågtunellen mot bomstasjonene i Bypakke Nord-Jæren. Ordningen gjelder kjøretøy i begge takstgruppene.

Alle rabattordninger forutsetter gyldig brukeravtale og bruk av elektronisk brikke. Krav til gyldig avtale og brikke for timesregel ble avvirket høsten 2023.

Dato takst gjelder fra	Referanse	Bomstasjon	Takst-gruppe 1 (kr)	Takst-gruppe 2 (kr)	Kr-verdi	Takst-gruppe 1 (2024-kr)	Takst-gruppe 2 (2024-kr)	Takst nullutslipps-kjøretøy, takst-gruppe 1 (pst. av ordinær takst)
	Prop. 109 S (2011–2012) ¹	Ryfylke-tunnelen	230	690	2012	325	974	-
		Hundvåg-tunnelen	30	90	2012	42	127	-
01.02.2021	Takstvedtak 27.02.2020 ²	Ryfylke-tunnelen	140	420	2020	165	496	50
		Hundvåg-tunnelen	28	76	2020	33	90	50
01.07.2022	Takstvedtak 28.04.2022 ³	Ryfylke-tunnelen	149	446	2022	161	482	50
		Hundvåg-tunnelen	30	81	2022	32	87	50
03.05.2023	Takstvedtak 20.03.2023 ⁴	Ryfylke-tunnelen	171	513	2023	175	525	50
		Hundvåg-tunnelen	35	93	2023	36	95	50
08.02.2024	Takstvedtak 03.01.2024 ⁵	Ryfylke-tunnelen	164	491	feb.23	172	514	70
		Hundvåg-tunnelen	33	89	feb.23	35	93	70

1) Det var opprinnelig lagt opp til forskuddsbetaling og rabatter på 30-50 pst. med lokal avtale, i tillegg til 10 pst. rabatt med AutoPASS-avtale hos andre bompengeselskap.

2) Basert på vilkårene i Prop. 44 S (2019–2020), der takstene ble tilpasset ny standard takst- og rabattstruktur for bompengeprojekter. Takstene inkluderer tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene.

3) Prisjustering av takstene i samsvar med konsumprisindeksen. Takstene inkluderer tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene.

4) Økning i grunntakstene på 15 pst. og ingen endring i takstene for nullutslippskjøretøy som andel av takstene for ordinære kjøretøy, etter lokalpolitisk høring om takstøkning. Takstene inkluderer tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene.

5) Omgjøring etter klagebehandling på siste takstvedtak, til takstøkning på 10 pst. og til at nullutslippskjøretøy i takstgruppe 1 betaler 70 pst. av ordinær takst. Takstene inkluderer tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene.

SPØRSMÅL NR. 1733**Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 17. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å innføre en obligatorisk samfunns- eller militærtjeneste for alle 19-åringer?

BEGRUNNELSE:

Om kort tid skal regjeringen legge fram en ny perspektivmelding for Stortinget. Perspektivmeldingen vil drøfte viktige utfordringer for norsk økonomi, for offentlige finanser og for videreføring av de norske velferdsordningene i et langsiktig perspektiv. Det er naturlig å legge til grunn at også denne gang vil regjeringen peke på at flere i arbeid, og flere i arbeid i en lenger tidsperiode vil være svært viktig. Det samme vil trolig gjelde tilgang på kompetent arbeidskraft på en rekke samfunnsområder.

I perspektivmeldingen 2021 ble det blant annet pekt på at det er betydelige samfunnsøkonomiske effekter av å få unge tidligere i arbeid. Bl.a. vises det til at dersom unge kommer ett år tidligere ut i arbeidslivet, vil sysselsettingen kunne øke med 10 000 personer, og den økonomiske effekten er beregnet til om lag 5 mrd. kroner i løpet av en 10-årsperiode.

Samtidig har vi en debatt initiert av bl.a. statsrådene Kari Nessa Nordtun og Ingvild Kjerkol om å innføre et obligatorisk pliktår for alle 19-åringer, der anslagsvis 15-20 pst skal gjennomføre militær førstegangstjeneste, mens de øvrige skal gjennomføre en form for samfunnstjeneste i f.eks. helsevesenet og frivillige organisasjoner

I tillegg til at en slikt forslag vil få de motsatte samfunnsøkonomiske effektene enn det som legges til grunn i Perspektivmeldingen 2021 når det gjelder å få unge tidligere i arbeid, vil det trolig ha en rekke andre negative samfunnsøkonomiske effekter, bl.a. økt press i boligmarkedet dersom staten skal dekke boligkostnadene i ett år for anslagsvis 40.000 19-åringer årlig som alle som skal gjennomføre en obligatorisk samfunnstjeneste, slik regelverket var under den tidligere siviltjenesten. I tillegg kommer store kostnader over statsbudsjett knyttet til bl.a. administrasjon og kompensasjon/lønn for en slik ordning.

Jeg har forståelse for at de samfunnsøkonomiske konsekvensene vil avhenge av en rekke til dels dynamiske faktorer, og ber om at det i svaret legges til grunn at 40.000 19-åringer gjennomfører en slik ikke-militær pliktjeneste årlig, og at faktorer som gjennomføringsgrad ved høyere utdanning, arbeidsledighet, forbruk av helserelaterte trygdeytelser, gjennomsnittlig pensjonsalder etc. holdes likt som i dag.

Svar:

En tallfesting av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å innføre en obligatorisk samfunns- eller militærtjeneste for alle 19-åringer krever en større utredning, som ivaretar alle relevante samfunnsøkonomiske kostnader og gevinster. I svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Tuva Moflag sendt fra Stortinget 22. mars 2024 og Kari Elisabeth Kaski sendt fra Stortinget 8. april 2024 er det belyst noen kostnader, basert på enkle forutsetninger:

(...) Den samfunnsøkonomiske kostnaden av et obligatorisk pliktår for norske ungdommer består både av Forsvarets direkte kostnader og individets og samfunnets alternativkostnad. For den enkelte og for samfunnet består kostnadene i redusert verdiskaping, ettersom arbeidskraften kunne hatt en mer produktiv anvendelse. For staten innebærer det økte kostnader og reduserte skatteinntekter.

De direkte driftskostnadene for Forsvaret av å innføre et obligatorisk pliktår for norske ungdommer avhenger av innretningen av ordningen. Ifølge Forsvarsdepartementet er den gjennomsnittlig årlige personellkostnaden for vernepliktige inne til førstegangstjeneste om lag 230 000 kroner for soldater i Hæren. Kostnadene er knyttet til både drift og investeringer. Basert på befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, informasjon om antall vernepliktige i dag, samt informasjon om antall trygdemottakere i den aktuelle aldersgruppen anslås det på usikkert grunnlag at et pliktår for norske ungdommer gir en økning på 50 000 vernepliktige. Samlet sett kan kostnaden anslås til 11,5 mrd. kroner årlig, dersom det legges til grunn samme årlige personellkostnader som for vernepliktige i forsvaret.

Kostnaden i form av samlet tapt verdiskaping avhenger av hvilke oppgaver ungdommene vil utføre. I beregningene er det kun inkludert verdien av tapt verdiskaping i form av mindre arbeidskraft og verdiskaping i sivile næringer. Kostnaden i form av årlig tapt verdiskaping kan basert på grove beregninger anslås til 20 mrd. 2024-kroner det første året en ordning med pliktår innføres. Over tid kan tapet målt ved årlig effekt på verdiskapingen komme opp mot 28 mrd. 2024-kroner.

Anslaget tar utgangspunkt i at innføringen av obligatorisk pliktår umiddelbart reduserer sysselsettingen med 14 000 årsverk, som tilsvarer 0,5 pst. av alle årsverk. Det er forutsatt at ungdommene gjennomfører pliktåret i stedet for å jobbe i en anslått gjennomsnittlig stillingsbrøk på 40 pst. Beregningene er gjort med utgangspunkt i befolkningsstatistikk ved inngangen til 2024, samt anslag for

arbeidsmarkedstilknytning med utgangspunkt i registerbasert sysselsettingsstatistikk for 4. kv. 2023. Innføringen av et pliktår vil også kunne bidra til senere avslutning av høyere utdanning. Effekten av å forsinke arbeidsmarkedstilknytningen for befolkningen i alderen 20 – 25 år kan, på usikkert grunnlag, anslås til 5 000 årsverk. Over tid kan pliktåret dermed bidra til å redusere sysselsettingen med 19 000 årsverk, som tilsvarer 0,7 pst. av alle årsverk.

Det samlede bortfallet av skatteinntekter ved innføring av et obligatorisk pliktår kan anslås til i overkant av 11 mrd. 2024-kroner. Samlet sett tilsier det at offentlige budsjetter svekkes med 22,5 mrd. kroner årlig. I forrige perspektivmelding ble inndekningsbehovet i offentlige finanser i 2060 anslått til 5,6 pst., målt som andel av BNP for Fastlands-Norge. Basert på anslaget for direkte kostnader og tapte skatteinntekter kan innføringen av pliktåret anslås å trekke opp inndekningsbehovet i 2060 med 0,6 prosentenheter. Et slikt tiltak vil dermed forsterke utfordringene med bærekraft i statsfinansene betydelig.

De stiliserte beregningene over tilsier at de direkte kostandene samt kostandene i form av tapt verdiskaping av å innføre et pliktår for alle norske ungdommer tilsvarer i underkant av 40 mrd. kroner. Det må tas forbehold om at beregningene bygger på enkle forutsetninger. I beregningene er det for eksempel ikke tatt hensyn til at plikttjenesten kan ha en verdi, dersom den for eksempel består i å jobbe på et sykehjem eller utføre andre samfunnsoppgaver som ellers ikke ville blitt utført. I så fall kan kostnaden for samfunnet anslås å være mindre. I tillegg er det ikke tatt hensyn til den verdien et pliktår kan ha for den enkeltes humankapital. Det er heller ikke gjort vurderinger av om behovet for kost og losji samsvarer med tilgangen på bygg og andre fasiliteter, og det er ikke gjort anslag på hvor mange ekstra sysselsatte som vil kreves for å ivareta opplæringsbehov og for å føre tilsyn med at plikttjenesten gjennomføres, eller behov for kontorplass mv. for disse. (...)

SPØRSMÅL NR. 1734

Innlevert 10. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 17. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at kommunene får tilskudd til å finansiere tømmeanlegg for fritidsbåter, som følge av regjeringens ønskede krav om forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nylig hatt en forskrift om forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden på høring. I dag kan fritidsbåter tømme septik 300 meter unna fastland og øyer. Et slikt forbud vil ramme flere hundre tusen fritidsbåteiere. Forbudet begrunnes som et miljøtiltak for Oslofjorden.

Kragerø kommune har rundt 10 500 innbyggere, men hver sommer kommer 50 000 turister på besøk for å nyte sommer, bading og båtliv. Forurensningsloven slår fast at kommunene skal sørge for nødvendige anlegg for tømning av avløpsvann fra fritidsbåter. Kragerø har i dag én tømmestasjon for fritidsbåter. Med en innføring av forbud mot utslipp av septik i sjøen, er det naturlig å tro at behovet for styrking av infrastrukturen til tømning av avløpsvann økes betraktelig. For en kommune som Krag-

erø, som vil bli meldt inn på ROBEK-lista etter at regnskap 2023 er vedtatt i kommunestyret i mai 2024, er det en dyr pris å finansiere tømmestasjoner som i stor grad benyttes av andre enn kommunens egne innbyggere.

Svar:

Stortinget vedtok i 2018 at regjeringen skulle legge fram en helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden for å sikre en ren, rik og tilgjengelig Oslofjord for alle. Et av tiltakene i planen var å utarbeide en nasjonal forskrift som forbød utslipp av kloakk fra fritidsbåter. En forskrift om et slikt forbud i Oslofjorden ble sendt på høring 3. januar 2024. Innkomne høringsuttalelser er nå under vurdering.

Et sentralt poeng i arbeidet med forskriften, har vært at båteiere bør ta ansvar for å kvitte seg med egen kloakk på en måte som ikke øker utslipp av nærings-salter og organisk materiale til en fjord hvor slik tilførsel bør reduseres. Forurensningsloven § 7 inneholder også en generell plikt til å unngå forurensning og «forurenser betaler»-prinsippet innebærer at den som skaper utslipp, skal betale kostnaden utslippet påfører samfunnet.

Både kommuner og havneansvarlige har, ifølge henholdsvis forurensningsloven § 26 og forurensningsforskriften § 20-5, allerede i dag en selvstendig plikt til å sørge for etablering og drift av mottaksordninger for tømming av kloakk fra fritidsbåter. Hvor stort behovet for å etablere nye anlegg blir og hvor mye bruken av eksisterende anlegg vil øke, ved innføringen av et forbud mot kloak-

kutslipp fra fritidsbåter, er vanskelig å anslå og vil variere mellom kommunene. Kommuner som ikke ønsker å finansiere tjenesten over eget budsjett kan kreve at båteiere selv betaler for å tømme kloakken fra fritidsbåtene sine. Mange kommuner/havneansvarlige finansierer allerede i dag tømmeanleggene gjennom slik brukerbetaling.

SPØRSMÅL NR. 1735

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 18. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Samtidig som regjeringen er opptatt av å sikre arbeidslinjen står mange i fare for å havne varig utenfor fordi helsetjenestene ikke fanger de opp, eller klarer å gi riktig hjelp på riktig tidspunkt.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre helsehjelp til de som trenger det for å kunne bli friske, og deretter være i arbeid?

BEGRUNNELSE:

Pasienter som blir henvist fra fastlege til avtalespesialister, men får avslag, og også får avslag på direkte henvisning til DPS risikerer å havne mellom alle stoler og bli avhengig hjelp hos private aktører. Det er det mange som ikke har råd til, og da risikerer de å bli stående uten helsehjelpen de trenger for å kunne være i arbeid og delta i samfunnet. Det bidrar også til å skape en todelt helsetjeneste, der kun de som har råd til å kjøpe seg behandling får den hjelpen de trenger.

Svar:

Regjeringen har nylig lagt fram Nasjonal helse- og samhandlingsplan med mål og tiltak for å møte de viktigste utfordringene helse- og omsorgstjenesten står overfor. Pasienter og brukere i hele landet skal ha tilgang til trygge og gode helse- og omsorgstjenester til rett tid og på rett sted. Vi har pekt ut tre hovedutfordringer som må løses: Mangel på personell, at sammenhengen i tjenestene ikke er god nok og at vi fortsatt må jobbe for likeverdige tjenester uavhengig av adresse og økonomi.

De regionale helseforetakene arbeider med å etablere felles henvisningsmottak i psykisk helsevern. Alle pasienter som har behov for utredning og behandling in-

nen psykisk helsevern for voksne vil bli henvist til ett sted i helseforetaket. Der blir henvisningen vurdert, og pasienter som har rett til helsehjelp vil få dette hos en avtalespesialist eller ved et distriktpsykiatrisk senter. Den nye ordningen vil sikre pasientene like rettigheter – enten de blir henvist til en avtalespesialist eller et DPS.

Alle må være trygge på at det er hjelp tilgjengelig når behovet oppstår. Gjennom Opptrappingsplan for psykisk helse vil regjeringen jobbe for å bedre både tilgjengeligheten og kapasiteten i tjenestetilbudet til mennesker med psykiske helseutfordringer, og for at terskelen for å få hjelp skal være lav. Det er et mål at innbyggere i alle kommuner skal ha tilgang til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse og rus. Samtidig skal regjeringen bidra til tilstrekkelig kapasitet og god hjelp til dem med behov for mer omfattende behandling både i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan viser vi også til målet i Opptrappingsplan for psykisk helse om at barn og unge som blir henvist til psykisk helsevern som hovedregel ikke skal gis avslag kun basert på skriftlig henvisning, men få tilbud om en vurderingssamtale for å avklare videre oppfølging i spesialisthelsetjenesten eller i kommunen. I tråd med Hurdalsplattformen og Opptrappingsplanen for psykisk helse, vil regjeringen også vurdere innføring av vurderingssamtale for psykisk helsevern voksne.

Det er riktig at denne regjeringen er opptatt av arbeidslinjen. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan omtaler vi derfor også betydningen av arbeidsdeltakelse og at vi vil styrke samarbeidet mellom arbeids- og velferdssektoren og helsesektoren. Av planen framgår det at regjeringen vil inkludere flere med helseutfordringer i arbeid og styrke arbeidsrettet rehabilitering. Arbeidsret-

ting er ikke et primærmål i helsetjenesten, men vi vektleg-

ger likevel bistand med å komme i arbeid fordi arbeid kan være helsefremmende og bidra til raskere bedring.

SPØRSMÅL NR. 1736

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 19. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke ressurser vil Justisdepartementet sette av for å håndheve forbudet mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nylig hatt en forskrift om forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden på høring. I dag kan fritidsbåter tømme septik 300 meter unna fastland og øyer. Til tross for at det er politiet som skal håndheve forskriften, sier politiet skriver i sitt eget innspill om forskriften at «det er tilnærmet umulig å kontrollere».

Det kan for mange virke kunstig at man legger opp til en forskrift politiet selv sier de ikke har mulighet til å håndheve. I dag har allerede politiet store utfordringer med å kontrollere vestbruk, promillekjøring og andre mer alvorlige lovbrudd enn tømning av septik. Om regjeringen vil tillegge politiet ytterligere oppgaver, når politi-

et selv sier de ikke har mulighet til å følge dem opp, må det bevilges ressurser.

Svar:

Forslag til «forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden» har vært på høring, men er ikke fastsatt. Det er Klima- og miljødepartementet (KLD) som har ansvar for forskriften.

Sjøfartsdirektoratet på oppdrag fra KLD vil nå nærmere vurdere høringsinnspillene. Politidirektoratet (POD) har i sitt grundige høringssvar redegjort for utfordringene forslagene innebærer for politiet. Samtidige har POD fremsatt konstruktive forslag til forebyggende tiltak. Disse innspillene vil bli vurdert i det videre arbeidet med forskriften.

Justis- og beredskapsdepartementet øremerker normalt ikke midler til bestemte kontrolltiltak, og politimesteren må selv prioritere og fordele ressurser i tråd med gjeldende føringer.

SPØRSMÅL NR. 1737

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 17. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere om det skal opprettes tilsyn med Det Almindelige Samfund på bakgrunn av at både Utdanningsdirektoratet og statsforvalteren har ført tilsyn med Menigheten Samfundet og pekt på flere urovekkende funn?

BEGRUNNELSE:

I påsken kunne vi i Dalane Tidende lese om et tidligere medlem i Det Almindelige Samfund i Eigersund. Utbryteren peker på en menighet som undertrykker medlemmenes mulighet til å ha kontakt med folk som har brutt ut av trossamfunnet. Vedkommende forteller om en me-

nighet som begår sosial kontroll og hvor det går spesielt ut over barns rett til å ta selvstendige valg.

Menigheten Samfundet ble dannet på slutten av 1800-tallet. De har kirker og skoler i Kristiansand og Eigersund. En av deres skoler har vært under tilsyn av Utdanningsdirektoratet og fått tilbakemeldinger om å endre deler av pensum som bryter med privatskoleloven. Videre har statsforvalteren i Agder trukket tilbake statsstøtten til menigheten på grunn av at medlemmene ikke har rett til fri utmelding, at barns rett til medvirkning ikke er ivarettatt og at det blir utøvd negativ sosial kontroll.

Det Almindelige Samfund er en utbrytermenighet fra Menigheten Samfundet og har sitt virke i Eigersund. De deler viktige syn på religionsutøvelsen og pensum i skolen er mye av det samme. Utbrytere som har tatt direkte kontakt med meg mener at Det Almindelig Samfund er vel så undertrykkende som Menigheten Samfundet.

Redaktør i Dalane Tidende, Erik Thime, skriver i avisens leder 9. april at også Det Almindelige Samfund bør sees på på lik linje med Menigheten Samfundet. Han peker ganske korrekt på flere likhetstrekk ved de tro trossamfunnet og stiller spørsmål med hvorfor statsforvalteren ikke ønsker å føre tilsyn, til tross for mottatte varsler. Jeg stiller meg det samme spørsmålet og håper statsråden kan komme med oppklaring på hvorfor hun ikke etterlyser det samme. Det Almindelige Samfund har elementer fra pensum på skolen som utfordrer privatskoleloven, blant annet med oppfordring om å ikke pleie relasjoner med barn som ikke tilhører trossamfunnet. I tillegg praktiseres, ifølge tidligere medlemmer, sosial kontroll i Det Almindelige Samfund som likner på det Menigheten Samfundet ble felt på i statsforvalteren i Agders tilsyn.

Svar:

Jeg har mottatt bekymringsmeldinger fra privatpersoner om skolene til Menigheten Samfundet og Det Almindelige Samfund. Disse har jeg oversendt til direktoratet til vurdering. Jeg er også kjent med at direktoratet har mottatt bekymringsmeldinger. Utdanningsdirektoratet åpner tilsyn med private skoler basert på en vurdering av risiko for lovbrudd. Mottatte bekymringsmeldinger vil inngå i direktoratets risikovurderinger.

Loven stiller krav om at læreplanene til godkjente privatskoler skal være jevn gode med læreplanverket for den offentlige skolen. Det betyr bl.a. at likestilling og likeverd skal være en del av skolens verdigrunnlag, og skolen skal formidle kunnskap og fremme holdninger som sikrer disse verdiene. Alle godkjente skoler skal gi opplæring i samsvar med de læreplanene som Utdanningsdirektoratet har godkjent.

Privatskolene påtar seg et stort samfunnsansvar, og jeg har en klar forventning om at alle privatskoler driver sin virksomhet innenfor regelverket og den godkjenningen Utdanningsdirektoratet har gitt. Det er skolens styre som har ansvaret for at opplæringen skjer innenfor disse rammene.

Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med skoler godkjent etter privatskoleloven. Dersom direktoratet i tilsyn avdekker forhold som er i strid med privatskoleloven, forskriftene til loven eller forutsetningene for godkjenningen, har direktoratet gjennom loven flere reaksjonsmidler. Når direktoratet vurderer egnet reaksjonsmiddel, skal det legges vekt på de verdiene som følger av formålsparagrafen i privatskoleloven.

Direktoratet gjennomfører tilsyn på uavhengig grunnlag. Departementet er klageinstans for direktoratets tilsyn. Jeg kan derfor ikke gå nærmere inn på spørsmål som er til behandling i direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 1738

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 19. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er regjeringens strategi for å adressere det gradvis mer uklare skillet mellom hva som er innenfor og utenfor EØS, spesielt i lys av ny EU-politikk som karbonavgift på import (CBAM) og hvordan dette vil påvirke Norges handelspolitikk og miljøpolitikk?

BEGRUNNELSE:

Digitaliseringen har ført til nye globale utfordringer, og EU har tatt en ledende posisjon som regulator, noe som også påvirker EØS-landene. Særlig har en samordnet regulering innen telekommunikasjon ført til betydelige fordeler, og har vært med på å fremme digitale tjenester som står

seg i konkurransen globalt og regionalt. I dagens handelspolitiske landskap blir det stadig vanskeligere å trekke klare grenser for hva som faller innenfor og utenfor EØS-avtalens rekkevidde. Klimapolitikken illustrerer dette dilemmaet godt der Norge deltar via EØS i EUs kvotesystem, men det er fortsatt usikkert om Norge vil innføre EUs karbonavgift på import fra land utenfor EU (CBAM).

Svar:

Regjeringen arbeider målrettet for å ivareta norske interesser i EØS og i vårt øvrige samarbeid med EU. EØS-samarbeidets formål om likeverdige spilleregler for økonomisk samkvem og handel i et felles indre marked er gjensidig fordelaktig for alle som er med. Dette er minst like viktig i dag enn da samarbeidet ble opprettet for mer enn 30 år siden.

Utfordringene knyttet til blant annet klimaendringer, pandemi, stormaktrivalisering, Russlands angrepskrig mot Ukraina og energikrise har gjort det mer krevende å ivareta norske interesser. Som respons på utviklingen styrker EU sitt samarbeid på nye områder og fremmer initiativer som mobiliserer på tvers av politikkområder. Da blir også grensedragningen mellom hva som faller innenfor eller utenfor EØS - eller andre samarbeidsavtaler vi har med EU - mer krevende å vurdere.

EU har den seneste tiden fremmet en rekke initiativer og strategier som skal sikre at det indre marked er konkurransedyktig internasjonalt, mindre sårbart og har konkurransekraft nok til å gjennomføre den digitale og grønne omstillingen.

Mange av disse initiativene omfatter politikk og regler som både har betydning for det indre marked og som samtidig berører handelspolitikk eller klima- og miljøpolitikk. Det dreier seg eksempelvis om initiativer som

skal sikre at bedrifter og næringsaktører fra land utenfor det indre marked ikke får tilgang til dette markedet på andre vilkår enn bedrifter fra EØS-området. .

Ett eksempel er EUs karbonsgrensejusteringsmekanisme (CBAM), som nettopp skal hindre at næringsaktører i det indre marked utkonkurreres av aktører utenfor det indre marked som ikke er omfattet av de samme utslippskravene som gjelder bedrifter og aktører i det indre marked.

Sammen med våre partnere Island og Liechtenstein vil vi i nær fremtid sondere med Kommisjonen mulighetene for å innføre CBAM som et frivillig samarbeid med EU. Samtidig vurderer vi grundig prinsipielle klima- og handelspolitiske aspekter ved CBAM.

Selv om enkelte tiltak innenfor rammen av EUs sammensatte og brede initiativer er vedtatt med grunnlag i politikkområder utenfor det indre markedet, og derfor helt eller delvis vil kunne falle utenfor EØS-avtalen, vil tiltakene likevel kunne få betydning for det indre markeds virkemåte. I slike tilfeller har de også betydning for EØS-arbeidet.

Vi har viktige interesser å ivareta i dette nye landskapet av brede og sammensatte EU-initiativer som berører flere politikkområder. Derfor arbeider vi tett med disse problemstillingene sammen med Island og Liechtenstein i en særskilt arbeidsgruppe i EFTA. Formålet er å forstå hvordan slike brede EU-initiativer berører våre interesser som deltakere i det indre marked, og vurdere hvordan våre interesser best mulig kan ivaretas.

Som part i EØS-avtalen har vi en gjensidig interesse med EU i å ivareta det et enhetlig og homogent indre marked, med likeverdige spilleregler for alle involverte aktører.

SPØRSMÅL NR. 1739

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 17. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Korleis vil statsråen bidra for at Statnett skal sikra at grensa på 5 MW og 20 GWh vert gjeldande for alle Statnett sine stasjonar snarast mogeleg?

GRUNNGJEVING:

Kapasiteten i transmisjonsnettet set i store deler av landet avgrensingar på næringsutvikling og omstilling. Praksis har vore ei grense på at alt forbruk opptil 1 MW har vore definert som vanleg forbruk. Forbruk over dette har måtta avklarast med Statnett. I desember heva Statnett definis-

jonen for vanlig straumforbruk til å gjelda forbruk opptil 5 MW og 20 GWh. Det inneber at lokale nettselskap kan kopla til nye verksemdar med inntil 5 MW utan godkjenning frå Statnett først. Men to stader i Vestland og Nordland, vil grensa fortsatt vera 1 MW. Ein av desse stasjonane er Stord transformatorstasjon (og Kolsvik i Nordland).

Svar:

Det er ikke akseptabelt dersom vanlig forbruk, slik som forbruk i husholdninger, mindre næring og forbruk knyttet til nødvendige samfunnsfunksjoner, ikke får tilknytning som følge av manglende nettkapasitet i regional- og transmisjonsnettet. Vi varslet derfor i Regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet at vi ville gi nærmere føringer om hvilket forbruk som skal holdes utenfor tilknytningskøene. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har fått i oppdrag å utrede og foreslå forskriftsendringer som gir nettselskapene plikt til å holde av kapasitet til vanlig forbruk, samt å foreslå en definisjon av vanlig forbruk. Fram til dette er på plass er det opp til hvert enkelt nettselskap å fastsette kriterier for

hvilke tilknytninger nettselskapet ser det mest hensiktsmessig å holde av kapasitet til.

Statnett orienterte i november RME om en endring i sine kriterier for hva de anser som vanlig forbruk. Foretaket økte effektgrensen fra 1 MW til 5 MW, men innførte samtidig en årlig energibegrensning på 20 GWh per år. Statnett meldte at denne justeringen gjorde at tilknytninger med samlet volum på 600 MW ville slippe å stå i kapasitetskø for tilknytning.

I orienteringen til RME meldte Statnett imidlertid at det fortsatt er slik at nye kunder kun kan tilknyttes nettet dersom det er driftsmessig forsvarlig. I noen stasjoner i transmisjonsnettet er nettet så høyt utnyttet at foretaket ikke har anledning til å anvende de nye kriteriene for vanlig forbruk umiddelbart.

Statnett har tilknytningsplikt, og alle har rett til å bli tilknyttet til nettet. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, må nettselskapet planlegge, konsesjonssøke og gjennomføre nødvendige investeringer og utbygginger uten ugrunnet opphold. Jeg legger til grunn at Statnett tar høyde for den stramme situasjonen i disse tilknytningspunktene i sin nettutvikling.

SPØRSMÅL NR. 1740

Innlevert 11. april 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 19. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ overfor Statens vegvesen for å få fortgang i å godkjenne 2 tonns tilleggsvekt på 4-aksla el-lastebilar dersom det kan dokumenteres at akselavstanden fra første til siste aksel ikkje medfører at akseltrykket utgjør ein større belastning på veg eller bruer enn det ein 3 aksla tippbil med to tonn tilleggsvekt gjer?

GRUNNGJEVING:

Vi viser til svar på spørsmål Dokument nr. 15:1323 (2023-2024). Her viser statsråden til at:

“4-akslede kjøretøy med totalvekt over de 32 tonn som i dag tillates for 4-akslede motorvogner, gir høy belastning på et større antall eldre bruer i det offentlige veinettet, ... Høy totalvekt fordelt over en kort lengde gir en stor og konsentrert trafikklaster som er av særlig betydning for bruens bæreevne.”

og videre

“Utfordringene med brubelastning kan reduseres med krav om tilstrekkelig avstand fra første til siste aksel.”

I dag kører 4-aksla lastebilar i all hovudsak på BK10/50 veg. Dei har ein akselavstand frå første til siste aksel som er meir enn 5,80 m (Regelverket i forskrift om bruk av kjøretøy (§ 5-4 nr. 2 tabell 2)). Om ein har 3-aksla tippbil med 2 tonn tilleggsvekt som gjev 28 tonn totalvekt, eller 4-aksla tippbil med 2 tonn tilleggsvekt som gjev 34 tonn totalvekt (som har ein akselavstand frå første til siste aksel på 7,05 m som er 1,97 m meir enn minimumskravet på 5,80 m) gjev det ein lik aksellast mellom ein 3-aksla tippbil og ein 4-aksla tippbil. Slik vi forstår det, er antal akslingar viktig for fordelinga av vekt på vegar og bruer. Slik desse bilane er konstruert, forstår vi det då slik at for vegen vert belastninga lik. Vidare merkar vi oss at totalvekt for vogntog er 50 tonn og for modulvogntog 60 tonn. Desse har same aksellast som 3- og 4-aksla lastebilar over dei same bruene.

Svar:

Som jeg skrev i mitt svar 29. februar 2024 på spørsmål fra representanten Eskeland om temaet, så er jeg opptatt av at vi tilrettelegger for nullutslippskjøretøy, men dette må skje på en måte som ivaretar trafikksikkerheten og infrastrukturen vår. Vi må også se dette tiltaket i sammenheng med andre tiltak for å tilrettelegge for nullutslippskjøretøy, blant annet tilskuddsordningen for pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser i transport.

Videre fremgikk det i mitt svar 29. februar at om det vil være aktuelt å vurdere å endre regelverket for å tillate tilleggsvekt for 4-akslede nullutslippskjøretøy, er avhengig blant annet av hvilke konsekvenser økte vekter vil få med hensyn til bru- og veibelastning. Videre at utfordringene med brubelastning kan reduseres med krav om tilstrekkelig avstand fra første til siste aksel.

Statens vegvesen opplyser at det ikke er avklart hvilken avstand som vil være tilstrekkelig, og at kjøretøyets totalvekt og lengde også vil være av betydning for bla vegslitasjen. Videre kan kort avstand mellom akslene være negativt for asfaltdekket, særlig på varme sommerdager.

Videre er det internasjonale rammeverket for vekter og dimensjoner (direktiv 96/53/EF) under revisjon, og det er aktuelt med endringer i de harmoniserte reglene om tilleggsvekter som også kan få betydning for norsk regelverk.

Det er således behov for å gjøre nærmere vurderinger, blant annet av konsekvenser for infrastruktur og trafikksikkerhet og hvilke endringer som i tilfelle vil være mest hensiktsmessige, før slike regelverksendringer eventuelt vurderes nærmere. Det vil også være viktig å kartlegge nærmere omfang av aktuelle kjøretøy og behov for en slik endring. Jeg vil be Statens vegvesen se nærmere på dette.

En slik vurdering må også som tidligere nevnt sees i sammenheng med andre tiltak for å tilrettelegge for nullutslippskjøretøy, blant annet tilskuddsordningen for pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser i transportsektoren. Jeg viser også til at regjeringen i Meld. St. 14 om Nasjonal transportplan 2025-2036 som ble lagt frem 22. mars foreslår en egen tungbilpakke for å nå målene om nullutslipp for tunge kjøretøy.

SPØRSMÅL NR. 1741

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 22. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vold er ingen diagnose, men vi vet at diagnosene står i kø i etterkant av hva disse barna er utsatt for. Likevel er det typisk nok slik at disse barna faller mellom forskjellige stoler, fordi de ikke passer inn i én diagnose, kategori eller liknende.

Jeg lurer på om statsråden er enig i at økonomi ikke burde stå i veien for deltakelse ved Stine Sofie Senteret, og om hun vil vurdere ulike muligheter for dekning av tapt arbeidsfortjeneste, opplæringspenger eller liknende?

BEGRUNNELSE:

Stortinget bevilger nesten 40 millioner kroner årlig for at voldsutsatte barn i Norge skal få et opphold på et kurs- og mestringssenter. Det eneste senteret som finnes er Stine Sofie Senteret, som mottar dette tilskuddet via Bufdir. Senteret tar imot om lag 500 barn hvert år. I tillegg er det et krav at barna må ha med en trygg omsorgsperson, fordi det gjør oppholdet bedre og mer virkningsfullt, også på

sikt. Når vold og overgrep rammer, rammes hele familien, ikke bare de voldsutsatte barna selv. Derfor kan også eventuelle søsken få være med på oppholdet. Også fosterfamilier og adoptivfamilier kan komme til Senteret, det samme kan barn som for eksempel bor på barnevernsinstitusjon.

Myndighetene har ordnet det slik at skoleelever får gyldig fravær for kursoppholdet. Reisen er gratis og alt det praktiske ordnes av Stine Sofie Senterets ansatte. Alt for å gjøre terskelen for deltakelse så lav som mulig. Jeg er likevel kjent med at mange familier må takke nei til opphold, både førstegangsopphold og reopphold. Dette fordi tapt arbeidsfortjeneste ikke dekkes av staten. Mange av disse familiene har lav inntekt og er ustabil arbeidskraft på grunn av sykdom og traumer hos barna, og mange foreldre sliter også med egen helse. Dette betyr at økonomi står i veien for at barn i Norge som er utsatt for vold og seksuelle overgrep kan få hjelp.

Den nye NOVA-rapporten om barnevernets arbeid med vold og overgrep, viser at hjelpetiltak rettet mot barn

generelt er mangelvare i tjenestenes egen tiltaksportefølje, og at hjelpetilbudet til barn som sliter psykisk og sosialt etter å ha vært utsatt for direkte vold og for vold mot sin omsorgsperson, langt fra er godt nok. Det er med andre ord god bruk for tilbud som Stine Sofie Senteret. Derfor er det vanskelig å forstå hvorfor ikke også tapt arbeidsfortjeneste dekkes, slik at vi sikrer at alle barn, uavhengig av inntekt, får reell mulighet til å delta. Stine Sofie Senteret bidrar med spesialtilpasset kunnskapsformidling for å styrke både barna selv og omsorgspersonene. Senteret har både en ivaretagende og en forebyggende målsetting, tilsvarende andre sentre som retter seg mot mennesker med særskilte utfordringer.

Svar:

I 2024 er det løyvd 39,2 mill. kroner til Stine Sofies Stiftelse til drift av Stine Sofie Senteret over kap. 840 post 73 i statsbudsjettet. Posten dekkjer driftstilskot til senter for

valdsutsette barn. Midlane skal òg dekke ettervern for barn som har hatt opphald på senteret. Stine Sofies Stiftelse er einaste mottakaren frå denne posten. Kriterium for måloppnåing er at tildelinga er nytta i samsvar med føremålet for tilskotet. Opphaldet på senteret er gratis. Dette inkluderer òg reise til og frå senteret.

Barne- og familiedepartementet si løyving går altså primært til drift av senteret og ikkje til slike ting som dekking av tapt arbeidsfortjeneste, opplæringspengar eller liknande. Eg er einig i at økonomi ikkje bør stå i vegen for deltaking ved Stine Sofie Senteret, men det ligg ikkje føre planar om å greie ut slike endringar i dette spørsmålet på noverande tidspunkt.

På oppdrag frå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennomfører Fafo ei evaluering av det statlege tilskotet til senteret. Evalueringa skal etter planen ligge føre i desember 2024.

SPØRSMÅL NR. 1742

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 19. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

I stortingets spontanspørretime 10. april 2024 svarte statsråden følgende på spørsmål om økende fravær og regjeringens langvarige seminar om fraværsgrensen i videregående skole: «La det være helt klart: Vi har ikke gjort endringer i fraværreglene. Representanten kan ta det helt med ro, vi har fraværregler og skal ha fraværregler. Men med nettopp de reglene som representanten Sanner viste til, har fraværet igjen økt.»

Kan jeg be om oversikt over fraværet i videregående skole i 2015, 2019, 2022 og 2023 nasjonalt og per fylke?

Svar:

Representanten Sanner spør om en oversikt over fraværet i videregående skole i 2015, 2019, 2022 og 2023. Tallene for alle skoleår fra 2013-2014 til 2022-2023 er vedlagt som tabell, for hele landet og enkeltfylker. Fraværstallene for de tre skoleårene som ble berørt av unntaksregler under covid-19 er ikke sammenlignbare med tall fra andre skoleår. Dette gjelder skoleårene 2019-20, 2020-21 og 2021-22.

Som representanten vil se, stemmer det at vi har hatt en økning i skolefraværet i videregående skole. Fraværet er fortsatt noe lavere enn før fraværreglene ble innført, men klart høyere enn det første skoleåret med fraværsgrensen.

Jeg ønsker et forbedret fraværregelverk i videregående skole som gir tydelige rammer for elevenes nærvær. Et forslag fra Utdanningsdirektoratet til mulige endringer har nylig vært på høring, og Udir vil oversende en høringsoppsummering og anbefalinger senere i vår. Vi har gjennomført et åpent høringsmøte for å legge ekstra godt til rette for innspill i denne saken, og jeg vil ha med meg også disse innspillene når jeg skal vurdere veien videre etter at jeg har mottatt Udirs anbefalinger.

Vedlegg til svar:

[illegible]

SPØRSMÅL NR. 1743**Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 19. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Med henvisning til den dokumenterte økonomiske og sosiale gevinsten Norge har hatt gjennom EØS-avtalen, hvordan vurderer regjeringen mulighetene for å ytterligere styrke Norges integrasjon og samarbeid med EU, spesielt med tanke på de nye utfordringene og mulighetene som oppstår med digitalisering og det grønne skiftet?

BEGRUNNELSE:

Norge har vært del av EUs indre marked gjennom EØS-avtalen i 30 år, noe som har ført til mer handel og en realinntektsøkning på 2-6 prosent. Andre fordeler inkluderer administrativ innsparing og miljøgevinster gjennom et felles regelverk. Med ca. 450 millioner innbyggere etter østutvidelsen i 2004 (og Storbritannias exit i 2020), har EØS bidratt til økonomisk utjevning i Europa, og innvandrere fra de nye EU-landene utgjør nå en fjerdedel av innvandrerne i Norge. EU er fortsatt Norges viktigste handelspartner, med 60 prosent av handelen og investeringene. EØS har også fremmet et sømløst marked for varer og tjenester, selv om forskjeller i nasjonale reguleringer fortsatt kan være en begrensning. For små og mellomstore bedrifter er fullføringen av det indre markedet for tjenester avgjørende. I tillegg har Norge oppnådd bytteforholdsgevinster fra handel både innenfor og utenfor EØS.

Svar:

Det er godt dokumentert at EØS-avtalen har hatt stor positiv virkning for norsk økonomi. Den nylig fremlagte EØS-utredningen (NOU: 2024:7) er klar:

«Norges inntreden i det indre marked gjennom EØS-avtalen for 30 år siden har bidratt til økt handel, mer konkurranse og høyere velstand enn det som ellers ville vært tilfelle».

Regjeringen legger EØS-avtalen til grunn for vårt samarbeid med EU. EØS-utredningen viser at en løsere og mindre forpliktende avtale med EU ikke vil kunne ivareta norske interesser på samme måte. Brexit har tydelig vist hvor ressurskrevende og komplisert hverdagen kan bli for bedrifter og innbyggere når man erstatter full deltakelse i det indre marked med en handelsavtale slik britene har gjort.

EØS-avtalen er dynamisk, det vil si at den oppdateres kontinuerlig med nytt regelverk. Samtidig har en rask og sammensatt politikkutvikling i EU økt behovet for å jobbe mer aktivt for å sikre at norske interesser ivaretas best mulig. Dette er en av årsakene til at regjering-

gen har trappet opp innsatsen for å redusere etterslepet av rettsakter som skal innlemmes i EØS-avtalen. Dette er viktig for å ivareta norske interesser best mulig.

EØS-avtalen er nødvendig for å ivareta Norges forhold til EU. For å ivareta norske interesser best mulig må den vedlikeholdes og suppleres. Vi har derfor inngått en rekke bilaterale avtaler for å styrke samarbeidet på områder som ikke er dekket av EØS-avtalen, som innen klima og grønn omstilling.

Den grønne og digitale omstillingen er tett knyttet sammen. EU har tatt en rekke initiativ de siste årene for å regulere, beskytte og tilrettelegge for innovasjon og næringsvirksomhet innen det digitale. Regelverksutviklingen på det digitale området vil i all hovedsak være dekket av EØS-avtalen.

Innenfor det grønne skiftet er bildet mer sammensatt. Som EØS-utredningen fremhever, preger EUs overordnede klimamål utformingen av regelverk innenfor en rekke andre områder, både innenfor og utenfor det indre marked. Norge og EU inngikk i april 2023 en Grønn allianse for å styrke og utvikle samarbeidet innen prioriterte områder som klima, miljø, energi, industri og grønn omstilling. Med den Grønne alliansen er det politiske grunnlaget lagt for at Norge og norske bedrifter skal kunne ta del i verdikjeder som utvikles gjennom den grønne omstillingen. Et eksempel på arbeid innenfor alliansen som allerede er igangsatt, er etableringen av et industripartnerskap med EU om verdikjeder for råvarer (landbasert) og batterier. Norge har også etablert grønne industripartnerskap med flere europeiske land.

SPØRSMÅL NR. 1744**Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 19. april 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I lys av den stadige utviklingen av EU og utfordringene Norge og Europa står ovenfor, inkludert geopolitiske og handelspolitiske forhold, hvilke strategiske tiltak vurderer regjeringen for å sikre at Norge ikke bare beholder, men også styrker sin innflytelse og deltagelse i EU-relaterte beslutningsprosesser, særlig på områder som er i direkte norsk interesse?

BEGRUNNELSE:

Norges samarbeid med EU påvirker i økende grad handelspolitikken overfor tredjeland, der EFTA tradisjonelt har hatt selvstendighet. Den nye geopolitiske situasjonen fører også til handelspolitiske utfordringer som ikke dekkes av EØS, og der EFTA ikke har noe klart svar for å løse dette. Samtidig innfører EU nye virkemidler, som Net-Zero Industry Act (NZIA) og CBAM.

Svar:

Hurdalsplattformen fastslår at EØS-avtalen skal ligge til grunn for Norges forhold til Europa. Den er fundamentet i vårt forhold til EU og gir mulighet til å fremme norske interesser i EUs beslutningsprosesser. Vi arbeider for at den 30 år gamle EØS-avtalen skal fungere etter hensikten.

Geopolitiske spenninger og økonomisk rivalisering stiller Norge og EU overfor nye og sammensatte utfordringer på områder som europeisk konkurranseevne, klima, sikkerhet og beredskap. Regjeringen følger med på denne utviklingen og søker aktivt å ivareta norske interesser og støtte opp om EØS-avtalens integritet. Det er viktig for norsk verdiskaping at norsk næringsliv har tilgang til det indre marked på like vilkår som europeisk næringsliv.

Norge og EU deler ambisjonen om å opprettholde regelbasert internasjonal handel. Vi må være på vakt mot urettferdig konkurranse, og vi må redusere kritiske sårbarheter og risiko i verdikjeder.

EU ser det indre marked i sammenheng med andre politikkområder som handels-, utenriks- og sikkerhetspolitikk. EU vedtar bl.a. sektorovergripende pakker som for eksempel omfatter både det indre marked og handelspolitikk, det vil si på områder som både er innenfor og utenfor EØS-avtalen.

Regjeringen arbeider aktivt overfor EU for å ivareta norske interesser i utformingen av nytt regelverk. Nylige eksempler på norsk medvirkningsarbeid er arbeidet med Net Zero Industry Act (NZIA) og Critical Raw Materials

Act (CRMA). Gjennom tidlige posisjonspapirer og felles EØS/EFTA-innspill ble for eksempel syntetisk grafitt og aluminium tatt inn på listen over kritiske råvarer, og hensynet til urfolks rettigheter innarbeidet.

Regjeringen ønsker å ta del i og påvirke Europas klimaarbeid. I 2023 ble det inngått en Grønn allianse med EU, som legger grunnlaget for styrket samarbeid om klima, miljø, energi og industriell omstilling. Som en konkret leveranse under Grønn allianse signerte vi et industripartnerskap om verdikjeder for landbaserte råvarer og batterier med EU 21. mars i år. Industripartnerskapet gir oss mulighet til å ta del i og påvirke diskusjonen i EU om industri- og handelspolitiske problemstillinger. Samtidig gir det norsk næringsliv store muligheter til å dra nytte av det grønne skiftet i Europa.

Regjeringen har også inngått industripartnerskap med Tyskland og Frankrike. Disse gir oss anledning til tett dialog om energi- og industriomstilling samt klimaspørsmål, og muligheter for å komme med innspill i aktuelle EU-prosesser. Vi har i tillegg et nært samarbeid med de nordiske landene, der EU-saker også er på dagsorden.

Regjeringen arbeider målrettet langs flere spor for å ivareta norske interesser overfor EU og Europa.

SPØRSMÅL NR. 1745

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 22. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan det bes om en tabell som viser regjeringens budsjettforslag, vedtatt bevilgning og regnskapsført utgift på budsjettkapittel 634 fra Prop. 1 S (2021–2022) til og med Prop. 1 S (2023–2024), hvor det bes om en tabell som har med gul bok, saldert budsjett, RNB, RNB-forlik og regnskapsført utgift per år, og tabellen bes spesifisert per post, samt total for kap. samlet?

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig besvart med brev av 22. april 2024. Grunnet enkelte feil i tabellen som følge av at alle

beløp ikke har vært oppgitt i mill. kroner, sendes svaret på nytt med korrekt tallgrunnlag i tabellen.

Tabellen gir en oversikt over regjeringens budsjettforslag, vedtatt bevilgning og regnskapsført utgift på budsjettkapittel 634 Arbeidsmarkedstiltak fra (2021–2022) til og med Prop.1 S (2023–2024). Tabellen omfatter følgende poster:

01. Driftsutgifter

21. Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, kan overføres

76. Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

77. Varig tilrettelagt arbeid, kan overføres

78. Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser

79. Funksjonsassistanse i arbeidslivet

(i mill. kroner)

Statsbudsjettet 2022	Prop. 1 S/Gul bok	Saldert budsjett	RNB	Andre endringer (nysaldering og lønnsoppgjør)	Regnskapsført utgift
Kap. 634 post 01	456,2	456,2	437	445	481,9
Kap. 634 post 21	32,6	-	-	-	-
Kap. 634 post 76	7 499,2	7 620	7 301,3	7 325,1	7 775,8
Kap. 634 post 77	1 770,7	1 801,6	1 793,4	1 793,4	1 791,5
Kap. 634 post 78	77,4	77,4	77,4	77,4	73,1
Kap.634 post 79	74,8	74,8	74,8	78	84,8
Sum kap. 634	9 910,9	10 030	9 683,9	9 718,9	10 207,1
Statsbudsjettet 2023	Prop. 1 S/Gul bok	Saldert budsjett	RNB	Andre endringer (nysaldering og lønnsoppgjør)	Regnskapsført utgift
Kap. 634 post 01	483,6	483,6	486,6	503,9	503,4
Kap. 634 post 21	25,0	25,0	25,8	22,0	6,6
Kap. 634 post 76	7 137,8	7 137,8	7 555,6	7 365,9	7 207,5
Kap. 634 post 77	1 872,1	1 899,5	1 932,5	1 932,5	1 896,7
Kap. 634 post 78	79,6	79,6	81,3	99,5	93,7
Kap.634 post 79	72,0	72,0	111,7*	111,7	104,3
Sum kap. 634	9 670,1	9 697,5	10 193,5	10 035,5	9 812,2
Statsbudsjettet 2024	Prop. 1 S/Gul bok	Saldert budsjett	RNB	Andre endringer (nysaldering og lønnsoppgjør)	Regnskapsført utgift
Kap. 634 post 01	587,0	587,0	-	-	-
Kap. 634 post 21	50,0	50,0	-	-	-
Kap. 634 post 76	7 763,8	7 763,8	-	-	-
Kap. 634 post 77	2 072,0	2 072,0	-	-	-
Kap. 634 post 78	90,7	90,7	-	-	-
Kap. 634 post 79	119,1	119,1	-	-	-
Sum kap. 634	10 682,6	10 682,6	-	-	-

*Av dette var 20 mill. kroner en del av RNB-forliket.

Det vises til Meld. St. 3 (2021-2022) og Meld. St. 3 (2022-2023) for nærmere forklaringer i statsregnskapet. Regnskapsført utgift omfatter overførte midler fra året før.

SPØRSMÅL NR. 1746

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 19. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren umiddelbart stille utsending i Etiopia-saker i bero og nytte instruksjonsmyndet etter § 76 og til UNE har gjennomført stornemndsmøte slik Utlendingeforskrifta § 16-4 andre ledd seier som hovedregel skal gjerast i minste ei representativ sak når forvatningsspraksis er i strid med FNs høykommisær for flyktninger (UNCHR) sine råd om land, og hvis UNE ikkje sjølv krev stornemndsmøte vil statsråden kreve at UNE gjer det for å sørge for at regelverket vert fylgt?

GRUNNGJEVING:

På utlendingeinternatet på Trandum sit det no minst 21 etiopiske asylsøkarar som er tenkt returnert til Etiopia.

I mars 2022 publiserte UNHCR sine landspesifikke tilrådingar for Etiopia og rår imot retur til fleire område. UNHCR er tydeleg på at dei som kjem frå konfliktområder oftast vil ha rett på beskyttelse, jfr avsnitt 31 i tilrådingane:

“All claims of nationals and former habitual residents of Ethiopia seeking international protection should be processed in fair and efficient procedures in accordance with international and regional refugee law. UNHCR considers that persons fleeing any of the conflict situations in Ethiopia are likely to be in need of international refugee protection in accordance with Article 1(2) of the 1969 OAU Convention. In addition, persons fleeing any of the conflicts in Ethiopia may also meet the 1951 Convention criteria for refugee status.”

Videre så er det fråråda internflukt i avsnitt 34 i dei samme tilrådingane.

«In the current circumstances, with ongoing conflict and violence in parts of the country, large-scale internal displacement, and severe humanitarian needs, UNHCR does not consider it appropriate for States to deny persons from Ethiopia international protection on the basis of an internal flight or relocation alternative.”

I eit oppslag i nettavisa opplyser NOAS at organisasjonen seinast i mars i år fekk stadfesta frå UNCHR at tilrådingane står ved lag. UNCHR peiker samtidig på at si-

tuasjonen i Oromia er forverra på grunn av at fredsforhandlingane der har brote saman

Det vil kunne bety at ein praksis med utvisning av asylsøkarar frå Etiopia som har søkt om vern i Norge, kan vere i strid med UNHCR sine landspesifikke tilrådingar. I ein slik situasjon seier utlendingsforskrifta § 16-4 at minst ei representativ sak skal prøvast for stornemnd. Hvis UNE ikkje av eige initiativ gjennomfører stornemnd i samsvar med § 16-4 andr ledd, så kan Departementet kreve dette, jfr § 16-4 tredje ledd.

Etiopia opplever no ei alvorlig humanitær krise.

Fleire regioner er under streng militær kontroll, noko som hindrar folk å reise fritt og hindrar tilgang til å få dekt grunnleggande behov. 5 millionar etioparar er internt fordrevne etter 2018. Meir enn 1,5 millionar har mista livet i konfliktane i landet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1706 fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, som berører samme tema. Deler av dette svaret gjengis også her.

Utlendingsforskriften (utlf.) § 16-4 angir hvilke saker som kan eller skal avgjøres i stornemnd i Utlendingnemnda (UNE). Hvorvidt den kommer til anvendelse i enkeltsaker må vurderes konkret.

Det fremgår bl.a. av bestemmelsens annet ledd at dersom praksis er i strid med formelle landspesifikke anbefalinger fra UNHCR om beskyttelse, eller dersom det kan være aktuelt å etablere ny praksis i strid med slike anbefalinger, skal som hovedregel minst én representativ sak avgjøres i stornemnd. Dette er imidlertid ikke en absolutt regel, jf. også uttalelser i departementets høringsbrev i 2009. UNHCRs anbefalinger kan inneholde anbefalinger som gjelder andre hensyn enn beskyttelse, f.eks. humanitære hensyn, og det kan etter at anbefalingene ble gitt ha inntruffet endringer i de faktiske forholdene i et land, slik at hovedregelen om avgjørelse i stornemnd ikke gjelder. Noen ganger kan det også være uklart om det foreligger

reell motstrid. Det er i utgangpunktet UNE som vurderer om praksis er i strid med UNHCRs anbefalinger og om en sak ev. skal avgjøres i stornemnd. Det følger videre av bestemmelsens tredje ledd at departementet kan kreve at en slik sak avgjøres i stornemnd.

Etter Hovedinstruks til Utlendingsnemnda (UNE), fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med virkning fra 19. desember 2023, skal UNE løpende rapportere til departementet om praksis i strid med UNHCRs landspesifikke anbefalinger om beskyttelse. For at det skal anses

å foreligge en praksis, må det for øvrig være et visst antall vedtak som går i samme retning.

Departementet har på nåværende tidspunkt ikke mottatt orientering fra UNE om foreliggende uoverensstemmelse mellom anbefalinger fra UNHCR om beskyttelse og UNEs praksis i Etiopia-saker. Det er derfor ikke aktuelt for departementet å kreve stornemndbehandling eller å instruere om utsatt iverksetting slik situasjonen er nå. Departementet legger til grunn, og har tillit til, at UNE gjør gode vurderinger og overholder rapporteringsplikten.

SPØRSMÅL NR. 1747

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 19. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Andøya flystasjon skal bestå som militær flystasjon, ifølge regjeringas forslag til langtidsplan for forsvarssektoren.

Vil regjeringa då gjera om vedtaket om at Avinor skal overta drifta, slik at dei tilsette ikkje mistar jobben og pensjonen, og Forsvaret mistar verdifull kompetanse?

BEGRUNNELSE:

I juli 2022 vedtok regjeringa at Avinor skal overta drifta av Andøya flystasjon. 30 tilsette på brannstasjonen på Andøya flystasjon må etter denne planen levera oppseiing før 1. mai, og Avinor skal berre tilsetta 15 personar.

Ein militær flyplass har andre behov enn ein sivil flyplass. Personellet der må handtera gradert informasjon, militære fly og militært personell. Ein militær flyplass krev andre former for vakthald, sikring og støttefunksjonar. Brannstasjonen på Andøya handterer i dag heilt andre situasjonar enn eit sivilt mannskap vil kunna gjera.

Personellflukt er eit stort problem i Forsvaret, i ei tid der det uttalte målet er å styrka den nasjonale forsvarsevna. Å ta vare på den faglege kompetansen og dei som allereie arbeider i Forsvaret er avgjerande, også for å kunna rekruttera fleire. Forsvarsministeren har sjølv sagt at det er viktig å behalda den kompetansen som allereie er i Forsvaret.

No hastar det å ta vare på dei tilsette på Andøya flystasjon, før dei seier opp for å anten starta i Avinor eller gå over til andre avdelingar i Forsvaret slik at dei ikkje mistar pensjonen.

Svar:

Regjeringa har gjennom forslag til ny langtidsplan for forsvarssektoren (Prop. 87 S (2023–2024)) lagt fram ein ambisjon som vil utvikla Forsvarets aktivitet på Andøya for å ta vare på nye behov og fasilitera for ei framtidssretta utvikling. Aktivitetar knytt til satsingar i verdsrommet, test og utvikling, skytefelt og alliert øving vil vera drivarar for aktiviteten. I tillegg legg langtidsplanen til grunn at Forsvarets nye dronar skal stasjonera på Andøya Beredskapen for mottak av allierte skal også styrkjast. Dette inneber ei endring av oppgåvene som flystasjonen skal løysa.

Drift av flyplassar kor Forsvaret har militær aktivitet er i dag innretta på ulike måtar. Avinor er den som er best egna til å handtera flyplassdrift der kor den sivile flyaktiviteten er høgare enn den militære. Evenes, Værnes, Bodø og Banak lufthamn har i dag sivil drift sjølv om Forsvaret tidvis nyttar lufthamna. Ørland, Rygge og Bardufoss flystasjonar har militær flyplass drift grunna særskilde krav som høg beredskap eller manglande sivil lufttrafikk. For den regulære aktiviteten som nå er planlagt for Andøya lufthamn vil det derfor vera mest økonomisk med ordinær sivil lufthamn drift slik som mange av dei andre flyplassane som Forsvaret nyttar seg av. Drift av sivile lufthamner er eit ansvar som ligg til samferdselssektoren der Avinor er driftsansvarlege. Gjennom totalforsvaret blir det utvikla avtalar om beredskap som i prinsippet kan gjera alle lufthamner tilgjengelege for militær aktivitet når det er naudsynt.

Langtidsplanen legg til grunn at Forsvaret vil ha dagleg nærvær og handtera militær vakt og sikring, vertslandstøtte for allierte, og andre funksjonar som er militært nødvendige på Andøya. Forsvaret vil inngå ein driftsavtale med Avinor som vil sikra at Forsvaret får levert dei tenestene som er nødvendig for den framtidige

drifta og for å ta vare på alliert øving og trening, og ivareta nødvendig beredskap. Avinor har utlyst aktuelle stillingar og er i gang med rekruttering for å kunne sikre oppdraget om sivil overtaking av drifta av Andøya lufthamn med Avinor-personell frå og med 1. august 2024.

SPØRSMÅL NR. 1748

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 22. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

I Asker ble det i 2020 registrert 1 282 ulovlige tiltak i strandsonen. I januar 2024 opplyste ordfører at kommunen har tatt opp 68 saker. Av disse er 8 avsluttet innen 2024 - uten pålegg. De 68 ulovlighetssakene er stort sett saker som har kommet til etter registreringen i 2020. Antall ulovligheter i strandsonen er ifølge kommunaldirektøren nå økt til 2 000. Kommunen har plikt til å følge opp ulovligheter.

Hva er statsrådets forventninger til kommuner som Asker når det gjelder oppfølging av ulovligheter innen rimelig tid?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at kommunene, i henhold til lov, har plikt til å følge opp ulovligheter. I brev til Stortinget 9.5.2022 i forbindelse med behandling av Dokument 8:239 S (2021-2022) skriver kommunalministeren blant annet:

«Det følger av plan- og bygningsloven § 32-1 at kommunen har plikt til å «forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven». Vanlige rettsfølger når en avdekker «forhold i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven», er krav om retting»...Plikta til følge opp ulovlege tiltak er viktig og nødvendig av omsyn til allmenta, natur og friluftsliv, prinsippet om likskap og for å førebyggje at folk tek seg til rette.»

70 % av strandsonen i Indre Oslofjord er i dag utilgjengelig for allmenn ferdsel og opphold (SSB). I Asker er kun rundt 24 % av strandsonen tilgjengelig. Askers praksis viser at stumpene av strandsonen rundt Oslofjorden fortsatt bygges ned til tross for byggeforbud og politiske vedtak. Dagens praksis innebærer at svært få ulovligheter følges opp og at nesten ingen følges opp innen rimelig tid.

Svar:

Plan- og bygningslova § 1-8 fastset eit byggjeforbod i 100-metersbeltet langs sjøen. I 100- metersbeltet skal det takast særleg omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det er imidlertid viktig å understreke at byggjeforbodet ikkje er absolutt. Kommunane kan fastsetje ei anna byggjegrænse i kommuneplan eller reguleringsplan. Statlege planretningslinjer for praktisering av byggjeforbodet i strandsona langs sjøen blei vedtatt i 2011, og revidert i 2021. Her ligg Asker kommune i sone 1 som gjeld kommunane med særleg stort press på areala der byggjeforbodet i strandsona skal praktiserast strengt.

Kommunane har ansvar for å følge opp tiltak som er gjennomført i strid med lover og reglar. Eg forventar at alle kommunane tek sitt ansvar om å følge opp ulovlegheiter i strandsona på alvor. Det er òg mitt inntrykk at dette er noko kommunane jamt over fylgjer opp.

Det er fleire kommunar som enten har eller er i gong med å kartlegge tiltak i strandsona som kan vere gjennomført i strid med lover og reglar. Det er bra. Kartlegging gir kommunane eit viktig og naudsynt underlag for å ta stilling til vidare oppfølging og prioritering av saker. Ei kartlegging er derimot ikkje einstyndande med at det er opna konkrete, individuelle forvaltningssaker om ulovlegheitsoppfølging. Har kommunen sett i gang ei forvaltningssak, er det viktig av omsyn til den saka gjeld, at kommunen også avgjer den utan ugrunna opphald.

Kommunane har tilgjengeleg ei rekke verktøy for å rydde opp i ulovlege forhold, mellom anna revisjon av arealplan og søknad om løyve og dispensasjon i ettertid. Statsforvaltaren har òg ei viktig rolle for å ivareta omsynet til strandsona, og kan uttale seg på førehand eller klage i saker om dispensasjon frå byggjeforbodet i strandsona.

Eg har ikkje kjennskap til dei enkelte sakene som Asker kommune sitt med. Det eg har fått opplyst er at politikanane i Asker har fastsett ein tilsynsstrategi der ulovlege

tiltak oppført i strandsona har prioritet. Eg har tillit til at kommunen sørger for at desse sakene blir handtert i tråd med dette.

SPØRSMÅL NR. 1749

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I en fersk tale i Islam Net i Oslo ble det presentert “et budskap til jødene”, som gikk langt i å legitimere vold og selvmordsaksjoner. Talen ble holdt av en person som Minotenk beskriver som en ekstrem britisk Youtuber som står for grov homofobi og kvinnehat.

Hva tenker justisministeren om at det kommer personer til Norge med et slikt budskap, og hva gjør hun for å hindre radikaliserings blant unge muslimer og hindre innflytelse fra ekstremister?

BEGRUNNELSE:

Et utdrag av talen kalt “A message to the Jews” er lagt ut på Mohammed Hijabs Youtube-kanal som har 1,2 millioner følgere. Mot slutten sier han:

«Hvis din tro oppmuntrer til å bevare liv for enhver pris, og vår religion er ikke slik. Ja, bevaring av liv er viktig, men bevaring av religionen er viktigere. Og det er et konsept om martyrdøden. Da mener jeg det er en fordel. For (...) den som er villig til å begå selvmord, har initiativet.»

Han legger til at han bare snakker billedlig, om å være «villig til å ta ting videre», da videoen brått slutter.

Hijab var en av de ledende skikkelsene i demonstrasjonen gjennom det jødiske nabolaget Golders Green i London i 2021. Der konfronterte han tilfeldige, jødiske forbipasserende om Israel og talte om «drap på barn» foran en plakett med ordene:

«Lærte vi ikke noe fra Holocaust?».

Han ble anmeldt for antisemittisme.

Dagen etter talte han utenfor Israels ambassade i London. Under henvisning til «terrorist-apartheid-statens Israel» sa han: «Vi bryr oss ikke om døden. Vi elsker døden.» Demonstrantene gikk så til Speakers Corner, der noen av dem skal ha ropt «Vi vil finne jøder. Vi vil ha deres blod.»

Under urolighetene i Leicester og Smethwick for et par år siden mellom muslimer og hinduer, med voldelige sammenstøt og angrep på flere hindutempler og butikker eid av hinduer, dro Hijab opp fra London, ifølge The Daily Telegraph 24. september 2022.

Hijab ble filmet mens han sa til en gruppe unge maskerte muslimer:

«[Hinduer] tror på gjenfødelse, for en ydmykende og patetisk ting for dem å bli gjenfødt som. Noen patetiske, svake, feige folk som dem. Jeg ville heller vært et dyr, jeg ville heller blitt gjenfødt som en gresshoppe bror, det er sannheten.»

Under henvisning til grupper av høyreorienterte hindunasjonalister la han til:

«Hvis de kommer ut, kommer vi til å være her ja eller nei?».

Menneskemengden svarer «Ja» og roper «Allahu Akbar». Filmen ble lagt ut på Hijabs Youtube-kanal.

Mazhar Mohammad, forstander ved Smethwicks største moské, sier til The Daily Telegraph:

«Vi trenger ikke folk som Hijab som kommer fra London til Leicester og Smethwick og andre steder og oppildner til hat».

Minotenk har på samme måte kritisert Islam Net for å invitere Hijab til Norge for å spre sitt ekstreme budskap.

Svar:

På generelt grunnlag vil jeg minne om at det i Norge er straffbart å offentlig fremsette en diskriminerende eller hatefulle ytring, jf. straffeloven § 185. Det er også straffbart å oppfordre andre til en straffbar handling, jf. straffeloven § 183. Tilsvarende er terrorhandlinger, eller oppfordringer til terrorhandlinger, straffbart jf. straffelovens kapittel 18. Om noen fremmer hat overfor andre på grunn av for eksempel deres religion, livssyn eller seksuelle orientering, eller oppfordrer andre til å bruke vold, kan det straffeforfølges. Denne typen kriminalitet skal pri-

oriteres av politiet. En evt. straffeforfølgning skjer basert på en politietterforskning, og deretter en avgjørelse av påtalespørsmålet, som treffes av en uavhengig påtalemyndighet.

Myndighetenes forebyggende arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme har pågått over lang tid, blant annet i rammene av handlingsplanen på feltet. Arbeidet rettes mot alle former for ekstremisme, inkludert ekstrem islamisme. I den nasjonale kontraterorstrategien, som sist ble revidert i 2022, understreker regjeringen at den tverrgående, forebyggende innsatsen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme alltid skal vektlegges.

Regjeringen er opptatt av at krigen i Gaza ikke skal øke motsetningene i Norge. Vi har derfor igangsatt arbeid

det med to nye handlingsplaner på områder hvor vi har sett at det dessverre er behov for en særlig innsats nå: mot antisemittisme og mot muslimhat.

Terrortrusselbildet, ekstremismereetninger og fenomener knyttet til radikaliserings er i stadig utvikling. Som jeg viste til i mitt svar på spørsmål 1636 fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, sendt Stortinget 5. april i år, er kampen mot voldelig ekstremisme og terror et løpende arbeid som må følges opp og utvikles kontinuerlig. Regjeringen mottok nylig Ekstremismekommisjonens utredning NOU 2024: 3 Felles innsats mot ekstremisme: Bedre vilkår for det forebyggende arbeidet og tar sikte på å fremme en stortingsmelding om ekstremisme våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1750

Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for hvor mange saker om ulovlig omskjæring av jenter og kvinner som er anmeldt de siste 10 årene og hvor mange som er domfelt i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i år lanserte UNICEF ny statistikk på kjønnslemlestelse.

Nye anslag viser at på verdensbasis lever over 230 millioner jenter og kvinner med kjønnslemlestelse. Dette er 30 millioner flere, 15 prosent økning, siden anslaget i 2016. Dette er selvsagt svært illevarslende og må tas på største alvor internasjonalt men også nasjonalt.

Det er riktignok forbudt å kjønnslemleste jenter i Norge, men det er bekymring for at dette likevel skjer i Norge eller at foreldre sender jenter til utlandet for slik mishandling.

I 2017 kunne vi lese bla på Nr.no at:

“De siste ti årene har det blitt anmeldt 53 tilfeller av ulovlig omskjæring av kvinner og jenter i Norge. Likevel har så langt ingen blitt straffet for det.”

- <https://www.nrk.no/trondelag/53-anmeldt-for-kjonnsllestelse--ingen-domt-1.13578840>

- <https://data.unicef.org/resources/female-genital-mutilation-a-global-concern-2024/>

Svar:

I perioden 2014–2023 ble det registrert 34 straffesaker om kjønnslemlestelse som omfattet til sammen 44 jenter eller kvinner.

Statistikken omfatter både anmeldte brudd på straffelovens bestemmelser om kjønnslemlestelse og grov kjønnslemlestelse (strl. §§ 284–285), samt tilsvarende bestemmelser i nå opphevede Lov om forbud mot kjønnslemlestelse for forhold før ikrafttreddelsen av Straffeloven 2005. Det har i perioden 2014–2023 ikke vært noen rettskraftige domfellelser for denne typen lovbrudd.

SPØRSMÅL NR. 1751**Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 19. april 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva mener helseministeren om at mødre presses til å reise tidlig hjem fra sykehusene etter fødsel?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne vi lese på NRK.no at 8 av 10 ikke vil reis hjem tidlig etter fødsel, det vil si innen 24 timer. Det å føde et barn er en stor påkjenning for kroppen og mange ønsker lengre opphold av ulike grunner. Antall liggedøgn er kraftig redusert siden år 2000. I artikkelen fremkommer det at Sanitetsforeningen og Barseloppørret mener mødre i dag presses ut av sykehusene. Det er en problemstilling som absolutt bør tas på alvor.

- <https://www.nrk.no/rogaland/nybakte-modre-folede-presses-hjem-fra-sykehus-over-80-prosent-vil-ikke-reise-hjem-tidlig-1.16802481>

Svar:

Barselomsorgen er et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det omfatter sykehus, helsestasjon, fastlege og eventuelt andre helse- og sosialfaglige tjenester. Grunnlaget for en god barseltid, legges allerede i svangerskapet med kontinuitet i oppfølgingen og tidlig avdekking og avklaring av behov. Det er bra at Stavanger universitetssykehus (SUS) har innhentet et kunnskapsgrunnlag som de kan bruke for å videreutvikle barselomsorgen og samarbeidet med kommunene, jf. NRKs nyhetssak som det er henvist til i begrunnelsen. 700 gravide og nybakte mødre har svart på SUS' spørreundersøkelse om hvilket helsetilbud fami-

lier trenger dersom de er friske og selv velger å reise tidlig hjem. Jeg mener det er å ta problemstillinger rundt tidlig hjemreise på alvor.

Det er riktig at gjennomsnittlig liggetid etter fødsel er redusert siden 2020, men fra 2012 og fram til i dag har den gjennomsnittlige liggetiden vært stabil. Tall fra medisinsk fødselsregister viser at gjennomsnittlig liggetid var 2,8 dager i 2012 og 2,7 dager i 2022. Under koronapandemien var liggetiden 2,6 dager. I Helsedirektoratets nasjonale retningslinje for barselomsorgen er det anbefalt at sykehusopphold tilpasses kvinnen og den nyfødtes behov. Vurderingen gjøres i samråd med kvinnen. Hjemreise forutsetter et organisert barseltilbud på hjemstedet og støtte fra kvinnens nettverk/partner. Jeg forventer at sykehusene følger de faglige anbefalingene.

Regjeringen ønsker en god og sammenhengende barselomsorg, og i Nasjonal helse- og samhandlingsplan presenterer vi flere grep som skal bidra til det. Vi har gitt helseregionene i oppdrag å etablere rutiner for at mor kan henvende seg til barselavdelingen uten henvisning, den første uken etter utskriving. Vi har styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og vi løfter også fram kvinner gjennom svangerskap, fødsel og barseltid som en gruppe som helsefelleskapene skal prioritere i planlegging og utviklingen av tjenestene – for eksempel kan det være et særlig behov for samarbeid om kompetanse og personell.

Avslutningsvis vil jeg nevne at Helsedirektoratet skal gjennomføre en undersøkelse om erfaringer i svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen som kan gi verdifull kunnskap til sykehus og kommuner om behov for forbedring i tjenestetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1752**Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 23. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om at den norske eierbeskatningen bidrar til færre investeringer i bedrifter og selskaper rundt

om i hele landet som følge av at de norske eierne tappes for egenkapital de er avhengig av for å kunne få lån til ut-

vikling av virksomheten for å skape flere jobber og sikre velferden vår?

BEGRUNNELSE:

Mange norske eiere og deres selskaper tar i dag utbytte fra sine selskaper for å kunne betale formuesskatt. Det gjør at de samme bedriftene får mindre i egenkapital enn de ellers kunne hatt. Banker stiller gjerne krav om egenkapital når de skal vurdere å gi lån til bedrifter. Norsk næringsliv består i hovedsak av små- og mellomstore bedrifter, der mange er etablert i distrikts-Norge med begrenset tilgang til privat kapital. I følge Menon rapporten, Privat eierskap i Norge fra 2021. Finner vi høyest andel lokalt norsk eierskap i Nordland og Agder. Lavest andel i Oslo og Rogaland.

Jo mindre sentral beliggenheten til en bedrift er, jo større er altså sannsynligheten for at den er norskeid. Disse virksomhetene er som regel helt avhengige av sine lokale banker for å hente finansiering. Finansiering til satsinger som kunne skapt ringvirkninger i de aktuelle lokalsamfunnene og utvidet næringsgrunnlaget der.

Som følge av de siste par årenes kraftfulle økning i den norske eierbeskatningen oppgir mange at de nå at de ikke har sjans til å gjøre nødvendige investeringer og satsinger fordi egenkapitalen er utarmet, og årsresultatet i selskapene gir ikke handlingsrom til å både betale utbytte, formuesskatt og bygge egenkapital til fremtidig investeringer.

Norges banks regionale nettverks siste rapport anslår et fall i investeringsvolum neste år, og ser man utenom industrien, forventes det fall i samtlige næringer neste år.

Svar:

Næringslivet trenger gode generelle rammevilkår, herunder et godt utformet og effektivt skattesystem. Norge har siden skattereformen i 1992 hatt et skattesystem som bygger på prinsipper om brede grunnlag, lave satser, likebehandling og nøytralitet. Et skattesystem basert på disse prinsippene vil legge til rette for lønnsomme investeringer og produktiv næringsvirksomhet.

Ulike skatter påvirker investeringer ulikt. Det er først og fremst selskapsskatten som kan ha negativ betydning for selskapenes investeringer i Norge. For det første bidrar selskapsskatten til høyere kapitalkostnader for selskapene, noe som reduserer mengden investeringer som er lønnsomme å gjennomføre. For det andre kan en investor spare skatt på å flytte virksomheten til et land med lavere selskapsskatt. Betydningen av denne selskapsskattesatsen øker jo mer åpen økonomien er og jo mer mobil kapitalen er over landegrensene.

Regjeringen har holdt skattesatsen på selskapsoverskudd på 22 pst., noe som plasserer Norge om lag på nivå med våre nærmeste naboland og på snittet av

OECD-landene. Torvik-utvalget (NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem) kaller nivået for «normalt og moderat», og flertallet anbefaler at satsen holdes uendret.

For eiere av næringsvirksomhet er det den samlede eierbeskatningen som er relevant. Den består i hovedsak av utbytteskatt, formuesskatt og eventuell arveskatt, i tillegg til selskapsskatt. Norske og utenlandske eiere beskattes forskjellig avhengig av det enkelte lands innretning av skattesystemet. Samlet skatt på kapitalbeholdning i Norge er ikke spesielt høy i forhold til andre land. Norge er ett av få land med formuesskatt, men Norge er også ett av relativt få land uten skatt på arv, og blant land som har lavest skattlegging av egen bolig og fritidseiendom.

De personlige skattene, skatt på aksjeinntekter og formue, påvirkes ikke av hvorvidt virksomheten drives i Norge eller utlandet. Disse skattene gjør det ikke mindre lønnsomt for verken nordmenn eller utlendinger å investere i Norge fremfor i andre land. Torvik-utvalget pekte på at kapitalmarkedene i Norge er velfungerende. De fleste lønnsomme prosjekter vil derfor få finansiering.

Det er godt dokumentert at ulikheten over tid har økt, særlig på grunn av økning i de høyeste formuene. Både utbytteskatten og formuesskatten gjør skattesystemet mer omfordelende. Formuesskatt bidrar også til at kapitaleiere med høy formue, og lav inntekt, betaler skatt løpende. Uten formuesskatten ville det i 2022 vært om lag 24 800 flere personer som ikke ville betalt skatt i det hele tatt på personlig hånd.

Regjeringen økte formuesskatten i 2022 og 2023, etter at det ble gitt store lettelser i formuesskatten under regjeringen Solberg i årene fra 2013 til 2021. Den viktigste forklaringen på at formuesskatteinntektene er høyere nå enn i 2013, er at formuene har økt og folk er blitt rikere.

Regjeringen har økt skattesatsen på utbytte. I 2024 beskattes dermed aksjeinntekt med en sats på 37,8 pst. Samlet marginalsatt på selskapsinntekt som deles ut som utbytte, er 51,5 pst. Spesielt for Norge er at vi har en aksjonærmodell med skjermingsfradrag, som gjør at ikke hele aksjeinntekten blir skattlagt. Den effektive beskatningen av aksjeinntekt er derfor vesentlig lavere enn 37,8 pst. Betydningen av skjermingsfradraget vil øke nå som rentene har økt fra et lavt nivå. Danmark, Frankrike og Storbritannia har til sammenligning om lag 50 pst. skatt når en tar med både selskapsskatt og utbytteskatt, men disse landene har ikke fradrag som skjermer normalavkastningen fra beskatning av utbytte og alle disse landene har dermed høyere effektiv eierbeskatning enn Norge.

Samlet skatt på selskapsinntekter kan ikke være vesentlig lavere enn marginalsatten på lønn, for å unngå såkalt inntektsskifting hvor reelle arbeidsinntekter tas ut som aksjeinntekt gjennom tilpasninger.

Spørsmålsstillerne er bekymret for investeringene i norsk næringsliv. Fastlandsbedriftenes investeringer var rekordhøye i fjor og mer enn 40 % høyere enn gjennomsnittet under Solberg-regjeringen. I løpende priser

var de på over 500 mrd. kroner. I volum var de 20 prosent høyere enn i 2019, og målt opp mot fastlands-BNP på det høyeste nivået siden 2008. Selv med de noe lavere investeringsanslagene fra SSB og FIN enn 2023 tallene vil investeringsnivået være vesentlig høyere enn Solberg-nivået. Bedriftsinvesteringene i Norge har økt mer enn i mange andre land. Av de landene vi har data for, er det kun i Sveri-

ge, Danmark og Island at veksten i bedriftsinvesteringene har vært høyere enn i norske fastlandsbedrifter etter pandemien og frem til 2022. Vi ligger med denne Regjeringen langt over USA, Storbritannia og de landene i eurosonen som vi har tall for. Selv om vi venter at investeringene skal litt ned, vil de både i år og neste år holde seg på et historisk og internasjonalt høyt nivå.

SPØRSMÅL NR. 1753

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 8. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at en rekke gründere nå oppgir at de ønsker å flytte fra Norge, eller velger å ikke etablere seg i Norge i det hele tatt som følge av regjeringens siste, i en serie av mange, forslag til skatteskjerpelser, og hvordan passer det inn i statsrådets arbeid med ny gründerpolitikk?

BEGRUNNELSE:

5. april 2024 kunne vi lese i Finansavisen at en rekke gründere og investorer nå roper varsko etter regjeringens høringsforslag til endringer i reglene om utflyttingsskatt for personer som eier aksjer og tilsvarende eiendeler. Forslaget må ses på som en direkte konsekvens av alle regjeringens skatteendringer frem til nå. Fra flere hold stilles det også spørsmål til hvorvidt forslaget er i tråd med EØS-reglene.

Forslaget til regjeringen går blant annet ut på at skatt på urealiserte verdier ved utflytting må betales innen 12 år, og skatten skal omfatte verdiendringer som har oppstått mens eieren har vært bosatt i Norge.

En rekke personer i norsk næringsliv gir tilbakemelding om at dette skaper store konsekvenser for dem, blant annet gjennom risiko for dobbeltbeskatning og skattlegging av verdier de kanskje ikke lenger har og at selskapene deres som ellers kunne vært videreført må realiseres.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping, og vi heier på verdiskapere både i små og store bedrifter, etablerte og nyoppstartede. Dette har vi også lagt vekt på ved utformingen av høringsforsla-

get. Jeg har et inntrykk av at noen av bekymringene som er kommet frem kan bygge på misforståelser av innholdet i forslaget, og at det er mindre grunn til bekymring enn det de umiddelbare reaksjonene skulle tilsi.

Forslagene til endringer i utflyttingsskatten som nå er på høring, innebærer ikke en ny skatt. Skatten blir fastsatt ved utflyttingen, akkurat som før. Forslaget er ment å sikre at den eksisterende skatten på gevinster opparbeidet i Norge faktisk blir betalt, og ikke utsatt på ubestemt tid. En utsettelse på ubestemt tid gir en betydelig risiko for at skattekravet forvitrer, og at det i praksis aldri blir betalt. Et sentralt element i forslaget er derfor å sette en betalingsfrist som utløper 12 år etter at aksjeeier har endret skattemessig bosted fra Norge til utlandet. Videre er det foreslått å begrense utflyttingsskatten til verdier som opparbeides mens eieren er skattemessig bosatt i Norge. Det betyr at vi ikke legger utflyttingsskatt på verdier opptjent før man blir bosatt i Norge, og at det ikke blir utflyttingsskatt på verdiøkninger som oppstår etter at skattyter blir bosatt i utlandet. Tilsvarende skal tap som oppstår etter utflytting fra Norge, ikke kunne fradras i Norge. Slike tap må eventuelt kreves fradratt i tilflyttingslandet. Endringene skal altså sørge for at verdier som blir opparbeidet av eiere mens de er skattemessig bosatt i Norge, også blir skattlagt i Norge, men heller ikke mer enn dette.

I debatten om forslaget har det vært uttrykt bekymring for at utflyttingsskatten vil begrense den mobiliteten som er nødvendig for å kunne utvikle og utvide gründervirksomheter til markeder utenfor Norge. Da er det viktig å være oppmerksom på at utflyttingsskatten bare er aktuell når eierne av aksjer i selskapet endrer sitt skattemessige bosted fra Norge til utlandet. Det er mulig for gründere og andre eiere å oppholde seg i utlandet over lengre perioder, for eksempel for å etablere nye filialer, uten at de skattemessig flytter ut fra Norge. Avhengig av

hvilket land aksjonæren flytter til, kan det ta mange år før personen eventuelt blir skattemessig utflyttet og det blir fastsatt norsk utflyttingsskatt. Man kan altså oppholde seg mye utenfor Norge uten at man mister skattemessig bosted her. I så fall blir det aldri aktuelt å fastsette utflyttingsskatt.

Videre, for eiere som flytter ut på en måte som gjør at skattemessig bosted faktisk skifter fra Norge til utlandet, vil utflyttingsskatten bortfalle i sin helhet hvis eieren innen 12 år blir skattemessig bosatt i Norge igjen med aksjene i behold. Dette ivaretar mobiliteten for alle som ønsker skattemessig utflytting innenfor en slik periode.

Motsatt vei er det heller ingen automatikk i at en kvalifisert person som rekrutteres fra utlandet blir skattemessig bosatt i Norge både etter norsk intern rett og etter skatteavtale, og dermed gjenstand for utflyttingsskatt dersom hen flytter ut igjen. I den grad slike personer fysisk skal jobbe i Norge, kan det ta lang tid før de blir skattemessig bosatt her både etter intern rett og etter skatteavtale. Og selv om de skulle ønske å etablere seg i Norge på en måte som gjør at de blir skattemessig bosatt her, vil en eventuell utflyttingsskatt som nevnt kun omfatte verdistigning i perioden de har vært skattemessig bosatt her. Dette er en lempning sammenlignet med utgangspunktet etter reglene som gjaldt før 20. mars.

Hvis noen velger å flytte ut for godt skattemessig, mener jeg det er riktig at de skal betale skatt på verdistigningen som har oppstått mens de var bosatt her. Det er viktig for både tilliten til skattesystemet, og for å kunne holde skattesatsene lave for alle som bor her. Samtidig kan betaling av utflyttingsskatten før realisasjon gi en likviditetsulempe. Det er bakgrunnen for at det er foreslått en romslig frist for betaling på 12 år etter at aksjonæren har endret skattemessig bosted til utlandet.

Regjeringens forslag bygger på en grundig gjennomgang og vurdering av EØS-retten, herunder EU-domstolens avgjørelser om utflyttingsskatt og betalingsplikt for skatt før realisasjon. Forslaget har likhetstrekk med de tyske reglene om utflyttingsskatt fra 2022, og jeg mener at det ligger innenfor det EØS-rettslige handlingsrommet.

Forslaget innebærer etter min oppfatning en balansert løsning. Den sikrer at personer som flytter ut på varig basis, faktisk betaler skatt av verdistigning de har hatt som bosatt i Norge. Samtidig er det relativt vide muligheter for langvarige opphold utenfor Norge, uten at det medfører plikt til betaling av utflyttingsskatt.

Jeg mener utenlandske investorer ikke har grunn til å bli bekymret av forslaget, fordi utflyttingsskattereglene kun gjelder for eiere som har vært skattemessig bosatt i Norge. Utflyttingsskattereglene påvirker i utgangspunktet ikke skattleggingen av investeringer i oppstartsselskaper. Det er først hvis en aksjonær som er skattemessig bosatt i Norge, velger å skattemessig flytte fra Norge og har netto gevinst på over 500 000 kroner, at det blir aktuelt med utflyttingsskatt. Utflyttingsskatten fastsettes da for den ak-

tuelle aksjonæren. Det er fullt mulig å investere i norske bedrifter uten å være skattemessig bosatt her.

Norge har et velfungerende og godt regulert kapitalmarked, noe som blant annet er påpekt av flere offentlige utvalg. For oppstartsbedrifter som trenger finansiering, er dette viktig. Jeg forventer ikke at de foreslåtte endringene i utflyttingsskatten vil påvirke investeringer, så lenge kapitalmarkedene er velfungerende.

I tillegg ligger forholdene godt til rette i Norge for entreprenørskap og utvikling av nye og forbedrede produkter og prosesser. European Innovation Scoreboard 2023 rangerer det norske innovasjonssystemet som nummer 8 blant de 37 EØS-landene. Danmark, Sverige og Finland ligger på henholdsvis 2., 3. og 4. plass. I EUs omtale av Norge trekkes det frem at resultatene over tid har forbedret seg mye i forhold til EU-landene.

Samtidig er investorer opptatt av risiko. Dette gjelder også for utenlandske investorer. Jeg tror derfor alle parter vil være tjent med at de foreslåtte endringene blir fremstilt og debattert på en nøktern måte. På denne måten kan vi ha en konstruktiv debatt, uten å skremme bort potensielle investorer basert på misforståelser om hva reglene faktisk innebærer.

Avslutningsvis vil jeg minne om at de foreslåtte endringene nå er på høring. Målet er som nevnt at reglene skal være balanserte, og formålet med høringen er å få innspill for å sikre at vi oppnår det. Alle innspill vil bli vurdert grundig før et forslag fremmes for Stortinget til høsten.

SPØRSMÅL NR. 1754**Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 19. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Regjeringen legger i sitt forslag til NTP opp til mindre og stadig minkende elbilrabatt ved bomstasjonene i årene fremover. Samtidig sier regjeringen ikke noe om de vil gå inn for økte bompenger for fossilbiler, et av de viktigste virkemidlene for å få ned klimagassutslippene.

Vil statsråden avklare om regjeringen også støtter økte bompenger for fossilbiler i årene fremover?

BEGRUNNELSE:

Bompenger er et viktig virkemiddel for å klare nullvekstmålet for byene, og for å sikre en overgang til nullutslippsbiler ved bruk av differensierte takster mellom el- og fossilbiler. I flere fylker signaliserer nå Arbeiderpartiet at de ønsker å fryse bompengene for fossilbiler, samtidig som Arbeiderpartiets forslag til NTP nasjonalt signaliserer potensielt mindre forskjell i bompengebetaling mellom el- og fossilbiler. Dette kan undergrave målet om overgang til elbiler og bidra til at vi ikke når utslippsmålene våre for 2030 og 2050.

Svar:

Norge har ambisiøse mål og forpliktelser på klimaområdet. Innfasingen av elektriske kjøretøy er den viktigste faktoren for å redusere klimagassutslippene fra veitransport, og statistikken for nybilsalget viser at vi er på god vei særlig for personbiler. Veksten er et resultat av teknologisk utvikling og en målrettet nasjonal politikk.

Nullvekstmålet for persontransport med bil er førende for samarbeidet mellom statlige og lokale myndigheter i de største byområdene gjennom byvestavtalene. Målet innebærer at trafikkveksten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange, og ikke med personbil som fører til kø, støy, svevestøv og dårlig fremkommelighet for kollektivtransporten. Bompenger er et sentralt virkemiddel for å nå nullvekstmålet og for utvikling av byområdene gjennom å regulere trafikken, fase inn miljøvennlige kjøretøy og finansiere investeringer i kollektiv- og veiltak samt drift av kollektivtransport.

Frem til nå har vi nådd nullvekstmålet i byene. Samtidig har vi sett at biltrafikken har vokst etter at samfunnet åpnet etter pandemien. Framskrivinger som transportvirksomhetene utarbeidet til Nasjonal transportplan 2025-2036, viser at det kan bli en stor trafikkvekst på mellom 14 og 20 prosent i de største byene. Da er det forutsatt at gjeldende politikk videreføres.

Hovedforklaringen er at SSBs befolkningsframskrivinger viser stor vekst i og rundt byene. Dette har vi sett over tid. En annen viktig forklaring er at kjøring med privatbil blir billigere for stadig flere når elbiler fases inn fordi de har lave brukskostnader. I framskrivingene er det lagt til grunn at det kun er elbiler som selges fra 2025.

Framskrivingene gir ikke nødvendigvis et representativt bilde av hvordan utviklingen faktisk vil bli. Det kommer til å skje mye i byene framover som framskrivingene ikke tar høyde for. Det er likevel verdt å merke seg at trafikkveksten kan bli stor, og at nullvekstmålet sannsynligvis vil komme under press. Vi må følge måloppnåelsen tett framover, og det vil være behov for en forsterket virkemiddelbruk. Det blir også enda viktigere fremover å se virkemidlene i sammenheng, og bruke kostnadseffektive tiltak.

For å lykkes med å nå nullvekstmålet, er det helt avgjørende å gjøre kollektivtransport, sykling og gange mer attraktivt enn privatbilen. Restriktive virkemidler som bompengetakster og parkeringspolitikk er eksempel på virkemidler for å bremse veksten i bilbruken. Disse virkemidlene ligger innenfor lokale myndigheters ansvarsområde. Dette må også ses i sammenheng med arealbruk, utvikling av kollektivtilbudet og tilrettelegging for sykling og gange.

Det er i dag store forskjeller mellom de ulike bompengefinansierte bypakkene. Lokale myndigheter har ansvaret for å vurdere om bompengeinnkrevingen er innrettet på en hensiktsmessig måte for å nå nullvekstmålet. Det er et uutnyttet handlingsrom til å differensiere takstene mer enn det gjøres i dag. Det gjelder både for takstene for elbiler og fossile biler. Transportvirksomhetenes beregninger viser at økte elbiltakster er et sterkt virkemiddel som vil kunne bidra til å nå nullvekstmålet. I dag kan bompengetaksten for lette nullutslippsbiler settes til maksimalt 70 prosent av ordinær takst. Dette handlingsrommet er ikke fullt utnyttet i alle byene.

I forslaget til ny Nasjonal transportplan åpner regjeringen opp for at det på sikt vil kunne være aktuelt å øke taksten for lette elbiler ut over dagens tak på 70 prosent av ordinær takst. Det er ikke aktuelt for regjeringen å åpne for dette i denne stortingsperioden, men det vil kunne bli aktuelt på sikt. Som i dag, vil eventuelle økninger i bomtakstene for både elbiler og fossile kjøretøy måtte bygge på lokalpolitiske initiativ og vedtak.

Regjeringen vil legge til rette for at det fases inn tunge nullutslippskjøretøy på bekostning av fossile kjøretøy. Dagens praksis med fritak for bompengebetalt

ing for disse kjøretøyene vil derfor bli videreført, selv om Stortinget tidligere har åpnet for at det kan tas en takst på inntil 50 prosent for denne kjøretøygruppen. Regjeringen legger med andre ord ikke opp til bompengebetaling for tunge nullutslippskjøretøy i tiden frem til 2030. Dette gir en forutsigbarhet jeg vet at er viktig for næringslivet. Regjeringen vil også vurdere å gi store nullutslippskjøretøy redusert ferjetakst. Store nullutslippskjøretøy betaler i dag 50 pst. av taksten for ordinære kjøretøy på ferje.

Innfasing av elbiler på bekostning av fossile biler er som nevnt avgjørende for å redusere utslippene fra trans-

portsektoren. Samtidig har elbiler lave brukskostnader i dag, og det er derfor mange som velger dette som transportmiddel framfor kollektivtransport, sykling og gange. Det kan gi mer kø, støy og dårlig luftkvalitet i byene. For å lykkes med å nå nullvekstmålet, må kollektivtransport, sykling og gange gjøres mer attraktivt enn privatbilen. Virkemiddelbruken vil måtte forsterkes for å nå nullvekstmålet fremover, og regjeringen vil derfor legge til rette for at lokale myndigheter har treffsikre virkemidler som kan brukes i arbeidet med å få enda flere til å velge å gå, sykle og ta kollektivtransport.

SPØRSMÅL NR. 1755

Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 19. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor det krever en mye mer omfattende og grundig prosess å fastsette et mål for redusert strømbruk i bygg sammenlignet å fastsette mål for havvind og solkraft?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har fastsatt et mål om å tildele arealer 30 GW havvind i Norge innen 2040. Dette målet er fastsatt uten en grundig vurdering av miljøkonsekvenser, hva det vil kreve av investeringer i nytt strømmnett og hvor store subsidier dette vil kreve fra myndighetene.

Stortinget og regjeringen har også fastsatt et mål om 8 TWh solkraft innen 2030. Dette målet ble fastsatt uten en grundig utredning av konsekvenser av et slikt mål fra NVE.

Når det gjelder mål om redusert strømbruk i bygg har regjeringen hatt en ekstra runde i NVE med en utredning av målet om 10 TWh redusert strømbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. NVE har kommet tilbake til Energidepartementet med en klar og tydelig anbefaling til hvordan målet skal defineres og følges opp. NVEs skriver også at målet er ambisiøst, men mulig å oppnå.

Spørsmålet er hvorfor Energidepartementet selv etter en grundig utredning fra NVE ikke kan fastsette et mål for redusert energibruk i bygg, på tilsvarende måte som vi har mål for havvind og solkraft.

Svar:

Energidepartementet har innhentet et underlag fra NVE for å belyse konsekvensene av et mål om å redusere strømforbruket med 10 TWh i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015. Et strømmål vil kunne svare bedre på de utfordringene som forventes i kraftsystemet fremover. Regjeringen har tidligere rapportert til Stortinget på et mål om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg. Med andre ord finnes det allerede et mål på energieffektivisering i bygg. Regjeringen ser nå nærmere på å endre målet fra energibruk til strømbruk, og å gå fra å se på den eksisterende bygningsmassen i 2015 til hele bygningsmassen i 2030. Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 1558 tar regjeringen sikte på å ta stilling til et mål før sommeren, og vil orientere Stortinget om arbeidet på egnet måte.

Som jeg også skrev i mitt svar til spørsmål nr. 1558 står energieffektivisering høyt på regjeringens agenda og innsatsen venter ikke på prosessen om målavklaringen. I høst la vi frem en handlingsplan for energieffektivisering som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i årene som kommer. Handlingsplanen inneholder en rekke tiltak rettet mot bygg. I statsbudsjettet for 2024 er Enovas arbeid med energieffektivisering og utbygging av solenergi styrket med 880 millioner kroner. Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg er videreført og styrket til 300 millioner kroner. Det er også satt i gang en gjennomgang av byggt teknisk forskrift (TEK) og byggesaksforskriften for å utrede mulige endringer som kan legge til rette

for energieffektivitet, energifleksibilitet og lokal energiproduksjon i nye og eksisterende bygg.

SPØRSMÅL NR. 1756

Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 26. april 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre andelen norske sjøfolk blir høyest mulig på NIS-skip og sikre både flere arbeidsplasser i et sterkt voksende marked, samt legge til rett for opplæringstillinger og fortsatt rekruttering?

BEGRUNNELSE:

Maritim næring har en sentral posisjon i norsk næringsliv, og bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser i hele landet. I dag utgjør norske sjøfolk likevel mindre enn ti prosent av det totale antallet sjøfolk på NIS-skip, og utviklingen de senere årene viser stadig nedgang. Dette skyldes blant annet at den norske lønnsmodellen for sjøfolk i et konkurranseutsatt internasjonalt marked.

Den norske maritime næringens konkurransefortrinn er bygget på lange maritime tradisjoner, en aktiv maritim politikk og høy omstillingsevne. Norske bedrifter og arbeidstakere forvalter teknologi og spisskompetanse som gir oss internasjonale konkurransefortrinn i en rekke segmenter. Dette har gjort den norske flåten verdensledende, også på områder hvor vi ennå ikke har et hjemmemarked.

Utviklingen i havvind er et tydelig eksempel på dette, noe som vises av norske rederiers satsing på havvindskip. Nye fartøysdesign, forskning og satsing mot nullutslippsteknologi, fokus på lavere drivstoff-forbruk allerede i designfasen, samt et tydelig fokus på utvikling av mest mulig effektive fartøy legger grunnlag for mange nye arbeidsplasser. Dette gjelder også for mannskapet som skal være ombord og drifte og operere disse høyteknologiske nyvinningene av fartøy.

Med dagens rammebetingelser er utsiktene for de norske sjøfolkene som ønsker å bli med i denne omstillingen heller dårlige, gitt dagens nettolønnsordning. Operasjonsområdene ligger utenfor norsk sokkel, og den spisskompetansen norske sjøfolk allerede har opparbeidet seg i driften og utviklingen av denne type fartøy, går tapende ut i kampen mot kostnadsnivået for å kunne vinne langtidskontrakter i internasjonal konkurranse.

Svar:

I Hurdalplattformen fremgår det at den maritime politikken må sikre gode vilkår for norske sjøfolk og at det legges til rette for aktivitet i hele verdikjeden.

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er et viktig virkemiddel for å bevare norsk maritim kompetanse og å sørge for rekruttering av norske sjøfolk på NOR- og NIS-registrerte skip. For å omfattes av tilskuddsordningen stilles det blant annet krav til rederiene om opplæringstillinger på skipene. Videre er mottakerne forpliktet til å innbetale et fastsatt beløp per måned til Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse som arbeider for kompetansehevings- og rekrutteringstiltak for norske sjøfolk. Det er høy aktivitet i maritim næring, og regjeringen har prioritert å skjerme og videreføre ordningen i årets budsjett. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at antallet norske sjøfolk i NIS-registeret har ligget på ca. 2 300 sjøfolk de siste årene.

Næringen rekrutterer og er avhengig av kompetanse fra en rekke fagområder og fra ulike utdanningsnivå. Tilgang på høykompetent arbeidskraft er derfor et viktig rammevilkår og et konkurransefortrinn for norsk maritim næring. Samtidig regnes tilgangen på kompetanse som en av de største barrierene mot videre vekst. Kompetansebehovet forventes å øke ytterligere i takt med grønn omstilling og teknologiutvikling.

Økt likestilling i maritim næring er et svært viktig tiltak for å sikre tilgangen på sjøfolk. Det er viktig å rekruttere fra hele arbeidsstyrken, både kvinner og menn. I fjor lanserte derfor regjeringen en likestillingsstrategi for maritim næring, hvor rekruttering og rollemodeller er et av innsatsområdene. Som oppfølging av strategien har regjeringen tatt initiativ til en samarbeidserklæring med maritim næring for å jobbe for økt likestilling i næringen og dokumentere utviklingen over tid. Regjeringen har også initiert dialog med maritime utdanningsinstitusjoner som videregående skoler, fagskoler, høyskoler og universiteter om hvordan man kan øke rekrutteringen fra alle kjønn.

SPØRSMÅL NR. 1757**Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 22. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at vi har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse rundt injeksjonsprosjekter og kapasitetsutnyttelse av CO₂ i injeksjonsbrønner på norsk sokkel, og om det i dag finnes forskningsprogrammer for et slikt arbeid?

BEGRUNNELSE:

Det foregår for tiden et kappløp mellom flere selskaper og nasjoner om å tilby lagring av CO₂ på den sikreste og mest kostnadseffektive måte. Som kjent har Norge og norske myndigheter satset betydelige midler for kunnskapsinnhenting på denne teknologien. Jeg registrerer en bekymring i CCS miljøet om usikkerhet rundt oppskalering til stor-skala industriprosjekt og om vi besitter nok kunnskap om utnyttelse av tilgjengelig kapasitet.

Som kjent vil lekkasjer fra slike brønner føre til både forsinkelser og kostnadsøkninger, men også skade både omdømme til teknologi og norsk CCS aktivitet. Å sikre kunnskap som reduserer risiko for lekkasjer og bedre utnyttelse av kapasitet kan bli avgjørende for en kostnadseffektiv teknologi i Norge.

Svar:

Norge har mer enn 27 års erfaring med injeksjon av CO₂ på norsk sokkel. Vi har lagret CO₂ på Sleipnerfeltet siden 1996 og på Snøhvit siden 2008. Områdene følges tett av

overvåkingsprogrammer og reservoarsimuleringer, som også nye prosjekter kan dra nytte av. Sokkeldirektoratet har kartlagt områder som egner seg til langvarig og sikker lagring av CO₂ og viser at det er teoretisk lagringskapasitet på norsk sokkel til 80 milliarder tonn CO₂. CO₂-lagring er regulert i forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen, og forskrift om begrenning av forurensning kap. 7A.

Regjeringen støtter flere tiltak for å utvikle kunnskap og kompetanse på CO₂-håndtering i Norge og internasjonalt. Uten å satse på forskning og utvikling, vil vi ikke nå våre ambisiøse klima- og energimål. Nylig til-delte vi forskningssenteret FME GigaCCS 180 mill. kroner over en periode på åtte år. Senteret skal bidra til nyttig kompetansebygging som industrielle aktører vil ha behov for når CO₂-håndtering skal bygges i industriell skala. GigaCCS er en fornyelse av FME NCCS som avslutter sin virksomhet i år. CLIMIT er Norges nasjonale program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologier for fangst, transport og lagring av CO₂. Programmet administreres av Gassnova og Forskningsrådet og har et budsjett på 150 mill. kroner i 2024. CLIMIT gir blant annet støtte til utvikling av kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger for langtidslagring av CO₂ i form av injeksjon og deponering. CLIMIT-programmet og forskningssentrene på CCS har bidratt til at norske forskere er verdensledende på flere områder innen fangst og lagring av CO₂.

SPØRSMÅL NR. 1758**Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 22. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan følger statsråden opp Avinor sin anbefaling om å utvide mulighetsrommet med alternative løsninger som alene, eller som del av en helhet, kan bli permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området?

BEGRUNNELSE:

Gjennom nedleggingen av Fornebu og etableringen av Gardermoen mistet småflymiljøet begge de to flyplassene som tilholdssted. I forbindelse med utbyggingen av Gardermoen som hovedflyplass, ble det forutsatt at det

skulle etableres en småflyplass i Oslo-området, jf. St.prp. nr. 90 (1991–1992).

I juni 2021 vedtok Stortinget at regjeringen skal legge frem en sak for Stortinget med en plan for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området, og at inntil en slik plan foreligger og er realisert, må regjeringen medvirke til at dagens småflyaktivitet kan fortsette ved Kjeller flyplass, jf. Innst. 543 S (2020–2021).

I desember 2021 fikk Avinor i oppdrag å utrede hvorvidt Rygge flyplass alene, eller i kombinasjon med Rakkestad og Jarlsberg kan gi en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området. En av anbefalingene i rapporten var å utvide mulighetsrommet med alternative løsninger som alene, eller som del av en helhet, kan bli permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området.

Småflymiljøet oppgir selv at Kjeller flyplass er det foretrukne alternativet, men peker også på Eggemoen og Gardermoen som aktuelle alternativer. Ingen av disse tre flyplassene ble i 2021 utredet som en mulig del av en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området. Heller ikke alternativet med etablering av en mulig ny småflyplass inngikk ikke i oppdraget til Avinor.

Svar:

Jeg vil først og fremst vise til at jeg foreløpig har svart ut anmodningsvedtaket om permanent løsning for små-

flytrafikken i Oslo-området på følgende måte i Prop. 1 S (2023–2024):

«Dokumentet som ligger til grunn for vedtaket er representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Bengt Fasteraune og Ole André Myhrvold om en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området og luftfartøyvernssenter på Kjeller, jf. Dokument 8:241 S (2020–2021), Innst. 543 S (2020–2021).

I Prop. 1 S (2022–2023) opplyste Samferdselsdepartementet at det tok sikte på en avklaring i rimelig tid før Kjeller etter planen skal stenge, og at departementet avventet kommunens og Riksantikvarens vedtak om henholdsvis etterbruk og vern av flyplassområdet på Kjeller. Ved behandlingen av anmodningsvedtakene tok kontroll- og konstitusjonskomiteen regjeringens oppfølging eller planer om oppfølging til etterretning, jf. Innst. 186 S (2022–2023).

Våren 2023 besluttet kommunestyret i Lillestrøm å be kommuneadministrasjonen om ytterligere utredning av beslutningsgrunnlaget i saken, herunder økonomi og sikkerhetskrav knyttet til en kombinasjonsløsning med fremtidig byutvikling og levende luftfartøyvernssenter. Departementet vil komme tilbake til saken på egnet måte.»

Lillestrøm kommune har opplyst at saken om fremtidig samfunnsutvikling på Kjeller flyplassområde forventes behandlet i kommunestyret i løpet av høsten 2024. Jeg vil, når vi har mottatt ny informasjon om kommunens vurderinger mv, komme tilbake til den videre oppfølgingen av saken.

SPØRSMÅL NR. 1759

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 23. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Det bes om en oversikt over hvor mange søkere som har sendt inn søknad om midler fra heltidspotten i 2023 og 2024.

Hvilke forsøk har fått innvilget søknaden sin og hvor mye har hvert av søkerne fått innvilget?

Svar:

Heltidspotten skal bidra til gjennomføring av forsøksprosjekter for redusert bruk av deltid og økt bruk av heltid. Midlene skal legges til rette for at virksomheter kan innføre og prøve ut alternativ organisering med det formål å redusere omfanget av deltid og økt bruk av heltid.

Satsingen går over tre år for perioden 2023–2025. Arbeids- og velferdsdirektoratet administrerer ordningen.

Det ble opprettet en partssammensatt rådgivende gruppe bestående av Arbeids- og velferdsdirektoratet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, NHO, KS, Virke, Spekter, LO, YS, Unio og Akademikerne. Denne gruppen var med å utforme regelverk og utlysning, før midlene ble utlyst med søknadsfrist 13. oktober 2023.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at det ved fristens utløp var mottatt 44 søknader. Utvelgelsen av hvem som skulle få tildelt midler ble gjort av Arbeids- og velferdsdirektoratet i samarbeid med den partssammensatte gruppen. I alt 17 prosjekter fikk tildelt midler i desember 2023.

Midler bevilget i 2024 er planlagt utlyst i juni 2024. Tildelingen i 2023 fordeler seg på følgende søkere/ prosjekter:

Søker	Tildelt kroner
Asker kommune (Helse og omsorg)	1 500 000
Conluo Facility AS (Renhold)	240 567
Diakonhjemmet omsorg	500 000
Helse Fonna	860 000
Helse Møre og Romsdal	1 872 396
Horten kommune legetjenester	700 000
Krisesenter Vest IKS	740 000
Lovisenberg Omsorg	280 000
Midt Telemark kommune (Oppvekst)	784 200
Nome kommune, helse og omsorg	1 258 500
Signo Vivo (Tjenester til hørselshemmede)	210 000
Sola Kommune (Helse og omsorg, SFO)	607 000
Sullestad Support AS (Renhold)	625 000
Time kommune (Helse og velferd)	620 000
Vestvågøy kommune (Helse og mestring)	800 000
Ørland Kommune (Helse og omsorg)	600 000
Østlandske rengjøring AS	240 567

SPØRSMÅL NR. 1760

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Jeg vil derfor utfordre statsråden på om politiet i Grenland vil få tildelt mer ressurser for å hindre kutt i det viktige forebyggende arbeidet, jeg ber derfor om en oversikt over antall ansatte i politiet i Telemark fordelt på de forskjellige polititjenestestedene de siste fem årene?

BEGRUNNELSE:

Ungdomsran i Grenland er mer enn tidoblet de fire siste årene. Dette i tillegg til at politiet også ser at kriminaliteten blant ungdom øker. Dette er svært alarmerende, og en utvikling som det må tas tak i umiddelbart og trenden må snus. Samtidig med denne utviklingen får Politiet i blant annet Grenland kutt, som rammer tjenestene hardt. Det kuttes blant annet i det forebyggende arbeidet i Grenland ved at 2 av 6 ansatte som jobber operativt med forebyg-

gende er overført til andre tjenester i politiet. Da blir dette kuttet meningsløst og det står i sterk kontrast til statsråden og regjeringspartiens løfter om mer penger til politiet for å sikre bemanningen. Med de resultatene politiet i Telemark står i så er det langt mellom realitetene ute i Politidistriktene, og festtalene fra statsråd og regjeringsspartiene. Det er interessant å vite hvor de såkalt friske pengene regjeringen lovet er blitt av.

Svar:

Tabellen under fra Politidirektoratet viser utviklingen i antall årsverk i politiet de siste fem årene på tjenestestedene som ligger i Telemark.

Tjenestested	2018-12	2019-12	2020-12	2021-12	2022-12	2023-12
Kragerø politistasjon	24	25	24	24	23	22
Bamble politistasjon	10	9	8	7	8	4
Kviteseid politistasjon	4	2	1	1	1	0
Nissedal politistasjon	3	2	2	2	2	2
Grenland politistasjon	241	231	244	236	278	266
Notodden politistasjon	31	27	26	27	32	32
Midt-Telemark politistasjon	21	22	24	24	25	23
Seljord politistasjon	6	5	5	4	2	2
Drangedal politistasjon	1	0	1	1	1	0
Rjukan politistasjon	12	12	12	13	12	10
Vinje politistasjon	16	17	18	18	19	20
Totalt	369	352	365	357	403	381

Utviklingen i antall årsverk i politiet i Telemark har således totalt sett vært positiv siden 2021.

Jeg viser dessuten til mine tidligere svar, blant annet på spørsmål nr. 1578 og nr. 1699, hvor det fremkommer at regjeringen har varslet at den vil foreslå for Stortinget en varig økning på 635 mill. kroner i forbindelse med

revidert nasjonalbudsjett 2024. Dette for at politiet skal kunne opprettholde politibemanningen slik den var ved inngangen til 2024. Det er viktig for regjeringen å sørge for at politiet i hele landet har gode rammevilkår.

Politimesteren fordeler ressursene i eget politidistrikt, for å sikre oppgaveløsningen i hele distriktet.

SPØRSMÅL NR. 1761

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 23. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan skal statsråden følge opp anbefalingene Nav har fått etter at Oslo Economics og Frischsenteret kartla hvordan Nav følger opp personer som mottar sosialhjelp?

BEGRUNNELSE:

Oslo Economics og Frischsenteret har gjennomført en kartlegging av NAVs tjenestetilbud til sosialhjelpsmottakere. De har undersøkt blant annet kartlagt bruken av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Svar:

Alle som kan jobbe skal få mulighet til det. Denne regjeringen legger arbeidslinja til grunn i arbeids- og velferdspolitikken.

Kommunene fikk i 2017 en plikt til å stille vilkår om aktivitet overfor mottakere av økonomisk stønad som er under 30 år. Formålet med vilkår om aktivitet er å styrke den enkeltes muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller å bli selvforsørget på annen måte enn ved økonomisk stønad.

En evaluering av lovendringen viste stor variasjon i hvordan NAV-kontorene arbeider med denne oppgaven. Forskerne konkluderte med at aktivitetsplikten bidrar til bedre oppfølging av brukergruppen, men også at det er en generell og betydelig mangel at få NAV-kontor evner å gi meningsfull og velegnet aktivitet til hele bredden av brukergruppen.

Jeg er opptatt av at aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år skal ha et innhold som bidrar til at den enkelte kommer i arbeid og blir selvforsørget.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ba som ledd i oppfølgingen av evalueringen av aktivitetsplikten

Arbeids- og velferdsdirektoratet ta initiativ til en kartlegging av tiltak og tjenester til sosialhjelpsmottakere. Oslo Economics har i samarbeid med Frischsenteret gjennomført kartleggingen.

Kartleggingen er basert på en spørreundersøkelse sendt til 25 prosent av NAV-kontorene i norske kommuner, en casestudie blant åtte kommuner/bydeler, intervjuer med brukere og brukerrepresentanter samt supplerende statistikk og dokumentasjon. Den viser eksempler på kommuner med gode og brede oppfølgings- og aktivitetstilbud til denne gruppen, men også at mange kommuner har lite hensiktsmessige eller ingen kommunale aktivitetstilbud til sosialhjelpsmottakere. Det gis avslutningsvis i rapporten flere anbefalinger til videre oppfølging.

NAV-kontoret er et partnerskap mellom stat og kommune. Dette innebærer at stat og kommune har felles ansvar for driften av NAV-kontoret, og skal sikre et samordnet og godt tilgjengelig tjenestetilbud for kommunens innbyggere.

Kommunene har ansvar for å tilby sosiale tjenester, herunder økonomisk stønad, etter sosialtjenesteloven i NAV-kontoret. Formålet med loven er blant annet å fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, og bidra til å forebygge sosiale problemer.

Kommunens plikt til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år innebærer at det må kunne tilbys lavterskel aktivitetstiltak for personer som har arbeid som et langsiktig, men usikkert mål, og arbeidsrettede aktiviteter for personer som har arbeidsevne, men som har behov for å vedlikeholde sin kompetanse i påvente av et egnet arbeidstilbud. Mellom disse ytterpunktene vil det være behov for ulike grader av tilrettelagte og kompetanse-hevende eller kvalifiserende aktivitetstiltak.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i rollen som fagdirektorat for de kommunale sosiale tjenestene legge til rette for at kommunene kan ivareta sitt ansvar på en god måte. Direktoratet er derfor i tildelingsbrevet for 2024 gitt i oppdrag å vurdere og foreslå hvordan man kan arbeide videre med å styrke kvaliteten i arbeidet med aktivitetssplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Dette med utgangspunkt i den foreliggende kartleggingen av tjenester og tiltak til sosialhjelpsmottakere gjennomført av Oslo Economics og Frischsenteret.

Jeg vil understreke viktigheten av dette arbeidet, og vil når tilbakemeldingen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet foreligger ta initiativ til en dialog med kunnesektoren om videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1762

Innlevert 12. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 23. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Den danske regjeringa endrar reglane for godkjenning av eksport av F-35-delar til USA ved å vurdere kvar forsending opp mot risikoen for brot på krigens folkerett.

Vil utanriksministeren ta same grep og vurdere risikoen for at F-35-delane som eksporterast til USA seinare blir brukt i krigsbrotsverk av Israel?

Svar:

Regjeringen tillater ikke eksport av våpen eller ammunisjon fra Norge til Israel. Det samme gjelder flerbruksvarer til militær bruk i Israel.

Norsk eksportkontroll er streng og i samsvar med våre internasjonale forpliktelser. Norge følger FN's våpenhandelsavtale.

Utenriksdepartementet avslår søknader om eksport hvis det foreligger kunnskap om at det militære utstyret vil kunne bli brukt til å begå folkemord, forbrytelser mot menneskeheten eller krigsforbrytelser.

Jeg har merket meg at danske myndigheter overfor Folketinget blant annet har uttalt at ved eksport av deler/komponenter fra Danmark til USA, er det USA som vurderes som mottaker. Som regel er det ikke kjent om eller hvilke F-35-partner- og brukerland det ferdige produktet med delkomponenter eventuelt selges til. En senere ev. eksport skjer etter amerikanske eksportkontrollregler. På denne bakgrunn er det mitt inntrykk at Danmarks praksis ikke skiller seg nevneverdig fra Norges håndtering av eks-

port av deler/komponenter uten en selvstendig funksjon og hvor det ferdige produktet ikke framstår som norsk.

SPØRSMÅL NR. 1763

Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 2. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når tenker statsråden at nytt politihus i Bergen skal være på plass?

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende har i det siste hatt noen saker om utfordringer om å få på plass det nye politihuset. Usikkerheten er skapt at «departementet gir ikke aksept for en økt årlig kostnadsramme» som det står i et brev fra departementet.

Om man skal endre strategi om leie eller eie kan dette medføre forsinkelser. Det er derfor naturlig å utfordre statsråden på når og hvordan hun ser for seg at Bergen får nytt politihus.

Svar:

Det er behov for et nytt politihus i Bergen. Dagens bygningsmasse er nedslitt og lite egnet for politiets virksomhet. Jeg er samtidig opptatt av at budsjettene til politiet skal disponeres slik at vi får mest mulig politikraft for pengene. Det gjelder også løsninger for bygg og lokaler.

Justis- og beredskapsdepartementet godkjente i desember 2022 en økning i øvre årlig kostnadsramme for nytt politihus i Bergen, utover det som opprinnelig lå til grunn.

POD har nylig rettet en henvendelse til departementet om det kan være akseptabelt å øke kostnadsrammen til reelt sett nær en dobling av utgifter per kvadratmeter, sammenlignet med det som ble lagt til grunn da det ble gitt aksept for å leie lokaler i markedet. En slik henvendelse fordrer oppfølging fra departementets side, herunder behov for å klarlegge faktum.

Justis- og beredskapsdepartementet fastsetter ramme for prosjektet, men har ikke stanset det. Vi har nå tett dialog med POD om videre prosess.

Jeg er opptatt av at denne saken skal ha god fremdrift. Mitt utgangspunkt er at vi skal realisere et nytt politihus så raskt det lar seg gjøre, og innenfor en akseptabel økonomisk ramme. Dette må baseres på en vurdering av hvilken løsning som vil være mest gunstig for staten på lang sikt. Alle etater og politidistrikt er selvsagt forpliktet til å følge instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

SPØRSMÅL NR. 1764

Innlevert 14. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 26. april 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden liste opp antal stillinger og lederstillinger i Fiskeridirektoratet i byene Bergen, Tromsø og Bodø samt utviklingen over tid?

GRUNNGJEVING:

Det blir hevda at Fiskeridirektoratet lyser ut stillinger til de nordligste byene på bekostning av hovedkontoret i Bergen. Regjeringen ser ut til å heie på ein slik forflytting

da de ikke har tatt innover seg Stortinget sitt vedtak om at retningslinjene for plassering av statlige arbeidsplasser må endres.

Svar:

Fiskeridirektoratet ble etablert i 1900 etter en lang lokaliseringsdebatt i Stortinget, og har i over hundre år ligget i Bergen. Regjeringens retningslinjer for lokalisering

av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon rokker ikke ved dette. Fiskeridirektoratet gjør en viktig jobb for fiskeri- og havbruksnæringen, og det er viktig at direktoratet er til stede og synlig langs hele kysten. Men hovedsetet ligger fast i Bergen.

Tabellen nedenfor viser antall stillinger og lederstillinger i Fiskeridirektoratet i byene Bergen, Tromsø og Bodø på tidspunktet for omorganiseringen og i dag (tall fra 1. april).

	Antall stillinger		Antall lederstillinger	
	01.11.2022	01.04.2024	01.11.2022	01.04.2024
Bergen	242	252	23	24
Tromsø	50	57	5	4
Bodø	17	20	3	4

Tallene er basert på antall ansatte som er registrert på hoved-, leder- eller lærlingelønn i Fiskeridirektoratets personalsystem.

Den økte bemanningen i Bergen i perioden har sammenheng med at Fiskeridirektoratet har erstattet innleide IT-medarbeidere med faste stillinger. I 2023 ble åtte IT-årsverk konvertert fra innleie til faste stillinger i Bergen, der IT-avdelingen er lokalisert.

Antallet lederstillinger i de tre byene er om lag som før omorganiseringen. Jeg vil samtidig gjøre oppmerksom på at det totale antallet lederstillinger i Fiskeridirektoratet er redusert fra 41 til 33 i samme periode. Bakgrunnen for

reduksjonen er at de fem tidligere regionkontorene med sin lederstruktur er lagt ned. I den nye organisasjonen er regionenes oppgaver lagt til to divisjoner med landsdekkende funksjoner med divisjonsledelse i Tromsø og Bodø. Det er i tillegg ansatt en seksjonsleder i Ålesund.

Fiskeridirektoratet må alltid gjøre gode avveininger mellom lokaliseringspolitiske og faglige hensyn. De skal ha sterk tilstedeværelse langs hele kysten, med hovedkontor og tyngdepunkt i Bergen.

SPØRSMÅL NR. 1765

Innlevert 15. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 17. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan kan en vindkraftinstallasjon som blir stående i 30 år omtales som et testanlegg, og deler statsråden bekymringen over støykonsekvensene det såkalte testanlegget vil innebære for lokalbefolkningen i Gulen?

BEGRUNNELSE:

Med knapt flertall bestemte kommunestyret i Gulen å gi Georgine Wind tillatelse til å bygge og drive en vindturbin på 275 meter i Sløvåg.

Turbinen, som altså nærmer seg størrelsen til Eiffeltårnet, vil bli en av verdens største. I konsesjonsøknaden søker tiltakshaveren om såkalt test og påfølgende drift. I praksis skal den stå i 30 år.

Spørteren reagerer på bruken av begrepet test. Dersom en av verdens største turbiner skal få rasere et lokalsamfunn i 30 år, dreier det seg ikke om en testperiode, men om en permanent ødeleggelse. Hvordan anlegget omtales, kan også ha konsekvenser for hvordan saken behandles politisk.

Lokalsamfunnet frykter støyproblemer, slik vi har sett i Tysvær kommune, med en turbin som plasseres tett på befolkningen.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok i desember 2023 en søknad fra Georgine Wind AS om konsesjon for «bygging, testing og drift av en havvindturbin»

innenfor Sløvåg industriområde i Gulen kommune, med varighet på 30 år. Det fremgår av søknadens innledning at turbinen skal «testes og verifiseres i 2-5 år», og at «[e]tter at testperioden er over vil vindturbinen forsyne Sløvåg industriområde, og regionen for øvrig, med fornybar energi». Ut ifra fremstillingen i søknaden, er det omsøkte anlegget planlagt som et testanlegg de første årene av turbinens driftsperiode, og omsøkt drevet videre som et produksjonsanlegg etter at testperioden er over.

Søknaden er for tiden under behandling hos NVE. Når NVEs vedtak i saken foreligger, kan saken påklages til Energidepartementet i tråd med forvaltningslovens alminnelige klageregler. Av hensyn til en eventuell fremtidig klagebehandling, er det ikke naturlig at jeg kommenterer søknaden eller tiltakets virkninger ytterligere på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1766

Innlevert 15. april 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 22. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort for å få til et bedre “samspill mellom kraft og fjernvarmenettet”, og vil statsråden ta initiativ til å fjerne barrierene for å få en fortløpende fjernvarmesatsingen?

BEGRUNNELSE:

8. april skriver styreleder i Norsk Fjernvarme, Irene Vik at kraftunderskuddet kan hentes inn ved en større satsing på fjernvarme i en kronikk på [Altinget.no](https://www.altinget.no). Det Norge bruker mest strøm på er oppvarming av bygg vinterstid. I våre naboland utgjør fjernvarmen 80 til 90 % av varmemarkedet. Dersom norske byer og tettsteder hadde utnyttet vannbåren varme i like stor grad som våre naboland, ville åpenbart kraftbesparelsen vært enorm. Sintef viser også til besparelser opp mot 17 TWH i en rapport fra 2023. Vik skriver i sin kronikk at regjeringen selv har omtalt at det må bli et bedre samspill mellom kraft og fjernvarmenettet i statsbudsjettet for 2023 og 2024. Dette samtidig som barrierene for fjernvarmebransjen vokser og gjør satsingen lite konkurransedyktig. Kraft og fjernvarme er de mest unike fornybare energikildene vi besitter i Norge, fordi vi ikke klarer seg uten de to. På Vestlandet roper industri og næringsliv etter mer kraft, samtidig ønsker industrien å få på plass løsninger som gir smart bruk av overskuddsvarmen de produserer. Vik viser i sin kronikk til følgende tiltak for å få i gang en større satsing på fjernvarme:

Likestille fjernvarme og strøm i strømstøtteordningen. Staten må dekke kostnadene til fjernvarmevirkosomhetene. Dette må gjøres frem til ordningen eventuelt avvikles. Da vil det bli likebehandling mellom kraftsalgs-selskapene og fjernvarmeselskapene.

Grønt industriløft. Fjernvarme er den raskeste og billigste måten å frigjøre kraft på. Industri og næring som etablerer struktur for resirkulering av varme til bygninger i nærområdet, bør stille først i køen i kraftetterspørselen.

Konverteringsprogram gjennom Enova. Dersom man skal oppnå mer bruk av vannbåren varme til oppvarming i bygninger, så må det komme på plass et program for midler til å konvertere bygninger som allerede ligger tett på fjernvarmenettet.

Energimerkeordningen for bygg må utformes slik at den ikke er i disfavør av utnyttelse av overskuddsvarme og utbredelsen av fjernvarme. Prisregulering må gjøre det lønnsomt å investere i fjernvarme. Videre må man redusere/fjerne avgiften på avfallsforbrenningsanleggene.

Svar:

Regjeringen er opptatt av oppvarmingsløsninger som kan bidra til å avlaste kraftsystemet. Vi er i gang med en rekke grep for å bedre samspillet mellom kraftsystemet og andre energibærere, som for eksempel fjernvarme.

Allerede i fjor fremmet vi lovforslag hvor Stortinget vedtok krav om at aktører som etablerer eller oppgraderer energiintensive anlegg skal gjennomføre en kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme som kan benyttes til fjernvarme. Departementet utarbeider nå forslag til tilhørende forskrift, slik at lovendringene kan tre i kraft. NVE har fått i oppdrag å utrede om flere typer anlegg skal omfattes av kravene, om effektgrensen for å bli omfattet av kravene bør settes lavere og om kravene til gjennomføring av lønnsomme tiltak skal bli strengere.

Som varslet i handlingsplan for energieffektivisering vil vi innføre krav til måling og fakturering av fjern-

varme, og NVE utreder i tillegg krav om individuell måling og fakturering av varme og kjøling i bygninger som har felles anlegg for romoppvarming eller tappevann.

På oppdrag fra Energidepartementet har NVE etablert en søknadsbasert strømsønadsordning rettet mot husholdningskunder av nærvarmeanlegg som baserer seg på strøm.

Enova er også et viktig virkemiddel for fjernvarme og termisk energi. I dag gis det for eksempel støtte til nyetablering av produksjons- og distribusjonsanlegg, overføringsledninger fra et etablert fjernvarmenett til nye områder og kapasitetsøkning av eksisterende varmesentraler, blant annet for å bidra til varig redusert elektrisk effektuttak i perioder med dokumenterte effektutfordringer. Siden 2021 har Enova gitt 320 millioner kroner under støtteprogrammet for fjernvarme. Enova

tilbyr også støtte til investeringer i varmesentral for å utnytte fornybare energikilder til oppvarming og kjøling av bygninger, idrettsanlegg og industrielle formål. Siden 2021 har Enova gitt 120 millioner kroner under støtteprogrammet for varmesentraler.

Energidepartementet arbeider med å ferdigstille et forslag til endringer i energimerkeordningen for bygg som i større grad premierer oppvarmingsløsninger som samspiller godt med kraftsystemet, slik som fjernvarme. I tillegg har NVE utredet et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030. Et strømmål istedenfor et energimål vil kunne svare bedre på de utfordringene som forventes i kraftsystemet fremover, og fjernvarme spiller en viktig rolle i å redusere strømforbruk i bygningsmassen. Regjeringen tar sikte på å ta stilling til et mål før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1767

Innlevert 15. april 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 22. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Er ministeren enig i at ekspertutvalgets rapport fremstår unyansert, ved å kun vise til 2019 rapportens risikovurdering på 10-3 til 10-4 som uakseptabel risiko ved å heve vrakdelene, når 2008 rapporten sier noe annet?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokumentet 24/01649-2 Spørsmål nr. 1616 og skriftlig svar ifm. om høringen til rapporten om ubåtvraket U-864.

Statsråden viser til de vurderinger som ble foretatt i 2008 med nye innspill i 2019, som konkluderer med at saken er godt nok opplyst. Stortinget må således etter min oppfatning legge til grunn at den siste rapporten ikke blir vektlagt mhp. spørsmål om risiko ved selvdetonasjon. 2019 rapportens risikovurdering er foretatt av kun en person og viser til behov for en grundigere analyse som for 2008 rapporten. 2019 konkluderer som følger "de vurderinger av risiko fra ammunisjon i ubåtvraket, som forsvarssektoren gav i 2008 er fortsatt gjeldene". 2008 rapporten viser til en sannsynlighet for at torpedoene detonerer til 10-4 til 10-5 (teoretisk sannsynlighet). Det er dermed 2008 sannsynlighet som må legges til grunn, hvis et nytt oppdrag ikke tildeles FMA. 2008 sannsynlighet

konkluderer at det er akseptabelt å heve vrakdelene med sin torpedolast.

Svar:

Et bredt faglig sammensatt utvalg fremla høsten 2022 en anbefaling om videre tiltak for ubåtvraket U-864. Utvalget har vurdert både tidligere og ny informasjon i sakskomplekset om U-864, herunder Forsvarsmateriells risikovurderinger om ammunisjon både fra 2008 og 2019, samt undersøkelser fra Forsvarets forskningsinstitutt i 2022.

Ekspertutvalgets vurderinger framstår som grundige og jeg har ingen informasjon som trekker i tvil utvalgets konklusjoner og anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 1768**Innlevert 15. april 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 19. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak som kan gjøres for å gjøre eksisterende E18-strekning Retvet- Vinterbro trafiksikker ved kryssing og av- og påkjøring og hva disse tiltakene vil koste?

BEGRUNNELSE:

Ny E18 Retvet-Vinterbro ligger inne i regjeringens forslag til nasjonal transportplan for 2025-2026. Planene vil få store negative konsekvenser for natur, matjord, kulturlandskap og nærmiljøer. Et alternativ til å bygge en ny motorvei kunne vært ta utgangspunkt i dagens trasé og gjøre nødvendige tiltak for å sikre trygg kryssing, av- og påkjøring på nåværende E18 Retvet-Vinterbro.

Svar:

E18 mellom riksgrensen i øst og E6 ved Vinterbro i vest, er en del av det transeuropeiske veinettet. I dag passerer det om lag 13 000 kjøretøy ved Retvet, og så øker det til 25 000 inn mot Vinterbro. Beregnet trafikkmengde i 2030 er hhv. 18 400 og 28 300. Dagens E18 er ikke dimensjonert for en slik trafikkvekst og det vil oppstå kø, trafikklekkasje til sideveiene og i verste fall en økning i antall ulykker. Veiens funksjon og trafikkmengdene stiller krav til hvordan veien kan utbedres. Det betyr blant annet at strekningen skal ha midtdeler, planskilte kryss og kurvatur som tilfredsstiller minimum 90 km/t.

Målet med prosjektet E18 Retvet-Vinterbro er å øke både fremkommelighet og trafiksikkerhet på strekningen. I kommunedelplanen ble det utredet to alternativer, delvis i og nær eksisterende E18; alt. 1A og 1B. Alt. 1A bestod av en 2-feltsvei med midtdeler og nødvendige forbikjøringsfelt. Alt. 1B bestod av en 4-feltsvei. Begge disse alternativene ble vurdert totalt sett som dårligere enn det valgte alternativet 3A-4, som danner grunnlaget for vedtatt reguleringsplan. Både alt. 1A og 1B kom ut med høyere kostnad enn valgte alternativ 3A-4 (som er omtalt i tabell 13.1 i Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025 – 2036).

For at dagens vei skulle fått tilfredsstillende standard mht. trafiksikkerhet og framkommelighet, måtte veien bygges med midtdeler, kurver rettes ut og kryssene bygges om. Avkjørsler måtte også ha blitt sanert. På strekningen utgjør det mer enn 40 enkeltavkjørsler. I praksis betyr dette at man måtte ha bygd en "lokalvei/samlevei" som samler opp lokaltrafikken og fører den ut i et evt. nytt ombygd kryss på E18. Ny lokalvei og uttretting av kurver ville betydd nye arealinngrep og konsekvenser for beboere som i dag er nabo til eksisterende vei. Dagens naboer utsettes for støy og støvulemp, og disse ulempene vil da heller ikke bli redusert.

Å bygge i dagens trase for E18 vil medføre store problemer for fremkommeligheten mens arbeidene pågår, noe som igjen kan medføre trafikkulykker og trafikklekkasjer over til lokalveinettet.

Vedtatt plan er optimalisert for å redusere kostnader, arealbeslag og klimautslipp uten at det går på bekostning av samfunns-, effekt- og resultatmål for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1769**Innlevert 15. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 22. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Tradisjonskunnskapen rundt bruken av Tanavassdraget viser at det ikke bare er laksefisket som har betydning for bestanden. Sel og andre predatorer har det også. Dette slo

Stortinget fast i forbindelse med behandlingen av Prp. 54 S (2016 – 2017).

Vil statsråden åpne for selfangst og ev. fangst av andre predatorer i Tanaelvns områder for å øke lakse-

bestanden og vil han ta initiativ til å opprette et råd for Tanaelva for tradisjonell kunnskap?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 228 S 2016-2017 skriver en enstemmig energi og miljøkomite:

«Komiteen viser til at den foreslåtte avtalen vil redusere fisketrykket i vassdraget betydelig, men at det også er mange andre tiltak som kan bli gjort, herunder å ha kontroll på predatorer som åpenbart utgjør en trussel enten for laksesmolt på vandring ut av vassdraget og Tanafjorden eller laks som er på vei opp vassdraget for å gyte. Komiteen ønsker å fremme et slikt arbeid som også kan være med på å styrke tanalakssens fremtid.»

Svar:

Tanavassdraget er et av verdens viktigste vassdrag for atlantisk laks. Dessverre har det over lengre tid vært en negativ utvikling for de over 30 ulike laksebestandene i vassdraget, og de siste årene har bestandene vært på et kritisk lavt nivå. Den norsk-finske overvåkings- og forskningsgruppa for Tanavassdraget publiserer årlige vurderinger av status og utvikling for flere av laksebestandene. I rapporten for 2023 er 10 av de 12 vurderte bestandene på det røde – og mest kritiske – bestandsnivået. Dette er bakgrunnen for at laksefisket i vassdraget har vært stengt siden 2021 og foreslås stengt også i 2024. Vi må ta denne situasjonen på største alvor.

Det er riktig som representanten skriver, at energi- og miljøkomiteen i Innst. 228 S (2016-2017) om samtykke til inngåelse av Tanaavtalen, uttrykte at det burde fremmes tiltak for predatorkontroll i vassdraget. På bakgrunn av dette ga Miljødirektoratet i 2018 et oppdrag til Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) om å utarbeide prosjekt med formål å frembringe ny kunnskap om predatorers påvirkning på laksebestandene i Tanavassdraget, tråd med føringene fra energi- og miljøkomiteen. Predasjonsprosjektet ble presentert og drøftet i lokale folkemøter i Tana og Karasjok, og deretter behandlet av Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) og av en prosjektgruppe hvor fire medlemmer fra TF deltok. Prosjektet hadde altså god lokal forankring.

I 2020 publiserte NINA prosjektrapporten «Predasjon på laksunger/-smolt i Tana. Med hovedvekt på gjedde og sjørret». Rapporten konkluderte med at laksesmolt utgjorde en stor andel av dietten til gjedde og ørret i enkelte deler av vassdraget. På bakgrunn av blant annet denne konklusjonen er det gjort utvidelser i reglene for fiske etter andre arter enn laks og sjørøye i Tanavassdraget de siste årene. Formålet med de nye reglene har vært å legge til rette for fiske etter predatorarter som gjedde og ørret, for eksempel gjennom garnfiske på gyteplassene tidlig i fiskesesongen. I øvre deler av vassdraget er garnfisket etter andre arter enn laks og sjørøye

åpent hele sesongen. Stangfisket etter andre arter er også åpent hele fiskesesongen. Disse endringene har vært viktige for å gi lokalbefolkningen bedre mulighet til å fiske andre arter enn laks og sjørøye, herunder predatorarter, men også for å tilrettelegge for en fiskekultur og bruk av elva den tiden laksefisket er stengt. Samtidig er det også viktig å fremheve at det er en viss risiko knyttet til uttak av gjedde i Tana. Som rapporten fra 2020 påpeker, er gjedde kannibaler og store gjedder spiser små gjedder. Et uttak av store gjedder kan derfor føre til flere små gjedder. Dette vil igjen føre til økt predasjon på laksesmolt og vi får motsatt effekt av det vi ønsker.

Det er vedtatt forvaltningsplaner for steinkobbe og havert og disse ble implementert i 2011. I planene fremgår det at det skal være levedyktige bestander i utbredelsesområdet til både steinkobbe og havert langs kysten. Når det gjelder steinkobbene skal bestanden forvaltes slik at den stabiliseres på et nivå der om lag 7000 steinkobber kan telles i hårfellingsperioden. Havertbestanden skal være så stor at årlig ungeproduksjon er ca. 1200 unger. Med utgangspunkt i forvaltningsplanene fastsetter Fiskeridirektoratet årlige forskrifter om kvoter på jakt av kystsel. Det foregår derfor allerede jakt på kystsel i Finnmark.

I forskrift om kvoter i jakt på kystsel i 2024 er det fastsatt at det i år kan fangstes 60 steinkobber og til sammen 115 havert i Finnmark fylke. De som har tillatelse til å delta i jakt på kystsel, kan også drive fri jakt på grønlandsel og ringsel blant annet i Finnmark. Det er fylkeskommunene i området hvor jakten foregår, som etter søknad kan gi tillatelse til seljakt innenfor totalkvoten. Videre kan sel som oppholder seg i vassdrag hvor det går laks, sjørret eller sjørøye avlives etter søknad til Fiskeridirektoratet.

Området hvor Tanavassdraget munner ut i Tanafjorden er vernet som naturreservat, jf. forskrift om vern av Tanamunningen naturreservat, Tana kommune, Finnmark. Formålet med vernet er å bevare Tanamunningen som «et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området» jf. forskriftens punkt III. I punkt IV er det presisert at «[a]lt vilt [...] er vernet mot skade og ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Jakt, fangst, bruk av skytevåpen samt slipp av hund er forbudt». Selen som oppholder seg på sandbankene i munningsområdet inngår dermed i verneformålet, og det er ikke tillat å jakte sel innenfor naturreservatet. Utenfor grensen til naturreservatet er det imidlertid adgang til å jakte sel, på de vilkår som er skissert over.

I 2022 lagde Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) en rapport som oppsummerer kunnskap om predasjon på laks. I denne rapporten konkluderer forskerne med at det for laksebestander som oppnår gytebestandsmålene er svært usannsynlig at predasjon vil drive bestanden til lave nivåer eller utryddelse. Predasjon kan imidlertid bidra til å holde en laksebestand nede, når den først har blitt redusert. Det viktigste tiltaket vi kan gjøre mot predasjon for laksen i Tana er derfor å bygge opp be-

standene så raskt som mulig slik at de når gytebestandsmålene.

Det er viktig for meg og departementet å styrke og integrere lokal og tradisjonell kunnskap i beslutningsprosessene. Naturmangfoldloven stiller krav om at offentlige beslutninger skal bygge på vitenskapelig kunnskap. I tillegg skal myndighetene legge vekt på tradisjonell kunnskap. I forvaltningen av Tanavassdraget legger vi til rette for bruk av tradisjonell kunnskap i langt større grad enn det naturmangfoldloven stiller krav om. Lokale rettighetshavere deltar og bringer inn lokal og tradisjonell kunnskap på alle nivåer i forvaltningen. Denne kunnskapen er verdifull. Lokale representanter er med på å fremforhandle og utforme fiskeregler på et svært detaljert nivå, og sikrer at reglene er tilpasset lokale forhold. Et eksempel på dette er reglene om fiske etter andre arter enn laks

og sjørøye som bygger nesten utelukkende på lokal og tradisjonell kunnskap. Etter innspill fra Tanavassdragets fiskeforvaltning har vi foreslått å utvide fisket etter ørret, forlenge sesongen for garnfiske etter andre arter og endre utstyrskravene til stangfisket etter andre arter.

Spørsmålet om å opprette et eget råd for tradisjonell kunnskap om Tanavassdraget har tidligere vært diskutert med lokale rettighetshavere og Sametinget. Dette er noe jeg og departementet vil vurdere videre. Det pågår også forskning på nettopp hvordan tradisjonell kunnskap kan bedre integreres i forvaltningen av Tanavassdraget, gjennom det norsk-finsk-svenske RecoSal-prosjektet. Det vil være naturlig å avvente hvilke resultater og anbefalinger som kommer fra dette prosjektet og hvordan disse eventuelt kan bidra til å styrke forvaltningen av Tanavassdraget.

SPØRSMÅL NR. 1770

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 26. april 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statsråden viser i en sak i DN 11.04 om lederlønninger i statlige selskaper til at begrunnelsene og lønnsrapportene fra selskapene må være gode nok for at de skal stemme for, eller ikke.

Hva må begrunnelsene konkret inneholde for at de skal være gode nok for statsråden?

BEGRUNNELSE:

Ber om konkrete henvisninger til politikk vedtatt i eierskapsmeldingen om hva som kvalifiserer som en god begrunnelse.

Svar:

Det følger av allmennaksjeloven § 6-16b annet ledd, jf. § 5-6 fjerde ledd, at det skal avholdes en rådgivende avstemming over selskapenes lønnsrapport på ordinær generalforsamling. Bestemmelsen i allmennaksjeloven gjelder for noterte selskaper, men er også gjort gjeldende for de fleste selskaper med statlig eierandel gjennom regulering i selskapenes vedtekter. Bestemmelsen gir aksjeeiere mulighet til å uttrykke sine synspunkter på selskapenes avlønning av ledende personer.

Staten har en rekke forventninger til selskapenes godtgjørelse til ledende ansatte. Gjennom Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen), som et nærmest enstemmig Storting sluttet seg til, fremgår det at staten blant annet forventer at

«[g]odtgjørelsen til ledende ansatte er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende og at hensynet til moderasjon ivaretas».

Av eierskapsmeldingen følger det at staten vil vurdere selskapenes begrunnelser opp mot statens forventninger. Denne regjeringen har gjennom eierskapsmeldingen forsterket forventningen til moderasjon. Det følger av eierskapsmeldingen at staten forventer at

«forskjeller i godtgjørelsen til ledende ansatte og øvrige ansatte hensyntas i moderasjonsvurderingen, og at selskapet særskilt begrunner høyere lønnsjustering for ledende ansatte enn gjennomsnittlig lønnsjustering for selskapets øvrige ansatte. I denne vurderingen sees det også hen til kronemessig lønnsvekst for øvrige ansatte».

I eierskapsmeldingens omtale av forventningen er dette utdypet som følger:

«Hensynet til moderasjon tilsier blant annet at styret tar hensyn i forskjeller i nivået på godtgjørelsen til ledende og øvrige ansatte. Dersom ledende ansatte får høyere årlig justering

i fastlønn enn gjennomsnittet for øvrige ansatte, er staten opptatt av at selskapet begrunner dette. Moderasjon innebærer videre at styret og daglig leder i sin vurdering av lønnsjusteringer til ledende ansatte også ser hen til den kronemessige lønnsjusteringen til øvrige ansatte. Det kan også være relevant å se hen til samlet godtgjørelse. Dersom veksten i samlet godtgjørelse, eller i enkelte godtgjørelseselementer, er større for ledende ansatte enn for øvrige ansatte, enten prosentvis eller kronemessig, er staten opptatt av at styret gir en særskilt begrunnelse i selskapets lønnsrapport [...].»

Den skjerpede moderasjonsforventningen forventes å bidra til en høyere bevisstgjøring om moderasjon i styrene, blant annet det at lik prosentvis økning gir ulik kronemessig økning. Forventningen om begrunnelse gir også åpenhet rundt selskapenes vurderinger som vi men-

er er sentralt for å bidra til allmennhetens tillitt til lønnsfastsettelsen i selskapene.

Statens forventning om moderasjon kombinert med forventningen om konkurransedyktig godtgjørelse innebærer at det forventes at godtgjørelsen ikke skal være høyere enn nødvendig for å beholde og tiltrekke seg ønsket kompetanse. Det er imidlertid styret og administrerende direktør i selskapene som er ansvarlige for å fastsette godtgjørelsen til hhv. administrerende direktør og øvrige ledende ansatte. Dette følger av selskapslovgivningens rollefordeling, og legges også til grunn for statens eierutøvelse, jf. statens eierprinsipper. Det er også styrene som er nærmest til å vurdere hva som er nødvendig og riktig nivå.

SPØRSMÅL NR. 1771

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 23. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan eg be om at forsvarsministeren svarer på dei tidlegare spørsmåla mine om pågripinga av muraren Muhammad Naseem i Afghanistan 17. september 2007?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til dei tre tidlegare spørsmåla mine knytt til den nemnte pågripinga datert 11. juni 2023 (spørsmål 2507), 18. september 2023 (spørsmål 3181) og 3. november 2023 (spørsmål 326).

22. mars i år vart forsvarssjef Eirik Kristoffersen intervjuet i Dagens Næringsliv. I intervjuet opplyser forsvarssjefen at han oppga namnet Muhammad Naseem med ein gong:

«Muhammad Naseem. Det skrev vi i rapportene og oppga i alt vi gjorde.»

seier Kristoffersen til avisa.

Forsvarsministeren har ikkje svart på dei tidlegare spørsmåla fordi informasjonen var gradert. Eg legg til grunn at informasjonen no er avgradert og at statsråden dermed kan svara på spørsmåla mine.

Svar:

Eg viser til mine tidlegare svar på Fiskaas spørsmål. Dei rapportane som ble utarbeida i forbindelse med oper-

asjonen vil framleis ikkje kunne bli friggitt grunna omsyn til gradering. Det har på nytt vore gjennomført ei vurdering av om noko av informasjonen knytt til den konkrete operasjonen som saka gjeld kan bli avgradert utan at dette skapar tryggingmessige utfordringar. Eg forstår at det stilles spørsmål i denne saka, men eg ynskjer og å vera klar på at informasjon som kan synast mogleg å svara på separat kan ha betydning knytt til operasjonen som heilskap og med dette vera gradert. Blant anna er spørsmålet om nøyaktig opplysning av dato og klokkeslett for nedkoplinga frå kommunikasjons- og sambandssystem framleis knytt til andre graderte forhold ved operasjonen og kan difor ikkje svarast på.

Eg viser og til at Sivilombudet i september 2023 gav Forsvarsdepartementet medhald i klage på avslag på innsyn i Post Operations report. Sivilombudet gav blant anna medhald i at sidan skjermingsverdig informasjon utgjør den mest vesentlege delen av dokumentet vil offentliggjøring av resterande informasjon verka usamanhengande og lite informativ.

I tillegg til mine tidlegare svar er følgande informasjon no avgradert frå Forsvaret som informasjonseigar og mogleg å frigje som følge av fornya vurdering:

Fellesoperativt hovudkvarter (FOHK) vart orientert om at operasjonen var vellykka og at målet var tatt til fange i den daglege situasjonsrapporten. Omlag på same tidspunkt vart det sendt fram opplysningar om den tilfangetatte, både til FOHK og International Security As-

sistance Force (ISAF) kommandokjede, under dette kva for ein identitet han sjølv oppgav (Mohammed Naseem), saman med ei vurdering at hans rette identitet mest sannsynleg var målet for operasjonen. Den 19. september

vart opplysningane halde oppe i ei samla oversending til FOHK, frå Task Force 51, i samband med redeployering av styrken.

SPØRSMÅL NR. 1772

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 23. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Domkirken henger uløselig sammen med grunnleggingen av Stavanger by. Den er en viktig del av vår identitet og historie, og neste år skal vi feire at både byen og domkirken blir 900 år. Det fremstår urimelig dersom innbyggerne våre skal ta regningen for at forskriftsarbeidet i regjeringen har tatt lang tid, og det tror jeg heller ikke er statsrådens intensjon eller ønske.

Vil statsråden derfor åpne for at forskriften kan gis en viss tilbakevirkende kraft, eller bidra til andre løsninger for domkirkeprosjektet?

BEGRUNNELSE:

Domkirken henger uløselig sammen med grunnleggingen av Stavanger by. Den er en viktig del av vår identitet og historie, og neste år skal vi feire at både byen og domkirken blir 900 år. Dette er et prosjekt av stor nasjonal, kulturhistorisk verdi.

Jeg viser i den sammenheng til omfattende dekning i Stavanger Aftenblad.

Jeg viser også til brev fra Stavangers ordfører til departementet, av 17.11.2023, hvor følgende fremkommer:

“Under vår befarings og vårt møte om Domkirken 24.10.2023 ble det nok en gang påpekt at vi over mange år har jobbet strategisk og grundig med de vernede og fredede kirkebyggene i kommunen, men at vår uro fortsatt er at den pågående etableringen av ordningen tar så lang tid at kommuner som har tatt og tar forpliktelsene på alvor med å restaurere våre nasjonale kulturskatter blir utelatt fra de ordninger som måtte komme etter vedtaket i Stortinget og deres utredninger.

Dette fordi restaureringsarbeidet rett og slett blir ferdig før søkbare midler lyses ut. Vi har derfor gjentatte ganger utfordret statsråden om å få på plass garantier for at prosjekter som var i gang eller påbegynt etter stortingsvedtaket i april 2020 blir inkludert i ordningen fordi om restaureringsarbeidet er fullført mens departementet utreder hvordan en tilskuddsordning skal innrettes. Der-

som et pågående prosjekt tilfredsstiller øvrige faglige kriterier kan det ikke være diskvalifiserende at finansieringen er forskuttert av kommunene.”

Jeg deler ordførerens bekymring om at forskriftsarbeidet gjentatte ganger har blitt forsinket og dratt ut i tid. Det er forståelig at man ønsker å gjøre arbeidet grundig. Samtidig fremstår det urimelig dersom innbyggerne våre skal ta regningen, og domkirkeprosjektet bli lidende, for forsinkelsene. Det tror jeg heller ikke er statsrådens intensjon eller ønske. Jeg håper derfor statsråden vil være løsningsorientert og komme Stavanger kommune i møte.

Svar:

Regjeringa sendte Forskrift om tilskot til kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg på høyring samstundes som vi la fram Bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg

21. februar 2024. Høyringsfristen var 8. april 2024. I utkastet som vart sendt på høyring, hadde vi tatt høgde for situasjonen Stavanger er i ved å opne for at kommunen sin del av kostnaden skal reduserast med 10 prosent dersom det dei siste fem åra er gjennomført istandsettingsprosjekt på freda eller listeført kyrkjebygg i kommunen med ein total kostnad på over 100 mill. kroner. Vi sa òg at tilskota ikkje kan ha tilbakeverkande kraft, men at prosjekt som er igangsatt kan omfattast av tilskotsordninga med støtte til arbeid som vert gjennomført frå og med tidspunktet tilskotsordninga trer i kraft – etter planen 1. juli 2024. I bevaringsstrategien var vi også tydelege på at det skal lysast ut midlar til slike igangsatte prosjekt allereie til sommaren.

Eg forstår at kommunar som dei siste åra har gjennomført istandsettingsprosjekt på sine kyrkjebygg kan kjenne på at dette framstår som urettvist. Eller som fleire frå Stavanger har uttrykt det: at vi straffar kommunar som har utført plikta si. Men dei siste fem åra er det svært mange kommunar som har sett i gang istandsettingsarbeid på

kyrkjene sine som følge av at vi har hatt tilskotsmidlar over statsbudsjettet (kap. 882 post 61 på BFDs budsjett). Over 220 kyrkjer har i løpet av desse åra fått midlar gjennom denne ordninga, inkludert Stavanger. Skal vi begynne å kompensere desse og andre kommunar som kanskje har gjennomført arbeid utan støtte, vil ikkje berre store delar av midla gå til dette. Det vil også bli svært vanskeleg å likebehandle og sette gode rammer for slik kompensasjon, herunder frå når kompensasjonen skal gjelde. Så sjølv om det ikkje er eit forbod i Grunnlova mot å gi rettsreglar tilbakevirkande kraft så lenge dei er til gunst for nokon, er det ei god rettesnor vi så langt det er råd generelt bør leggje til grunn – også fordi det ikkje alltid er like lett å avgjere når noko er til gunst for den eine eller til skade for den andre. Ei kvar ny lov eller ny tilskotsordning, inntretr på eit gitt tidspunkt. Eg vil dessutan minne om at ein samla komité la til grunn at staten sitt bidrag til kyrkjebevaring som følge av delinga av verdiane i Opplysningsvesenets fond, ikkje skulle avløyse kommunane sitt ansvar. Kyrkjebevaring er, og skal framleis vere, kommunane sitt ansvar sjølv om staten no går inn med eit stort løft for å hente inn igjen vedlikehaldsetterslepet.

Eg held difor fast på at desse midla skal brukast til framtidige prosjekt og ikkje ha tilbakevirkande kraft. Så har vi som sagt, føreslått reglar som vil avhjelpe kommunar som har hatt store istandsettingskostnader dei siste fem åra og lyse ut midlar raskt til prosjekt som er klare til å starte opp eller allereie er i gang. Kva vi vil lande på som løysing for den kommunale medfinansieringa, vil bli lagt fram for Stortinget i samband med revidert nasjonalbudsjett. Oppsummeringa av høyringssvara pågår no.

Eg ser at det utanfrå kan sjå ut som om denne saka har teke unødvendig lang tid. Stortingsmeldinga om Op-

plysningsvesenets fond (Ovf) vart handsama av Stortinget i mars 2020, og no har vi nett passert mars 2024. Stortingsmeldinga la likevel til grunn nokre forutsetningar som forklarar kvifor dette ikkje er gjort i ei hand vending: Mellom anna sier den at «når eiendelene i Opplysningsvesenets fond er endelig fordelt mellom staten og kirken, må det gjøres beregninger av den reelle verdien [som] skal komme de kulturhistorisk viktige kirkebyggene til gode ved istandsetting og sikring av kirkene» Videre skal regjeringa «utarbeide en plan for utbedring av verneverdige kirkebygg» og denne planen skal lages «i samråd med kirkelige instanser, antikvariske myndigheter mfl.», der ein mellom anna etablerer «bevaringsprogram for ulike kategorier av kirkebygg, for eksempel ved å kategorisere kirkebyggene etter alder, verneverdi eller vedlikeholdstilstand».

Regjeringa har lojalt fulgt opp dette langs to spor: Eit som handlar om frådeling av eigedommar i Ov f og avgjerder om kva som skal til kyrkja og kva staten skal behalde, med alt det inneber av naudsynte lovendringar og fastsetjing av den endelege verdien som skal ligge til grunn for istandsetjinga av kyrkjene. Og eit som handlar om å planleggje bevaringsprogramma i samråd med antikvariske styresmakter, kyrkjelege instansar mfl., med alt det inneber av utgreiingsarbeid og forankring i ulike kompetansmiljø og sektorar. Sjølv tilskotsforskrifta, som representanten her har vore oppteken av, har berre vore ein liten del av det – som vi faktisk har utarbeida og sendt på høyring på rekordtid for å ikkje måtte vente med å lyse ut midlar og komme i gong med arbeidet heilt til januar 2025.

SPØRSMÅL NR. 1773

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 22. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er grunnen til at regjeringen vil legge strenge miljøkrav til fritidsbåter, som vil koste båteiere dyrt, når man ikke har dekning for at det bedrer miljøtilstanden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nylig hatt en forskrift om forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden på høring.

I dag kan fritidsbåter tømme septik 300 meter unna fastland og øyer. Et slikt forbud vil ramme flere hundre tusen fritidsbåteiere. Forbudet begrunnes som et miljøtiltak for Oslofjorden.

Det er ingen tvil om at miljøtilstanden i Oslofjorden er kritisk. Fremskrittspartiet har blant annet fremmet forslag om at staten skal ta en del av regningen for nitrogenrensaneanlegg rundt fjorden, for å bedre vannkvaliteten.

Oslofjorden trenger reelle miljøtiltak. I Miljødirektoratet og Sjøfartsdirektoratets utredning av forbudet, slår de fast at politiet ikke vil ha mulighet til å følge det opp, det vil ikke være noen samfunnsøkonomi i forbudet, og at det ikke vet hvilken miljøeffekt det har. Det er et dårlig utgangspunkt for politisk arbeid, at man innfører reguleringer på folk, uten at man i det heletatt vet hvilken effekt det gir.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å forbedre miljøet i Oslofjorden. Det er viktig med tiltak for å forhindre tilbakegang av arter og forringelse av kvaliteten på opplevelsen for badende og andre som driver friluftsliv. Sammen med andre tiltak, vil et utslippsforbud for fritidsbåter kunne bidra til en friskere og tryggere Oslofjord.

Selv om vi ikke vet den konkrete miljøpåvirkningen båtseptik har i Oslofjorden, vet vi at båtseptik er en av flere forurensningskilder. En reduksjon av den totale forurensningen i Oslofjorden vil bedre miljøtilstanden i fjorden.

Forbudet vil kun omfatte de som har fritidsbåt med toalett om bord og som velger å benytte seg av dette. Båteiere som velger å ta i bruk toalettet, bør også ta ansvar for å kvitte seg med septik på en måte som ikke øker utslipp av næringssalter og organisk materiale til en fjord hvor slik tilførsel bør reduseres. Forbudet samsvarer godt med «forurensar betaler»-prinsippet, som innebærer at den som skaper utslipp, skal betale kostnaden utslippet påfører samfunnet. I forurensningsloven § 7 er det også lovfestet en generell plikt til å unngå forurensning.

SPØRSMÅL NR. 1774

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 23. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke krav stilles til Vys avvikshåndtering når de etter planen overtar Flytogets ruter senest i 2028, og hvordan har statsråden tenkt å sikre at det oppleves trygt for flyreisende å reise med Vy når de skal rekke et fly?

BEGRUNNELSE:

Vinteren har vært preget av forsinkelser og innstillinger på jernbanen. Dette skyldes i stor grad feil på infrastrukturen og værmessige forhold. Men når avvik oppstår er det ulike måter å håndtere dette på, og det har denne vinteren vært veldig tydelig at Vy og Flytoget håndterer avvik svært forskjellig. På dager hvor det har vært full stopp eller tilnærmet full stopp i togtrafikken i Oslo-området, har Vy brukt lang tid på å komme ut med informasjon om alternativ transport til sine passasjerer – og å få på plass alternative transportløsninger. Mens Flytoget har vært raskt ute med informasjon og å få sin passasjerer frem til flyplassen. Forskjellen mellom Vy og Flytogets avvikshåndtering har vært omtalt i media en rekke ganger denne vinteren. Senest den 25. mars, da mediene beskrev kaotiske tilstander på Gardermoen på morgenen, hvor Vy verken ga informasjon eller sørget for alternativ transport. For de reisende er det avgjørende at man rekker frem i tide

til det man skal. Da er en effektiv avvikshåndtering svært viktig for kundeopplevelsen og om man i det hele tatt tar sjansen på å velge å reise med tog. Det er verdt å merke seg i den sammenhengen at Vy er en av landets største busselskap, noe det ikke later til at Vy tog klarer å dra nytte av i kritiske situasjoner.

Det er interessant hva statsråden mener om standarden på Vys avvikshåndtering, og hvilke krav som er stilt til avvikshåndtering i Vys kontrakt for persontogtransport på Østlandet, sammenlignet med den standarden Flytoget har i dag.

Svar:

I avtalen mellom staten og Vy om drift av togtilbudet på Østlandet er det et tydelig krav om at Vy, uavhengig av årsak, skal stille med alternativ transport dersom det gjelder en innstilt avgang som har frekvens sjeldnere enn hver halvtime. Tilfeller der Vy ikke tilfredsstiller dette kravet vil medføre at statens utbetalinger til selskapet blir redusert.

Jeg har en klar forventning om at Vy følger opp sine forpliktelser i trafikkavtalen med staten, og at selskapet har fokus på å levere gode tjenester til de reisende.

Vy har i dag 14 linjer på Østlandet. Vy påpeker at selskapet tilstreber å gi samtlige kunder en best mulig

opplevelse når store avvik skjer ved å skaffe tilstrekkelig kapasitet med taxi og busser. Det er imidlertid slik at antall passasjerer som rammes ved store avvik i rush er så stort at det ikke er nok busser og taxier tilgjengelig til å hjelpe alle. Dette er svært uheldig, men kostnaden ved å ha busser i beredskap for alle kundene på Østlandet ville vært uforholdsmessig høy.

For passasjerer som skal rekke fly, kan forsinkelser eller innstillinger ha større konsekvenser enn for andre passasjerer. Når tilbringertjenesten blir integrert, ønsker derfor Vy å sikre avviksløsninger, som ivaretar høy beredskap for reisende som skal til Oslo Lufthavn. Vy ønsker å videreføre flere av de løsningene som Flytoget tilbyr sine kunder i dag og de vurderer at Flytogets avviksberedskap er overførbar til Vys fremtidige tilbringertjeneste. I tillegg vil Vy se på nye løsninger. Selskapet vurderer blant annet en egen beredskapsavtale med busser til og fra Gardermoen, mulighet for taxi-rekvisisjon i Vy-appen og andre løsninger som kan gi kunden verdi i en avvikssituasjon.

Vy har i dag en reisegaranti for passasjerer som ikke rekker flyet til Torp lufthavn og Oslo Lufthavn på grunn av forsinkelser i togtrafikken. Betingelsene finnes på Vy sine nettsider under pkt. 6A: <https://www.vy.no/vilkar-og-per-sonvern/reisevilkar#item-2b711776cfed>. Ifølge Vy gir selskapets reisegaranti i praksis samme rettigheter til ny flybillett som Flytogets reisegaranti. Flytoget booker også om billetten for kundene, noe Vy ikke gjør i dag, men dette er noe Vy tar sikte på å videreføre når tilbringertjenesten integreres i det øvrige togtilbudet.

Når det gjelder din kommentar om at Vy tog i kritiske situasjoner ikke later til å nyttiggjøre seg konsernets busser, vil jeg påpeke at Vy er omfattet av forsyningsforskriften og lov om offentlig anskaffelser. Selskapet må derfor konkurranseutsette busstjenester, og behandle Vy Buss AS som en leverandør på lik linje med andre bussleverandører.

SPØRSMÅL NR. 1775

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 26. april 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Viser til statsrådens svar på spørsmål nr. 1586 (2023-2024) om offentliggjøring av markedsandelen til de tre største dagligvareaktørene.

Vil statsråden vurdere en tilsvarende kartlegging og tilgjengeliggjøring av informasjon om dagligvareleverandørene?

BEGRUNNELSE:

Maktkonsentrasjonen i norsk dagligvarebransje er høy, og spesielt dagligvareleddet får mye oppmerksomhet knyttet til dette. Samtidig er oppmerksomheten om maktkonsentrasjonen og markedsandelene i leverandørleddet langt mindre. Prisen på dagligvarer ut til forbruker påvirkes av faktorer i hele verdikjeden. For både myndigheter, Stortinget og forbrukere vil det dermed være hensiktsmessig å kunne følge utviklingen og få markedsinformasjon om hele verdikjeden, og hvordan de virker sammen. Fra før vet vi at Norge har færre leverandører enn andre tilsvarende land. I følge Emendors siste oversikt over driftsmarginer i dagligvarebransjen, har flere sentrale leverandører driftsmarginer opp mot 20 %.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å bidra til økt åpenhet om forholdene i dagligvarebransjen. At vi har god informasjon om forholdene i bransjen er viktig for en kunnskapsbasert debatt, og for å vurdere tiltak for å styrke konkurransen i verdikjeden for mat og dagligvare. Regjeringen har derfor tatt initiativ til flere utredninger og kartlegginger som skal bidra til økt innsikt om ulike forhold i bransjen.

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet gjennomfører Konkurransetilsynet undersøkelser av marginer og lønnsomhet i verdikjeden for mat og dagligvarer. Disse undersøkelsene vil gi oss økt informasjon om hvilke marginer de ulike delene av verdikjeden har, og oppdatert informasjon om lønnsomheten i de ulike leddene i verdikjeden. Med denne informasjonen vil vi ha bedre forutsetninger for å vurdere konkurranseforholdene i leverandørleddet. Også kartleggingen av selskapsstrukturer, EMV (egne merkevarer) og andre merkevarekategorier vil gi nyttig informasjon om forholdene innenfor, og mellom, de ulike leddene i verdikjeden.

Å kartlegge dagligvareleverandørenes markedsandeler vil være betydelig mer utfordrende enn å kartlegge

markedsandelene til dagligvarekjedene. Dagligvareleverandørene leverer svært mange ulike varelinjer, og konkurrerer dermed i flere ulike produktmarkeder. Å kategorisere varelinjene inn i ulike produktmarkeder vil kreve omfattende og vanskelige analyser, og være meget ressurskrevende.

Ressursbehovet og utfordringene forbundet med å kartlegge leverandørenes markedsandeler, tilsier imid-

lertid at tiltaket som representanten etterspør ikke bør prioriteres på nåværende tidspunkt. Regjeringen har i lang tid prioritert arbeidet med konkurranseforholdene i dagligvarebransjen høyt, og har iverksatt mange tiltak der formålet er å legge til rette for bedre konkurranse i bransjen. Dette arbeidet vil fortsette med samme høye prioritet framover.

SPØRSMÅL NR. 1776

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Etter straffelovens § 56 kan personer fratas retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet, noe som burde kunne sikre trygge fritidsaktiviteter også i privat regi.

Kan statsråden gjøre rede for om bestemmelsen anvendes i tilstrekkelig grad overfor personer som er dømt for f.eks. seksuelle overgrep mot barn og unge, hvilke konsekvenser et slikt rettighetstap, og eventuelle brudd på rettighetstapet, får og om lovverket i tilstrekkelig grad sikrer barn og unge trygge fritidsaktiviteter også i privat regi?

BEGRUNNELSE:

Det pågår en rettssak mot en trener i Hordaland tingrett i Bergen. Mannen er tiltalt for seksuell omgang med to utøvere under 16 år, samt å ha misbrukt sin stilling for å skaffe seg seksuell omgang med de to og en tredje utøver. I forbindelse med denne saken er det stilt spørsmål om hvordan samfunnet kan sikre seg at personer som er dømt for seksuell omgang og seksuelle overgrep ikke får adgang til å inneha stillinger og eller utføre frivillig arbeid rettet mot barn og unge i fremtiden.

I organisert idrett kreves politiattest uten merknader for å få utføre oppgaver overfor bl.a. mindreårige. Etter straffeloven § 56 kan en person som har begått en straffbar handling, fratas retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet i fremtiden. Likevel uttaler politiet til NRK at de gjerne vil frata mannen retten til å ha stilling eller verv som trener for mindreårige, men at de kun har myndighet til å gripe inn i organisert idrett og at det er begrenset hva politiet har myndighet til å håndheve, selv ved en eventuell rettskraftig dom.

Bistandsadvokaten til fornærmede i saken har uttalt til mediene at denne saken illustrerer alvorlige mangler i dagens lovverk. Bistandsadvokaten mener at det er et hull i lovverket som det må gjøres noe med for at idretten skal være et trygt sted for alle, særlig for barn og unge, også i privat regi.

Norges idrettsforbund (NIF) har uttalt at det åpenbart kan være problematisk at en trener som er siktet eller dømt for vold eller seksuelle overgrep mot barn, kan fortsette som trener utenfor den organiserte idretten. NIF har ikke myndighet til å gripe inn overfor trening og aktivitet som skjer i privat regi, og er kjent med tilfeller hvor trenere som er dømt for alvorlige strafferettslige forhold, som vold eller overgrep, etablerer tilsvarende private aktivitetstilbud for barn og unge.

Politiet påstår at verken politiet eller NIF kan legge ned noe forbud mot privat initiativ for å trene noen, også selv om den overgrepstiltalte skulle bli dømt. Innebærer dette at straffelovens § 56 (og eventuelle andre lovbestemmelser) ikke kommer til anvendelse i slike saker selv om det i forarbeidene til loven omtales at rettighetstap blant annet omfatter både næringsvirksomhet og rene sports- og fritidsaktiviteter.

Svar:

Straffeloven § 56 gir hjemmel for å idømme rettighetstap som begrenser domfeltes utøvelse av en stilling, virksomhet eller aktivitet. Bestemmelsens første ledd bokstav a åpner for at lovbryteren kan fratas en stilling vedkommende allerede har, mens bokstav b fastsetter at lovbryteren kan fratas retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet i fremtiden. Rettighetstap etter begge alternativer forutsetter at den det gjelder, har

begått en straffbar handling. I tillegg stilles det krav om at vedkommende er «uskikket til eller kan misbruke en stilling, virksomhet eller aktivitet».

Adgangen til å idømme rettighetstap er ikke begrenset til å gjelde utøvelse av en stilling eller virksomhet, men kan også knytte seg til retten til å utøve en «aktivitet». Alternativet om å utøve en «aktivitet» ble tilføyd i forbindelse med vedtakelsen av straffeloven 2005, og var ment som en viss utvidelse av bestemmelsens virkeområde, se Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) punkt 24.3.4 side 320. Formålet var å kunne forby atferd som det ikke er naturlig å karakterisere som «virksomhet». Et eksempel som trekkes frem i forarbeidene, er at en person som har gjort seg skyldig i en fredskrenkelse ved stadig å kjøre rundt i et boligområde med en støyende motorsykel om natten, kan fradømmes retten til å kjøre motorsykel nattetid i det aktuelle området. Dette illustrerer at ordet «aktivitet» rekker svært vidt, og at et forbud også kan knytte seg til rene sports- eller fritidsaktiviteter, forutsatt at forbudet er tilstrekkelig avgrenset. Et annet eksempel som trekkes frem i forarbeidene, er at en person som er dømt for seksuallovbrudd mot mindreårige som vedkommende har truffet på chattersider på internett, kan forbys å oppsøke tilsvarende chattersider i fremtiden. På bakgrunn av dette legger jeg til grunn at straffeloven § 56 åpner for at en person som er domfelt for seksuelle overgrep mot barn, også vil kunne fradømmes retten til å inneha et verv som trener for mindreårige i fremtiden. Dette må gjelde uavhengig av om treningen skjer som en del av den organiserte idretten eller i privat regi.

Straffeloven § 56 fastsetter at rettighetstap «kan» idømmes når «allmenne hensyn tilsier det». Det er derfor opp til påtalemyndigheten og domstolene å vurdere om det bør reageres med rettighetstap i den enkelte sak. Relevante momenter i vurderingen vil blant annet være hva slags rettighetstap det er tale om og lovbruddets art og grovhet. I forarbeidene er det pekt på at terskelen for å idømme rettighetstap normalt vil være høyere når det er tale om tap av retten til å utøve en stilling eller virksomhet i fremtiden, enn når det er tale om å fradømme noen en stilling vedkommende allerede har. Samtidig er det særskilt fremhevet at rettighetstap kan være et viktig virkemiddel for å hindre alvorlige straffbare handlinger i fremtiden, som når en person som arbeider med barn, har gjort seg skyldig i seksuelle overgrep mot mindreårige, se Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) punkt 24.3.4 side 320.

Det er straffbart å opptre i strid med et rettighetstap som er ilagt ved rettskraftig dom, jf. straffeloven § 170. Strafferammen for slike overtredelser er bot eller fengsel inntil seks måneder.

Påtalemyndigheten er uavhengig i den enkelte sak. Riksadvokaten og Domstoladministrasjonen har opplyst at det ikke foreligger retningslinjer eller enkelt tilgjengelige data som kan si noe om bruken av rettighetstap i disse sakene. På nåværende tidspunkt kan jeg derfor ikke uttale meg om hvorvidt straffeloven § 56 anvendes i tilstrekkelig grad overfor personer som er dømt for seksuelle overgrep mot barn og unge. Men jeg vil fremheve at straffeloven § 56 er et viktig virkemiddel å benytte.

SPØRSMÅL NR. 1777

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Grunneier på Lista flystasjon har ventet over et år på behandling av søknad for å bygge solceller på en gammel flystripe. Dette er områder uten verdifull natur og burde ha en rask saksbehandling.

Hva gjør statsråden å fortgang i prosessene, og vil statsråden komme med noen tiltak for at nettselskaper skal prioritere søknader om nettilknytning fra kraftproduksjon på grått areal?

Svar:

Regjeringen gjør flere grep for å legge til rette for mer solkraft. Blant annet innførte vi 1. oktober 2023 en delingsordning for fornybar energi. Strømkunder på samme eiendom, for eksempel i et borettslag, slipper dermed nettleie og avgifter for forbruk av strøm de selv produserer i et felles solcelleanlegg. RME har nå levert et forslag om en ny delingsordning for fornybar energi tilpasset næringsområder. Hensikten med lokal deling er å bedre lønnsomheten for aktørene og utløse nye investeringer, for eksempel i solcelleanlegg på tak. Samtidig er det viktig å ivareta en

rasjonell utvikling og drift av strømnettet. Departementet vurderer nå forslaget fra RME.

Nye produksjonsanlegg og endringer i konsesjons- gitte produksjonsanlegg, krever konsesjon fra NVE. NVE har mottatt søknaden om Farsund Lufthavn solkraftverk, men den er foreløpig ikke tatt til behandling. NVE har mottatt rundt 50 konsesjonssøknader eller meldinger om solkraftverk i nyere tid, og prioriterer behandlingen av disse meldingene ut ifra gitte kriterier som skal sikre at en konsesjonsbehandler de mest modne prosjektene først. Et av disse kriteriene er om prosjektet har en avklart nettilknytning.

Nettselskapene har en plikt til å tilknytte ny og økt produksjon. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å

gi tilknytning, plikter nettselskapet å utrede, omsøke og etablere nødvendige nettanlegg for å kunne gi tilknytning uten ugrunnet opphold. NVE kan gi unntak fra tilknytningsplikten for produksjon dersom det samlede tiltaket ikke er samfunnsmessig rasjonelt. I vurderingen skal NVE se produksjonstiltaket i sammenheng med alle nettinvesteringer som utløses.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har ansvar for å føre tilsyn med nettselskapenes tilknytningssprosess og oppfølging av tilknytningsplikten, herunder at nettselskapenes praksis er i tråd med det gjeldende regelverk. Ved uenighet kan partene bringe saken inn for RME.

SPØRSMÅL NR. 1778

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Tina Bru

Besvart 25. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har departementet igangsatt prosessen med å få de nødvendige avklaringer fra ESA om utbetalingsordningen i grunnrenteskatten på vindkraft, og i så fall, når kan vi forvente en konklusjon?

BEGRUNNELSE:

I innstilling fra finanskomiteen om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft (Innst. 124 L (2023-2024)) ble det gjort flere endringer i regjeringens opprinnelige forslag. En av disse omhandler utbetaling av skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt:

«For nye kraftanlegg utbetales skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt når anlegget blir satt i drift og Skatteetaten har gjennomført kontroll av fastsatt skatt. Frem til utbetaling fremføres negativ grunnrenteinntekt med rente. Det forutsettes at ESA godkjenner ordningen.»

Det er avgjørende at tempoet i utbyggingen av ny fornybar energi i Norge øker i tiden fremover. Siden Støre-regjeringen tiltrådte er det kun gitt konsesjon til 0,3 TWh ny kraft. Dette er til ulempe både for næringslivet som trenger tilgang til kraft, for forbrukere som opplever høye strømpriser, og for vår evne til å nå våre klimamål. Endringene som ble gjort i regjeringens forslag slik at den nye grunnrenteskatten på vindkraft ble en nøytral kontantstrømskatt for nye kraftanlegg, var viktig i så måte.

Samtidig var det viktig at endringene skjedde gjennom et bredt forlik i Stortinget, for å skape ro og forutsigbarhet for aktører som vurderer å investere i vindkraft fremover. Noe som dessverre har blitt helt nødvendig å ta hensyn til, gitt de brå og uforutsigbare skatteendringen Støre-regjeringen har gjennomført. I innstillingen ble det, rent formelt, tatt et forbehold om at ESA godkjenner ordningen. Dette er ikke uvanlig, men likevel vil det være viktig å få avklart dette raskt av hensyn til nye, sårt tiltrengte investeringer.

Svar:

Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble innført med virkning fra 1. januar 2024. Etter at loven ble vedtatt 19. desember 2023 har Finansdepartementet arbeidet med å følge opp lovendringene. Lovvedtaket baserte seg på regjeringens forslag i Prop. 2 LS (2023-2024). Stortinget vedtok i tillegg noen lovendringer som var annerledes enn det regjeringen hadde foreslått. Blant annet gjelder dette en utbetalingsordning for «nye kraftanlegg når anlegget blir satt i drift og Skatteetaten har gjennomført kontroll av fastsatt skatt». Tidspunktet for en eventuell utbetaling ligger dermed et stykke frem i tid. Både utbetalingsordningen og en rekke andre tema i lovvedtaket reiser flere problemstillinger som må følges opp og avklares. Finansdepartementet har igangsatt arbeidet med denne oppfølgingen. Departementet kan imidlertid ikke på

nåværende tidspunkt informere Stortinget nærmere om

tidsløpet for arbeidet med utbetalingsordningen eller prosessen med ESA.

SPØRSMÅL NR. 1779

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 26. april 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I 2019 lanserte regjeringen en nettbrosjyre for å motvirke bruk av returprovisjon i reiselivsnæringen. I dag er det uvisst i hvilken grad nettbrosjyren har hatt motvirkende effekt på problemstillingen.

Hvordan planlegger statsråden å sikre bedre regulering returprovisjonsavtaler i reiselivet?

BEGRUNNELSE:

Anvendelse av provisjonsbetalinger er pr. dags dato ikke direkte regulert i konkurranseloven. På generelt grunnlag er det likevel slik at konkurranseloven oppstiller et forbud mot ulovlig samarbeid, og det er også slik at dominerende aktører ikke skal misbruke sin stilling. Korrupsjonsbestemmelsen stiller blant annet vilkår om at fordelene som mottas eller tilbys må være utilbørlig. I dette ligger at det må foreligge et klart klanderverdig forhold, noe som vil kunne variere fra virksomhetsområde til virksomhetsområde.

Departementet hadde saken til høring i 2019, og presenterte som resultat at provisjonsbetalingen er ulovlig dersom den fører til konkurransevridding, og dersom turistene ikke er informerte om at en slik betaling finner sted. Likevel kjenner vi ikke til at departementet sin tolkning av regelverket har ført til sanksjoner av noen slag for de bedriftene som fremdeles benytter denne ordningen. Ei heller endringer i regelverket.

I regjeringens «Veikart for reiselivsnæringen» fra 08.02.2024, omtales praksis med returprovisjon i reiselivsnæringen ved å vise til brosjyren departementet lanserte i 2019, men stadfester at «det er uklart hvor og i hvilken grad returprovisjonsavtaler praktiseres på norske reisemål».

Slik praksisen er i dag har det ført til uverdige forhold i bransjen ved at turister systematisk blir hindret til å handle i andre bedrifter enn der det blir betalt provisjon til guiden. Betalingen skjer til reiselederen sin bankkonto eller via andre kanaler uten skattetrekk, og uten at det blir betalt arbeidsgiveravgift. Returprovisjonsavtaler er å se på

som et arbeidsforhold, der guiden utfører et arbeid for butikkene. Derav skal butikkene betale arbeidsgiveravgift og gjøre skattetrekk i provisjonen. Skattemyndighetene har gjennomført kontroller der de har avdekket unndragelser gjennomført på bakgrunn av disse type vilkår.

Svar:

Jeg er klar over at praksisen med returprovisjoner kan oppleves som en utfordring for enkelte bedrifter i reiselivsnæringen. Hvorvidt bruk av returprovisjon er i tråd med lovgivningen eller ikke, avhenger av hvordan ordningen med returprovisjon praktiseres. Graden av åpenhet og opptreden i samsvar med god forretningsskikk er viktig i denne sammenheng. Dersom den egentlige motivasjonen bak f.eks. en positiv omtale av visse reiselivsprodukter fremfor andre holdes skjult, kan man risikere å nærme seg en gråsoner for hva som vil kunne regnes som lovlig.

Som du viser til i begrunnelsen for spørsmålet ditt, publiserte Nærings- og fiskeridepartementet i 2019 en informasjonsbrosjyre om returprovisjon i norsk reiseliv. Informasjonsbrosjyrens formål var å gi en kortfattet oversikt over de mest sentrale lovene som gjelder dersom partene ønsker å inngå en avtale om returprovisjon. Disse lovene er avtaleloven, konkurranseloven, markedsføringsloven og straffeloven. Aktører i reiselivsnæringen må ta hensyn til at de driver en virksomhet i et konkurranseutsatt marked. Det vil si at de ikke kan ta avgjørelser eller inngå avtaler med andre aktører i bransjen som skader eller begrenser konkurransen i strid med konkurranseloven. Det er heller ikke lovlig å skjule hvordan produktene blir markedsført overfor kundene.

Inntrykket fra da brosjyren ble utarbeidet var at praksis med bruk av returprovisjon ikke ble oppfattet å være en stor utfordring i hele landet, men heller en utfordring på enkelte plasser. Det var heller ikke alle som mente at praksisen var et problem. Det er riktig at vi ikke har oppdatert informasjon pr i dag om effekten av denne brosjyren, eller omfanget av problemet.

Jeg tar som utgangspunkt at alle som driver en virksomhet eller varehandel i Norge overholder norske lover og regler. Dersom det oppdages at noen bryter reglene må det meldes til politiet som vil ta saken videre i rettssystemet, eller til rette tilsyn og myndigheter som vil

håndtere saken i tråd med gjeldende rutiner og regler. Jeg vil følge utviklingen av denne saken videre og vurdere, i samråd med berørte statsråder med ansvar for nevnte regelverk, hvorvidt ulovlig praksis av returprovisjon er av et slikt omfang at vi må vurdere avbøtende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1780

Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ordførerne i Lørenskog og Lillestrøm er kritiske til at politiet på Nedre Romerike legger ned enheten for forebyggende kriminalitet blant unge på grunn av den økonomiske situasjonen. Også forebyggende enhet hos politiet i Ski har blitt nedbemannet.

Hva vil justisministeren gjøre for å snu utviklingen for Politiet i Sør-Øst slik at de igjen kan drifte forebyggende enheter?

BEGRUNNELSE:

Politiet er fundamentet for trygghet og god beredskap i hele Norge. Vi er særlig avhengig av et sterkt politi når truslene mot tryggheten vår blir større. Ulike politiinstanser rapporterer om en skremmende utvikling: Kriminalitet øker kraftig og ungdomskriminaliteten brer om seg i alle norske byer.

Denne utviklingen er også tilstede i Akershus. Utviklingen er totalt uakseptabel og utgjør en stor trussel mot samfunnet vårt. Samtidig som vi blir stadig mer avhengige av et sterkere politi, er realiteten at vi får et stadig svakere politi. Etter at denne regjeringen overtok, så har situasjonen gradvis blitt forverret.

I Akershus melder nå Øst politidistrikt om at de har manglende ressurser. Resultatet er at de står uten dedikerte forebyggere i dette politidistriktet.

Nedskjæringene regjeringen gjennomfører i politiet har store konsekvenser for politiets evne til å forebygge, avdekke, etterforske og straffefølgje kriminelle.

Svar:

Forebyggende arbeid mot barn og unge er svært viktig. At barn under 15 år begår alvorlige lovbrudd er svært bekymringsfullt. Et godt forebyggende arbeid krever utstrakt samarbeid mellom flere offentlige etater.

Politidirektoratet har opplyst at Øst politidistrikt har foretatt noen omdisponeringer av personell innenfor budsjettrammen. Omdisponeringene innebærer verken at politiet legger ned forebyggende innsats eller at de skal slutte å drive forebyggende virksomhet. Det betyr at de valgte å disponere sine forebyggende ressurser slik. Jeg er videre kjent med at Øst politidistrikt har invitert samtlige kommunedirektører og ordførere i politidistriktet til årlig strategisk politiråd hvor det blant annet vil bli gitt utfyllende informasjon om hvilke disponeringer politidistriktet har sett det riktig og nødvendig å gjennomføre, hvordan distriktet skal innrette det forebyggende arbeidet, hva som er politiets primære og viktigste bidra til forebygging av barne- og ungdomskriminalitet. I tillegg er det invitert til diskusjoner og konkrete tiltak for å samhandle og samarbeide tettere og bedre i dette viktige arbeidet. Forebygging av ungdomskriminalitet kan ikke løses av justissektoren alene. Skole, barnevern og helsetjeneste må samarbeide med politiet om å sikre barn god oppvekst og gode levekår for å forebygge og bekjempe barne- og ungdomskriminalitet.

Regjeringen prioriterer politiet høyt og har derfor gjennomført flere store økninger av politiets budsjett. Samtidig har den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen og høy prisvekst skapt utfordringer, også for politiet. Derfor har regjeringen varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 635 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett i år til politiet, som blant annet skal gå til å opprettholde politibemanningen. Dette for at politiet skal ha stabile rammevilkår for å løse sitt samfunnsoppdrag i hele landet.

Departementets tildelingsbrev til politiet er ikke på et slik detaljeringsnivå at det fastsetter bemanningsnivået i de ulike distriktene. Slik har det heller ikke vært under tidligere regjeringer. Politimesterens oppgave er å foreta de prioriteringene som gir mest mulig trygghet for innbyggerne i sitt distrikt og at politiet utfører sitt samfunnsoppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1781**Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 24. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke tiltak har justisministeren igangsatt for å bekjempe digital kriminalitet som spearphishing, etter at teknologier som generativ kunstig intelligens har gjort det både mer treffsikkert og lettere å produsere i store mengder?

BEGRUNNELSE:

I Kripas' temarapport om generativ kunstig intelligens (GKI) fra august 2023 varsler de om at "generelt kan GKI automatisere både produksjonen og individualisering av tekst.

Slik individualisering er ellers potensielt meget tidkrevende, og i denne konteksten kalt spearphishing". I NSMs trusselvurdering for 2024, Risiko, advares det mot noe lignende, at "bruk av kunstig intelligens kan øke cyberaktørers kapasitet, slik at de kan ramme flere mål med færre ressurser. Svært sofistikerte spearphishingoperasjoner kan for eksempel gjennomføres i større skala enn tidligere."

Effekten kan man ha begynt å se. Telenor har stoppet over 500 millioner forsøk på nettsvindel de første tre månedene av 2024, en markant økning fra perioden før, ifølge NRK.

Svar:

Innbyggernes trygghet og vern mot kriminalitet er svært viktig, og enda viktigere i en tid der den digitale kriminaliteten øker i omfang. Jeg er opptatt av at politiet har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å møte disse utfordringene, og da har det stor betydning å jobbe kunnskapsbasert. Jeg har derfor bedt politiet om å særlig prioritere arbeidet med å utvikle kunnskapsgrunnlaget om trusler og utviklingstrekk for kriminell aktivitet i det digitale rom. Dette har jeg gitt som føringer i tildelingsbrevene de tre siste årene, fra og med 2022.

Politiet orienterer om at deres etterretningsarbeid har blant annet ført til at Kripas har igangsatt prosjekter som gjennomgår kriminelle markeds plasser på nett for å kartlegge omfanget av informasjon som selges, og som egner seg til målrettet planlegging av spearphishing.

Jeg vil videre nevne at Regjeringen har styrket etableringen av bedragerienheten med 15 millioner kroner på årets statsbudsjett, som et tiltak for bekjempelse av digital kriminalitet som spearphishing, og annen digital svindel og bedrageri. Enheten etableres med bred datafaglig kompetanse innen stordata, analyse, maskinlæring og KI,

nettopp for å kunne identifisere, forebygge, avverge og straffeforfølge digital kriminalitet understøttet av kunstig intelligens.

Bedragerienheten har startet arbeidet, og de større sakene innen området som er etterforsket av Økokrim i 2023 og 2024 gir erfaringer som tilsier at mye kan forbygges ved godt privat-offentlig samarbeid og felles innsats for å tette sårbarheter i tele- og it-infrastrukturen som utnyttes av de kriminelle. Sakene viser også at bred nasjonal og internasjonal etterforskning, metodebruk og bruk av stordata er avgjørende for å identifisere nettverk, bakkmenn og sårbarhetene som utnyttes.

Jeg har bedt politiet i tildelingsbrevet for 2024 om å nyttiggjøre seg av teknologi som stordata og kunstig intelligens (KI) til forebygging og bekjempelse av kriminalitet, og at dette må ha tilstrekkelig prioritet. Politiet orienterer om politiets IT-enhet (PIT) har gjennom målrettet innsats over flere år bygget opp et KI-faglig miljø. Miljøet dekker mange områder innen KI og det er fokus på at fagpersonell skal støtte metodeutvikling i politiet. KI-miljøet i PIT deltar med ekspertise i tverrfaglige team hos Kripas, Økokrim, UP, og Oslo PD.

NSM orienterer om at de deltar i en ekspertgruppe, som Nasjonal kommunikasjons-myndighet (Nkom) har etablert sammen med Økokrim og Finans Norge mot digital svindel.

SPØRSMÅL NR. 1782**Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kva rolle ser statsråden for seg at Samarbeidsutvalet for forliksråd og namsmenn skal spele framover og vil staten bidra?

GRUNNGJEVING:

Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn (SFN) har i over 40 år spelt i viktig rolle for å auke kompetanse og vera møteplass for kommunane sine forliksråd. Det har sjølvstendig skapt uro i SFN at opplæring av nye forliksråd fra 2025 er av departementet overført til Statens sivilrettsforvaltning. Men likevel vil SFN kunne spele ei viktig rolle for forliksråda framover og det er ikkje unaturleg at staten bidrar for å halde aktiviteten i gang vidare.

Svar:

Stortinget har bedt regjeringa om å greie ut forliksrådsordninga med sikte på å styrke og forbetre ho. Justis- og beredskapsdepartementet er godt i gang med oppfølginga av Stortingets oppmodingsvedtak. Som ein del av dette

arbeidet meiner departementet det er behov for å sjå nærmare på innretninga på opplæringa av forliksrådsmedlemmene. I supplerande tildelingsbrev nr. 7 for 2023 har Statens sivilrettsforvaltning (SRF) fått i oppdrag å opprette eit nytt system for opplæringa av forliksrådsmedlemmer frå og med 2024. Som ledd i opprettinga av det nye systemet for opplæring, kan SRF vurdere om opplæringa skal skje gjennom ein tilskotsordning, i regi av SRF sjølv, ved kjøp av tenester eller ein kombinasjon av desse.

Eg viser elles til mitt svar på spørsmål nr. 1175. Her går det fram at eg er kjend med at mange forliksrådsmedlemmer har hatt nytte av den kursverksemda som Samarbeidsutvalet for forliksråd og namsmenn har gjennomført i mange år, i tillegg til at det har vore kontakt mellom Statens sivilrettsforvaltning og Samarbeidsutvalet for forliksråd og namsmenn. Kva rolle Samarbeidsutvalet eventuelt skal få når det gjeld framtidige kurs og opplæring er enno ikkje avklart. Eg meiner det viktigaste er å sikre at alle medlemmer i forliksrådene får best mogleg opplæring og kurstilbod, uavhengig av kven som tilbyr dette. Eg har derfor latt vurderinga om kven som bør tilby opplæring og kurs vere ein del av oppdraget til SRF.

SPØRSMÅL NR. 1783**Innlevert 16. april 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 23. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at vi opprettholder et togtilbud i Vestfold som sikrer et felles arbeidsmarked, og at pendlere fra nord i fylket fortsetter å velge toget til Oslo?

BEGRUNNELSE:

Det vidare arbeidet med dobbeltspor i Vestfold er ikkje prioritert i regjeringens NTP, dette på tross av det arbeidsmarkedet regionen er. Det er behov for pendlertilbud mellom byene i Vestfold, til Telemark, og til Drammen/Oslo - men skal det vere et reell alternativ må toget gå hyppig, ha en standard som gjør det mulig å arbeide på

toget og det må vere et stoppmønster som forhindrer at man må ta bilen lange veier til nærmeste togstasjon. Slik det nå ser ut, så vil tilbudet for alle som pendler fra nordfylket, som Skoppum, Holmestrand og Sande bli drastisk redusert. Når vi vet at det skal stenges veier og tunneler i Oslo over lang tid, og presset på innfartsveiene blir betydelig større så kan det medføre kaos - derfor er et godt togtilbud for alle som kan reise kollektivt noe som vil avlaste. Det er underlig om man ikke har sett dette i sammenheng, og det er av interesse å vite hvordan statsråden vil jobbe for å unngå merbelastning, og sikre et godt togalternativ for pendlerne også i nordfylket fremover.

Svar:

Nytt dobbeltspor til Tønsberg skal etter planen tas i bruk fra desember 2025 og vil gi et langt bedre togtilbud til majoriteten av de som bruker Vestfoldbanen til jobb eller fritidsreiser.

Om lag en fjerdedel av alle reisende på Vestfoldbanen bruker Tønsberg stasjon, og de største reisestrømmene (ca. 730 000 årlige reiser) går mot Drammen- og Osloområdet.

Reisende fra Tønsberg vil få en stor forbedring når antall avganger øker fra én til fire avganger til Oslo i grunnrute. To av avgangene vil gå direkte til Drammen før de fortsetter videre til Oslo, og vi når målet med Inter-City-satsingen på én time reisetid mellom Oslo og Tønsberg. Dette innebærer at en dagpendler fra Tønsberg til Oslo vil spare inn nesten en halvtime reisetid hver dag. De to andre avgangene vil stoppe i Horten, Holmestrand og Sande før Drammen og ha omtrent samme reisetid fra Tønsberg som i dag. Reisende fra nord i Vestfold vil få en dobling i antall avganger, fra én til to, i grunnrute hele dagen. Disse avgangene vil starte i Tønsberg, noe som vil gi bedre punktlighet og plass ombord for passasjerene,

sammenlignet med i dag der avgangene starter i Skien. Reisende fra sør for Tønsberg vil ikke få flere avganger enn den ene de har i timen i dag, men vil få betydelig kortere reisetid og vil også kunne spare opp mot en halvtime hver dag tur/retur. Slik sikrer vi at reisende både fra Vestfold og Telemark får nytte av de betydelige ressursene vi har investert i infrastrukturen. Kombinasjonen av flere avganger og store reisetidsreduksjoner vil bidra til å gjøre toget mer attraktivt som transportmiddel i konkurranse mot bilen.

Det er ikke mulig å både oppnå de store reisetidsbesparelsene jeg har nevnt over og samtidig stoppe ekspresstogene på de minste stasjonene. Kun om lag 2 pst. av alle reiser på Vestfoldbanen er på disse stasjonene mellom nordre og søndre Vestfold. Reisende herfra vil derfor dessverre oppleve at reisen tar litt lengre tid ved at de må bytte tog i Tønsberg, men vil til gjengjeld få bedre plass om bord, økt punktlighet og avgang hver halvtime hele dagen. Selv om det kan føre til at noen fra denne gruppen vil velge andre transportformer enn tog til jobb mener jeg at Vestfold fremdeles vil være et felles arbeidsmarked.

SPØRSMÅL NR. 1784

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 24. april 2024 av Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at legevakta i Oslo og Bergen skal kunne drifte som før i samarbeid med spesialisthelsetjenesten, fremfor at et firkantet regelverk skal kunne ødelegge tilbudet for nesten en million pasienter?

BEGRUNNELSE:

I en sak i NRK 12. april kommer det frem at fremtiden til legevakta i Oslo og Bergen er usikker, og at de kan bli nødt til å legge om hele driften på grunn av et firkantet regelverk fra Helfo. I Oslo driftes legevakten av kommunen, mens skadelegevakten driftes i samarbeid med OUS som tilhører spesialisthelsetjenesten. Det betyr at pasienter som oppsøker legevakten trekker kølapp, får en vurdering og deretter sendes enten til legevakt eller til skadelegevakt som i dag drives samme sted. Nylig ble det kjent at Helfo har krevd tilbakebetaling på 65 millioner kroner fra OUS fordi de mener skadelegevakta ikke egentlig er

en legevakt, og at de derfor har fått utbetalt refusjon for egenandel de egentlig ikke skulle hatt. Regelverket sier i dag at legevakt skal drives av kommunen, og man stiller dermed samme krav til legevakter i små kommuner som kanskje har to-tre pasienter innom hver dag, som man gjør til skadelegevakta i Oslo som har mellom 200-250 pasienter innom hver dag. Det er absurd.

Legevakta i Oslo og Bergen dekker nærmere 1 million nordmenn, og en slik omlegging av driften vil kunne ha store konsekvenser for alle som har behov for å benytte tilbudet ved legevakta. Ansatte sier til NRK at de frykter det kan bety to køer, og dobbel egenandel for pasientene. Legevakta i Oslo har blitt driftet i et samarbeid mellom kommunen og sykehus i 120 år, og det er uholdbart at regelverket skal være så rigid at en organisering av legevakttilbudet som fungerer godt i de største byene kan risikere å måtte legges om, fordi reglene er tilpasset mindre kommuner og ikke gir rom for større kommuner som ser behov for å drive annerledes. Pasienter som oppsøker

legevakta har ingen formening av om det er kommunen eller sykehuset som har ansvaret for behandlingen, de har bare behov for rask og god hjelp. At tilbudet til disse pasientene nå settes i spill er alvorlig.

Jeg ber derfor om at statsråden sørger for at legevaktene i Oslo og Bergen kan fortsette driften etter dagens modell, slik at tilbudet til nærmere en million pasienter opprettholdes uten å bli rasert av et regelverk som ikke er tilpasset dagens situasjon.

Svar:

Legevakt er et kommunalt ansvar, jfr. § 3-2 i helse- og omsorgstjenesteloven. Av historiske årsaker er det i Oslo, som representanten påpeker, likevel slik at driften av legevakten er delt mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus, der sistnevnte driver skadelegevakten. I Bergen eksisterer det en liknende organisering. At sykehus og kommuner samarbeider om å gi pasienter et godt og sammenhengende tilbud er ønskelig, og noe vi i økende

grad vil ha behov for i fremtiden. For pasientene spiller det liten rolle hvem som gi helsehjelp.

Denne sakens utgangspunkt er at Helfo har gjennomført kontroll ved Skadelegevakten i Oslo. Helfos vurdering er at Oslo universitetssykehus (OUS) har krevet egenandeler det ikke er hjemmel for i regelverket. Dette har Helfo begrunnet med at pasientene hverken er henvist eller at det har vært øyeblikkelig hjelp, noe det er krav om i regelverket for at en sykehus-poliklinikk skal kunne kreve egenandeler. Helfo har derfor fattet vedtak om tilbakekreving av om lag 65 millioner kroner. OUS/Skadelegevakten har påklaget vedtaket. Klagesaken er nå til behandling. Det er ikke riktig av meg å gå inn i saken før klagebehandlingen er ferdig. I etterkant av behandlingen, vil vi vurdere om det er behov for å gjøre endringer i regelverket.

Regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester, som inkluderer legevakt. Vi har fått mange gode innspill til arbeidet. Flere av disse peker på behov for bedre samarbeid og samhandling mellom sykehus og kommune.

SPØRSMÅL NR. 1785

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 22. april 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

I følge NRK.no 13. februar i år, deponeres og graves det ned store mengder med jord i forbindelse med bygging av industri, bane eller vei. Ifølge samme artikkel finnes det ingen oversikt over eksakt hvor store mengder det er snakk om her.

Har statsråden tall på hvor store mengder matjord det er som behandles på denne måten og vil han ta initiativ til at det tas i bruk teknologi som renser denne jorda slik at den kan gjenbrukes i stedet for å deponeres?

BEGRUNNELSE:

Bevaring av matjord er helt avgjørende for matproduksjon og beredskap i fremtiden. Det er derfor avgjørende at vi finner løsninger for å forhindre at vi sløser bort jord som kan brukes. Det finnes i dag norsk teknologi som vil begrense tap av matjord, og det er derfor viktig at regjeringen legger til rette slik at alle tilgjengelige tiltak kan brukes.

Svar:

Eg vil starte med å seie at det viktigaste er å unngå nedbygging av matjord, noko som me har tal på. Dei foreløpige tala frå kommunane (KOSTRA) viser at omdisponeringa av dyrka jord var på 2 751 dekar i 2023. Det vil seie at ein er under det førre jordvernålet på 3 000 dekar for andre gong, og på det lågaste nivået på femti år. Tala er derimot foreløpige, og me må vente på dei endelige tala til juni. I den nye nasjonale jorvernstrategien har regjeringa satt eit ambisiøst mål om maksimal omdisponering av 2 000 dekar dyrka mark årleg.

Om ein ikkje kan unngå nedbygging, så meiner eg at det er viktig å ta vare på matjorda frå arealet som blir bygd ned, både til å forbetre eksisterande jordbruksareal og til å opparbeide nye. I den nyleg vedtekne nasjonale jordvernstrategien er eit av tiltaka å arbeide vidare med dette under overskrifta «Avbøtende og kompensierende tiltak» (pkt. 2.8).

Med bakgrunn i dette så har Landbruksdirektoratet fått i oppdrag å lage ein nasjonal rettleier for korleis

ein kan ta vare på matjorda ved nedbygging, ved å lage såkalla matjordplanar. Fleire kommunar sett allereie krav om slike matjordplanar ved nedbygging av dyrka jord. I tillegg har mellom anna Vestfold fylkeskommune og Region Nordhordland laga rettleiarar til matjordplan.

Eg veit òg at det blir arbeidd med å ta vare på matjorda i store samferdselsprosjekt, og i den nasjonale jordvernstrategien står det at regjeringa vil vidareføre arbeidet med å prøve ut avbøtande og kompenserande tiltak i disse prosjekta.

Stortinget har bede regjeringa gå gjennom relevant regelverk og utarbeide ein tverrsektoriell strategi for massehandtering. Ei breitt samansett direktoratsgruppe,

som var leia av Miljødirektoratet, tilrår i rapporten «Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset», ei rekke tiltak for å sikre ein meir berekraftig forvaltning av reine overskotsmassar frå bygge- og anleggstilltak. Det høgast prioriterte tiltaket er å gå gjennom relevant regelverk og utarbeide ein tverrsektoriell rettleiar knytt til gjeldande regelverk for massehandtering.

Kommunal- og distriktsdepartementet starta hausten 2023 arbeidet med ein slik rettleiar, og har som mål at den vil vere klar i 2024. Arbeidet vil skje i samarbeid med mitt departement og Landbruksdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1786

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I skriftlig spørsmål, muntlig spørretime og ordinær spørretime har Venstre utfordret regjeringen på konsekvensene av innleieregler for enkeltmannsforetak og AS med en ansatt som i praksis gir «næringsforbud» for tusenvis av konsulenter. Statsråden holder fast på at disse virksomhetene ikke er berørt av det nye regelverket.

Dersom det er korrekt, hva skal til for at enkeltmannsforetak og AS med en ansatt skal kunne levere tjenester til innenfor regjeringens regelverk på samme måte som de har gjort før nye regler tredde i kraft?

BEGRUNNELSE:

Mange enmannsbedrifter i IT-bransjen opplever at de i praksis har fått næringsforbud, ved at de nå ikke kan levere tilbud til kunder og velges bort av oppdragsgiver fordi de ikke er registrerte bemanningsforetak, og heller ikke kan registrere seg som bemanningsforetak fordi de er eneste ansatt i egen virksomhet og Arbeidstilsynet sier at slike bedrifter ikke kan registrere seg som bemanningsforetak, slik et foretak fra nå av må være for å komme i posisjon til å levere til sine kunder. Offentlig og privat sektor mister dermed kompetanse og konsulentene mister oppdrag og levebrød i velfungerende små virksomheter.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål fra representanten om hvorvidt enkeltpersonforetak eller aksjeselskap, der eieren er eneste ansatte, er omfattet av de nye innleiereglene og godkjenningsplikten for bemanningsforetak. Som jeg tidligere har svart vil kjøp av tjenester fra slike virksomheter ikke anses som innleie.

Konsulenter som er organisert som enkeltpersonforetak eller aksjeselskap med kun én person vil fortsatt kunne selge sine tjenester og inngå oppdragsavtaler som selvstendige oppdragstakere, uten å bli begrenset av de strenge reglene for innleie. Det er derfor ikke snakk om noe næringsforbud. Jeg har imidlertid forståelse for at en del konsulenter likevel opplever å ha blitt berørt av regelendringene, blant annet ved at noen oppdragsgivere benytter innleie og krever godkjenning i bemanningsforetaksregisteret. Vi er opptatt av å gi god informasjon til oppdragsgivere og oppdragstakere om at godkjenning som bemanningsforetak ikke er nødvendig ved inngåelse av oppdragskontrakter, og jobber med å oppdatere og utdype veilederen om innleieregelverket på dette punktet.

I forholdet mellom en virksomhet som skal ha arbeidet utført, og personen som utfører arbeidet, er skillet mellom et arbeidsforhold og et oppdragsforhold relevant. Betydningen av dette i forhold til ulike kontraktsforhold, må vurderes konkret.

Jeg viser for øvrig til digitaliserings- og forvaltningssministerens svar på spørsmål fra representanten 25. mars

2024, om at det vil bli sendt ut et rundskriv til fellesføringen om konsulentbruk i staten der det vil være aktuelt å klargjøre nærmere hva statlige virksomheter bør tenke på

ved valg av kontraktstype, herunder også konkurransemessige virkninger.

SPØRSMÅL NR. 1787

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselministeren forklare kvifor det frå regjeringsspartia er hevda og fronta at det er lagt inn 1 milliard kr årleg i planperioden 2025-2030, til fornying og for å kunne ta igjen vegvedlikeholdsetterslepet på fylkesvegar, når tabell 13.5 i framlagt NTP viser noko anna, og kvifor er øymerka tilskudd til blant anna tømmerveg og militær mobilitet for fylkesvegane kutta frå dagens nivå på 0.4 milliard kr årleg til 0.3 milliard kr årleg?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa og samferdselministeren har ved fleire høver hevda at det er lagt inn i framlegg til ny NTP ei årleg auke til vedlikeholdsetterslepet for fylkesvegar, med årleg 1 milliard kr i fyrste 6 års perioden.

Derimot viser tabell 13.5 i Nasjonal transportplan 2025-2036 St. melding 14, noko heilt anna, der opprusting og fornying av fylkesvegnettet er 0,8 milliard kr pr år.

Tabellen viser at det i perioden 2025-2030 er lagt inn følgjande til rammetilskudd fylkesveg:

- opprusting og fornying av fylkesvegnettet: 3.0 milliard kr
- ras og skredsikring fylkesveg: 1.1 milliard kr
- kompensasjon forskrift om tunnellsikkerhet: 0.6 milliard kr
- øymerka tilskudd tømmertransport/militær mobilitet: 0.3 milliard kr

Samla sum: 5.0 milliard kr, og ikkje 5.1 milliard kr som står i tabellen frå regjeringa.

Svar:

Auka på 1 mrd. kr er for heile fylkesvegprioriteringa. Tabell 13.5 på side 184 i Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 viser ei auke frå 4,1 mrd. kr i budsjettet for 2024 til 5,1 mrd. kr i årleg gjennomsnitt snitt i perioden 2025–2030:

Tabell 13.5 Økonomiske rammer til fylkesvei. Mrd. 2024-kr

Formål	Budsjett 2024	NTP, årlig gj.snitt 2025–2030	NTP, årlig gj.snitt 2031–2036	NTP, totalt 2025–2036
Rammetilskudd til fylkeskommuner, hvorav:	3,7	4,8	5,6	62,1
– opprusting og fornying av fylkesveinettet ¹	2,2	3,0	3,8	41,1
– ras- og skredsikring fylkesvei	0,9	1,1	1,2	13,8
– kompensasjon forskrift om tunnellsikkerhet	0,6	0,6	0,6	7,3
Øremerkede tilskudd ²	0,4	0,3	0,1	2,9
Sum prioritering til fylkesvei	4,1	5,1	5,7	65,0

¹ I budsjett 2024 er post 65 Tilskudd til fylkesveier, over Samferdselsdepartementets budsjett inkludert, for sammenlignbarhet med planperioden.

² Omfatter rentekompensasjon for transportiltak i fylkene, utbedring for tømmertransport og tilskudd for kritiske bruer for militær mobilitet på fylkesveinettet.

Til spørsmålet om dei øymerke tilskota viser eg til side 184 i meldinga. Regjeringa har for planperioden prioritert desse tre øymerke tilskota:

- Kritiske bruer for militær mobilitet på fylkesveinettet. Dette er ei ny ordning som vil innebere midlar til 14 identifiserte bruer på fylkesvegnettet i Buskerud, Innlandet, Trøndelag, Troms og Vestland. Regjeringa prioriterer totalt 600 mill. kr til dette i planperioden.
- Utbedring på fylkesveier for tømmertransport. Eksisterande ordning som blir vidareført og er prioritert styrka. Regjeringa prioriterer totalt 480 mill. kr i planperioden.

- Rentekompensasjon for transporttiltak i fylka. Eksisterande ordning er tilskot til fylkeskommunane knytt til tilsegn om rentekompensasjon gitt for åra 2010–2017. Ordninga blir vidareført med eit forventa redusert løyvebehov i planperioden. Dette forklarar kvifor summen for dei øymerke tilskota går frå 0,4 mrd. kroner i 2024-budsjettet til eit gjennomsnittleg nivå på 0,3 mrd. kroner i perioden 2025–2030.

Dei fleste tala oppgitt i meldinga er avrunda til milliard med ein desimal. Det er grunnen til at det kan vere mindre avvik mellom dei ulike delsummane og totalsummen i tabellane.

SPØRSMÅL NR. 1788

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 25. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Er den positive omtalen av innlandsfiske i distriktsmeldingen ment å ha en reell effekt på politiske lokale beslutninger og hvordan følger i så fall regjeringen opp slike uttalte mål for at de faktisk blir en realitet?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens distriktsmelding blir innlandsfiske særlig omtalt i punkt 5.9.3 der regjeringen stadfester at det bare er en liten del av innlandsfiskeressursen som blir utnyttet. Det vises til at investeringsstøtte til redskaper, utstyr og anlegg kan være viktige tiltak for å lykkes med satsingen på ferskvannsfisk, og at innlandsfiske gir gode muligheter til resultatoppnåelse innenfor flere av regjeringens samfunns mål enten det er bærekraftig verdiskapning, grønne arbeidsplasser, utvikling av sirkulærøkonomi eller mat-sikkerhet. Det bekreftes at det er et stort potensial for å øke fisket i innlandssjøene. I Engerdal kommune ble det nylig opprettet et selskap kalt 5sjøer AS som ønsker å øke råvaretilgangen av fisk. Formålet til selskapet er å sørge for fangst og salg av fisk fra innsjøer i Innlandet for å øke lokal matproduksjon. 5 sjøer AS ble formelt stiftet i februar. Selskapet har fire private eiere bestående av Femundmat AS og 3 utenbygds investorer. Engerdal Fjellstyre sammen med Engerdal og Rendalen kommune ble invitert til å kjøpe opptil 80 % av aksjene i selskapet. Forutsetningen for Rendalen og Engerdal kommune (som har signalisert positivitet til å delta økonomisk) var et ja fra Fjellstyret.

Dessverre ble det nei fra Fjellstyret. Det var representanter fra Senterpartiet som både i formannskapet i Engerdal og i Fjellstyret som sa nei til dette. Det er svært uheldig for lokal næringsutvikling at slike initiativ stanser, særlig når vi har en regjering som særskilt nevner akkurat innlandsfiske som et potensielt satsningsområde i sin egen distriktsmelding. Det kan spørres om hva som er poenget med nasjonale føringer og mål for lokal verdiskapning, når dette motarbeides av lokalpolitikere fra samme parti som la frem distriktsmeldingen.

Svar:

At Engerdal fjellstyre no har sagt nei til å kjøpe aksjar i 5 sjøer AS må Engerdal fjellstyre sjølv svara for. Eg kan heller ikkje overstyra fjellstyret. Eg står framleis ved det me har sagt i distriktsmeldinga om at det er eit stort potensial for å auka fisket i innlandssjøane innanfor berekraftig rammar. Denne typen fiske gir og auka attraktivitet for sportsfiske i dei same vatna og vassdraga og støttar slik opp under satsinga på turistnæringa i distrikta.

Innovasjon Noreg forvalta fleire verksemdsretta låne- og tilskotsordningar i distrikta alt frå distriktsretta risikolån og investeringstilskot til distriktsretta oppstartstilskot til finansiering av innovative prosjekt med vekstpotensial i ein regional eller nasjonal marknad. Desse verkemidla kan bidra til at me får utnytta potensiale som ligg i ei rekkje distriktsnæringar, også innlandsfiske.

Forvaltninga av dei haustbare artane av innlandsfisk overført frå statsforvalter til fylkeskommunen ved forvaltningsreforma i 2010. Etter det har fleire fylkeskommu-

nar laga regionale planar, kor mellom anna innlandsfisket inngår. Det finns òg nokre regionale tilskotsordningar for innlandsfiskeprosjekt i regi av fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 1789

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 23. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for innskrenkingen i UDIs adgang til å benytte underkilder for å verifisere identitet, og er justisministeren tilfreds med denne endringen?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 1694 fra undertegnede til utenriksministeren. Viser til NRKs sak av 6. april om at UDI advarer mot at verifiseringsarbeidet har blitt vanskeliggjort som følge av at regjeringen har endret sine instruks til utenriksstasjonene.

Identitet er grunnleggende for om en utlending får opphold i Norge. Landbakgrunn, alder og personlige forhold spiller inn ved vurderingen. At norske myndigheter er trygge på at utlendinger som oppholder seg i Norge faktisk har den identiteten de operer under, er også viktig av sikkerhetshensyn.

UDI viser i NRKs sak tydelig til at det finnes flere eksempler på personer som lyver om landbakgrunn, navn, fødselsdato, familierelasjoner og bakgrunn. UDI viser særlig til problematikk knyttet til at personer utgir seg for å være fra Afghanistan, men at dette viser seg å ikke stemme.

En viktig del av UDIs arbeid med å verifisere identitet er også samarbeid med myndighetene i landet utlendingen påstår å være fra. UDI benytter da spesialutsending for utlendingssaker i for eksempel Pakistan. Nå har imidlertid arbeidet stoppet opp etter at regjeringen har endret instruks. Underkilder ikke lenger kan brukes.

Dette fører i praksis til at UDIs adgang til å drive verifisering har blitt begrenset, og at saker må henlegges. Det er alvorlig at regjeringens nye regelverk setter stopper for et viktig arbeid.

Svar:

Jeg viser til begrunnelsen gitt av utenriksministeren som svar på spørsmål nr. 1694 fra representanten Lønseth. Utlendingsforvaltningen utfører ikke selv verifiseringer

i utlandet, ved behov bruker vi utenriksstasjonene, slik utenriksministeren viser til i sitt svar.

Noen porteføljer er så viktige at utlendingsforvaltningen har spesialutsendinger til slike oppgaver. Spesialutsendingene er midlertidig ansatte i UD, rekruttert fra fagdepartement. De jobber ved utenriksstasjoner, og er underlagt stasjonens ledelse. Jeg er enig med utenriksministeren i at instruks som omhandler hvordan utenriksstasjonene skal utføre sine oppgaver bør komme fra UD. Samtidig vil jeg understreke viktigheten av at resultatet fra verifiseringsarbeidet er pålitelig og etterprøvbart, og at virkemidlene som benyttes er i tråd med landets lovgivning.

UDI tok initiativ til å endre sine verifiseringsrutiner for noen år siden, som følge av at noen kilder som ble benyttet av norske myndigheter ble utsatt for uforsvarlig behandling av egne myndigheter. Jeg er derfor tilfreds med at rutinene for å verifisere utlendingssaker nå er revidert og nedfelt i en felles instruks, som gjelder alle typer verifiseringer.

SPØRSMÅL NR. 1790**Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 23. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva syntes statsråden om denne skjevfordelingen av bompenger i Oslo, og vil regjeringen foreta seg noe for å kompensere for de problemene de statlige veiene medfører i Oslo øst?

BEGRUNNELSE:

Groruddalen miljøforum la i desember 2023 fram en undersøkelse utført av IAJ Consulting som viser at det er langt flere bomstasjoner i Oslo øst enn i Oslo vest, og at det er en betydelig skjevfordeling ved innkreving av bompengene i Oslo øst sammenlignet med Oslo vest. Rapporten kan leses her: https://groruddalen.no/wp-content/uploads/2024/02/Bompengebidrag_i_Oslo.pdf

Det er også oppdaterte tall til rapporten som kan finnes her:

<https://groruddalen.no/groruddalsdebatt/til-avisens-lesere-oppdatering-om-bompengesaken-som-ble-igangsett-av-groruddalen-miljoforum/>

Inntektsnivået i husholdningene er som kjent høyere i Oslo vest enn i Oslo øst, men beboerne i øst betaler forholdsmessig mer bompenger. Med økende bompengesatser i årene fremover, vil denne skjevfordelingen forsterkes og ramme husholdninger med de laveste inntektene. I desember 2023 mista befolkninga i Groruddalen flere bussruter, og flere tvinges dermed til å bruke bil fremfor kollektivtransport.

Samtidig brukes en større andel av midlene i Oslo vest og i Bærum kommune til store infrastrukturprosjekter. Prosjekter i Oslo øst er i stor grad ikke blitt realisert. De store statlige motorveiene skaper nærmiljøproblemer i Oslo, og særlig i Oslo øst med Trondheimsveien og E6 ved Manglerud, Lindeberg og Furuset. Her er det behov for statlige midler for å løse problemer skapt av statlige veier.

Svar:

Dagens bompengennektering i Oslo er en videreføring av den opprinnelige bomringen i Oslo som åpnet 1. februar 1990. Bomringen i Oslo (Oslopakke 1) ble videreført gjennom Oslopakke 2 og dagens Oslopakke 3. Mens Oslopakke 1 var en pakke for utbygging av veinettet i Oslo, hadde Oslopakke 2 økt kollektivandel og bærekraftig transport som mål. Oslopakke 3, som Stortinget vedtok i 2008, hadde som et viktig mål at trafikkøkningen skulle komme som gange, sykling og med kollektivtransport.

Bompengennekteringen i Oslo, inkl. plassering av bomstasjoner, bygger på lokalpolitiske initiativ og vedtak – og er i flere omganger behandlet av Stortinget. Det er også lokalpolitiske vurderinger som ligger til grunn for hvilke prosjekter som løftes inn og prioriteres i pakken.

‘Oslopakkene’ er finansiert med en betydelig andel bompenger, men også med offentlige bevilgninger fra staten, Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. I forbindelse med Oslopakke 2 ble det også innført en avgift på 75 øre på kollektivbilletten som bidrag til satsingen på kollektivtrafikk.

Staten inngikk i 2020 en byvekstavtale for perioden 2019–2029 for Osloområdet (med en tilleggsavtale fra 2021), noe som sikrer betydelige statlige midler i avtaleperioden.

Bompengennekteringen i Oslo er - og har vært - et viktig virkemiddel for å løse hovedstadsområdets trafikutfordringer. Den har bl.a. vært avgjørende for å sikre god finansiering av nødvendig veiinfrastruktur for bil og kollektivtransport. Av store veiprosjekter kan nevnes Fesningstunnelen, Ekeberg tunnelen, Vålerengatunnelen, Bjørvikaprojektet og Ring 3 Ulvensplitten – Sinsen.

I tillegg har det vært åpnet for å bruke bompenger til å investere i skinnegående infrastruktur for T-bane, trikk og tog. Dette har gjort det mulig å finansiere f.eks. utvidelse av T-banelinjen fra Skullerud til Mortensrud sørøst i Oslo, samt fullføring av T-baneringen fra vest til Nydalen og Storo.

I forbindelse med Oslopakke 3 ble det også åpnet for å kunne bruke bompenger til drift av kollektivtransport. Dette har bidratt til høyere frekvens på mange buss- og t-banestrekninger.

I 2008 ble det innført et ekstra bomsnitt med innkreving av bompenger på bygrensen i vest mellom Oslo og Bærum. Det ble samtidig innført nye innkrevingspunkter i Oslo, på Ring 2 med ‘armer’. Med Oslopakke 3 trinn 2, ble det i 2019 innført supplerende bomsnitt på Oslos bygrense for trafikk fra Romerike og Follo mot Oslo.

Før de nye bomstasjonene mot Romerike og Follo ble innført, gikk om lag halvparten av bilturene gjennom Oslo-bomringen. Med etableringen av nye bomstasjoner er det forventet at om lag tre fjerdedeler av bilturene vil passere ett eller flere bomsnitt.

Oslopakke 3 er en såkalt bypakke, og takstsystemet er tids- og miljødifferensiert. Dette innebærer at bompengennekteringen i tillegg til å finansiere tiltak og prosjekter, også er et restriktivt tiltak for å begrense trafikk. Bompenger i bypakker brukes som et virkemiddel for å

redusere trafikkveksten og for å redusere lokal luftforurensning, støy og klimagassutslipp. Bruk av bompenger for å styrke kollektivtrafikken avlaster veinett og kommer dermed bilistene til gode ved økt framkommelighet.

Plasseringen av bomstasjoner i Oslo er gjort for å fange opp mest mulig av trafikken inn mot sentrum. Det er veistrukturen som er avgjørende for hvor mange bomstasjoner et område har. Bompengelopplegget har tatt hensyn til at noen må kjøre gjennom flere bomstasjoner ved å ha timesregel og passeringstak. Timersregelen ble utvidet fra å gjelde kun AutoPass-avtale kunder med brikke, til å gjelde alle fra 1. september 2023. Dette reduserer bompengebelastning for bl.a. grupper med økonomisk utfordringer som ikke har AutoPass-avtale. Bomstasjonene ved bygrensen belaster primært trafikanter som kommer fra kommuner utenfor Oslo.

Oslopakke 3 porteføljestyres – noe som innebærer at prosjekter og tiltak prioriteres ut fra tilgjengelige midler, og også sett opp mot en målsetting om nullvekst i personbiltransporten.

De prosjektene som nå er under utbygging, har vært prioritert etter de ferdig utbygde prosjektene i Oslo øst. Etter min vurdering er det derfor vanskelig å slå fast at det gjennom Oslopakke 3 og de tidligere pakkene, ikke har vært prioritert samferdselsprosjekter som befolkningen i Groruddalen får nytte av. Utbygging av veiinfrastruktur for bil, kollektivtransport og gang- og sykkelveier – samt satsing på infrastruktur for skinnegående kollektivtransport i tillegg til satsing på drift av kollektivtransport, er noe som etter min mening kommer befolkningen i både Oslo og Akershus til gode.

Avslutningsvis kan jeg informere om at Groruddalen Miljøforum i e-post 17. april i år også har anmodet Samferdselsdepartementet om lovlighetskontroll av bompengedelingen i Oslopakke 3 i henhold til kommuneloven § 27-1 annet ledd, som gir relevant fagdepartement rett til å igangsette slik kontroll, dersom «særlige grunner» tilsier det. Henvendelsen fra Groruddalen Miljøforum vurderes i nå departementet.

SPØRSMÅL NR. 1791

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 22. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren framskrive forventet auke i vegvedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane pr 2030 og 2036 med bakgrunn i regjeringa sitt framlegg til NTP?

BEGRUNNELSE:

Vegvedlikeholdsetterslepet er berekna til omlag 100 milliard kr for fylkesvegnettet samla her i landet, og er sterkt aukande.

Kravet for årleg auke av tilskota til fylkesveg frå fylkeskommunane var heile 5 milliard kr årleg, dette for å kunne stoppe forfallet.

Regjeringa har lagt inn i NTP ein auke på årleg 0,8 milliard kr til fylkeskommunane som heller ikkje er indeksregulert fram til 2030.

Fylkesvegane er også sterkt ulike, heilt frå fylkesvegar med berre 30-40 bilar i døgnet, og fylkesvegar med omlag stamvegstatus med mange titals tusen bilar i døgnet. Fordelingsnøkkelen for tilskota fangar tydelegvis ikkje opp dette.

Svar:

Det er ikkje laga nokon slik framskriving til NTP 2025-2036 og resultatet vil nok i stor grad avhenge av dei prioriteringane som fylkeskommunane gjer innanfor sitt eige fylkesvegnett i perioden.

Regjeringa har lagt opp til ei satsing på fylkesveg i NTP 2025-2036, og dette inneberer totalt 65 mrd. kr til fylkesveg og ei auke på totalt 15,7 mrd. kr over tolvårsperioden samanlikna med flat vidareføring av 2024-budsjettet. Denne satsinga vil sette fylkeskommunane betre i stand til å ta vare på fylkesvegnettet.

SPØRSMÅL NR. 1792**Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 22. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan og eventuelt når vil familieministeren følge opp Bufdirs anbefaling om å midlertidig stanse utenlandsadopsjoner til Norge?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har gjennom de siste årene stilt en rekke skriftlige spørsmål om ulovlige utenlandsadopsjoner. For en tid tilbake anbefalte Bufdir en midlertidig stans i utenlandsadopsjon til Norge. Barne- og familiedepartementet ba Bufdir om å utdype og besvare en rekke spørsmål rundt denne anbefalingen. Dette ble det også vist til av familieministeren i interpellasjonsdebatten i stortinget 19 mars.

I dag kan vi lese at svarene nå er oversendt BFD.

- Bufdir anbefaler fortsatt midlertidig stans i adopsjoner fra utlandet. Vi mener fortsatt midlertidig stans er det best egnede og mest effektive tiltaket for å sikre at ulovligheter ikke finner sted i perioden granskningen

av utenlandsadopsjoner pågår, og inntil det eventuelt er iverksatt et nytt og styrket system for internasjonale adopsjoner, sier divisjonsdirektør Anders Henriksen i Bufdir til Bufdir.no

Svar:

Slik representanten viser til, har Barne- og familiedepartementet no fått meir informasjon frå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) om spørsmålet om midlertidig stans i utanlandsadopsjonar.

Det er departementet som skal ta endeleg avgjerd om ein eventuell midlertidig stans. Eg vil gå grundig gjennom Bufdir si tilråding og snarast mogleg kome tilbake med ei avgjerd i saka. Då tilrådinga er til behandling i departementet, kan eg ikkje kommentere den nærare no.

Eg prioriterer saka høgt, då dette gjeld mange barn og familiar. Adopsjonar til Noreg skal vere sikre og trygge, og i tråd med internasjonale forpliktingar og omsynet til barnets beste.

SPØRSMÅL NR. 1793**Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 22. april 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen nå og hva mener statsråden vi sammen kan gjøre for å motvirke de forskjellene som VG-artikkelen viser og for å sikre like muligheter for barn og unge i idretten, uavhengig av i hvilket område en vokser opp i?

BEGRUNNELSE:

I artikkelen «Klasse-forskjellen» skriver VG om de store forskjellene i muligheter for barn og unge i ulike deler av Oslo til å drive med og satse på idrett, og da særlig fotball. Artikkelen peker på en rekke viktige momenter, inkludert forskjeller i mulighetene til å bli fotballspiller på toppnivå. «Nåløyet for våre barn er mye, mye trangere enn for

vestkantbarn. Dessverre,» sier Aram Meradi fra Holmlia Sportsklubb. Holmlia ligger i Søndre Nordstrand der omtrent 30 % av alle barn kommer fra husholdninger med vedvarende lavinntekt.

Som eksempel viser VG til antall baner med varme. Forskjellene mellom nabobydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand, to bydeler med store demografiske forskjeller, er slående. Nordstrand har 7 baner med varme, Søndre Nordstrand ingen. Artikkelen i VG er ikke overraskende for idretten og heller ikke for oss politikere, sikkert ikke for statsråden heller, men den viser at det er nødvendig med politisk handling.

Fotball og fotballbanene er viktige arenaer i mange barns oppvekst. Idrettslagene gjør en uvurderlig innsats for å kompensere for sosial ulikhet. Banene brukes svært

mye, og blir fort slitt. Det er nødvendig med særskilt satsning på levekårsutsatte områder av byene. Statlige midler, inkludert tippemidler, og andre satsninger trenger ekstra søkelys på levekårsforskjeller og byområder.

Lenke til sak i VG: https://www.vg.no/sport/fotball/i/Mox5Mm/barnefotball-i-oslo-er-det-lomme-boken-som-avgjoer-hvem-som-blir-gode?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR1Z3xTyQl4aGII5VsAm2QtSFWszg-ZtJLU6T4ZKjXUTxk0yFfsbHZNHOgUA_aem_ATtYJ4G-Vdewj6bCGkPZstijIXdU4ySr4SuepZfn5ZncYwk7sVvk1t-ngbacnZRfn7bgHFGHvVLFQWdCtE6o0yiD-Jj

Svar:

Idrett skal være tilgjengelig for alle! Barn og unge skal ha mulighet til å delta i idrett der de bor, uavhengig av kjønn, religion, legning, kultur – eller størrelsen på foresattes lommebok. Selv om vi i Norge har det som i verdenssammenheng er intet mindre enn fantastiske tall når det gjelder barn og unges idrettsdeltakelse, så vet vi at det er skjevheter når det gjelder hvem som deltar. Vi vet at noen grupper barn og unge deltar mer enn andre, og vi vet at tilgangen på anlegg er ulik.

Det prøver vi å gjøre noe med – over hele landet og i Oslo. Det gjør vi gjennom brede og gode grunnstøtteordninger som ordningen med Lokale aktivitetsmidler (LAM), og gjennom målrettede satsinger for økt deltakelse. Ved fordelingen av spillemidler til idrettsformål i fjor satte vi av 125 millioner kroner til en ekstrainsats for deltakelse i idrettsaktiviteter særlig rettet mot områder med høy andel barn i lavinntektsfamilier. I forbindelse med saldert budsjett for 2023 ble det bevilget ytterligere 100 millioner kroner til samme formål, dette har aldri blitt gjort før og viser regjeringens engasjement for utjevning i idretten.

Snart legger vi fram en handlingsplan for deltakelse hvor vi ser nærmere på hvordan alle gode krefter kan bidra

til å senke terskelen for de som vil være med. Alt dette trefrer Oslo og Oslos utsatte bydeler svært godt.

Kanskje vårt viktigste virkemiddel på idrettsområdet er at staten yter tilskudd til både kommuner og idrettslag slik at de kan bygge idrettsanlegg. Da denne regjeringen tok over var etterslepet i tildelingen av spillemidler til idrettsanlegg i kommunene på 4,5 milliarder kroner. I fjor var det på 3,4 milliarder kroner etter rekordhøye avsetninger i både 2022 og 2023. Et mindre etterslep vil gi raskere utbetaling av midler og i mange tilfeller hurtigere realisering av anlegg. Det vil ha stor effekt på den type problemstillinger som representanten og VG viser til.

Alle kommuner, også Oslo kommune, kan søke om delfinansiering fra staten til bygging og rehabilitering av anlegg. Men det er opp til kommunene å benytte seg av det.

Vi skal gjøre det vi kan for å gjøre det enklere for både kommunene og for idretten å rette opp de skjevhetene som er der. Men vi klarer det ikke alene, her er det flere parter som må på banen. Kommunene har selv et ansvar for å legge til rette for å bygge nok og riktige anlegg for sine innbyggere. Så har idretten selv et ansvar for å ivareta sine medlemmer og deres behov. Fotballen, som er utgangspunktet for VGs artikkel, har et ansvar for å holde utgifter på et nivå som gjør det mulig å ha gode, inkluderende tilbud både i øst og vest – og i sør og i nord. Da mener jeg at også fotballen må tørre å ta en intern diskusjon om akademier langt ned i aldersklassene og spillerjakt på 12-åringer.

Jeg er helt enig med representanten; fotball og fotballbanene er enormt viktige arenaer i mange barns oppvekst. Ikke først og fremst fordi vi vil ha flere fotballprofiler eller fordi det er et mål i seg selv at elleveåringer skal trene 5 ganger i uken. Men fordi vi trenger fellesskap som har plass til alle. Det er den norske idrettsmodellen.

SPØRSMÅL NR. 1794

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 24. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for status for vedtak 634?

BEGRUNNELSE:

Ved Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2022–2023) Bærekraftig og sikker luftfart – Nasjonal luftfartsstrategi ble følgende vedtatt:

Vedtak 634

“Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan FOT-rutene skal håndteres dersom det ikke blir mulig å erstatte dagens rutefly.”

Svar:

I statsbudsjettet for 2024 varslet regjeringen at den ville komme tilbake til oppfølgingen av vedtaket i Nasjonal transportplan 2025–2036 (NTP). I Meld St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 er vedtaket ytterligere omtalt i forbindelse med regjeringens arbeid med innfasingen av ny teknologi i luftfarten.

I NTP påpekes det at det regionale flyrutetilbudet er avgjørende for å sikre befolkningen i hele landet tilgang til offentlige tjenester, som for eksempel sykehus, og for effektive arbeids- og privatreiser. Dersom det regionale flyrutetilbudet skal opprettholdes på lengre sikt, og bidra til oppnåelsen av nasjonale og internasjonale klimamål, er det også viktig at fremtidsrettede alternativer er på

plass i tide. Vedtak 634 er derfor en viktig premiss i det videre arbeidet med innfasing av ny teknologi innenfor den avsatte økonomiske rammen i NTP og den pågående kartleggingen av markedet og teknologiutviklingen. Samtidig presiseres det i NTP at det i dag er lite som tyder på at det ikke vil være tilgjengelige alternativer basert på enten ny eller konvensjonell teknologi når dagens flyflåte på kortbanenettet sannsynligvis fases ut i tidsrommet 2035–2040.

På denne bakgrunn er ikke det sentrale spørsmålet videre «om» det ikke er mulig å erstatte dagens rutefly på FOT-rutene, men «hvordan» vi gjør dette på en mest mulig hensiktsmessig måte. Viktige elementer i det videre arbeidet vil blant annet være å se på begrensinger og utviklingsmuligheter knyttet til lufthavninfrastrukturen, teknologiutviklingen, mulighetsrommet for alternative konvensjonelle fly og kombinasjoner av alternativ transport til andre lufthavner og destinasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1795

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 24. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Betydelige deler av trafikken på E6 går i dag gjennom Levanger sentrum.

Vil samferdselsministeren vurdere bedre skilting på E6 ved vegkryssene Halsan, Heir og Mule, slik at denne trafikken dirigeres utenom bykjernen og frem til sitt bestemmelsessted på henholdsvis nordsiden og sørsiden av byen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge opplysninger gitt i forbindelse med utarbeidelse av den nye gatebruksplanen for Levanger sentrum ble det opplyst at den mest trafikkerte strekningen av Kirkegata i Levanger per 28.03.2012 hadde en ÅDT på 12 000 biler.

Til sammenligning var ÅDT på E6, på strekningen mellom Heir og Magnetten, 13 200 ÅDT. Mye av trafikken gjennom Levanger sentrum er gjennomgangstrafikk.

Redusering av gjennomgangstrafikken kan gjøres gjennom å sette opp skilt ved Mulekrysset, Okkenhaugkrysset og Magnetten for å dirigere unødvendig gjennomgangstrafikk utenom byen.

Nordgående trafikk som skal til Røstad og Trekanten kan for eksempel kjøre av på Heir, i stedet for å ta av på Halsankrysset og kjøre gjennom byen. Dette forutsetter skilting ved Magnetten og Heir. Likedan kan det skiltes bedre til Sykehuset Levanger og Moan slik at man kan dirigere sørgående trafikk videre langs E6 fra Mulekrysset til Halsankrysset, slik at de som kommer nordfra og skal til sykehuset eller Moan tar av ved Halsankrysset i stedet for å kjøre gjennom byen. Gjennomgangstrafikken og tungtrafikken må i større grad dirigeres utenom sentrum av Levanger by. Bedre skilting, med for eksempel anvisning til henholdsvis Levanger sør og Levanger nord på E6, kan være en praktisk og konstruktiv måte å løse dette problemet på. Mye av trafikken gjennom Levanger sentrum i dag er gjennomgangstrafikk som like godt kunne brukt E6 som sin hovedvei – alt etter om de skal på nordsiden eller sørsiden av Levanger by.

Svar:

Statens vegvesen har god oversikt over trafikken på E6 og i Levanger sentrum. Den seneste trafikkanalysen fra 2021 viser at kun en begrenset del (ca. 16 %) av trafikken i Kir-

kegata er gjennomgangstrafikk med start- og slutt punkt utenfor Levanger sentrum, mens en betydelig del (ca. 55 %) er trafikk med start eller mål inne i Levanger sentrum. Om lag 29 % av trafikken er intern trafikk i sentrum.

Det er i dag omfattende fartsdempende tiltak i Levanger sentrum; fartsgrensesone 30 km/t, mange gangfelt (hvorav flere opphøyde), innsnevring og lyskryss. Det er stor sideaktivitet og mange fotgjengere, slik at mange søker å unngå kjøring i Levanger sentrum dersom mulig. Trafikkanalysen bekrefter dette.

Ytterligere veivisningsskilting antas å ha begrenset effekt på gjennomgangstrafikken i Levanger sentrum. Statens vegvesen vil imidlertid vurdere muligheten for å supplere skiltingen nordfra, i «Mule-krysset» med et sykehussymbol. Dette kan bidra til at flere trafikanter nordfra veiledes til raskeste vei til sykehuset som går via E6 og krysset ved Branes. Dette er imidlertid noe som må vurderes i en helhet, samt opp mot gjeldende skiltnormal (håndbok N300).

SPØRSMÅL NR. 1796

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 25. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Høyesterett avsa 25. januar 2022 en dom som satte til side Bufdirs praksis i barnebortføringssaker hvor barn, som er norske statsborgere, er tatt ut av landet før tiltaksbegjæring er sendt. Bufdir har gitt uttrykk for at deres forståelse av regelverket ikke har vært feil.

Hvordan vil statsråden sørge for at direktoratet endrer sin praksis i samsvar med Høyesteretts dom?

BEGRUNNELSE:

Høyesterett avsa 25. januar 2022 en prinsipielt anlagt dom om rekkevidden av reglene om barnebortføring (HR-2022-207-A). Saken gjaldt et tilfelle hvor barnas foreldre ble varslet om at barnevernet ville treffe vedtak, hvorpå en av foreldrene tar med barna og reiser til utlandet.

Høyesterett slo fast at barna, som var norske statsborgere, fortsatt var underlagt norsk jurisdiksjon (barna hadde ikke endret «vanlig bosted» etter loven), og at barnevernet i et slikt tilfelle fortsatt har kompetanse til å treffe vedtak. Høyesterett slo videre fast at det var en «ulovlig tilbakeholdelse» etter Haagkonvensjonen av 1980 når foreldrene i et slikt tilfelle holder barna tilbake i utlandet.

Avgjørelsen er i samsvar med Haagkonvensjonens ordlyd. Høyesterett pekte også på at det ikke vil være til barnets beste om den eller de foreldrene som rent faktisk har omsorgen for et barn, gis anledning til å holde barnet igjen i utlandet og på den måten hindre at et gyldig barneverntiltak iverksettes.

Bufdir tolket tidligere konvensjonen annerledes, og mente at tilfellet ikke utgjorde barnebortføring. Bufdir innga også et skriftlig innlegg til Høyesterett hvor de tok

til orde for sin tidligere tolkning, altså en tolkning som etter Høyesteretts syn gir anledning til å holde barnet igjen i utlandet og hindre at et gyldig barneverntiltak iverksettes. Denne tolkningen satte Høyesterett til side.

I svar til den aktuelle kommunen har Bufdir skrevet at de forholder seg til Høyesteretts dom, men videre at «Høyesterett har imidlertid ikke konstatert at Bufdirs anvendelse av konvensjonene som sådan er feil». Det kan tilsi at Bufdir ikke ser behov for å endre praksis. Høyesterett har imidlertid lagt seg på motsatt tolkning av den Bufdir tidligere har operert med.

Svar:

Eg er oppteken av at vi skal følge dei reglane som Noreg har forplikta seg til. Det omfattar sjølv sagt at Bufdir skal ha ein praksis som er i samsvar med riktig rettsforståing. Slik sikrar vi rettstryggleiken til barn og foreldre i Noreg.

Saka her dreier seg om korleis vi følgjer reglane i Haagkonvensjonen av 1980 og 1996. Konvensjonen blir nytta av styresmakter som treffer vernetiltak for barn eller som skal vurdere kven som har foreldreansvar eller vergemål for barn. Konvensjonen blei gjennomført i norsk rett i 2016. Barne- og familiedepartementet (BFD) har lov- og konvensjonsansvaret for konvensjonen. Haagkonvensjonen 1980 gjeld internasjonal barnebortføring. I 2023 blei lov – og konvensjonsansvaret for Haag 1980 ført over frå Justis- og politidepartementet (JD) til BFD. Bufdir er sentralstyresmakt for både Haagkonvensjonen frå 1996 og Haagkonvensjonen frå 1980, og i tillegg Europarådskonvensjonen 1980 om anerkjenning og fullbyrding av avgjerder om foreldreansvar.

Høgsterett avsa dom 25. januar 2022 i ei sak som gjaldt eit foreldrepar som reiste til England med dei to barna sine straks etter at kommunen hadde varsla dei om at det ville bli reist sak for fylkesnemnda om overtaking av omsorga for barna. Fylkesnemnda vedtok omsorgsovertaking vel to månader etter utreise. Høgsterett kom til at fylkesnemnda hadde jurisdiksjon til å vedta omsorgsovertaking, og at norske domstolar hadde jurisdiksjon til å overprøva vedtaket. Det vart lagt til grunn at barna hadde «vanleg bustad» i Noreg då fylkesnemnda gjorde vedtaket, jf. barnevernlova § 1-2 og Haagkonvensjonen 1996 artikkel 7 nr. 1.

Då ansvaret for konvensjonen blei overført til mitt departementet, var eg oppteken av å forsikre meg om at Bufdir har ein praksis og formidlar eit syn på rettsreglane som er i samsvar med avgjerda til Høgsterett. Eg ba så seint som i juli i fjor Bufdir å greie ut om si oppfølging av dommen. Bufdir gjekk i forklaringa si gjennom det direktoratet har gjort opp imot ulike aktørar for å informere om avgjerda frå Høgsterett. Hensikta har vore å gjere dei merksame på dommen og korleis den påverkar norsk rett og praksis. Bufdir har mellom anna hatt kontakt med

- dommarar i Oslo tingrett

- tilsette i KRIPOS
- dei nordiske landa sine sentralstyresmaktar for Haagkonvensjonen 1980 og Haagkonvensjonen 1996
- OsloMet og Universitetet i Stavanger for å sikre at det blir kjent for pedagogane og studentane på vidareutdanninga «Juss i barnevernfaglig arbeid»
- juridisk kontor ved Barne- og familieetaten i Oslo kommune

Bufdir har i tillegg hatt seminar om saka for barneverntenestene i Innlandet og Telemark, og hatt eit heildagsseminar om internasjonal barnebortføring for advokatar. Bufdir viste òg til at dei løpende rettleiar om følgjande av denne avgjerda når barneverntenester kontaktar telefonvakta til sentralstyresmakta. I forklaringa frå Bufdir viste dei til sitatet som òg representanten trekk fram. Bufdir legg til grunn at kommunen antakeleg har misforstått teksten, og understrekar at direktoratet sjølv sagt tek omsyn til avgjerder frå Høgsterett.

Eg har etter brevet frå Bufdir, lagt til grunn at direktoratet har ein praksis som er i samsvar med dommen frå Høgsterett. Skulle eg og departementet i framtida få andre signal, vil vi sjølv sagt vere snare med å følgje opp overfor Bufdir.

SPØRSMÅL NR. 1797

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 24. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener Regjeringen at deres forståelse av at utslippskutt må skje innenfor en stats grenser også gjelder for tiltak som genererer klimakvoter for salg under Artikkel 6 i Parisavtalen, og dermed at man bør unngå kvotehandel under Artikkel 6 generert gjennom tiltak utenfor en stats grenser, for eksempel på okkuperte territorier?

BEGRUNNELSE:

På spørsmål fra undertegnede oppklarte statsråden 21. mars 2024 at Russlands inkludering av utslipp fra Krym er i strid med regelverket for rapportering av utslippsregnskap under Parisavtalen. Oppklaringen er god, og i tråd med svar fra daværende utenriksminister Huitfeldt 16. desember 2021.

Statsråden påpekte at:

“Regelverket for utslippsregnskap er for øvrig separat fra regelverket under artikkel 6, som regulerer bokføring av utslippsreduksjoner fra frivillig samarbeid mellom to eller flere land.”

Det er fortsatt uklart om Regjeringen – som en videreføring av forståelsen av at det er i strid med regelverket å rapportere på utslipp i okkuperte territorium - også mener det er begrensninger på en stats adgang til å handle med klimakvoter under Parisavtalens Artikkel 6 som kan knyttes til tiltak gjennomført på okkupert territorium, og det bes derfor om en oppklaring.

Svar:

Regjeringen mener at utslippsreduksjoner (kvoter) det skal handles med under Parisavtalens artikkel 6 må gjennomføres innenfor grensene til det landet det samarbeides med, ihht. folkeretten. Dette er en forutsetning for

Norge når vi skal inngå samarbeid med andre land om utslippsreduksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1798

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 23. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Rein energimarknadspakka vil gje meir fornybar energi, sterkare forbrukarrettar og meir energisparing.

Kva er problemet med innhaldet i denne rein energi-pakken som gjer dette så vanskeleg for regjeringa?

Svar:

Norge har et godt samarbeid med EU, også på energifeltet. Dette er i vår interesse. Jeg vil blant annet peke på at norske bedrifter gjennom EØS-avtalen får tilgang til det europeiske markedet på like konkurransevilkår. Regjeringen

er opptatt av å ivareta samarbeidet med EU, også i tiden framover.

EU har vedtatt flere direktiver og forordninger på energiområdet de siste årene, blant annet regelverket i Ren energi-pakken fra 2018 og 2019. Ren energi-pakken består av åtte direktiver og forordninger som blant annet omhandler organisering av kraftmarkedet, fornybar energi og energieffektivisering.

Ren energi-pakken er et omfattende regelverk. Regjeringen er opptatt av å gjøre en grundig vurdering av de enkelte rettsaktene for å analysere hvilke konsekvenser de har for Norge, avklare norske posisjoner og sikre at norske interesser blir ivaretatt. Det er for tidlig å si når dette arbeidet vil bli sluttført.

SPØRSMÅL NR. 1799

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Odd Harald Hovland

Besvart 2. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Medfører det riktighet at det nå er «ny stans» i arbeidet med nytt politihus i Bergen, og hvor viktig er det for statsråden å realisere dette politihuset som planlagt?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Bergens Tidene av 13.04.24, der det står at endret kostnadsbilde nå har ført til «ny stans» i arbeidet med nytt politihus i Bergen. Det står også at det er fare for at forsinkelser fører til at «politiet står uten politihus når leieavtalen i sentrum utløper i 2028».

Svar:

Det er behov for et nytt politihus i Bergen. Dagens bygningsmasse er nedslitt og lite egnet for politiets virksomhet. Jeg er samtidig opptatt av at budsjettene til politiet skal disponeres slik at vi får mest mulig politikraft for pengene. Det gjelder også løsninger for bygg og lokaler.

Justis- og beredskapsdepartementet godkjente i desember 2022 en økning i øvre årlig kostnadsramme for nytt politihus i Bergen, utover det som opprinnelig lå til grunn.

POD har nylig rettet en henvendelse til departementet om det kan være akseptabelt å øke kostnads-

rammen til reelt sett nær en dobling av utgifter per kvadratmeter, sammenlignet med det som ble lagt til grunn da det ble gitt aksept for å leie lokaler i markedet. En slik henvendelse foranlediger selvsagt en grundig oppfølging fra departementets side, herunder behov for å klarlegge faktum.

Justis- og beredskapsdepartementet fastsetter rammene for prosjektet, men har ikke stanset det. Vi har nå tett dialog med POD om videre prosess.

Jeg er opptatt av at denne saken skal ha god fremdrift. Mitt utgangspunkt er at vi skal realisere et nytt politihus så raskt det lar seg gjøre, og innenfor en akseptabel økonomisk ramme. Dette må baseres på en vurdering av hvilken løsning som vil være mest gunstig for staten på lang sikt. Alle etater og politidistrikt er selvsagt forpliktet til å følge instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

SPØRSMÅL NR. 1800

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 24. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når vil justisministeren legge frem sak for Stortinget om ny voldtektsbestemmelse i straffeloven?

BEGRUNNELSE:

I desember 2022 la Straffelovrådet frem sin anbefaling knyttet til kapittelet i straffeloven om seksuallovbrudd. Straffelovrådet har foreslått flere endringer i kapittelet, blant annet en ny bestemmelse om seksuell omgang uten samtykke.

Nå har det gått halvannet år siden utvalget la frem sitt forslag, og ett år siden høringsfristen på NOU-en gikk ut. Utvalget er tydelige på at dagens voldtektsbestemmelse ikke går langt nok i verne retten til seksuell selvbestemmelse.

I dag er det slik at gjerningspersonen enten må skaffe seg seksuell omgang ved vold eller truende atferd for at handlingen skal defineres som voldtekt. Eller så må voldtektsofferet være ute av stand til å motsette seg handlingen.

Venstre mener at det haster å få på plass en ny voldtektsbestemmelse, fordi bestemmelsen vi har i dag, er langt fra god nok. Det er på tide å redefinere hva som skal anses som voldtekt.

Siden Straffelovrådet kom med sin anbefaling, har Voldtektsutvalget levert sin rapport, som er virkelig nedslående. Rapporten viser at vi som samfunn ikke har lykkes i å forebygge og bekjempe voldtekt. Utvalget finner at voldtekt er et underkommunisert samfunns- og folkehelseproblem som ikke i tilstrekkelig grad prioriteres av myndighetene. Det gjøres for lite for å forebygge voldtekt, det er for store variasjoner i helsetjenester for voldtektsut-

satte, og etterforskning av voldtektssaker prioriteres ikke i tilstrekkelig grad av politiet og påtalemyndigheten.

I dag demonstreres det for ny samtykkelov over store deler av landet. Det er et tydelig signal fra folket om at det haster å få på plass en ny og forbedret voldtektsbestemmelse.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mine svar på spørsmål nr. 387 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen og spørsmål nr. 1401 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Aram Karim om samme tematikk.

Oppfølgingen av Straffelovrådets utredning om seksuallovbrudd er en høyt prioritert sak i Justis- og beredskapsdepartementet. Utredningen er imidlertid omfattende, og departementet har mottatt over 500 høringsinnspill. Straffelovens voldtektsbestemmelse inngår dessuten i et system av flere straffebud om seksuelle krenkelser, som må vurderes i sammenheng. På strafferettens område er det viktig med et grundig forarbeid, slik at lovendringene treffer etter intensjonen. Regjeringen vil fremme en lovproposisjon for Stortinget så snart som mulig.

